

Fredag den 11. oktober 2024 (D)

1

7. møde

Fredag den 11. oktober 2024 kl. 9.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om ændring af lov om fødevarer og dyrevelfærdsloven. (Ændring af takster i betalingsbestemmelser til finansiering af fødevarer- og dyrevelfærdskontrol m.v.).
Af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen).
(Fremsættelse 03.10.2024).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. (Justering af lønrefusion, forhøjelse af maksimal pensionsrefusionssats, justering af fleksibelt uddannelsesbidrag og aktivitetsafhængigt veu-bidrag for 2025, fastsættelse af modelparametre for erhvervsuddannelser til brug for beregning af lærepladsafhængigt arbejdsgiverbidrag for 2025 m.v.).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 03.10.2024).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Regelforenklinger aftalt i samarbejdsprogram).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 03.10.2024).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ændring af lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v. (Fertilitetsbehandling til andet barn og lovliggørelse af partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse).
Af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde).
(Fremsættelse 03.10.2024).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love. (Tredje og sidste del af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).
Af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde).
(Fremsættelse 03.10.2024).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af ejendomsskatteoven, lov om kommunal indkomstskat og statens afregning af grundskyld og dækningsafgift til kommunerne, ejendomsvurderingsloven, skattekontrolløven og kildeskatteoven. (Stigningsbegrænsningsordning for dækningsafgift af erhvervsejendomme, justeringer til pensionistlæneordningen til betaling af grundskyld m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).
(Fremsættelse 02.10.2024).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om indgåelse af aftale mellem Kongeriget Danmark og Kongeriget Sverige om visse skattespørgsmål.
Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).
(Fremsættelse 02.10.2024).

8) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1356 af 14. maj 2024 om indførelse af screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/817 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1349 af 14. maj 2024 om indførelse af en grænseprocedure for tilbagesendelse og om ændring af forordning (EU) 2021/1148.
Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 09:00

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Mødet er åbnet. Velkommen til endnu en dag i demokratiets tjeneste.

I dag er der følgende anmeldelse:

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Beslutningsforslag nr. B 16 (Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til Europa-Parlamentets og Rådets ændringsforordning vedrørende Schengengrænsekodeksen).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Yderligere har udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen) meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om samarbejdet i Arktis.
(Redegørelse nr. R 3).

Redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Redegørelsen vil komme til forhandling i Landstingssalen fredag den 8. november 2024.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om ændring af lov om fødevarer og dyrevelfærdsloven. (Ændring af takster i betalingsbestemmelser til finansiering af fødevare- og dyrevelfærdskontrol m.v.).

Af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen).

(Fremsættelse 03.10.2024).

Kl. 09:00

Forhandling

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Kris Jensen Skriver fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 09:01

(Ordfører)

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for det. Lovforslaget her indeholder forskellige elementer. Et af elementerne er at implementere punkt 9 i aftalen »Sammen om dyrene«, en aftale, der handler om at sikre en god dyrevelfærd i Danmark. Den aftale er der heldigvis en bred kreds af partier her i Folketinget der bakker op om. Det vil jeg gerne kvittere for, for det er afgørende for, at vi også kan opnå målet, nemlig bedre forhold for dyrene. Og det er vigtigt for os i Socialdemokratiet.

Vi kan se, at der nogle steder, hvor man har køer og grise, er udfordringer. Derfor er det godt, at vi nu indfører, at der fremover kommer kontrol hvert femte år frem for hvert tiende år. Vi siger så også, at vi vil have en mere målrettet kontrol. Det giver god mening, for vi vil sætte ind der, hvor problemerne er. Det tror vi på er den bedste måde, hvorpå vi kan sikre, at dyrene har det godt, og i sidste ende at vi også har en stærk fødevarer sikkerhed. Det er nemlig helt afgørende for, at forbrugerne også fremover kan have tillid til de produkter, de køber, ligesom det er afgørende for mulighederne for eksport. Jeg er helt sikker på, at mange i branchen gør sig umage for at leve op til reglerne, fordi der er en stor opmærksomhed på at sikre et godt produkt til forbrugerne. Og som socialdemokrat synes jeg, det er vigtigt, at vi netop har det sigte med også i dag, altså at vi gør noget godt for forbrugerne.

Desværre er der også nogle, der springer over, hvor gærdet er lavest, og som jeg har redegjort for, er det netop her, vi vil sætte ind med en mere målrettet kontrol. For vi kan ikke leve med, at der bliver sat spørgsmålstegn ved dyrevelfærden eller for den sags skyld fødevarer sikkerheden.

En del af forslaget her handler også om, at vi afskaffer den anden opfølgende kontrol på veterinærområdet. Vi har lyttet til, at det nogle gange ikke har den store relevans, og derfor giver det mening, at afskaffe det i de tilfælde, hvor der er tale om en indskærpelse. Og lad mig understrege, at hvis tingene ikke er bragt i orden med det, der så fremover bliver kontrolbesøget, vil der fortsat være kontrol. På den måde gør vi også disse besøge mere målrettet de steder, hvor man ikke lever op til reglerne.

Der er i dette lovforslag andre tiltag, der har mere teknisk karakter, og som bl.a. handler om ændringer på baggrund af ændringer på EU-niveau samt løn- og prisfremskrivning. Det giver god mening, at vi får revideret dette, når vi nu er i gang.

Jeg vil afslutningsvis kvittere for de høringssvar, der er kommet. Jeg noterer mig, at der er blevet svaret på de problemstillinger, der er rejst. På den baggrund kan meddele, at Socialdemokratiet bakker op om lovforslaget. Og jeg skal hilse fra Moderaterne og sige, at de også bakker op om lovforslaget. Tak.

Kl. 09:04

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Erling Bonnesen fra Venstre.

Kl. 09:04

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Mange tak for det. Lovforslaget er allerede gennemgået meget grundigt af den foregående ordfører, så jeg kan bare sige, at Venstre støtter lovforslaget. Tak.

Kl. 09:04

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 09:04

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Jeg kan nok ikke gøre det helt så hurtigt som Venstres ordfører, men det bliver sådan set tæt på. Det er jo et relativt lille og ukompliceret lovforslag, som skal sikre finansieringen af en manko på omkring 3 mio. kr. i forhold til at udligne indtægter og udgifter for kontrolbesøg på landbrug.

I Danmarksdemokraterne kan vi ikke støtte lovforslaget, fordi det er besynderligt, at de landmænd, der overholder loven, nu skal til at finansiere for de få, som ikke særlig gode til at overholde loven. Det burde have været en betalingsmodel, som havde sikret, at dem, der får den øgede udgift, også er dem, som får genbesøg; det skal være dem, som egentlig gør sig fortjent til, at der skal være ekstra besøg på deres bedrifter. Med den betalingsmodel, der ligger her, rammer man i højere grad alle de andre landmænd; alle dem, som faktisk har styr på deres bedrift. Det er ikke rimeligt, så vi stemmer imod

Kl. 09:05

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er Serdal Benli, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 09:06

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for det formand. Lovforslaget her er i vidt omfang en udløber af den skelsættende dyrevelfærdsaftale, som et bredt flertal i Folketinget indgik tidligere i år. Det er en aftale, som SF er stolte at være med i, for det er et kæmpe skridt, at der nu kommer lovkrav om bedøvelse af små grise inden kastration, mindre fiksering af søer, en afgift på halekuperinger samt mange andre forbedringer i dyrevelfærden.

I SF er vi også glade for, at der som følge af aftalen nu kommer en øget dyrevelfærdskontrol i forhold til svine- og kvægbesætninger. Det er, set med vores øjne logisk, at dette som aftalt finansieres ved at hæve taksterne. Derfor bakker SF op om forslaget, som udmønter denne del af dyrevelfærdsaftalen.

Når det er sagt, så er dyrevelfærdskontrollen set med vores øjne stadig langt fra god nok. Ifølge den seneste dyrevelfærdsrapport fra Fødevarestyrelsen, er andelen af kvægbesætninger, der fik en sanktion i forbindelse med et kontrolbesøg, faldet fra 41 pct. til 31 pct. Det er selvfølgelig positivt, men der er altså stadig omkring en

tredjedel af de kontrollerede drifter, som ikke efterlever reglerne, og det samme gælder faktisk for svinebedrifterne.

Dyrevelfærdsloven sigter mod, at dyrene i landbruget lider mindst mulig overlast. Det formål mener SF ikke kan siges at være opfyldt, når der udstedes sanktioner i forbindelse med omkring hver tredje af Fødevarestyrelsens kontrolbesøg. Det tyder tværtimod på at kontrollerne sker så sjældent, at de ikke har en tilstrækkelig afskrækkende effekt over for de landmænd, som sætter profit over dyrevelfærd.

Nu øger vi så kontrollen, så svine- og kvægbesætninger som udgangspunkt besøges hvert femte år. Det mener SF stadig er alt for lidt, set i lyset af hvor mange overtrædelser der finder sted i dag. Det håber vi at vi kan få en god drøftelse af i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Angående den foreslåede justering af taksterne i relation til fødevarekontrollen samt kontrollens med kosttilskud mener SF, at disse er fornuftige og velbegrundede. Når omkostningerne til kontrollen falder, skal taksterne selvfølgelig også sænkes. Med disse ord støtter vi forslaget. Tak for ordet.

Kl. 09:09

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er hr. Carsten Bach, Liberal Alliance.

Kl. 09:09

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Tak for det formand. Man kan holde taler på flere forskellige måder, når vi har lovbehandlinger. Enten kan man tage den meget korte og koncise version, som Venstres ordfører gjorde, eller også kan man svinge sig op til noget lidt mere ideologisk, som et par af de tidligere ordførere har gjort.

Jeg vil starte med at kvittere for, at vi med aftalen Sammen om dyrene fra februar i år, som det her lovforslag også omhandler, får afskaffet automatikken omkring det andet kontrolbesøg. Det har vi i Liberal Alliance været meget glade for,

Vi skal i dag behandle et lovforslag, der har til formål at sikre økonomisk balance mellem udgifter og indtægter i Fødevarestyrelsen vedrørende justering af takster for en række kontrolopgaver. Det drejer sig bl.a. om at nedsætte takster for kontrolkampagner i forhold til fødevarevirksomheder og en stigning i taksterne for kontrol af dyrevelfærd i grise- og kvægbesætninger.

I bund og grund er det her et teknisk lovforslag, som – bevares – er vigtigt for at sikre, at Fødevarestyrelsen kan udføre sit arbejde og leve op til de forpligtelser, som er aftalt politisk. I Liberal Alliance naturligvis også tilhængere af en effektiv og nødvendig kontrol, særlig når det handler om dyrevelfærd og fødevaresikkerheden. Vi har selv været en del af den forømtalte aftale Sammen om dyrene fra februar i år, hvor vi jo forpligtede os til at sikre øget og målrettet kontrol med dyrevelfærden.

Når det så er sagt, vil jeg gerne fremhæve, at det kan være værd overveje, om det fremadrettet er hensigtsmæssigt, at vi bruger Folketingets tid på at behandle mindre justeringer af takster for kontrolopgaver. For vi taler her om justeringer, som primært har karakterer af administrative tilpasninger; tilpasninger, der godt nok er nødvendige for at sikre økonomisk balance i forhold til styrelsens driftsbudget, men i Liberal Alliance mener vi, at vi skal sikre, at vores lovgivningsarbejde her i Folketinget og i Folketingssalen er fokuseret på de store politiske spørgsmål; dem, der virkelig kræver en grundig og dybdegående behandling her i salen. Takstjusteringer, som er det, vi står med i dag, burde nok kunne behandles mere smidigt og administrativt, uden at det kræver fuld lovbehandling her i Folketinget.

Vi støtter, at der med lovforslaget her indføres en bemyndigelse til, at der administrativt kan fastsættes regler for helt eller delvis at undlade opkrævning af taksterne. Det giver Fødevarestyrelsen den nødvendige fleksibilitet til at sikre økonomisk balance, uden at vi skal genbesøge, som jo er et meget populært ord i øjeblikket, disse mindre reguleringer i Folketingssalen gang på gang.

Liberal Alliance mener, at vi bør gå længere i den retning. Vi skal give vores myndigheder den nødvendige fleksibilitet til at kunne håndtere simple reguleringer selv, så Folketinget kan fokusere på de store politiske linjer, der er tiltænkt salen her. Det er sund forvaltningspraksis og også mere effektiv brug af Folketingets tid og ressourcer.

Med disse ord vil jeg og Liberal Alliance tilslutte os lovforslaget, men jo så samtidig opfordre til, at vi i fremtiden får skabt en ramme, hvor den her type af administrative ændringer kan klares hurtigere og mere smidigt, uden at vi trækker på Folketingets ressourcer i det her omfang. Tak for ordet.

Kl. 09:13

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til Liberal Alliance. Næste ordfører er hr. Per Larsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 09:13

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det, formand. Lovforslaget her udspringer jo af den dyrevelfærdsaftale, vi lavede i en bredere kreds. Vi Konservative er med i aftalen, så det burde også ligge på den på den flade hånd, men jeg vil lige godt give det et par ord med på vejen.

Lovforslaget har til formål, står der, at ændre takster for en række afgiftsbelagte kontrolopgaver på fødevare- og dyrevelfærdsområdet. I fødevareloven foreslås det at nedsætte takster for kontrolkampagner og justere takster for kontrol med kosttilskud samt Fødevarestyrelsens rejsehold.

Derudover indsættes en bemyndigelse til at *undlade* opkrævning af takster for at sikre balance mellem indtægter og udgifter. Og det kan vi jo rigtig godt lide, for der skal jo ikke kræves flere penge ind, end der er behov for i forhold til at få regnskabet til at passe.

Det er klart, at der er nogle, som føler sig – det kan vi se i hørings svarene – lidt pikeret over, at der kommer så store stigninger. Danske Mælkeproducenter påpeger, at der er lagt op til stigningen på mellem 3,5 pct. og 11 pct. for fødevarevirksomhederne og lignende og skriver videre:

»Disse stigninger lægges oven i de beløb, der blev fastsat i henhold til Lov om Fødevarer 5. juli 2023, altså for kun et år siden.

I §2, der omhandler Dyrevelfærdsloven, er de varslede stigninger på mellem 2,8 pct og 27, 9 pct. En malkekvægsbesætning kan ifølge udkastet se frem til en stigning på kontrolgebyr på 25,8 pct. Det er en voldsom stigning som ville trække voldsomme overskrifter hvis det var forbrugerpriserne på mælk, der steg så meget.

Sidste år fremsatte Fødevarestyrelsen også stigninger på gebyrer for kontrol, hvoraf nogle var på 22 pct. og igen i januar i år lancerede man endnu en voldsom prisstigning, med henvisning til at udgifterne, blandt andet som følge af Corona, var steget meget mere end budgetteret.»

På samme måde skriver Landsforeningen af Danske Svineproducenter:

»Derfor kan vi heller ikke acceptere de eksorbitante prisstigninger på mellem 25,82% og 27,94%, jf. Lovbekendtgørelse nr. 61 af 19 januar 2024 §43, stk. 1-2 samt §43, stk. 4-5«.

Så vi kommer også i udvalgsbehandlingen til at gå et spadestik dybere og kræve de høje prisstigninger dokumenteret nærmere. Godt nok har vi jo haft en periode med inflation i det her land, men inflationen er da trods alt kommet noget under kontrol. Vi glæder

os til udvalgsbehandlingen, og som sagt er vi med i aftalen, så vi kommer selvfølgelig også til at stemme for. Men vi vil gerne have kigget på den gebyrstigningstabel, der måtte foreligge. Tak.

Kl. 09:16

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke Enhedslisten i salen, og dermed er det fru Zenia Stampe, Radikale Venstre.

Kl. 09:16

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Jeg kan også ganske kort meddele, at vi bakker op om forslaget og bruge anledningen til at sige, og det gør vi jo selvfølgelig, fordi vi er en del af aftalen Sammen om dyrene. Men jeg vil også godt bruge anledningen til at sige, at vi selvfølgelig ikke mener, at vi på nogen måde er i mål med den aftale, hvoraf nogle af elementerne er dem, vi behandler i dag – der også elementer, som ikke bliver behandlet i dag. Men det er et lille skridt på vejen, og desværre er det jo den måde, forbedringer af dyrevelfærden sker i Danmark på – det er meget små skridt fremad, som går meget langsomt.

Det er jo fint, at vi nu ændrer afgifter, men at aftalen igen sætter problemstilling omkring pattegrisdødelighed i en syltekrukke, at aftalen indfører en afgift for halekupering i stedet for at slå fast, at man ikke rutinemæssigt må halekupere, er jo dybest set utilfredsstillende. Men det er bittesmå skridt i den rigtig retning, som vi har været med til at bakke op om, fordi det desværre er den eneste vej frem i Danmark. Vi kan desværre ikke rigtig gøre os store forhåbninger om at tage tigerspring på dyrevelfærdsområdet.

Men hvis det stod til os, så ville vi selvfølgelig ændre radikalt på den måde, vi har husdyrproduktion, som det hedder, i Danmark på, med en lang mere respektfuld behandling af dyrene med respekt for, at det er sansende væsener, som der står i vores dyrevelfærdslov, og at det er væsener med naturlige behov, som på ingen måde tilfredsstilles i de industrielle dyrelandbrug.

Med de forbehold så vil jeg gentage, at vi bakker op om selve lovforslaget.

Kl. 09:18

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Kl. 09:19

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for kommentarerne og bemærkningerne fra ordførerne, og jeg skal også medgive – jeg tror, det var Liberal Alliances ordfører, der sagde det – at lovforslaget er i den mere tekniske afdeling. Det er fuldstændig rigtigt, men det er jo ikke mere teknisk, end at der også ligger noget politik i det her forslag, hvilket en stribe ordførere i hvert fald også har indikeret og har gennemgået. Det er, som der også er blevet sagt, ændringer og præciseringer omkring udmøntningen af en del af vores dyrevelfærdsaftale, som vi indgik tidligere på året, og den vil jeg også gerne starte med at kvittere for her hele vejen rundt. Et bredt flertal i Folketinget var med i den.

Man kan selvfølgelig mene det samme som fru Zenia Stampe, med hensyn til om det er store skridt eller små skridt, og det anerkender jeg også, men det er dog skridt i den rigtige retning, og det er jo alt sammen tænkt ind i den politiske aftale, i forhold til at vi netop skal have en forbedret dyrevelfærd, men vi skal også have en regulering og dermed også, som vi har talt om her, en kontrol, som er med til at udvikle det og ikke skubbe problemet et andet sted hen, sagt helt overordnet.

Der er forskellige elementer, hvilket også er blevet gennemgået, men jeg vil bare lige gentage de vigtigste. Lovforslaget her medfører, at der sker en nedsættelse af taksten vedrørende kontrolkampagner, som følge af at udgiften til visse kemiske analyser nu indregnes i gebyret for den ordinære kontrol af engrosvirksomheder, og der vil være en forhøjelse af taksterne for eje af besætninger med grise og kvæg som følge af den dyrevelfærdsaftale, som vi indgik her tidligere i år, og som følge af at vi også dér har aftalt, at kontroltrykket skal øges, men ikke bare øges i bred forstand, men øges på en måde, hvor vi ligesom også går mere risikobaseret til værks og ser på, hvor der er nogle særlige udfordringer, og gør det mere datadrevet. I stedet for at gøre ligesom tidligere, hvor man mere automatisk har haft nogle opfølgende besøg – i gåseøjne bare for at have dem – går vi nu ind og siger, at den automatik fjerner vi, men til gengæld går vi så ind og i højere grad målretter indsatsen.

Det er også vigtigt at sige, at samlet set vil lovforslaget her, i øvrigt også med hensyn til tilpasningerne på bekendtgørelsesniveau, være udgiftsneutralt for erhvervet, fordi der netop også er nogle modgående ændringer i betalingsbekendtgørelsen i forhold til de andre stigninger, der måtte være. For mig at se handler det her også om, at vi som myndighed får mulighed for at arbejde mere fleksibelt og dermed også mere målrettet i forhold til at løse den opgave, som jo sådan set ikke er at udstede sanktioner, men at man skal være der og være med til at understøtte erhvervet og vejlede erhvervet i at overholde nogle indimellem meget komplicerede regler, og det er sådan set det, der er det vigtigste formål, som jeg ser det.

Ud over de nævnte ændringer af taksterne foretages der også en inflationsregulering i forhold til pris- og lønudviklingen, sådan at man kan opretholde det hidtil forudsatte aktivitetsniveau. Og så vil jeg måske også sige i forbindelse med den udmærkede kommentar fra Liberal Alliances ordfører om, at vi nok ikke skal bruge Folketingets tid på at tale om alle mulige mere tekniske tilpasninger, i forhold til hvordan man opretholder en fornuftig drift: Det er jeg fuldstændig enig i. Derfor bliver der også med lovforslaget her etableret en ny hjemmel i fødevarerloven, som giver mulighed for, at taksterne i loven rent administrativt kan nedsættes, dvs. uden at der skal ske en lovændring, for at sikre, at balancen på ordningen bliver opretholdt. Men der kan så omvendt ikke gennemføres en forøgelse af taksterne, uden at der sker en lovændring. Det er bare for at understrege den pointe.

Men sådan lidt opsummerende vil jeg igen sige tak for samarbejdet omkring dyrevelfærdsaftalen, som skal føre til nogle forskellige indsatser i sådan hele det brede spektrum omkring vores dyrevelfærd. Det er vigtigt, og det er noget, som rigtig, rigtig mange danske, for ikke at sige de fleste, går op i. Jeg synes også, det er vigtigt, at vi har den politiske diskussion om det, og at vi netop også finder de rigtige balancer i forhold til at tage nogle skridt, så vi ikke bare lægger hverken gebyrer, kontrol eller andre ting ned over et erhverv, som så flytter et andet sted hen, hvor der ikke er de samme regler og de samme krav. Til gengæld skal vi også bruge vores myndigheders kræfter klogere og dermed netop gøre det mere risikobaseret i stedet for at gøre det mere automatisk.

Samlet set bliver det med det her lovforslag og med de forskellige tilpasninger af gebyrerne holdt udgiftsneutralt for erhvervet, og igen bliver det gjort med det sigte, at vores myndigheder også skal gå ud og netop være med til at understøtte og vejlede om, hvordan man overholder de her ofte meget komplicerede regler, sådan at vores dyrevelfærd bliver højnet, i takt med at vi også politisk får implementeret den aftale, som vi heldigvis har et bredt flertal i Folketinget der bakker op omkring. Med de ord ser jeg frem til udvalgsarbejdet, og vi vil selvfølgelig også som sædvanlig stille os til rådighed fra ministeriets side og svare på spørgsmål, hvis det skulle være nødvendigt. Tak.

Kl. 09:24

Kl. 09:26

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er dermed sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Fødevareudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 44:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. (Justering af lønrefusion, forhøjelse af maksimal pensionsrefusionssats, justering af fleksibelt uddannelsesbidrag og aktivitetsafhængigt veu-bidrag for 2025, fastsættelse af modelparametre for erhvervsuddannelser til brug for beregning af lærepladsafhængigt arbejdsgiverbidrag for 2025 m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 03.10.2024).

Kl. 09:24

Forhandling**Den fg. formand (Jeppe Søe):**

Forhandlingen er nu åbnet, og den første ordfører er allerede klar, nemlig hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 09:24

(Ordfører)

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det, formand. Se, dengang jeg gik fast til bankospil hver mandag aften i Skamby Boldklubs klubhus, havde vi nok kaldt det her lovforslag for en genganger.

Det er nemlig blevet tid til den årlige genopfriskning af AUB- og veu-bidragene, og med al spøg til side er det faktisk et vigtigt lovforslag. AUB-ordningen er nemlig en central spiller for alle os, som ønsker flere faglærte i Danmark. Med det her lovforslag fastsætter vi AUB og veu-bidragene for 2025, og begge bidrag foreslås denne gang forhøjet.

Derudover laver vi en opdatering af lidt mere teknisk karakter. Vi ændrer reglerne for lønrefusion, da det i dag er muligt for en arbejdsgiver at få mere end 100 pct. af den udbetalte løn refunderet. Det vil ikke længere være muligt med det her lovforslag. Vi håndterer også et efterslæb i AUB-ordningen, som opstod ved sidste års beregning af AUB-bidraget. Dernæst opdaterer vi reglerne for refusion af pensionsbidrag, så man i fremtiden vil kunne få refunderet et pensionsbidrag på 10 pct. i stedet for de nuværende 8 pct. Det gør vi efter ønske fra arbejdsmarkedets parter.

Sluttelig fastsætter vi modelparametre i læreplads-AUB'en for 2025 og andre tekniske ændringer af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Det er lidt en teknisk omgang, men med det klare formål at sikre gode rammer for flere faglærte i Danmark. Det budskab kan vi Socialdemokrater godt lide, og derfor bakker vi op om lovforslaget, og jeg skulle hilse fra vores gode vennerovre i Dansk Folkeparti og sige, at det gør de også.

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Anni Matthiesen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 09:26

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Som også den tidligere ordfører talte om, er det her lidt en genganger, eller det er, som jeg selv lige har noteret det her, næsten blevet en fast tradition. I hvert fald har jeg stået her på talerstolen en del gange og også holdt taler omkring AUB-loven.

Det er jo et lovforslag, som er af meget teknisk karakter, men det er faktisk et vigtigt lovforslag. For det er nemlig med til at understøtte, hvordan vi også kan få flere faglærte, og dem har vi hårdt brug for. Beregningerne peger faktisk på, at vi vil mangle næsten 100.000 faglærte i 2030, og derfor er det også strengt nødvendigt, at vi løfter erhvervsuddannelserne, og mange af initiativerne er heldigvis også i gang.

Vi er i Venstre meget glade for, at der er fokus på det her område, og vi støtter det hele vejen rundt. Jeg skal lade være med at holde en lang tale, men blot sige, at vi selvfølgelig også støtter de ændringer, som ligger i lovforslaget her, og at vi jo dermed også kommer til at stemme ja til forslaget.

Kl. 09:27

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 09:27

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak, formand. Det er dejligt at se Dem tilbage i formandsstolen.

Det mest overraskende ved de taler, der nu har været, er da, at hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet har været til bankospil.

Det her lovforslag har til formål at udmønte en række elementer i forskellige trepartsaftaler på erhvervsuddannelsesområdet, og som mine kolleger også har sagt, er det faktisk et vigtigt lovforslag, men flere af initiativerne er jo årligt tilbagevendende.

Konkret skal forslaget fastsætte det fleksible uddannelsesbidrag for 2025 og bidrage til finansiering af godtgørelse m.v. ved deltagelse i den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse. Det er jo også utrolig vigtigt. Forslaget skal også sikre en balance mellem indtægter og udgifter i ordningen. Herudover foreslås der bl.a. en forhøjelse af den gældende maksimale sats for refusion af arbejdsgiveres udgifter til pensionsbidrag i skoleperioder for elever og lærlinge.

Jeg kan ligesom mine andre kolleger her i Folketinget sige, at vi støtter det. Danmarksdemokraterne støtter også op om det her forslag. Tak for ordet.

Kl. 09:29

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det fru Sofie Lippert fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 09:29

(Ordfører)

Sofie Lippert (SF):

Tak for ordet. Lovforslaget, som vi behandler her, indeholder først og fremmest en række tekniske årlige justeringer af arbejdsgivernes bidrag til centrale ordninger på eud- og veu-områderne. Dertil kommer en masse justeringer på baggrund af en række trepartsaftaler.

Jeg vil ikke gå ind i detaljerne med de konkrete lovændringer, da flere af ordførerne allerede har gennemgået det. I stedet vil jeg bruge lidt af min taletid på at fremhæve SF's visioner for voksen- og efteruddannelsesområdet, som vi ønsker prioriteres i langt højere grad, og som vi ønsker at få mulighed for at diskutere langt mere her i salen.

Kl. 09:32

Lige nu står vi i Danmark over for gigantiske rekrutteringsudfordringer. Vi har brug for langt flere dygtige og engagerede medarbejdere til vores børn, ældre, syge og udsatte og til den grønne omstilling, og her spiller efteruddannelse og opkvalificering en afgørende rolle. Derfor ønsker vi i SF at investere massivt i bl.a. efteruddannelse. Vi ved, at økonomiske incitamenter har stor betydning, hvis vi skal gøre det attraktivt for flere voksne at blive opkvalificeret. Derfor foreslår vi at oprette en uddannelsesfond, der giver langt flere voksne, som vælger en uddannelse inden for velfærdssektoren eller den grønne omstilling, mulighed for at modtage en ydelse svarende til 110 pct. af dagpengesatsen. Det kan hjælpe de mennesker, som frygter at blive ledige, fordi de arbejder i et erhverv, der står over for markante ændringer som eksempelvis landbruget, til at videreudanne sig. Eller det kan være nedslidningstruede, som ønsker at sadle om i arbejdslivet, før det er for sent, eller måske dem, der aldrig fik gennemført en uddannelse, og som synes, det virker uoverskueligt nu, hvor de sidder med realkreditlån, børn og udgifter.

I dag gælder ordningen på 110 pct. af dagpenge alene for ledige og ufaglærte og faglærte med forældede uddannelser, ligesom ordningen kun gælder til udvalgte erhvervsuddannelser. Det bør laves om, så langt flere får mulighed for at uddanne sig senere i livet.

Vi har altså store ambitioner på det her område, og jeg håber, at ministeren er villig til at tage fat, så vi kan få skabt de nødvendige forandringer.

Når det er sagt, er der en enkelt ting, jeg alligevel gerne vil fremhæve ved det her lovforslag, nemlig at vi næste år hæver veu-bidraget, bl.a. fordi vi med aftalen om sosu-uddannelserne gav personer med en videregående uddannelse, der deltager i amu-kurser på social- og sundhedsområdet, mulighed for at få veu-godtgørelse. Det er et positivt lille skridt i den rigtige retning, som vi skal have meget mere af.

I SF støtter vi lovforslaget, og vi skal hilse fra Radikale Venstre og sige, at det gør de også. Tak for ordet.

Kl. 09:31

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er en kort bemærkning fra fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 09:31

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Jeg havde egentlig ikke troet, der ville komme spørgsmål, men jeg tænkte, nu SF's ordfører alligevel står og præsenterer SF's forslag på voksen- og efteruddannelsesområdet, at det kunne være lidt spændende at høre, om SF har regnet på, hvad forslaget vil koste.

Kl. 09:31

Sofie Lippert (SF):

Det har vi i hvert fald. SF var ude med det her udspil i foråret, og det er et fuldt finansieret udspil, hvor vi i første omgang sætter 1 mia. kr. af og arbejder med det som fond. På den måde giver det selvfølgelig en begrænset mængde mennesker adgang til det, og så justerer vi økonomien, alt efter hvor mange der måtte ønske det, og hvor stor efterspørgslen på opkvalificering er blandt nogle af dem, der måske er bekymrede for at miste deres arbejde eller lignende.

Kl. 09:32

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Anni Matthiesen.

Anni Matthiesen (V):

Hvor tænker SF fondsmidlerne skal komme fra? Altså, er der en statslig medfinansiering ind i fonden, og eventuelt hvor meget?

Kl. 09:32

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 09:32

Sofie Lippert (SF):

Tak. Ja, det er der. Fonden er i høj grad finansieret af de uforbrugte midler på især Uddannelses- og Forskningsministeriets område, som hvert år beløber sig til over ½ mia. kr. Det suppleres derfra af råderummet, men er primært finansieret af uforbrugte midler.

Kl. 09:33

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 09:33

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. I Liberal Alliance mener vi, at det er afgørende, at flere unge får øjnene op for vores fantastiske erhvervsuddannelser. Vi har brug for flere faglærte nu og i fremtiden, og derfor er vi også positive over for regeringens nye forslag om en reform af epX'en. Men i forhold til det her forslag er vi også meget positive. Vi mener, at det er særlig klogt, at refusion for udbetalt løn under skoleophold ikke må udgøre mere end 100 pct. af lønnen under skoleopholdet, da vi er enige i, at lønrefusion, der udgør mere end 100 pct. af den udbetalte løn, udgør statsstøtte. Liberal Alliance støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 09:33

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne.

Kl. 09:33

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for det, formand. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag spiller en central rolle i vores uddannelsessystem og er en vigtig motor til at sikre flere faglærte i Danmark, og vi står nu over for vores årlige opdatering af reglerne, så vi sikrer, at systemet fortsat fungerer effektivt og understøtter erhvervsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelserne. Som i tidligere år foreslår vi at fastsætte AUB-bidraget og VEU-bidraget for 2025. Bidragene foreslås hævet, hvilket reflekterer de aktuelle omkostningsniveauer og behovet for at sikre tilstrækkelig finansiering til systemet. Med forslaget foreslår vi også at fjerne muligheden for, at virksomheder kan få mere end 100 pct. af den udbetalte løn refunderet, da det vurderes i strid med EU's regler om statsstøtte. Derudover foreslår vi at hæve den maksimale pensionsrefusionssats fra 8 til 10 pct. Det er et ønske fra arbejdsmarkedets parter, der er blevet enige om tilsvarende stigninger ved overenskomstforhandlingerne. Så alt i alt kan Moderaterne godt støtte dette forslag. Tak for ordet.

Kl. 09:34

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti.

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for ordet, formand. Forslaget her har til hensigt at styrke erhvervsuddannelserne og sikre, at vores arbejdsmarked fortsat har adgang til kvalificeret faglært arbejdskraft. Lovforslaget omhandler ændringer i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og indeholder en række tekniske justeringer, som vil være til gavn for både virksomheder og elever. Tidligere ordførere har været inde på alle teknikalteterne, så det vil jeg ikke trætte nogen med, men jeg vil springe til konklusionen, som netop er, at man med det her forslag viser, at vi tager ansvar for, at erhvervsuddannelsessystemet får de ressourcer, der er brug for, samtidig med at vi støtter arbejdsgiverne i deres vigtige rolle i uddannelsen af Danmarks fremtidige faglærte arbejdskraft. Det Konservative Folkeparti støtter forslaget.

Kl. 09:35

sieringen af veu-godtgørelsen, befordringstilskuddet og flere andre ting.

I lighed med tidligere år foreslås det at fastsætte satsen for både AUB-bidrag og veu-bidrag for 2025. Begge bidrag foreslås forhøjet. Som noget særskilt ved det her års lovforslag skal der håndteres et efterslæb, der af tekniske grunde opstod sidste år ved beregningen af AUB-bidraget. Efterslæbet foreslås håndteret i det her lovforslag ved at korrigere for den negative egenkapital i AUB-ordningen ultimo 2023 på 65 mio. kr., så der er orden i sagerne.

Hertil kommer et forslag om at justere i reglerne for lønrefusion. I dag er der mulighed for, at en arbejdsgiver kan få mere end 100 pct. af den udbetalte løn refunderet. Det vurderes imidlertid af juristerne til at være statsstøtte, som er i strid med EU-reglerne. Muligheden foreslås derfor afskaffet. Jeg vil gerne understrege, at det ikke er lønrefusion som sådan, der foreslås afskaffet. Det er heller ikke muligheden for, at lønrefusionen forhøjes med 2,75 pct. som aftalt ved trepartsaftalen i november 2020. Det er kun muligheden for at få mere i lønrefusion, end der er udbetalt i løn.

Ud over lønrefusion kan arbejdsgiverne få refusion for pensionsbidraget. Det foreslås, at den maksimale refusionsprocent forhøjes fra 8 til 10 pct. Forhøjelsen er ønsket fra Dansk Arbejdsgiverforening, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Danske Regioner og KL. Begrundelsen er, at der ved overenskomstforhandlingerne på det private område i 2023 blev aftalt en tilsvarende forhøjelse.

Endelig foreslås det med lovforslaget at fastsætte det, der bliver kaldt modelparametre, i Læreplads-AUB for 2025 og andre ligeledes temmelig tekniske ændringer af loven. Det er gode formål, men det er nogle gange noget, der skal realiseres på et teknisk grundlag. Det her lovforslag gør netop dét ved at samle en buket af justeringer, der alle trækker i retning af at understøtte det uddannelsessystem, der uddanner faglærte og bedriver arbejdsmarkedsuddannelser.

Normalt ville jeg slutte med at sige, at jeg ser frem til eventuelle spørgsmål under udvalgsbehandlingen, men ved lige netop det her lovforslag kan jeg faktisk godt komme lidt i tvivl. Men ministeriet skal nok svare så pædagogisk som muligt på jeres spørgsmål til teknikken bag lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 09:41

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Dermed er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, er det vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 09:38

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke nogen fra Alternativet. Dermed er det børne- og undervisningsministeren.

Kl. 09:38

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til formanden for ordet. Jeg vil godt starte med at takke alle partier for den brede opbakning til lovforslaget. AUB-ordningen er jo en central motor, der understøtter vores erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser, så vi får flere faglærte og får løftet flere ufaglærte. Formålet med AUB er at understøtte elevers erhvervsuddannelse, og at virksomheder opretter lærepladser. Derudover understøtter AUB arbejdsmarkedsuddannelserne ved at bidrage til finan-

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Regelforenkligner aftalt i samarbejdsprogram).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye). (Fremsættelse 03.10.2024).

Kl. 09:41

Forhandling

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet.

(Ordfører)

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for ordet, formand. Lovforslaget, som vi skal behandle her, er en del af den omfattende frisættelse af den offentlige sektor, som denne regering har sat sig i spidsen for. Som led heri har vi på dagtilbudsområdet indgået en aftale med KL om et flerårigt samarbejdsprogram, som skal reducere administrationstiden og udgifterne med henblik på at frigive ressourcer til omsorg og tid med børnene.

Med lovforslaget her udmønter vi en række af de regelforenklinger, som vi på KL's opdrag og som led i samarbejdsprogrammet har aftalt på dagtilbudsområdet. Konkret omfatter lovforslaget et forslag om at fjerne kravet om, at de pædagogiske læreplaner skal være skriftlige og skal offentliggøres. Der holdes fast i, at det er vigtigt, at der udarbejdes pædagogiske læreplaner, og der ændres ikke ved indholdskravene. Som det andet ben i lovforslaget her foreslås det at ophæve kravet om en evaluering af den pædagogiske læreplan efter en fast kadence. Det er stadig forventningen, at lederen af dagtilbuddet udvikler, kvalificerer og evaluerer læringsmiljøet efter behov, men kravet om en fast kadence fjernes.

Som det sidste foreslås det med lovforslaget her at fjerne en række proceskrav til kommunernes tilsyn med dagtilbuddet. Forslaget her vil betyde mere tillid til pædagogik og pædagogerne faglige vurdering af behov. Det kan kun lade sig gøre, hvis vi her fra Christiansborg udviser en grundlæggende tillid til, at kommunerne lever op til deres ansvar for at sikre kvaliteten i dagtilbuddene, og at lederen af dagtilbuddet og det pædagogiske personale hver dag gør deres bedste for børnene i dagtilbuddet.

Hos Socialdemokratiet udviser vi gerne den tillid, så det pædagogiske personale, dagtilbuddenes ledere og kommunen kan bruge mindre tid og færre gode kræfter på administration, dokumentation og papirarbejde og mere tid og flere gode kræfter på dem, det handler om, nemlig børnene, og derfor støtter vi lovforslaget.

KL 09:43

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Der er et par spørgsmål her fra bl.a. fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

KL 09:43

Karina Adsbøl (DD):

Tak. Jeg er helt enig i, at bureaukrati, hvor det ikke er nødvendigt, er det rigtig, rigtig fint at fjerne, men jeg undrer mig alligevel over noget. For i 2017 ... [Lyddudfald] ... en bred aftale herinde i Folketinget, og Socialdemokratiet var også med. I den aftale står der jo netop, og jeg citerer: ret til at vælge deltidstilbud for forældre på barsel eller forældreorlov. Så undrer det mig, at man med det her lovforslag vil fjerne det, altså den deltidstilbud på 30 timer, der netop tager hensyn til forældrenes ønske om reduceret betaling, børnenes mulighed for at deltage i de pædagogiske aktiviteter og indgå i et børnefællesskab og netop personalets mulighed for at tilrettelægge det pædagogiske arbejde meningsfuldt for børnefællesskabet.

Hvad er baggrunden for, at Socialdemokratiet nu står her og vil afskaffe det her? Mener Socialdemokratiet, at det er godt for børnefamilierne?

KL 09:44

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

KL 09:44

Thomas Skriver Jensen (S):

Jamen den mulighed kommer, også efter det her lovforslag, stadig væk til at være der. Altså, det bliver stadig væk en mulighed ude i

virkelighedens verden. I de tilfælde, hvor det er nødvendigt, tror jeg stadig væk den mulighed bliver givet til børnefamilierne, så jeg ser det ikke som et problem.

KL 09:44

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Karina Adsbøl.

KL 09:44

Karina Adsbøl (DD):

Men det står der jo netop i lovforslaget, så jeg forstår ikke, at ordføreren ikke ser det som en problemstilling eller rejser en bekymring i forhold til det her, altså at det her kan ramme børnefamilierne, i forhold til netop den brede aftale, der blev indgået i sin tid. Venstre var bl.a. også med i den aftale, så Venstres ordfører kan jo tænke over det spørgsmål, der også kommer til ordføreren dér.

Rejser det ikke en bekymring, netop i forhold til at være fleksible over for børnefamilierne?

KL 09:45

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

KL 09:45

Thomas Skriver Jensen (S):

Jeg mener bare, at den mulighed stadig væk kommer til at være der i fremtiden. Jeg tror ikke, der er nogen, heller ikke ude i vores kommuner, der går på arbejde hver dag for at gøre det svært for børnefamilierne, og muligheden er der stadig væk, også efter det her lovforslag. Så jeg ser ikke den samme problemstilling som fru Karina Adsbøl.

KL 09:45

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Theresa Berg Andersen.

KL 09:45

Theresa Berg Andersen (SF):

Jeg har jo nøjagtig de samme bekymringer, som fru Karina Adsbøl udtrykker her om det der med at fratage børnefamilier noget: Der er jo ikke et parti, der ikke har været fremme her i sommerferien med en rigtig god familiepøllitik. Mener ordføreren ikke, at man fratager forældrene muligheden for måske også at få lidt ekstra i pengepungen, når det er sådan, at de vælger at gå på nedsat tid med deres barn derhjemme?

KL 09:46

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

KL 09:46

Thomas Skriver Jensen (S):

Nej, man fratager dem ikke muligheden. Det kommer stadig væk til at være en mulighed lokalt at give det. Så jeg mener ikke, man fratager dem den mulighed.

KL 09:46

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

KL 09:46

Theresa Berg Andersen (SF):

Ja, det er en mulighed i nogle kommuner. Jeg vil spørge, om ordføreren ved, hvor mange kommuner der egentlig tilbyder en deltidstilbud, altså hvor det er muligt at få en deltidstilbud. Og hvis jeg skal hjælpe ordføreren lidt på vej – jeg har været inde at researche lidt – så viser

det sig faktisk, at det kun er 33 kommuner ud af 98, der tilbyder en deltidsplads. Det er da problematisk, at man ikke har mulighed for at sige, at man gerne vil have en deltidsplads, men bliver tvunget til en fuldtidsplads. Hvad synes ordføreren om det?

Kl. 09:48

Kl. 09:46

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:46

Thomas Skriver Jensen (S):

Jeg skal ikke gå ind og konkret vurdere på, hvad de enkelte kommuner vurderer. Jeg har tillid til, at kommunerne foretager den rigtige vurdering ude lokalt. Jeg kan bare konstatere, at der ikke er noget i det her lovforslag, der fratager kommunerne den mulighed, der er også i dag.

Kl. 09:47

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Mai Villadsen, Enhedslisten.

Kl. 09:47

Mai Villadsen (EL):

Jeg vil følge lidt op i det spor, som de forrige spørgere har påbegyndt, for jeg tror sådan set, vi alle sammen har tillid til kommunerne. Udfordringen er jo, at kommunerne sidder stramt i det. Det må ordføreren også erkende. Og det her er noget af det, som har en omkostning. Man mister jo en indtægt, når beløbet for, hvad børnefamilierne betaler for at sende børn i daginstitution, falder. Så derfor vil jeg høre, hvis det viser sig – hvis det her bliver gennemført, og det gør det jo uægteligt – at der kommer dårligere vilkår derude bredt set for børnefamilierne, og hvis det her er en problemstilling, som kommunerne simpelt hen ikke evner at løfte inden for de rammer, om ikke ordføreren vil tilkendegive, om det så er noget, man vil gå i dialog om mellem regeringen og Folketinget. For vi kan jo alle sammen, som det er blevet nævnt, se, at børnefamilierne er presset.

Kl. 09:48

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:48

Thomas Skriver Jensen (S):

Det her er jo et bud på at fjerne nogle administrative byrder. Det er ikke et forslag, som skal gøre det sværere at være børnefamilie i Danmark. Det er klart, at hvis det så har en negativ effekt for den enkelte børnefamilie, må vi jo kigge på det. Den her regering og i særlig grad, synes jeg, Socialdemokratiet har ikke som formål at gøre det sværere at være børnefamilie i Danmark, snarere tværtimod.

Kl. 09:48

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Mai Villadsen.

Kl. 09:48

Mai Villadsen (EL):

Jeg tror sådan set heller ikke, at intentionen er dårlig, hverken fra kommunernes eller regeringens side, men jeg er bange for, at der er en effekt, som er til skade for børnefamilierne.

Jeg vil spørge til noget andet, for der bliver jo rejst ret mange bekymringer i de høringsnotater og svar, vi har fået fra forskellige organisationer om tilsynet. Man påpeger, at det er underligt, hvorfor det ikke kan blive offentliggjort, hvordan man fører tilsyn med institutionerne derude, og at det ikke burde medføre så stor en administrativ byrde. Hvad er ordførerens svar til organisationerne på det?

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:48

Thomas Skriver Jensen (S):

Vi har et ønske om at fjerne nogle administrative byrder, som i dag ligger til last. Der kan jeg bare konstatere, at det er noget af det, KL har peget på er et administrativt problem. Derfor synes jeg, vi skal kigge på at lave det om, og det er derfor, vi foreslår det.

Kl. 09:49

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Så er der ikke flere spørgsmål til ordføreren fra Socialdemokratiet. Tak til ordføreren. *(Birgitte Bergman (KF) haster ind i salen og hen til sin plads og anmoder om en kort bemærkning)*. Det er godt nok i sidste øjeblik, men vi forsøger. Fru Birgitte Bergman.

Kl. 09:49

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg vil godt følge lidt op på de andre ordførere *(Birgitte Bergman lyder forpustet)* – og gud, hvor er jeg i dårlig form. Jeg synes, ordføreren slipper lidt for let omkring at sige, at det bare er op til kommunerne derude, for økonomien er svær i kommunerne. Den er rigtig svær, også på grund af at vi har en urimelig udligning, som rammer skævt i rigtig mange kommuner. Så jeg kan ikke forstå det, når ordføreren stadig mener, stadig går ind for, at børnefamilierne skal have fleksibilitet og smidighed osv. Jeg synes tværtimod, at det her lovforslag jo netop viser, at regeringen – Socialdemokratiet og alle de andre partier i regeringen – gør det modsatte med det her lovforslag. Så hvorfor er det, at man vælger at tage det her ud, hvis det alligevel ikke er den store bureaukratiske byrde for kommunerne?

Kl. 09:50

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:50

Thomas Skriver Jensen (S):

Jeg anerkender ikke nødvendigvis den præmis, at det er en stor bureaukratisk byrde, for så var det nok noget, Kommunernes Landsforening havde peget på som værende et bureaukratisk problem. Jeg kan jo bare, som jeg har efterhånden har gjort et par gange, konstatere, at der jo ikke er noget i det her lovforslag, der i fremtiden kommer til at fratage kommunerne muligheden for at foretage den rigtige vurdering. Og der har jeg bare tillid til, at fru Birgitte Bergman og også andre gode kommunalpolitikere derude lokalt og kommunerne kan tage de rigtige beslutninger.

Kl. 09:50

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 09:50

Birgitte Bergman (KF):

Jeg er overbevist om, at kommunerne godt kan tage de rigtige beslutninger. Jeg synes bare, at den rigtige beslutning herindefra ikke er at fjerne de 30 timer og muligheden for at skabe fleksibilitet og bedre, rimelige vilkår for børnefamilierne. Så det er bare min kommentar til det, og jeg har flere spørgsmål til det, når vi når dertil. Tak.

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:51 det her er jo netop vedtaget i sin tid *med* Venstre i en aftale herinde på Christiansborg med et bredt flertal for at gøre det bedre og mere fleksibelt for børnefamilierne, og nu står Venstres ordfører så og taler varmt for at afskaffe det. Altså, jeg må bare sige, at jeg undrer mig dybt over Venstres ageren i den her sag.

Kl. 09:54

Thomas Skriver Jensen (S):

Jeg hørte det bare som en kommentar, så det har jeg ikke noget svar på.

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:51

Kl. 09:54

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Så kan spørgeren puste ud, og det kan ordføreren i virkeligheden også. Så går vi videre til næste ordfører, som er fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 09:51

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordet. KL har foreslået en række regelforenklinger på dagtilbudsområdet, som vi så også vælger at imødekomme med det her lovforslag. De justeringer vil vi i Venstre gerne være med til at bakke op om, særlig fordi vi i langt de fleste tilfælde sagtens kan se logikken i at fjerne og forsimple lovene og dermed også nogle af de krav og regler, der er. For at give et eksempel kan jeg sige, at KL skriver følgende om kravet til kommunerne, som skal beskrive tilrettelæggelsen af tilsyn med dagtilbud:

»Ifølge KL er beskrivelsen af kommunens tilsynsramme og -praksis administrativ tung, ligesom den ikke i sig selv styrker kvaliteten af det kommunale tilsyn, men i stedet tjener som kontrolelement, der lægger unødigt beslag på administrative ressourcer i kommunerne.«

I det ligger altså, at de ressourcer, man bruger, og det, man får ud af det, slet ikke følges ad. Med andre ord bruges der alt for mange penge og alt for meget tid på noget, som faktisk ikke har den ønskede effekt. Derfor er jeg også glad for, at jeg faktisk bemærkede, at der i det her forslag ikke mindre end fire gange står, at vi nu fjerner nogle krav. For de mennesker, som sidder derude og skal udføre det her arbejde, melder egentlig ind til os, at det her slet ikke giver mening, og at man bruger både rigtig mange timer og rigtig mange penge på at kontrollere noget, som faktisk ikke har en effekt.

Derfor bakker vi i Venstre selvfølgelig op om at fjerne unødvendigt bøvlg og papirarbejde og unødvendige regler. Det er sådan, at der faktisk er flere af Venstres ministre, som har sat sig i front i forhold til også at kigge deres ministerier efter for at se, om der er steder, hvor vi har skabt en række unødvendige regler og bøvlg, som sagtens kan fjernes, uden at det faktisk påvirker hverdagen derude. Derfor er det her noget, som Venstre støtter, og som vi faktisk også har en forventning om at fortsætte med at gøre, altså at fjerne unødvendige regler og bøvlg. Tak for ordet.

Kl. 09:53

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 09:54

Karina Adsbøl (DD):

Jeg må sige, at jeg undrer mig meget over Venstre i den her debat, for jeg hørte jo også fra Venstres landsmøde, at nu vil man gøre så meget for børnefamilierne, men i det her lovforslag står der, at det foreslås at afskaffe kravet om, at forældre, hvoraf en eller begge afholder fravær i medfør af barselsloven, skal tilbydes en deltidsplads på 30 timer om ugen i dagtilbud til søskende mod en reduceret egenbetaling. Det er jo det, som man med det her lovforslag ønsker at fjerne; det er det, som Venstre kalder regler og bureaukrati. Men

Anni Matthiesen (V):

Jeg kan sige så meget, at Danmarksdemokraternes ordfører ikke behøver at undre sig, for der er jo stadig væk forskellige steder, hvor vi må erkende, at vi har skabt noget, som har været fuldstændig unødvendigt. Jeg tror, at hvis vi kiggede alle regler og love efter i sømmene, ville vi kunne fjerne rigtig meget. Jeg ved bl.a., at transportministeren, altså Venstres transportminister, har sat sig i spidsen for nu at ville kunne fjerne en række unødvendige regler. Og jeg har stadig væk tillid til, at vores kommunalpolitikere selvfølgelig – og det håber jeg da at alle partier her i Folketingssalen er enige med mig i – udfører tingene på en god måde.

Kl. 09:55

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 09:55

Karina Adsbøl (DD):

Men altså, i den aftale, som Venstre stod bag, står der jo netop i aftaleteksten, at ved at fastsætte en deltidsplads til 30 timer tages der hensyn til forældrenes ønske om reduceret betaling, børnenes mulighed for at deltage i de pædagogiske aktiviteter og indgå i børnefællesskabet samt personalets mulighed for tilrettelægge det pædagogiske arbejde meningsfuldt for hele børnefællesskabet. Det, man indførte, ville altså tilgodesse familierne.

Det er jo ikke første gang, Venstre laver en kovending på ingen tid, men jeg må bare sige, at jeg undrer mig.

Kl. 09:56

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:56

Anni Matthiesen (V):

Ordføreren kan blive ved med at undre sig; det kan jeg jo ikke ændre på. Men jeg kan sige så meget, som at jeg da tænker: Hvorfor skal det lige være 30 timer? Hvad nu, hvis vi kunne komme i tanke om noget, der faktisk var endnu bedre? Hvad nu, hvis de enkelte kommuner faktisk har nogle endnu bedre idéer til, hvordan det skal være lokalt, end det, vi dikterer her fra Christiansborg? Det er derfor, jeg holder af, at vi nogle gange faktisk træder et skridt tilbage her på Christiansborg og giver øget frihed til, at man også lokalt kan sætte en dagsorden.

Kl. 09:56

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Theresa Berg Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 09:56

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. Jeg undrer mig bare over, hvorfor et liberalt parti ikke ser muligheder i at støtte deltidspladser, når det her kan give fleksibilitet, men også kan give en økonomisk frihed for de forældre, som står i en situation, hvor man har barsel og bare gerne vil nyde tiden hjemme og en lillebror eller en lillesøster skal nydes fuldt ud.

Jeg forstår det simpelt hen ikke. Jeg synes, det her er så klokkeklar liberal politik, så jeg kan slet ikke genkende Venstre i lige nøjagtig det her forslag.

Kl. 09:57

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:57

Anni Matthiesen (V):

Jeg kan høre, at der er mange ordførere, der undrer sig i dag, og det er jo rigtig godt at undre sig lidt. Det, jeg stadig væk vil holde fast i, er jo, at når man påpeger, at det her giver rigtig meget administrativt bøv! rundt omkring i vores kommuner og man bruger et hav af timer og dermed også skattekrone på egentlig at udføre noget kontrol, som faktisk ikke giver mening, så håber jeg da, at det er noget, som man synes man bør ændre på, og at man ikke bare vil fastholde det for enhver pris. Det kunne jo være, som jeg også svarede den anden spørger, at der faktisk var kommuner, der havde andre tanker om fleksibilitet.

Kl. 09:58

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 09:58

Theresa Berg Andersen (SF):

Jeg er også spændt på, om kommunerne har andre muligheder, for jeg har aldrig set dem. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren om, hvad det er for et bøv!, der er. Jeg har selv været daginstitutionsleder, inden jeg kom her, i 15 år, og det er ikke mig, der sidder og administrerer det her. Så når vi tager den her tid væk fra noget administrativt, måske en pladsanvisning, går den her tid så ekstra til børnene? Fjerner man den her tid fra pladsanvisningen og giver den tilbage til daginstitutionerne? Det kunne jeg godt tænke mig at vide. Hvad er det for noget administrativt bøv!, der ligger i det her?

Kl. 09:58

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 09:58

Anni Matthiesen (V):

Altså, uanset hvad kan jeg sige så meget som, at fra de næsten 19 år, jeg selv arbejdede med børne- og undervisningsområdet i en kommune, ved jeg, hvor irriterende det var, når man fra Christiansborg dikterede, hvordan vi skulle føre kontrol derude. Jeg ved, hvor mange timer jeg har brugt på i mine øjne unødvendigt arbejde. Derfor vil jeg også sige, at jeg personligt glæder mig over, at vi nu faktisk giver mere frihed til, at man kan bruge timerne forhåbentlig på børnene i stedet for at bruge dem på papirarbejde.

Kl. 09:59

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Mai Villadsen, Enhedslisten.

Kl. 09:59

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. Jeg vil gå ned ad et lidt andet spor. I det høringsnotat, vi har fået, bl.a. fra BUPL, synes jeg, der bliver rejst en kritik af noget andet, som jeg tror ordføreren ville kalde bureaukratisk bøv!, nemlig det bøv! og bureaukrati, der bliver opfundet ude i kommunerne. For ude i kommunerne opfinder de jo selv rigtig meget bureaukrati, som de lægger ned over institutionerne. De kalder det koncepter, mange af dem er rigtig fancy og også ret dyre at indkøbe faktisk, og de

tager faktisk meget tid fra pædagogernes arbejde med børnene ude i institutionerne. Jeg er sådan set ret uenig i flere af de tiltag, der er heri, som regeringen laver, men jeg kunne godt tænke mig at høre, om vi så til gengæld kunne blive enige om, at ude i kommunerne er der altså noget bureaukrati, man godt kunne skrue ned for.

Kl. 10:00

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 10:00

Anni Matthiesen (V):

Det kan jeg svare kort og godt på: Ja, det er der. Der er rigtig mange kommuner, som også skal huske at kigge indad og også fjerne bureaukrati. Det er jo bl.a. det, vi også har oplevet, da vi valgte at lave frisættelsesprojektet, hvor vi frisatte både på ældreområdet og på skoleområdet, altså at kommunerne fik øje på, at der faktisk var meget unødvendigt bøv!, de selv havde skabt, og ja, derefter forhåbentlig kunne kigge indad og så fjerne noget af det administrative bøv!.

Kl. 10:00

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Fru Mai Villadsen.

Kl. 10:00

Mai Villadsen (EL):

Tak for den tilkendegivelse, det håber jeg vi kan sætte lidt mere loop på herinde fra Christiansborg. For jeg synes, det er lidt skammeligt, at man her vender hver en side og får fjernet noget, som jeg egentlig reelt ikke mener bidrager til særlig meget bureaukrati, når man kan se, at der derude er koncept på koncept på koncept, fordi nogle får nye idéer uden at være ude i virkeligheden. Det sidste, jeg vil kommentere på, er spørgsmålet om tilsyn, som der bliver råbt op om er utrygt for pædagoger og for dagtilbudsledere ikke at vide, hvad de bliver målt og vejet på, fordi det skriftlige grundlag fra tilsynene bliver fjernet. Deler ordføreren med baggrund på børneområdet ikke min bekymring her?

Kl. 10:01

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 10:01

Anni Matthiesen (V):

Nej, det gør jeg faktisk ikke. Som jeg sagde før, synes jeg også, at vi en gang imellem her fra Christiansborg skal turde at træde et par skridt tilbage. Altså, jeg har faktisk stor, stor tillid til det personale, som befinder sig rundt omkring i vores daginstitutioner, og også de ledere, der er der. Jeg synes faktisk, at det at have styr på tingene også er et ledelsesansvar og en ledelsesopgave. Der tænker jeg igen, at uanset hvor mange kontroller vi satte ind, er jeg ikke sikker på, at det i sidste ende ville blive bedre, tværtimod tror jeg på, at mere tillid kan sikre en større glæde i forhold til i det hele taget at bestride de jobs derude.

Kl. 10:02

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Birgitte Bergman, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:02

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Der er ingen tvivl om, at vi selvfølgelig går stærkt ind for, at vi skal fjerne en masse bureaukrati. Der er vi jo rigtig enige. Der er meget bøv! rundt omkring og specielt også ude i kommunerne,

og tillid er nok noget af det bedste, vi kan give hinanden herfra og ud til kommunerne og vice versa.

Kl. 10:05

Men det ærgrer mig bare, at Venstre, som jo var med til at indføre netop den her regel og den her ret, nu dækker sig lidt ind under, at det skal være mere frihed til kommunerne. For det, vi gerne ville med det her, var jo at lette hverdagen for børnefamilier og for forældre på barsel og familie- eller forældreorlov, som det hed dengang, og give noget større fleksibilitet og ikke mindst også sikre, at der ikke blev skabt så stor ulighed, for der er trods alt forældre med en bedre indkomst, som har mulighed for at flekse ind og ud. Så jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren uddybe endnu en gang, hvad det lige præcis er, der skulle gavne børnefamilierne derude, når vi fjerner det her.

Kl. 10:03

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 10:03

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil egentlig gerne starte med at sige, at selv om vi nu fjerner den her kontrol, udelukker det jo ikke at arbejde videre og få skabt bedre muligheder for børnefamilierne, for det er noget af det, der betyder rigtig meget for os i Venstre, og det arbejder vi faktisk med. Så derfor synes jeg ikke, det helst skal være sådan, at man så næsten er nødt til at indføre mere kontrol for at sikre, at børnefamilierne får det bedre. For hvad nu, hvis det så betyder, at der så er mindre tid til børnene? Altså, så bliver det jo en ond cirkel. Hvis man skal bruge tiden på kontrol og papirarbejde i stedet for faktisk at bruge tiden sammen med børnene, så er det jo ikke til gavn for børnefamilierne.

Kl. 10:04

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 10:04

Birgitte Bergman (KF):

Det er lige der, jeg bliver i tvivl, og det er der, jeg har nogle spørgsmål til udvalgsbehandlingen, for hvor meget bureaukrati er der egentlig i det her? Jeg tror, det var fru Mai Villadsen, der nævnte, at det var 33 kommuner, som netop udøvede den her ret til at få passet børnene på 30 timer. Så jeg er lidt nysgerrig på, om det holder stik i det hele taget. Så kunne jeg også godt tænke mig at vide: Vi kender jo godt kommunernes økonomi derude; den er rigtig presset. Så når man nu også fjerner den her ret, hvad tror ordføreren så der sker i kommunerne?

Kl. 10:04

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 10:04

Anni Matthiesen (V):

Jeg tror næsten, den konservative ordfører godt kan gætte, hvad det er, jeg vil svare. Inden længe er der kommunalvalg. Så kære borgere, husk nu at sætte kryds ved nogle af dem, som tager et ansvar, også på det her område. Der tror jeg da især, at man så kan appellere til børnefamilierne. For jeg må igen sige: Hvis vi begynder at miste tilliden til den kommunale verden og til vores egne byrådsmedlemmer, synes jeg vi spiller fallit. Jeg synes simpelt hen, at vi i stedet for bør give dem øget frihed og troen på, at de håndterer de her opgaver, som de er sat i verden for.

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ordføreren fra Venstre. Den næste ordfører er fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:05

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Det her lovforslag udmønter en række såkaldte regelforenklinger på dagtilbudsområdet, som er aftalt i regi af KL, dvs. i et samarbejdsprogram mellem KL og regeringen, som er en del af aftalen om kommunernes økonomi. Lovforslaget fjerner kravet om, at den pædagogiske læreplan skal udarbejdes skriftligt, og krav i forhold til evalueringen af denne. Herudover fjerner det kravet til kommunernes beskrivelse af tilrettelæggelsen af tilsynet med dagtilbud, det forenkler kravet om inddragelse af data i kommunernes tilsyn, og det fjerner kravet om 30-timerspladser til søskende mod nedsat forældrebetaling under forældrenes barsel.

Danmarksdemokraterne bakker op om at se på reglerne, så pædagogerne i dagtilbud bruger deres tid på det pædagogiske arbejde og børnene frem for på administration og bureaukrati, og samtidig er det også fornuftigt, at bureaukratiske byrder, der er fordyrende for kommunerne, fjernes, når det ikke går ud over kvaliteten af velfærden og børnefamilierne. Derfor vil vi også godt hejse en række bekymringsflag i forhold til bl.a. det, vi har debatteret i dag, nemlig kravet om kommunernes beskrivelse af tilrettelæggelsen af tilsynet med dagtilbud samt det at forenkle kravet om inddragelse af data i forbindelse med kommunernes tilsyn. Jeg synes da også, der er brug for at have fokus på tilsynene, og at der også er gennemsigtighed i forhold til kvaliteten af disse, og at det også er vigtigt for både forældre og også politikere med henblik på netop på at kunne vurdere kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer.

Jeg vil også godt rejse et bekymringsflag i forhold til, at forældre på barsel og forældreorlov mister muligheden for selv at vælge, om de vil nøjes med at gøre brug af en deltidsplads på 30 timer om ugen i dagplejen, vuggestuen eller børnehaven for ældre søskende-børn mod tilsvarende nedsat forældrebetaling. Der var jo, som jeg tidligere har nævnt her, en aftale, der blev indgået herinde med et bredt flertal den 9. juni 2017, for netop at gøre det mere fleksibelt for børnefamilierne, og i min optik har det her ikke noget med tillid at gøre. Men jeg mener faktisk, at man fratager de her familier en ret, som man tidligere har givet dem i forbindelse med den aftale, og tidligere er det også blevet til et lovforslag herinde, som alle partier har bakket op om. Når der så har ligget den her aftale, kan man jo derfor også undre sig over, at regeringen og KL i en økonomiaftale så bare kan aftale at fjerne det, og det har vi desværre også set på flere andre områder.

Vi har også set det på socialområdet, hvor en række partier har aftalt noget, og man lige pludselig kan finde det som et sparefor-slag i en aftale med regeringen og KL. Det synes jeg faktisk er bekymrende, også i forhold til demokratiet, og jeg synes ikke, det handler om tillid, når Venstres ordfører nævner det. For sådan synes jeg bare ikke lige det hænger sammen. Selvfølgelig er det vigtigt, at man tænker på, hvad det er, vi lovgiver om herindefra, også i forhold til hvor meget kommunerne selv kan gøre, men det her er jo faktisk ment sådan, at det skal gøre det bedre og nemmere for børnefamilierne, og der fratager man dem så en rettighed om det. Derfor påtænker vi netop også at komme med et ændringsforslag i forhold til det her.

Men det er jo også klart, at ministeren – og der synes jeg også, at ministeren skal lytte godt efter – skal tage det alvorligt i forhold til børnefamilierne. For der er jo mange partier, der har været ude at sige, at de ville gøre noget for børnefamilierne, og det første, der snart sker på det her område, efter at Folketinget er sat, er så netop,

at man forringer mulighederne i forhold til den 30-timersplads, de har mulighed for i dag.

Så det var ordene her fra Danmarksdemokraterne, og jeg ser frem til den videre debat.

Kl. 10:09

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Den starter allerede her. Fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 10:09

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Nu vil jeg gerne have lov at undre mig lidt, for det kunne jeg jo høre der var nogle af ordførerne der gjorde for. Jeg kunne godt tænke mig at stille et spørgsmål til Danmarksdemokraterne: Har Danmarksdemokraterne på det her område nogle forslag til regelforenklinger? For jeg synes jo egentlig, det er helt, helt naturligt, at man spørger dem, som har fingrene nede i det til hverdag, som vi jo så har valgt at gøre, for måske at få de bedste input til regelforenklinger. Der kunne jeg godt tænke mig at høre, om det er noget, som Danmarksdemokraterne selv har valgt at gøre, sådan at vi kunne få nogle nye bud på, hvor Danmarksdemokraterne så vil lave regelforenklinger.

Kl. 10:10

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:10

Karina Adsbøl (DD):

Altså, det er et meget interessant spørgsmål, der kommer fra fru Anni Matthiesen, netop i forhold til at regeringen så har valgt at spørge KL. Man kunne jo vende det om og spørge, hvorfor man ikke spørger dem, det handler om. Hvorfor spørger man ikke børnefamilierne om det?

Så har der også været den her debat omkring regelforenklinger, og vi ved jo alle godt, at meget af det bureaukrati, der er skabt, er noget, kommunerne selv har skabt. Så er der nogle ting, som kommer herindefra, og det ved jeg Venstre og regeringen er godt i gang med at arbejde med. Der kan vi mødes, og der giver det god mening med regelforenklinger, men når det sker på bekostning af familier og vi ser det ske på bekostning af retssikkerheden, som vi ser det på socialområdet, hvor man har siddet og indgået aftaler, fordi man vil gøre noget godt for mennesker, så synes jeg bare, at man rammer skævt.

Kl. 10:11

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:11

Anni Matthiesen (V):

Jeg har lige brug for at sige her, at man jo fortsat har muligheden. Det håber jeg også Danmarksdemokraterne godt vil bekræfte fra talerstolen, for ellers kan man næsten fremstille et billede af, at nu er det forbudt. Kunne Danmarksdemokraterne ikke godt bekræfte, at man jo faktisk har muligheden fortsat?

Kl. 10:12

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:12

Karina Adsbøl (DD):

Jeg vil godt citeres for det, der står i bemærkningerne til det her forslag, der er fremsat. Der står der:

»Det foreslås at afskaffe kravet om, at forældre, hvoraf en eller begge afholder fravær i medfør af barselsloven, skal tilbydes en deltidsplads på 30 timer om ugen i et dagtilbud til søskende mod en reduceret egenbetaling.«

Det er det, der står, og så ved vi jo godt, hvad det betyder, når man går fra »skal« til »kan«.

Kl. 10:12

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne.

Kl. 10:12

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg vil også meget gerne som fru Anni Matthiesen have lov til at undre mig. Jeg vil starte med at undre mig over, at ordføreren vil gøre det til et demokratisk problem, at vi laver de her regelforenklinger. Altså, vi behandler det jo her i Folketingssalen, så hvordan kan det være et demokratisk problem, at vi foretager de her administrative ændringer?

Kl. 10:13

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:13

Karina Adsbøl (DD):

Det er der flere årsager til. Herinde i Folketinget indgår en række partier en aftale. Det kan være reserven ovre i Socialministeriet, eller det kan være her på det her område, men der er nogle partier, der indgår en aftale. Så kan man så se, at de aftaler bliver overrulet af en aftale, regeringen indgår med KL. Så lige pludselig betyder de aftaler, man har indgået her i Folketinget og med et bredt flertal, ingenting, fordi man bare kan lave en økonomiaftale mellem regeringen og KL og fremsætte det her i Folketingssalen. Det synes jeg faktisk er en kæmpe udfordring.

Kl. 10:13

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 10:13

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Det kan jo kun komme igennem, hvis der er et flertal for det.

Derudover vil jeg også gerne undre mig over det her med, at der er så mange partier, der holder skåltaler om, at vi skal mindske bureaukratiet og administrationen, men når det så bliver konkret, siger man: Nej, der er lige de her sideeffekter ved det. Så jeg synes, det er et dybt relevant spørgsmål fra fru Anni Matthiesen: Hvad er det for nogle områder, Danmarksdemokraterne vil regelforenkle på?

Kl. 10:14

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:14

Karina Adsbøl (DD):

Men som jeg lige sagde, også til fru Anni Matthiesen: Når man snakker om regelforenklinger, og det kan man godt gøre, hvor det ikke giver mening, handler det jo netop om, hvor det ikke giver mening. Men i forhold til de her regelforenklinger, som der er indgået aftale mellem regeringen og KL om, betyder det noget for familierne; man fratager dem noget. Det har vi også set på socialområdet. Vi har på socialområdet indført, at man skulle fremvise straffeattest, når man skulle ansættes i botilbud. Lige pludselig kan vi se, at det også står som en regelforenkling, så jeg synes jo bare, vi skal have en diskussion om, hvad regelforenklinger er.

Kl. 10:14

Kl. 10:17

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Hr. Thomas Skriver Jensen, Socialdemokratiet.

Kl. 10:14

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det. Jeg har faktisk rigtig stor respekt for fru Karina Adsbøl i lige præcis den her debat. Og det er jo det, det er, altså det er jo en debat, hvor man kan komme på banen med de forslag, man selv har. Derfor vil jeg bare følge en lille smule op på det, fru Anni Matthiesen spørger om. For det er jo rigtigt, at man kan vælge at spørge KL. Det har vi gjort, for det er dem, der har problemerne i hverdagen. Man kan også spørge børnefamilierne, det er fuldstændig korrekt. Nu vælger vi så at spørge Danmarksdemokraterne: Hvis ikke det skal være sådan her, hvad skal vi så gøre? Hvad er jeres bud?

Kl. 10:15

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:15

Karina Adsbøl (DD):

Det var det, jeg også sagde i min ordførertale, i forhold til at vi jo kommer med et ændringsforslag. Så er det meget, meget interessant at høre, at man snakker om tillid i den her Folketingssal. Hvis vi skal have tillid til dem, det handler om, er det jo også dem, vi skal lytte til i forhold til regelforenklinger. Så synes jeg bare, at der er kæmpestor forskel på, om man er i en kommune, eller om man er i en børnefamilie i forhold til interesserne, og i forhold til hvad man taler om, når man taler om regelforenklinger. Kommunerne har jo en interesse i, at der er ret mange regelforenklinger, tænker jeg, også nogle, som jeg mener kommer til at ramme borgerne, bl.a. i forhold til retssikkerheden.

Jeg kan nævne det, og jeg kan nævne det igen i forhold til det, der ligger i den økonomiaftale; det gælder også på socialområdet og på handicapområdet, hvor man vil fratage nogen noget, kan man sige; man sløjfer lige, at unge med et handicap skal have hjælp fra de er 16 år; så man sløjfer altså det at ville sikre dem en overgang til voksenlivet. Det er sådan nogle ting. Hvis det er gode regelforenklinger i Socialdemokratiets øjne eller i Venstres øjne, må det jo stå for jeres egen regning. Det mener jeg bare ikke det er i Danmarksdemokraternes øjne.

Kl. 10:16

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 10:16

Thomas Skriver Jensen (S):

Jamen det er jeg helt med på. Det var også derfor, jeg startede med at sige, at jeg har stor respekt for selve intentionen, som Danmarksdemokraterne har. Men når jeg lytter til Danmarksdemokraternes udtale sig om bureaukrati, er det mit indtryk, at I også mener, der er for meget af det. Det var egentlig bare derfor, jeg stillede mit spørgsmål nu her i salen, hvor vi har debatten. Kunne fru Karina Adsbøl så ikke bare komme med et bud eller to på, hvad gode regelforenklinger så er, altså hvad kan vi så gøre? Ministeren sidder her, regeringsordførerne sidder her, vi vil rigtig gerne lytte på det. Vi er oprigtigt nysgerrige. Kunne fru Karina Adsbøl ikke allerede nu åbne lidt op for lågen?

Kl. 10:17

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Karina Adsbøl (DD):

Jeg kan godt tydeliggøre for spørgeren, at når vi snakker regelforenklinger og bureaukrati, er det vigtigt for mig som ordfører, at det ikke går ud over borgernes retssikkerhed eller borgernes hjælp, som vi jo har set at nogle af de her regelforenklinger, der er fremsat forslag om, gør. Intentionen med det her lovforslag i dag er netop at fratage familierne nogle muligheder i forhold til en 30-timers deltidsplads.

Kl. 10:17

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Fru Mai Villadsen, Enhedslisten.

Kl. 10:17

Mai Villadsen (EL):

Jeg synes, det er en interessant debat, der udspiller sig, for på den ene side står der en regering og taler om bureaukrati og regelforenklinger, og på den anden side står en ordfører oppe på talerstolen og taler om familierne og de vilkår, man oplever derude. Derfor vil jeg bare gerne bede ordføreren om at bekræfte, at med det her lovforslag – hvis man stemmer det, som regeringen har fremlagt, igennem – bliver det for nogle børnefamilier dyrere at være børnefamilie.

Kl. 10:18

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:18

Karina Adsbøl (DD):

Ja, det har ordføreren fuldstændig ret i, og det er jo derfor, der netop er forskel på regelforenklinger og bureaukrati. Det kan jeg så forstå at der er nogle ordførere der har svært ved at forstå. Det her kommer til at betyde noget for familierne. Det er noget, man fratager familierne at have mulighed for, og det undrer mig bare, for jeg synes netop, at vi – apropos de mange skåltaler – har hørt, hvad man vil gøre for børnefamilierne. Så jeg vil bare rejse den bekymring her, og jeg tror, at vi i fællesskab måske i opposition kan lave et ændringsforslag til det her lovforslag, hvor vi i hvert fald kan påpege, at der måske er forskel på, hvad vi ser som regelforenklinger og bureaukrati, og sikre, at børnefamilierne kan bevare den her bestemmelse.

Kl. 10:19

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 10:19

Mai Villadsen (EL):

Det vil vi i hvert fald gerne være med til fra Enhedslistens side. Og så vil jeg bare spørge, om ikke ordføreren ligesom mig synes, det er paradoksalt, at en af regeringslederne, nemlig udenrigsministeren, i sommers udtalte, at vi selvfølgelig også være parate til at fjerne nogle af de barrierer, der gør det komplekst og dyrt at etablere sig som familie, og at man så 2 måneder efter fremsætter et lovforslag, der gør det dyrere at være familie.

Kl. 10:19

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:19

Karina Adsbøl (DD):

Jeg er fuldstændig enig med Enhedslistens ordfører – fuldstændig. Det samme så vi jo faktisk også på Venstres landsmøde, hvor man

ville gøre så meget for børnefamilierne, og så står vi her i dag med det her lovforslag, som i hvert fald ikke gavner børnefamilierne. Jeg må bare sige, at jeg er fuldstændig enig.

Kl. 10:19

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ordføreren for Danmarksdemokraterne. Næste ordfører er fru Theresa Berg Andersen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 10:19

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det, tak for ordet. Hvor er det bare skønt at stå her som nyt medlem i udvalget og høre debatlysten. Det betyder jo, at det her virkelig er noget, der ligger os på sinde.

Jeg vil starte ud med at sige, at jeg er meget stor tilhænger af fjerne alt, hvad der hedder administrativt bøvls og bureaukrati i vores daginstitutioner – den tid, som tager opgaver eller tid væk fra vores børn, specielt, når den her tid også er knap. Samtidig er det også vigtigt, at vi går klogt og rigtigt til opgaven, så vi ikke ender med at fjerne nogle krav, som har stor pædagogisk værdi for vores børn. Selv har jeg været dagtilbudsleder i Vesthimmerlands Kommune i 15 år, jeg har siddet med flere i de her elementer, som det her lovforslag egentlig også indeholder. Jeg har bl.a. været med til at udforme de allerførste læreplaner – jeg tror, det var i 2004 – og dengang, det indrømmer jeg gerne, var jeg enormt skeptisk.

Jeg var skeptisk, fordi læreplanerne blev implementeret, og lige pludselig skulle vi til at skrive noget faglighed ned på et stykke papir, og jeg spurgte mig selv: Jamen har man ikke tillid nok til, at pædagogerne kan deres faglige stof? Men jeg bliver også nødt til at indrømme, at de her læreplaner gennem tid var af stor værdi, også fordi det blev tydeligt for mig, at vi igennem det her fik et stort og fagligt fælles sprog. Med læreplanerne fik vi det her fælles sprog, vi satte tid af til det pædagogiske arbejde, og vi fik tid til i fællesskab at reflektere over de her pædagogiske redskaber, der er. Samtidig lærte jeg også at sætte pris på, at de her læreplaner var skriftlige. Skriftlighed giver et fælles pejlemærke, så man kan gå tilbage på et tidspunkt og kigge på, om vi også gør det, vi tror vi gør.

I SF går vi derfor til forslaget her om at fjerne skriftligheden med en vis ambivalens, men jeg erkender også, at den her skriftlighed selvfølgelig tager tid og ressourcer. Derfor tror jeg også, at vi skal sætte det her i søen, men vi skal følge det med en vis skepsis. Vi er i SF klar til at bakke op om den del, men vi kommer som sagt til at følge det – også det her med evaluering hvert andet år.

Den næste halvdel af det her lovforslag handler om at afskaffe retten til en deltidsplads, hvor man reducerer forældrebetalingen, mens begge forældre er på barsel. Her er vi meget mere skeptiske. Flere og flere partier har været på banen med deres familiepolitik, og det er positivt. Vi ser, hvordan det her skaber mere fleksibilitet i forældrenes hverdag. Når man afskaffer den her ret giver man også kommunerne selv mulighed for at vurdere behovet for en deltidsplads, men vi er bange for, at muligheden for at få en deltidsplads kan komme til at afhænge af, hvilken kommune man bor i. Med andre ord risikerer vi, at nogle forældre får mulighed for at investere i deres hverdag på det her område, mens andre ikke gør. Vi synes, at det skal give mere fleksibilitet til familierne at have et valg. Af den grund ønsker vi også i udvalgsbehandlingen at spørge ind til, hvad kommunernes praksis er i forhold til tildelingen af deltidspladser generelt, og om der eksisterer nogle forskelle blandt kommunerne, for det mener vi der gør.

Sidst lovforslagets sidste del her handler om, at kommunerne ikke længere skal beskrive, hvordan tilsynet med dagtilbuddene udføres, samtidig med at kommunerne får større frihed til at vælge, hvilke data der skal ligge til grund for tilsynet. Her har vi i SF's særlig hæftet os ved de høringssvar, hvor samtlige institutioner og

organisationer er imod på nær KL. Ligesom i BUPL mener vi faktisk, det er vigtigt at have en vis gennemsigtighed i tilsynsbesøgene, så daginstitutionerne ved, hvordan proceduren er, når de skal vurderes. Derfor kan vi ikke bakke op om den her del af forslaget.

Vi kunne godt have tænkt os, at ministeren havde inviteret os ind til drøftelse af lige nøjagtig de her elementer for at kvalificere det bud, der ligger i dag.

For at opsummere vil jeg sige, at det er vigtigt for SF at undersøge konsekvenserne af dele af lovforslaget i udvalgsbehandlingen, før vi tager endelig stilling til disse. I den forbindelse skal vi tage højde for, om der i lovforslaget ligger en samlelovsproblematik. Det kunne jo være, at vi skulle dele lovforslaget op. Jeg skal hilse fra De Radikale og sige, at de stemmer gult til det her forslag.

Kl. 10:24

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Så er det fru Mai Villadsen, Enhedslisten.

Kl. 10:24

Mai Villadsen (EL):

Tusind tak. Der var noget, som jeg brugte lup for at finde i det her lovforslag, men ikke fandt, og det handler om afskaffelsen af opgørelsen af nomineringer på institutionsniveau eller normeringer i det hele taget i kommunerne. For det er jo en regelforenkling, som også er lavet, men som undrer mig at vi ikke skal behandle i Folketinget.

Det er noget, som ordføreren har været enormt optaget af, for sammen med SF ved jeg, at man har presset enormt meget på for at etablere minimumsnormeringer, og med de normeringer vil man jo også have en opgørelse af, hvordan det ser ud derude. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren, om ordføreren har haft samme lup fremme, og hvad ordføreren tænker om, at det er noget, ministeren bare selv gennemfører, og at det ikke er noget, vi faktisk får lov at diskutere og behandle i folketingsalen.

Kl. 10:25

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 10:25

Theresa Berg Andersen (SF):

Jeg havde også den helt store lup fremme. Normalt bruger jeg briller, når jeg læser de her forslag, og jeg kunne jo godt se, at BUPL skrev, at de var meget skeptiske over for det her. Så jeg læste lovforslaget en gang til for at spørge, om der ikke var ændringer i det her, og det kan jeg ikke se i det her. Så jeg har en forventning om, at der kommer et nyt forslag fra ministeren lige nøjagtig på den her del, og det er måske, fordi det skal have en yderligere drøftelse. Men vi kan også se frem til det samråd, som jeg har kaldt ind til sammen med ordføreren.

Kl. 10:25

Den fg. formand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 10:25

Mai Villadsen (EL):

Man kunne jo håbe, at det handler om, at ministeren faktisk har droppet det element. For en ting er, at man gerne vil afbureaukratisere. Alle ønsker jo selvfølgelig at få unødvendigt bureaukrati ud fra kommunerne og fra institutionerne. Men det her skaber jo en trykthed for forældrene og en, mener jeg, åbenhed og vished om, hvordan det ser ud ude i min kommune. Kan jeg være sikker på, at der er ordentlige normeringer derude? Så tak til SF for samarbejdet på det her område. Det ved jeg vi kommer til at fortsætte.

Kl. 10:26

Kl. 10:28

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 10:26

Theresa Berg Andersen (SF):

Det er helt korrekt, at det giver en synlighed, og at det giver en gennemsigtighed, ganske som ordføreren siger, i forhold til hvad forældre kan forvente. Men det giver også os politikere en mulighed for at kigge ind i det og se på, om kvaliteten er god nok, især når uheldet er ude. Hvor er det så, vi skal skrue, og hvad for nogle fejl kan der ligge til grund for, at vi kan hjælpe med at forbedre kvaliteten ude i vores dagtilbud. Derfor mener jeg, det er enormt vigtigt, at der er en synlighed i, hvad man kan forvente som forælder, når man sender det allerbedste, man har, afsted i en daginstitution.

Kl. 10:26

Den fg. formand (Jeppe Søe):
Hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne.

Kl. 10:27

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg vil gerne sige tak til ordføreren for at dele, at hun indledningsvis var skeptisk, da kravet om pædagogiske læreplaner blev indført tilbage i 2004. Jeg kan så forstå, at ordføreren endte med at være glad for de her pædagogiske læreplaner. Anerkender ordføreren, at der kan være andre ledere af daginstitutionstilbud, som måske ikke synes, det er det bedste med det her krav om skriftlighed? F.eks. kan jeg nævne, at min egen mor i 2004 også var leder af en daginstitution og havde det meget svært med at skulle udfylde det her pludselig efter ikke at have skullet gøre det i mange, mange år, og hun endte med at bede sin teenagesøn om faktisk at hjælpe hende med det. Så der er jo nogle pædagoger, der ikke synes, det er det fedeste.

Kl. 10:27

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:27

Theresa Berg Andersen (SF):

Lige nøjagtig, og det er jo derfor, ledelse er så pokkers vigtigt. For det skal ikke være en teenagesøn, der sidder og laver det her for en meget kvalificeret og dygtig daginstitutionsleder. Derfor skal man holde fokus på lige nøjagtig ledelse, for det tror jeg gør en verden til forskel.

Når det er sagt, anerkender jeg også, at det faktisk er rigtig, rigtig svært for nogle at finde tid til det her, for pædagoger har ikke tid at lægge tid i det her, som lærere måske har. Så derfor anerkender jeg også, at ja, det kan være rigtig svært at finde tid til. Men vi må ikke underkende, at vi får et fælles fagligt sprog og et fælles fodslag, når vi går ind i lige nøjagtig evalueringer.

Vi anerkender også i SF, og det håber jeg også jeg gjorde klart i min tale, at det her kommer vi til at stemme ja til, hvis vi kan få delt lovforslaget op. Men vi kommer også til at følge det med en vis skepsis, fordi kvaliteten er så pokkers vigtig, og fordi et fælles fagligt sprog for pædagoger er vigtigt for at kunne lave den kvalitet, som jeg er sikker på er så nødvendig.

Kl. 10:28

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for det. Jeg er også enig i, at kvalitet er absolut det vigtigste. Jeg mener så også, at den kvalitet kan sikres på mange forskellige måder. Ordføreren nævner også, at hun er bekymret for, om det så kun bliver nogle kommuner, der tilbyder den her deltidsplads. Men er det egentlig ikke meget fint, at der er nogle kommuner, der vælger at prioritere det, og så kan borgerne i den enkelte kommune jo stemme på de politikere, der vælger at prioritere det?

Kl. 10:29

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:29

Theresa Berg Andersen (SF):

Dertil kan jeg bare svare klart nej. Nu sidder jeg også som formand i Indenrigsudvalget, og jeg har siddet i byrådet i Vesthimmerlands Kommune i knap 10 år, og jeg ved, at der er kæmpestor forskel på, hvad man kan i kommunerne i forhold til deres økonomi. Så jeg mener, at det her selvfølgelig kommer an på, hvor kommunerne er. Er det nogle kommuner, der står økonomisk stærkt, har man måske mulighed for at lave de her halvtidspladser, for det koster for en kommune. Så i forhold til det mener jeg faktisk, at det giver en skævvridning mellem vores kommuner. Nogle kommuner har råd til at give en deltidsplads, og andre kommuner har ikke, og det rammer børnefamilierne.

Kl. 10:29

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 10:29

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Nogle gange har jeg det svært med det med, at man på en eller anden måde her centralt fra jo netop skal styre tingene helt nøjagtigt og i nogle bestemte kasser. Jeg kan sige, at i de mere end 18 år, hvor jeg selv sad med det her område i en kommune, irriterede det mig også, at man altid sagde, at en deltidsplads var 30 timer. For hvad, hvis nu der er nogle steder og nogle børnefamilier, der faktisk synes mere om, at en deltidsplads skulle være på 25 timer eller 32 timer?

Så jeg kunne godt tænke mig lige at spørge ordføreren lidt ind til det. Synes man ikke, at man på den her måde faktisk nu giver en øget frihed til, at man nogle steder kunne sige, at i vores kommune er der faktisk mere behov for 25-timerspladser, og at man ikke lige nøjagtig skal tilbyde 30-timerspladser?

Kl. 10:30

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:30

Theresa Berg Andersen (SF):

Det er jeg da ganske enig med ordføreren i, men kan ordføreren så nævne nogle eksempler på steder, hvor man har set det her? Jeg har ikke set dem. Når man fastsætter det til at være 30 timer, og det er det, vi kan se at der er nogle kommuner der gør – ikke engang halvdelen af landets kommuner gør det her – er der jo ikke noget i vejen for at sige, at okay, i den her uge bruger jeg kun 20 timer, men i næste uge skal jeg selv til tandlæge eller læge, og så kan jeg bruge 30 timer. Så det giver en fleksibilitet for forældrene, men jeg anerkender det da, hvis man vil sætte prisen endnu mere ned. Men jeg siger også, at kommunerne er maks. pressede på økonomien, så jeg er bange for, at det der er et drømmescenarie, men jeg vil

kramme det alt, hvad jeg kan, hvis der kommer et forslag fra en kommune, der gerne vil prøve det. Med 30 timer får børnefamilierne sat økonomien lidt ned, man får lidt mere til det sjove og det nødvendige, og så kan man køre lidt op og ned til de 30 timer. Det synes jeg faktisk er en rigtig fin mulighed.

Kl. 10:31

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 10:31

Anni Matthiesen (V):

Ja, og sådan kan vi finde rigtig mange områder, hvor vi synes vi åbenbart skal være klogere herinde, end man skal være lokalt.

Jeg vil egentlig bare til sidst spørge ordføreren: Anerkender ordføreren ikke, at der faktisk er mange byråd, som også er dygtige til selv at finde nogle gode løsninger og dermed måske næsten kan finde bedre løsninger end dem, vi så skal diktere herindefra?

Kl. 10:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:32

Theresa Berg Andersen (SF):

Jo, det er jeg helt enig med ordføreren i, men når jeg hører Venstre gå ud at sige, at her er der kun en mulighed fremadrettet, og at det er fuld tid, hvis ikke kommunalbestyrelserne eller byrådene vælger det andet, så mener jeg faktisk, man stiller de kommuner, hvor det her er blevet et krav, over for noget totalt urimeligt, som rammer vores børnefamilier.

Kl. 10:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Den næste på talerlisten er Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Bureaucrati og atter bureaukrati hæmmer mange af de danske virksomheder, men i den grad også vores velfærdstilbud. Regeringen fortjener ros for at have taget hul på at gøre noget ved bureaukratimonsteret, selv om vi i LA så, at man havde håbet på en bindende bureaukratilov, som jeg ved vil have opbakning fra resten af den blå blok. Det er godt at fjerne kravet om skriftlighed i de pædagogiske læreplaner. Det er også okay at fjerne ophævelsen af krav om beskrivelse af, hvordan tilsynet med dagtilbuddene skal tilrettelægges. Jeg synes bare generelt, at tilsynene er for dårlige, og det har jeg talt om mange gange før, især når det kommer til det private. De bruger rigtig meget tid på det derude og slås med det, fordi det simpelt hen er for firkantet. De bliver målt på, hvor mange legoklodser de har, og også på, om de er i nok farver. Det er svært nogle gange, hvis man f.eks. er en Rudolf Steiner-børnehave, at skulle slås med den firkantethed, der er i vores tilsyn. Så det synes jeg man skulle gå ind at kigge på, så de ikke behøver at bruge så meget tid på at bøvl med for firkantede tilsyn.

Vi kan have vores bekymringer om at fjerne kravet om en 30-timersplads mod nedsat forældrebetaling. Jeg synes, det går lidt imod den politiske dagsorden, der fylder blandt mange af os partier lige nu. Liberal Alliance så hellere, at vi kiggede i retning af, at man kun skulle betale for den tid, ens barn går i dagtilbud. Når man ser opgørelsen over de sidste mange år, og hvor meget tid pædagogerne bruger på børnene, kan man se, at den er faldet og faldet. At fjerne bureaukrati fra kommunekontorerne er vigtigt, men det er altså lige

så vigtigt og nok vigtigere at fjerne bureaukratiet ude i dagtilbuddene, så pædagogerne kan bruge mere tid med det vigtigste, nemlig børnene.

At kommuner lægger børnesyn og koncepter ned over dagtilbuddene, mener vi i LA ikke er en kommunal opgave. Det er en opgave for en dagtilbudsleder. I år 2017 kom der en økonomisk analyse af, at kommunerne havde brugt mindst 41 mio. kr. på at anskaffe fem af de kommercielle koncepter, der bliver brugt mest i Danmark. Samtidig kan man læse, at flere pædagoger føler sig låst af bureaukrati og koncepter.

Så lad os være ambitiøse med at få fjernet bureaukratiet i dagtilbuddene og samtidig have øje for, at det ikke må gå ud over børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Jeg har ikke holdt en tale om dagtilbuddene, hvor jeg ikke lige har nævnt det skæve tilbud, der bliver givet – skævhed mellem de private og de offentlige – og det her skal heller ikke være en undtagelse. Jeg vil igen gerne opfordre regeringen til seriøst at kigge på det her med, at de offentlige og private dagtilbud ikke er på lige vilkår i de tilskud, de får.

Liberal Alliance kan godt støtte forslaget, men vi kommer nok også til at støtte det ændringsforslag, som Karina Adsøl har talt om. Tak for ordet.

Kl. 10:35

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er ingen korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Næste ordfører i talerrekken er hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne.

Kl. 10:36

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for det, formand. Vi behandler i dag et lovforslag, der gør op med unødigt administration i vores dagtilbud og skaber større frihed for dem, der arbejder med vores børn til daglig. Lovforslaget indeholder tre hovedændringer.

For det første fjerner vi kravet om, at den pædagogiske læreplan i dagtilbud skal være skriftlig. Det betyder ikke, at vi sænker kravene til kvaliteten, men vi giver dagtilbuddene friheden til at beslutte, hvordan de vil arbejde med læreplanerne på den måde, der giver bedst mening lokalt.

For det andet afskaffer vi unødvendige administrative krav til kommunerne i forbindelse med tilsyn. Fremover vil kommunerne ikke være forpligtet til at beskrive, hvordan tilsynet med dagtilbuddene skal tilrettelægges i detaljer, men kan i stedet fokusere på at sikre kvalitet i samspil med de lokale behov.

Endelig fjerner vi de relativt rigide regler om 30-timers deltidspladser til søskende under forældres barsel, hvilket vil frigøre ressourcer til i dagtilbuddene at fokusere på børnenes trivsel og udvikling snarere end på administration.

Hvorfor er det godt på den her måde at skære i administration? For det første, fordi vi jo mangler arbejdskraft. Det skal ses i forhold til det. Vi skal binde så lidt arbejdskraft op i administration som overhovedet muligt, og det er altså ikke sådan, situationen er i dag. Der er bundet alt for meget arbejdskraft op i administration.

For det andet har der været nogle ganske groteske eksempler på, at vores velfærdssamfund efterhånden er blevet inficeret af et bureaukratisk monster. Sidste år kunne TV 2 eksempelvis afdække fyringen af dagplejer Charlotte Christensen, og det var, på trods af at hun i årevis havde passet børnene uden problemer og var veldit blandt forældrene. Alligevel blev hun afskediget, fordi hendes arbejde ikke passede ind i de rigide administrative krav fra kommunerne. Maja Rahbek Berg Nielsen var forælder til et barn hos dagplejeren og udtrykte i forbindelse med sagen ganske præcist, hvad vi med det her lovforslag ønsker at gøre. Hun sagde til TV 2:

»For mig handler det meget om børnenes trivsel frem for alt det skriftlige. For mig kan det der papirusseri rende og hoppe. Jeg vil

hellere have mundtlige overleveringer og glade børn, end at min dagplejemor skal sidde og udfylde alt muligt.»

Kl. 10:40

Det citat synes jeg indrammer kernen af, hvorfor vi skal skære i administrative krav og reformere den måde, vi i det hele taget styrer vores dagtilbud på. Det er børnenes trivsel, der skal være i fokus, og ikke papir og skemaer. Og med det her lovforslag giver vi dagplejere og pædagoger muligheden for at bruge lidt mere tid på børnene – det, som jo tæller allermest.

Lovforslaget er et skridt i retningen af at frisætte vores nære velfærdsinstitutioner og fokusere på resultater frem for proceskrav. Forhåbentlig kan vi i det her Folketing enes om at tage mange flere skridt i den retning. Moderaterne støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 10:38

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er et par korte bemærkninger. Først er det fru Mai Villadsen fra Enhedslisten.

Kl. 10:38

Mai Villadsen (EL):

Tusind tak. Moderaterne har en intention om at gøre det lettere at være børnefamilie. Det synes jeg er fornuftigt. Moderaternes formand, hr. Lars Løkke Rasmussen, udtalte på et sommergruppemøde:

Selvfølgeligt skal vi så også være parat til at fjerne nogle af de barrierer, der gør det komplekst og dyrt at etablere sig som familie og være børnefamilie.

Det er fornuftigt. Men hvordan hænger det så sammen med, at Moderaterne, der sidder i regering, nu med det her forslag unægtelig gør det dyrere for nogle børnefamilier, nemlig dem, der bor i en kommune, der ikke har råd til at etablere deltidstilbud for forældre på barsel? Hvordan hænger det sammen med det, Moderaterne sagde for blot et par måneder siden om, at det skal være billigere at være børnefamilie?

Kl. 10:39

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 10:39

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jamen det hænger ganske godt sammen. Vi har jo bl.a. et forslag om at indføre en familiekonto, har vi kaldt det, som vil udstrække den betaling, man i dag har som forældre til bl.a. en plads i en daginstitution, hvor man jo betaler ret mange penge i de år, hvor børnene er små. Der har vi så et forslag om, at de penge i virkeligheden kan betales over eksempelvis 18 år, og det vil jo så gøre, at det beløb, man betaler, er langt mindre og også vil være mindre end den forskel, der vil være, i forhold til om man vælger at tage imod det her deltidstilbud.

Kl. 10:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 10:40

Mai Villadsen (EL):

Men lige nu taler vi ikke om Moderaternes udmærkede forslag om en familiekonto. Lige nu taler vi om at gennemføre en lov i Folketinget, der gør det dyrere at være børnefamilie, fordi det bliver dyrere at betale for en institutionsplads. Hvordan harmonerer det med Moderaternes politik om at gøre det billigere at være børnefamilie?

Kl. 10:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Nu er det jo ikke sådan, at det bliver dyrere for alle børnefamilier. Det lyder på ordføreren, som om vi gør det dyrere for alle børnefamilier med det her lovforslag. Det gør vi jo ikke. KL har anbefalet, at vi fjerner den her ret. Kommunerne kan stadig væk vælge at prioritere det, hvis de vil. Desuden har vi også spurgt nogle forældre – vi kan jo ikke spørge alle, men vi har spurgt *nogle*. Vi har i hvert fald under vores høring spurgt FOLA, og de går faktisk ind for, at vi går mod det her. For de siger, at personalet i daginstitutionen faktisk bruger ret meget administration på det her med at sikre, at de lige præcis holder sig inden for pasningstiden på grund af de her deltidspladser. Så det kommer til at kunne frigøre tid til at fokusere på børnene.

Kl. 10:41

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:41

Karina Adsbøl (DD):

Jeg må også bare igen sige, at vi kan se, at der er forskel på, hvad Moderaterne siger, og hvad man så gør her. For der står jo netop her, at det foreslås at afskaffe kravet om, at forældre, hvoraf en eller begge afholder fravær i medfør af barselsloven, skal tilbydes en deltidsplads på 30 timer om ugen i dagtilbud til søskende mod en reduceret egenbetaling. Det er jo det, man vil fjerne, og det er så det, som Moderaternes ordfører står på talerstolen og siger vil give større frihed, mindske bureaukratiet og frigøre ressourcer.

Men lad os så få at vide: Hvad frigør det her af ressourcer? Altså, hvad frigør det her af ressourcer, og hvordan hjælper det præcis børnefamilierne, at man fjerner netop lige det her? Når Moderaterne har stået og sagt, at de vil gøre noget for børnefamilierne, synes jeg bare, at det godt nok er meget mærkværdigt at komme med det her lovforslag.

Kl. 10:42

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 10:42

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Der kan vi jo kigge på de høringssvar, vi har fået. KL nævner i forbindelse med det her, at »kommunerne arbejder med forskellige timemoduler for deltidspladser, fx 25 timer og 32 timer. Konkret betyder et fast defineret timemodul på 30 timer derfor, at der skal oprettes parallelle deltidsmoduler i kommunens it-systemer, hvilket trækker administrative ressourcer. KL er derfor positiv over for fjernelsen af retten til deltidspladser«.

FOLA nævner, at de her deltidspladser er »bureaukratiske og optager tid, da personalet skal sikre, at pasningstiden ikke overskrides deltidspladsens timetal«, og videre står der: »FOLA kan derfor bakke op om, at retten til deltidspasning for forældre på barsel annulleres i den nuværende form.«

Det kommer jo til at kunne gøre, at patienterne ikke skal sidde og bruge tid på administration, men kan bruge tid på at være sammen med børnene, og det går vi ind for i Moderaterne.

Kl. 10:43

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Karina Adsbøl (DD):

Helt ærligt! Jeg spurgte efter, hvor mange ressourcer det frigav. Det synes jeg ikke at jeg fik noget svar på. Vi ved jo godt herinde, at man kan have elektronisk udstyr til timeoptælling. Jeg ved faktisk, at mange stempler ind og stempler ud i forhold til sådan et kort. Det kan man jo nemt og enkelt gøre. Så det holder ikke i forhold til argumenterne. Det her gør det dyrere at være børnefamilie. Det er det, som Moderaterne så støtter op om, og man fratager børnefamilierne ret til en deltidsplads.

Kl. 10:43

det jævnt ud og sige, at 1.000 årsværk skal fordeles efter, hvordan regnemodellerne går op?

Kl. 10:45

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:43

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Nå, så ordføreren vil have mig til at nævne, præcis hvor mange timer i den enkelte daginstitution eller i den enkelte kommunale administration der går til det her? Det tror jeg ikke vi lige umiddelbart har det præcise tal på.

Kl. 10:43

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Det kunne man sagtens forestille sig. Og til det første, du nævner, vil jeg lige gentage og uddybe noget af det, der jo står i vores høringssvar. Det er ikke forholdsvis billigere for institutionerne at varetage pasning af et barn på deltid. Der skal være det samme legetøj, adgang til de samme udflugter, samme ledelse, samme husleje. Tværtimod er deltidspladserne bureaukratiske og optager tid, da personalet skal sikre, at pasningstiden ikke overskrider deltidspladsens timetal. Det betyder jo, at når man ikke længere har det her administrative krav, kan man bruge mere tid med børnene. Så har du da ret i, at de forældre, der tager imod det her, sikkert har mindre tid med deres børn, hvis de vælger det her.

Kl. 10:46

Men jeg kan sige, at det jo er en del af, at vi i første omgang vælger at skære 1.000 årsværk væk, hvilket vil frigøre et provenu på en halv milliard kroner, mener jeg at det er, og det kan netop gå til værdi for borgerne i stedet for administration. I forgårs var jeg til et morgenmøde i DA, som har lavet en analyse, der viser, at vi kan spare 50 mia. kr. i 2040, hvis vi mindsker administrationen igennem AI. Så der er jo nok at tage fat på, og der er en del ressourcer, der kan spares ad den her vej.

Kl. 10:44

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Jeg minder lige om, at der ikke må bruges direkte tiltale. Den sidste indtegnede for nuværende er fru Birgitte Bergman fra De Konservative.

Kl. 10:46

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Theresa Berg Andersen, SF.

Kl. 10:44

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Jeg kunne egentlig også godt tænke mig at følge lidt op på det, som fru Karina Adsbøl nævner her. Jeg er nemlig også nysgerrig på i udvalgsbehandlingen at finde ud af, hvor meget bureaukrati der egentlig er med det her. For der er jo rigtig meget af det her lovforslag, som giver rigtig god mening, og vi er meget enige i, at vi skal fjerne bureaukrati og forenkle – det er der ingen tvivl om. Men i forhold til lige præcis dem med 30-timersretten synes vi ikke det er at fjerne bureaukrati, tværtimod er det at fjernet en ret for børnefamilier. For os Konservative er det vigtigste at skabe de bedste fleksible rammer for at kunne være en børnefamilie og i det hele taget for familielivet. For mig at se virker det her mere som en slags sparerunde. Man har kun spurgt KL. Nu sidder jeg også som kommunalpolitiker, så jeg ved også godt, hvorfor KL kommer med det her – tænker jeg i hvert fald. Jeg kunne bare godt tænke mig at vide, om det virkelig er moderat politik, man vil skabe dårligere vilkår for børnefamilierne og ikke blive ved med at give dem den her ret?

Kl. 10:47

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at gå lidt videre i fru Karina Adsbøls spørgsmål. Jeg vil gerne vide – ja eller nej – får børnene mere tid med voksne, når vi fjerner den mulighed, der hedder, at forældre kan vælge 30 timer?

Kl. 10:44

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:44

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Rasmus Lund-Nielsen (M):
Ja.

Kl. 10:44

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 10:45

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Det er i hvert fald moderat politik, at vi går så langt, vi overhovedet kan for at mindske det her bureaukratiske monster, der har inficeret vores velfærdssamfund. Derfor vil vi gerne frisætte daginstitutioner og også frisætte kommunerne til at prioritere det, de mener kan skabe mest værdi for borgerne. Det kunne jo godt indebære, at nogle kommuner siger, at de gerne vil have, at i deres kommune har alle borgerne ret til den deltidsplads; så kan de jo vælge at prioritere det.

Kl. 10:48

Theresa Berg Andersen (SF):

Det er jo fantastisk. Det tror jeg pædagogerne bliver rigtig glade for at høre, og det håber jeg selvfølgelig at det her kommer til at leve op til.

Så kan jeg også høre, at ordføreren er meget optaget af, om man kan fjerne andet bureaukrati. Jeg har lidt tænkt: Okay, vi skal fjerne 1.000 årsværk, som det bliver sagt. 1.000 årsværk betyder, at den forvaltning skal fjerne det, at det område skal fjerne noget andet. Kunne man forestille sig, at man på det her område måske skulle fjerne lidt mindre og måske noget andet på socialområdet? Kunne man forestille sig, at man kiggede sådan på det i stedet for at fordele

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Birgitte Bergman (KF):

Det er der jo ingen tvivl om, og det kan de sådan set også i dag, de kan lave alle mulige andre regler. Men vi ved godt, at hvis vi herindefra ikke lovgiver om nogle ting, så ved vi også godt, hvad der sker, for kommunerne er hamrende pressede på deres økonomi derude. Så det her, når jeg ser på det med mine kommunale briller og også med mine Folketingsbriller, bliver jo en spareøvelse derude, og det bliver en forringelse for rigtig mange børnefamilier og specielt for de børnefamilier, som ikke har råd til selv at kunne betale for at hive deres børn ud af daginstitution eller give noget mere fleksibilitet på den måde.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.**Rasmus Lund-Nielsen (M):**
Tak for den kommentar.**Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):**
Tak til ordføreren. Den næste ordfører på talerstolen er fru Birgitte Bergman fra De Konservative.

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. I dag behandler vi lovforslaget om regelforenkling i dagtilbudsloven. Dette er et centralt skridt for at sikre, at vores samfund fortsat fungerer effektivt og med mindst muligt bureaukrati. Vi skal sikre, at vores institutioner kan fokusere på deres kerneopgaver, nemlig at levere høj kvalitet til børnene frem for at drukne i unødvendige regler. Lovforslaget indeholder vigtige forenklinger, der reducerer administrative byrder for både institutioner og medarbejdere. Dette er noget, vi Konservative længe har kæmpet for. Vi tror generelt på, at en slankere og smartere offentlig sektor fører til mere tid til det, der virkelig tæller: børnene i vores dagtilbud.

Ved at gøre reglerne enklere skaber vi en mere smidig og fleksibel hverdag for pædagoger og ledere, så de kan fokusere på omsorg og læring i stedet for papirarbejde. Vi bakker op om at fjerne formkravet den pædagogiske læreplan, at den skal udarbejdes skriftligt, samt at fjerne kravet om evaluering hvert andet år. Vi er for at forenkle og fjerne de administrative byrder. Hvis den enkelte kommune eller daginstitution ønsker at fastholde skriftligheden og dokumentere, fordi de mener, det giver værdi, skal det stå dem frit for, men det er ikke noget, vi skal diktere fra centralt hold. Vi kan også godt bakke op om at fjerne kravet om kommunernes beskrivelser af tilrettelæggelsen af tilsyn med dagtilbud samt at forenkle kravet om inddragelse af data i forbindelse med kommunernes tilsyn.

Men vi har store betænkeligheder ved at fjerne kravet om 30-timersplads til søskende mod nedsat forældrebetaling. Jeg tror, at det er rigtigt, at det meget vel kan lette administrative byrder i kommunerne og på daginstitutionerne, hvilket er positivt. Men for os og hos os Konservative er det en kerneværdi og gennemgående politik, at vi skal lette hverdagen og skabe friere og fleksible rammer for familielivet og ikke mindst for børnefamilierne, og i det lys giver det ikke mening at fjerne den ret.

Reglen om ret til at vælge deltidsstilbud blev indført under VLAK-regeringen og med en konservativ socialminister. Formålet var netop at sikre bedre rammer for forældre på barsel eller forældreorlov, og alle partier bakkede op. Jeg står tilbage uafklaret, i forhold til at det må være muligt at forenkle reglerne uden at svække fami-

Kl. 10:48

liernes ret til at få et pasningstilbud på deltid, når en af forældrene er på barsel. Jeg vil også gerne vide, i hvor stort omfang denne ordning har været udbredt. Hvis den ikke har, er der nok ikke de store administrative byrder at spare på. Hvis ordningen ikke har været anvendt i det omfang, den var tiltænkt, skyldes det så måske mangelfuld information til forældrene om deres muligheder?

På den baggrund ser jeg frem til, at vi kan få behandlet det under udvalgsbehandlingen og få afklaret en masse spørgsmål, som jeg i hvert fald har, og det er også tiltænkt, at vi selvfølgelig er med i et ændringsforslag til det her lovforslag. Tak for ordet.

Kl. 10:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 10:52

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordførertalen. Nogle gange kan jeg være lidt i tvivl om, hvor vi egentlig har Konservative i forhold til det her med det kommunale selvstyre og at værne om den frihed, som jeg synes, det er vigtigt, vi giver til vores byråd i forhold til også selv at kunne agere. Kunne ordføreren eventuelt sige, om man i det her tilfælde værner om det kommunale selvstyre?

Kl. 10:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:52

Birgitte Bergman (KF):

Jeg synes, det er rigtig vigtigt at værne om børnefamilierne og for mig at se handler det her om en ret til børnefamilien, som Venstre selv var med til at indføre. Det handler om at give nogle muligheder og nogle fleksible rammer. Og jeg synes, det er vigtigt, at vi også herindefra er med til at statuere et eksempel på, at det er det, vi mener, og det er det, vores politik går ud på – det er kernepolitik for Det Konservative Folkeparti. Betyder det så, at vi ikke skal give lempeligere regler til kommunerne i forhold til bureaukrati og forenkling af regler? Nej, selvfølgelig ikke, der er rigtig mange områder, vi kan gøre det på. Det er selvfølgelig også med et langt stykke hen i det her lovforslag.

Kl. 10:53

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 10:53

Anni Matthiesen (V):

Der, hvor jeg synes, der er en balance, er jo netop det der med – som jeg også sagde i min ordførertale – at vi ikke dikterer herfra, hvordan det helt nøjagtigt skal være, men også giver frihed til lokal forskellighed. Kunne det tænkes, og det er måske en kommentar til det, jeg gerne vil have, at der faktisk er flere kommuner, som faktisk har bedre vilkår end det, vi dikterer i forhold til børnefamilierne? Nu kan jeg hilse at sige, at jeg lige fik et eksempel her bagfra fra en af mine kollegaer, hvor man faktisk er gået længere i forhold til at give tilbud til børnefamilierne om forskellige typer af deltidspladser.

Kl. 10:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:54

Birgitte Bergman (KF):

Hvor er jeg glad for, at fru Anni Matthiesen tager det op, for der er ingen tvivl om, at Venstre og Socialdemokratiet lavede en udlig-

ningsreform, som i den grad har vist sig at være rigtig skæv og rammer kommunerne rigtig skævt. Derfor er der kommuner, som ikke har de samme muligheder som andre kommuner. Det er da helt sikkert. Det er også helt sikkert, at det stadig i dag er op til kommunerne at kunne lave mange forskellige ordninger, men hvis vi fjerner den her 30-timersregel tror jeg også godt, ordføreren ved, hvad det er, der kommer til at ske, for mange kommuner er pressede derude, og for os Konservative handler det altså om god familiepolitik, og det værner vi om.

Kl. 10:56

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne.

Kl. 10:54

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg vil gerne høre, hvordan ordføreren forholder sig til FOLAs høringsvar. Det er jo forældrene, som de organiserer. De skriver bl.a.: »... vi er bekendte med, at deltidspladserne skaber underskud i de enkelte dagtilbud, og at de derfor belaster institutionernes budgetter.« Og de skriver: »Tværtimod er deltidspladser bureaukratiske og optager tid, da personalet skal sikre, at pasningstilbud ikke overskrider deltidspladser timetal.«

Så det vil jo både frigive noget økonomi til de her daginstitutioner og noget tid til børnene. Hvordan forholder ordføreren sig til det?

Kl. 10:54

Kl. 10:55

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:55

Birgitte Bergman (KF):

Jeg synes, det er lidt sjovt, at Moderaterne nu går ind for at passe på kommunernes økonomi og for den enkelte daginstitutioners økonomi. For os Konservative handler det her om at sikre en ret til børnefamilierne, at sikre, de har større fleksibilitet, og ikke mindst at alt, at alle familier kan være med. Det handler jo ikke om, at vi skal sidde herinde og detailstyre kommunernes økonomi. Det synes jeg vi skal tage i udligningsreformen, og jeg håber, der snart kommer nogle bedre tal og analyser af, hvordan vi kan gøre det, for kommunerne er blevet ramt skævt derude. Det er der ingen tvivl om. Men for det her lovforslags vedkommende kan jeg simpelt hen ikke se, at det skal give mening over for de børnefamilier, det kommer til at handle om. Den ret skal de have mulighed for at have.

Kl. 10:56

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 10:56

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Så kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren blive konkret på, hvilke steder ordføreren mener vi kan spare på det administrative, uden at der er nogen som helst negative sideeffekter ved det? Der vil jo ofte være en eller anden form for ret, der måske kommer til at flimre en lille smule, hvis man fjerner noget administration. Vi kan fjerne ekstremt meget administration, men det kræver jo, at vi ligesom siger, at det må være det at fjerne administration, der er det vigtigste, og så accepterer vi, at der kan være enkelte negative sideeffekter.

Kl. 10:56

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Birgitte Bergman (KF):

Der er rigtig mange steder, man kan gå ind og skære på administration. Det er der ingen tvivl om. I Helsingør Kommune har vi lige skåret næsten 25 pct. på administration, for det har vi været tvunget til. Men det ændrer ikke ved, at vi stadig går ind for fra Det Konservative Folkepartis side, at vi skal have nogle ordentlig fleksible rammer for det at kunne være børnefamilie i Danmark. Derfor synes jeg, det er rigtig ærgerligt, at man nu vælger at smide sådan et forslag ind, som intet har med virkeligheden at gøre. Det vil jeg i hvert fald gerne have afklaret under udvalgsarbejdet, altså hvor meget bureaukrati der i virkeligheden ligger i det her. Det er derfor, jeg også stiller nogle spørgsmål til det, og jeg ser frem til den udvalgsbehandling.

Kl. 10:57

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Christoffer Aagaard Melson.

Kl. 10:57

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det. Ordføreren siger, at det koster penge for kommunerne at tilbyde flere deltidspladser. Sådan hørte jeg argumentet for, hvorfor det ikke vil ske automatisk. Jeg vil bare af ren nysgerrighed spørge ordføreren, hvor hun har det fra, for det er ikke en virkelighed, jeg kender til som kommunalpolitiker – der er det nærmere omvendt.

Kl. 10:57

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 10:57

Birgitte Bergman (KF):

Nu skal jeg lige være helt sikker på, at jeg hørte ordføreren rigtigt: Sagde du, at det kostede penge, eller hvad? (*Christoffer Aagaard Melson (V):* Ordføreren sagde, at det kostede penge, sådan som jeg forstod det). Jamen det er da klart, at hvis man skal have retten til at kunne have sine børn 30 timer om ugen i institution og få nedsat forældrebetaling, vil det da alt andet lige i sidste ende koste kommunerne penge. Altså, det vil da ikke give det samme, som hvis du har dit barn på fuld tid i institution. Så det var egentlig det, der var svaret på det.

Kl. 10:58

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 10:58

Christoffer Aagaard Melson (V):

Så vil jeg bare til oplysning sige, at i den kommune, jeg kommer fra, Vejle Kommune, er oplevelsen, at de forældre, der vælger de her deltidspladser, som vi altid har haft, også bruger daginstitutionen mere. Og eftersom to tredjedele af betalingen for, at et barn kommer i daginstitution, ligger hos kommunen – det er jo kun cirka en tredjedel, der er forældrebetaling – så sparer kommunen faktisk alt andet lige penge ved at tilbyde de her deltidspladser, og samtidig kan man jo faktisk hæve normeringerne en lille smule for de øvrige børn. Så det er i hvert fald vores erfaring der, hvor jeg kommer fra.

Kl. 10:59

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Birgitte Bergman (KF):

Du skal være rigtig glad for, at du kommer fra Vejle Kommune, som har en rigtig sund og god økonomi, og som også får 112 mio. kr. i udligning. Men lad det nu ligge. Og det skal være mit svar.

Kl. 10:59

Så Enhedslisten vil også gerne opfordre til, at man deler det her lovforslag op, for der er væsentlige elementer, vi ikke kan bakke op om.

Kl. 11:03

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der var lidt meget brug af direkte tiltale her og der. (*Birgitte Bergmann* (KF): Ja, undskyld). Men vi forbedrer os løbende, og tak til ordføreren.

Kl. 10:59

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er et spørgsmål fra Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne.

Kl. 11:03

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg vil bare høre ordføreren, hvor Enhedslisten har konkrete forslag til at vi kan spare på administration.

Kl. 11:03

Den næste ordfører i talerrækken er fru Mai Villadsen fra Enhedslisten.

Kl. 10:59

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 11:03

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. Tirsdag i sidste uge var en stor dag. Folketinget åbnede, men for mig var det noget andet, der fyldte. For min dreng startede i vuggestue, og som forældre ønsker man jo alt andet lige, at ens barn har masser af dejlig tid med pædagoger og pædagogiske ansatte, når de er i vuggestue og børnehave. Derfor synes jeg også, at det er en pligt for os politikere at sørge for, at så meget som overhovedet muligt af tiden bliver brugt på børnene ude i institutionerne frem for på papirarbejde og bureaukrati.

Så derfor ros til regeringen for intentionen, og vi bakker for så vidt også op om elementet om evalueringen af læreplaner og at fjerne kravet om skriftlighed i læreplaner, og vi synes, det er fornuftigt. Vi er dog kritiske over for flere elementer i lovforslaget, bl.a. det element, som handler om kommunernes tilsyn. Jeg kan ikke se, at der skal være så store administrative byrder forbundet med, at kommunerne offentliggør, hvordan de laver tilsyn, og min reelle bekymring kan være, at mængden af, graden og indholdet i tilsynene bliver faldende, og at vi dermed simpelt hen får en dårligere kvalitet ude i institutionerne. Og det sidste, nogen af os herinde og nogen i det hele taget, tror jeg, ønsker sig, er jo, at vi finder ud af, at der er en dårlig kvalitet i institutionerne, fordi vi opdager det i en tv-dokumentar eller igennem pressen. For det skal selvfølgelig være noget, man derude kommunalt finder ud af og holder styr på. Når det samtidig er krydret med, at man i regeringens finanslovsforslag foreslår at fjerne det statslige tilsyn, gør det mig simpelt hen utryg ved kvaliteten, når man gennemfører den her såkaldte afbureaukratisering.

Derudover synes jeg, at det, når vi nu diskuterer bureaukrati, er værd at bemærke det høringsnotat og de fortællinger, vi gang på gang får fra bl.a. pædagogerne. For de siger jo, at ja, der er alt for meget bureaukrati og for mange krav derude, men de kommer altså primært fra kommunerne. Vi har det ene koncept efter det andet, ofte købt i dyre domme og også tit af bl.a. udenlandske producenter, fordi nogen havde en eller anden fiks idé om, hvordan man skal lave en vuggestue eller en børnehave her, og det tager tid fra det arbejde, man har med børnene. Så det vil vi meget gerne have at man fra regeringens side ser på. Så der er jo masser af potentiale i at fjerne bureaukrati og sikre mere tid til arbejdet med børnene. Men vi mener, at man her ser forkert på det.

Sluttelig vil jeg gerne bemærke, at den måske mest omdiskuterede regelforenkling ikke er en del af det her lovforslag, og det er den regelforenkling, som handler om opgørelsen af normeringer i vores institutioner. Det var en opgørelse, vi fik indført med loven om minimumsnormeringer, og som det åbenbart ser ud til bliver fjernet uden en inddragelse af Folketinget, og det er selvfølgelig noget, vi vil høre ministeren om. For det kan jeg simpelt hen ikke forstå, når det er noget, vi mener er så væsentligt for gennemsigtigheden for befolkningen i forhold til, hvordan det ser ud i institutionerne.

Mai Villadsen (EL):

Jeg synes, man skal læse høringsnotatet – og det kan jeg i øvrigt også notere mig at ordføreren har gjort – hvor bl.a. BUPL påpeger, at der er væsentlige muligheder for at skære ned på bureaukratiet i kommunerne, hvor de har et væld af konceptpædagogik, som ikke har særlig meget med den pædagogik, som de har lyst til at udfolde ude i institutionerne, at gøre. Men det er noget, der kommer top down fra kommunerne og ned i institutionerne, og det er krav, som pædagogerne ikke selv har bedt om, og som lederne ikke selv har bedt om, og det synes jeg man bør fjerne.

Derudover synes jeg, det er rigtig fint, at man fjerner det element om evalueringen af læreplanerne og kravet om skriftlighed i læreplanerne. Det synes jeg er rigtig fornuftigt.

Kl. 11:04

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er ingen yderligere kort bemærkning fra spørgeren? Så siger jeg tak til ordføreren. Den næste ordfører på talerstolen er fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 11:04

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg kan egentlig tilslutte mig ret meget af det, der er sagt både af Det Konservative Folkeparti og flere andre. For vi er jo sådan set alle sammen interesserede i en regelforenkling, men det skal jo ikke være sådan, at regelforenklingen bliver så fjollet, at det sådan går ud over de helt grundlæggende rettigheder, man eksempelvis har som familie. Vi støtter i Dansk Folkeparti også helhjertet, at man kan lave de her 30-timerspladser, altså det, at man har muligheden for at have barnet i institution på deltid, og derfor mener vi ikke, at det er oplagt at skære det væk.

De andre ting med læreplaner osv. kan vi fuldt ud bakke op om, og det skal pædagogerne overhovedet ikke bruge deres tid på, og det giver rigtig god mening. Men det er også fuldstændig rigtigt, som der også er blevet sagt her fra talerstolen, at mange af de bureaukratiske benspænd, der bliver gjort for institutionerne, altså er nogle, som er blevet vedtaget ude i de enkelte kommuner. Så vi er jo fra Dansk Folkepartis side helt enige i, at man skal have frigjort de dygtige medarbejdere til deres kerneopgave, nemlig at tage sig af de her børn og ikke at sidde og holde møder. Jeg kan som skolelærer også sige, at der bliver holdt utrolig mange ligegyldige møder, der kunne være klaret med en e-mail, osv. osv.

Så der er også rigtig mange ting, hvor man kunne spare tiden for de her pædagoger, så de kan bruge deres tid på kerneopgaven. Men vi mener ikke, at det er særlig hensigtsmæssigt, at man sparer på de her 30-timerspladser. For det er en mulighed for danske familier for

at have en deltidsplads i et dagtilbud, sådan at man har mulighed for at være mere sammen med sine børn, og det synes vi er en rigtig, rigtig god mulighed. Så det kommer vi også til at stille nogle spørgsmål til i udvalgsbehandlingen, og vi ville rigtig gerne have, hvis den del kunne blive skilt ud fra det samlede lovforslag. Tak

Kl. 11:06

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Den sidste ordfører er fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 11:06

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Jeg er her på vegne af vores børneordfører, Helene Brydensholt, som desværre ikke kunne være her lige nu, men som er på vej med toget. Det her er ikke mit ordførerskab, men jeg har fået en tale med, som jeg vil læse højt.

I Alternativet støtter vi generelt initiativer, der sigter mod at reducere de administrative opgaver i daginstitutioner, så det pædagogiske arbejde med børnene kan komme i centrum. Vi har et ansvar for at indrette dagtilbuddene på en måde, der gavner børnene og understøtter deres udvikling og trivsel. Det er vigtigt, at der er tid og overskud til nærvær og omsorg i landets dagtilbud. Derfor ser vi også positivt på, at kommuner og dagtilbud kan fokusere ressourcerne på at levere en høj pædagogisk kvalitet frem for at bruge dem på administrative byrder.

Som flere andre ordførere også har nævnt fra talerstolen i dag, deler vi også bekymringen om – hvad flere organisationer også fremhæver i hørings svarene – at man med ophævelsen af kravet til kommunerne om at beskrive, hvordan tilsynet med dagtilbuddene tilrettelægges samt forenkling af reglerne for inddragelse af data i tilsynet, skaber nogle uhensigtsmæssigheder.

Risikoen er set fra vores stol, at man risikerer, at kommunernes tilsynspraksis fremover kan variere betydeligt. Det er vigtigt, at der etableres klare retningslinjer inden for hver kommune for at sikre, at tilsynene gennemføres ensartet på tværs af dagtilbuddene. Desuden mener vi også, det vigtigt, at der er en beskrivelse af kommunens tilsynsramme for at sikre, at pædagoger og personale er bevidste om de kriterier, deres arbejde vurderes ud fra. Set i et demokratisk perspektiv er det også problematisk, hvis offentligheden ikke kan få indsigt i, hvordan tilsynet udføres. Derfor rejser den her del af lovforslaget bekymring.

Som andre ordførere har nævnt fra talerstolen bakker vi også op om, at den del af lovforslaget, der handler om deltidspladser, udskilles fra lovforslaget og behandles separat. Jeg kan forstå, at der vil komme ændringsforslag fra Danmarksdemokraterne under udvalgsbehandlingen. Jeg kan ikke på vegne af Helene Brydensholt sige, om vi støtter et ændringsforslag, men vi vil tage stilling til det, når det kommer.

Så grundlæggende er vi ikke begejstrede for lovforslaget her. Tak for ordet.

Kl. 11:09

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Så er vi nået til børne- og undervisningsministeren.

Kl. 11:09

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til alle ordførere for en god debat. I regeringen ønsker vi en omfattende frisættelse af den offentlig sektor. Det er derfor, vi har aftalt med Kommunens Landsforening, at vi vil lave et flerårigt samarbejdsprogram om netop det. Det er et samarbejdsprogram, der skal udvikle den borgernære velfærd, understøtte kommunernes arbejde

med at reducere administrationsudgifterne og i det hele taget sikre, at ressourcerne bruges tættest muligt på borgerne.

Lovforslaget her udmønter en række regelforenklinger på dagtilbudsområdet, som KL har foreslået i regi af det her samarbejdsprogram. Med de regelforenklinger, regeringen foreslår med lovforslaget, giver vi mere plads til den pædagogiske faglighed. Frisættelsen handler ikke om at slippe tøjlerne. Kommunernes ansvar for at sikre kvalitet i dagtilbuddene er fortsat det samme. Frisættelsen handler om at vise tillid til kommunernes varetagelse af en central velfærdsopgave og til det pædagogiske personale, som hver dag arbejder med at sikre kvalitet for vores børn.

I dag gælder der et krav om, at den pædagogiske læreplan skal være skriftlig, og at den skal offentliggøres. De krav foreslår vi fjernet, så dagtilbuddene kan bruge mindre tid på administration og mere tid på at være sammen med børnene. Dagtilbuddene skal fortsat udarbejde en pædagogisk læreplan, og indholdskravene er de samme, men det vil ikke længere være et lovkrav, at den skal nedskrives og offentliggøres. Vi foreslår af samme årsag at ophæve kravet om, at den pædagogiske læreplan skal evalueres efter en lovfæstet minimumskadence.

Lovforslaget ændrer ikke på, at lederen af et dagtilbud fortsat skal etablere en evalueringskultur, der udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø. Regeringen foreslår bl.a. også at fjerne proceskrav til kommunernes tilsyn med dagtilbuddene, fordi det medfører administration i kommunerne.

De foreslåede regelforenklinger skal ses i sammenhæng med den omfattende frisættelse af den offentlige sektor, som regeringen ønsker at gennemføre. Det er en frisættelse, som skal forandre den måde, velfærden i dag styres på, dokumenteres på, kontrolleres på og leveres på. Jeg vil gerne takke for debatten i dag, og jeg ser frem til eventuelle spørgsmål under udvalgsbehandlingen – og selvfølgelig her.

Kl. 11:11

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 11:11

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. I Danmarksdemokraterne er vi egentlig enige i, at frisættelse kan være godt, og det kan regelforenkling også være, og det kan også være rigtig godt at afskaffe en masse unødvendig bureaukrati. Men udfordringen opstår jo så bare, når man fratager nogen noget. Når man fremsætter det her forslag, skal man jo tænke på, hvem det egentlig er, vi gør det for. Hvem er det egentlig, vi skal frisætte for? Hvem er det, vi skal regelforenkle for? Hvem er det, vi skal mindske bureaukratiet for? Det handler jo lidt om borgerne, tænker jeg, altså dem, der har valgt os til at varetage deres interesser.

Med det her lovforslag foreslår regeringen netop at afskaffe det her krav om, at forældre har en mulighed for at få en deltidsplads. Det er jo det, der står i det her lovforslag. Så jeg vil egentlig bare høre ministeren, hvordan regeringen vil varetage familiernes behov i forhold til det her, og om ministeren er villig til at kigge på det, såfremt hele oppositionen, som jeg næsten kan høre det er, gerne vil have det her ændret for netop at sikre familierne fleksibilitet, så de har mulighed for fortsat at få en deltidsplads.

Kl. 11:13

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ministeren.

Kl. 11:13

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Ja, vi mødes jo for at diskutere lovforslaget. Jeg synes selvfølgelig, det er helt legitimt, at vi diskuterer lovforslagets enkelte elementer.

Vores udgangspunkt som regering vil jo være, at vi synes, at vi skal fjerne det her specifikke krav om en 30-timersplads. Men jeg vil også godt sige, at Kommunernes Landsforening jo i regi af samarbejdsprogrammet har indsendt en række forslag, og det er ikke dem alle sammen, vi som regering bare imødekommer. Så vi har jo foretaget en politisk afvejning af, hvorvidt vi mener, det vil være fornuftigt at gå i den retning.

Når det handler om den her deltidsplads, mener jeg egentlig, det er sagt meget godt af Venstres ordfører, fru Anni Matthiesen, nemlig at det er uhensigtsmæssigt – det synes vi – at det her rigide krav om en 30-timersplads er besluttet her fra Folketingssalen. Vi synes, det er mere formålstjenligt, at man i den enkelte kommunalbestyrelse afvejer, hvordan man vil tilrettelægge tilbuddet i den enkelte kommune. Nogle steder kan det være, at man f.eks. vil lave en 25-timersplads, og andre steder kan det være, at der er nogle familier, der har behov for lidt mere. Den beslutning mener vi skal træffes tættere på borgerne end her fra salen.

Kl. 11:14

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 11:14

Karina Adsbøl (DD):

Det lyder jo alt sammen meget godt, men i det ændringsforslag, jeg taler om, tænker jeg også, vi kan blive enige om at skrive, at man stadig væk skal tilbydes en deltidsplads ved behov, og at timerne kan vurderes ud fra familiernes behov. Det kan man jo godt. Det kan man fortsat gøre. Hvis det er det, der er problemet, vil jeg bare opfordre ministeren til at kigge på sådan et ændringsforslag, hvor man varetager familiernes behov. Det er måske afhængigt af, om familierne har brug for 25 timer, 30 timer eller 10 timer.

Kl. 11:14

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 11:14

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg skal måske også som en tilføjelse til det første spørgsmål sige, at jeg jo også synes, det er interessant, at det høringssvar, der faktisk kommer fra Forældrenes Landsorganisation, afsluttes med, at de skriver, at de kan bakke op om retten til, at deltidspasning for forældre på barsel annulleres i den nuværende form, fordi de også betragter det sådan, at det faktisk ikke er til gavn for institutionen og dermed for de børn, der er på institutionen, at der er den her regel. Vi lytter selvfølgelig til alt, hvad der bliver sagt.

Kl. 11:15

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Mai Villadsen, Enhedslisten.

Kl. 11:15

Mai Villadsen (EL):

Nu står der så i den første sætning fra Forældrenes Landsorganisation, at de bakker op om retten til en deltidsplads. Så jeg håber også da, at ministeren læser det og måske i stedet kommer med et forslag til Folketinget om, at man kan lave fleksible deltidspladser, at der er ret til deltid, og at kommunerne selv må indrette det, sådan som de ønsker det. På den måde fjerner man bureaukrati og opretholder stadig en rettighed til forældrene. Så kan kommunerne vælge, om det skal være 20, 25, 30 eller 32 timer.

Men nu gjorde jeg noget, der var retorisk dumt, fordi jeg kommenterede på noget, der egentlig ikke var det, jeg ville spørge om. For jeg vil nemlig spørge om noget, der ikke står i det her lovforslag,

og det undrer mig. For ministeren har jo bebudet, at ministeren ønsker at fjerne opgørelsen af normeringer på institutionsniveau. Derfor vil jeg høre, om det er noget, ministeren har droppet – det håber jeg selvfølgelig det er – eller om det er noget, ministeren gennemfører uden Folketinget, og at det derfor ikke fremgår af det her lovforslag.

Kl. 11:16

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 11:16

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er ikke et lovkrav og derfor ikke noget, der skal behandles i Folketinget, og derfor noget, regeringen har tænkt sig at gennemføre uden lovbehandling, for det kræver ikke lovbehandling.

I forhold til det første, altså det her med, hvad der skal defineres i lovgivningen, og hvad der skal beslutes i en kommunalbestyrelse på rådhuset, vil jeg sige, at jeg nogle gange synes, at man i den her sal opfører sig lidt som landets største kommunalbestyrelse. Altså, vi trækker nogle beslutninger herind, som burde træffes lokalt, men som vi så – 179 mennesker – sidder og stemmer om her, f.eks. hvordan deltidspladser skal skrues sammen. Det synes jeg burde være diskuteret og besluttet lokalt.

Jeg vil så også sige, at det med de regelforenklinger, vi laver på skole- og dagtilbudsområdet, bliver mere spændende at stille op til det næste kommunalvalg, altså det vigtigste kommunalvalg i mands minde, fordi flere beslutninger nu skal træffes i kommunalbestyrelserne, og jeg tror, at man får truffet bedre beslutninger, når det sker tættere på, hvor opgaven skal løses.

Kl. 11:17

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 11:17

Mai Villadsen (EL):

Det udgangspunkt er jeg for så vidt enig i, altså at det er bedst at træffe beslutninger tættest på borgeren. Det er også derfor, at en pragmatisk løsning på det her kunne være, at man sagde, at retten var retten til en deltidsplads, og at kommunen så selv kan indrette det, hvordan de ønsker det. Nogle kommuner vil have 25 timer og andre vil have 32 timer, men vi gør det stadig lettere for forældrene.

For virkeligheden er jo nu den, at der kommer til at være forældre, som bor i fattige kommuner, som ikke længere får ret til en deltidsplads, hvorimod der vil være forældre, der bor i rigere og mere velstående kommuner, som har en ret til det, og det er en skævhed, som jeg egentlig ikke troede Socialdemokratiet kunne bakke op om.

Kl. 11:18

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 11:18

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Både i kommuner med noget på kistebunden og i kommuner, der kæmper mere med økonomien, tror jeg gerne man vil have muligheden for lokalt at foretage prioriteringer af, hvor økonomien skal glide hen. Altså, er det deres plejehjem, der mangler penge? Er det daginstitutionen? Er det skolen? Og jo mere vi binder det herindefra, jo mere vi leger kommunalbestyrelse herinde, jo mindre albuenum er der, og jo sværere bliver det også at få økonomien til at hænge sammen i en kommunalbestyrelse, og jo hårdere rammer det særlig også de økonomisk ramte kommunalbestyrelser. Altså, jo flere bin-

dingen vi har på det her, jo sværere bliver det faktisk også at få et kommunalt budget til at gå op på en fornuftig måde.

Så hvis vi er optaget af kommunal økonomi, synes jeg, at vi på Christiansborg burde træde et skridt tilbage og overlade et beslutsrum lokalt.

Kl. 11:19

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Birgitte Bergman, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 11:19

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Vi i Det Konservative Folkeparti er jo meget enige med regeringen i, at vi skal regelforenkle. Så langt, så godt. Jeg er sådan set meget enig, når ministeren siger, at nu skal vi passe på ikke at trække for meget ned over hovedet på kommunerne herindefra med for mange regler, lovgivning osv., og det er jeg også som kommunalpolitiker.

Men når jeg lige rejser mig og tager ordet her, er det, fordi jeg vil spørge: Hvordan hænger det egentlig sammen med de minimumsnormeringer, som den forrige regering med bl.a. Socialdemokratiet, som ministeren jo selv er repræsentant for, jo indførte? Altså, i forhold til de 30 timer og en ret til nedsat daginstitutionsplads til familierne er der bare lige sådan noget modsatrettet for mig. Og så er der det næste spørgsmål, men det tager jeg i næste omgang – så det her vil jeg bare godt lige høre.

Kl. 11:20

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 11:20

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er jo rigtigt, som ordføreren siger, at minimumsnormeringer ikke er frisættelse. Den lovgivning har vi så valgt at fastholde, fordi vi syntes, det var et vigtigt skridt fremad for kvaliteten i daginstitutionerne.

Nu ved jeg jo også, at ordføreren sidder i en kommunalbestyrelse i en kommune, der faktisk har været friset på dagtilbudsområdet igennem nogle år, og jeg synes, det var interessant at se den opgørelse fra Helsingør Kommune af, hvor mange regler de egentlig var bundet af, som var statsligt besluttet, og hvor mange der var kommunalt besluttet. Langt, langt de fleste regler, som daginstitutionerne i Helsingør Kommune var bundet af, var beslutninger, der var truffet på rådhuset, hvor jeg også formoder at ordføreren har en god dialog og kontakt med borgmesteren fra ordførerens eget parti.

Så lad os starte med at bede de kommunale forvaltninger om at få lagt frem på bordet, hvad der er truffet af kommunalpolitiske beslutninger. Og så vil jeg opfordre landets kommunalpolitikere til virkelig at gå den liste igennem med en tættekam og overveje, om ikke der er nogle af de kommunalpolitiske beslutninger, man kunne fjerne med henblik på at frigøre energi, pædagogik, ressourcer og opmærksomhed til børnene, så vi ikke har den samme opmærksomhed rettet mod måske meget gamle kommunalpolitiske beslutninger.

Kl. 11:21

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 11:21

Birgitte Bergman (KF):

Det er jeg jo fuldstændig enig med ministeren i. Der ligger et kæmpe arbejde, ikke kun i Helsingør Kommune, men i rigtig mange kommuner, ingen tvivl om det. Men det fjerner jo ikke det essentielle i det her lovforslag. Det er jo familierne, som vi tænker på – som jeg

tænker på, og som Det Konservative Folkeparti tænker på. Det er jo den ret til, at man netop har den her 30-timersregel.

Kan ministeren ikke anerkende, at der en gang imellem er behov for, at vi fastsætter nogle regler og noget lovgivning herindefra for netop at få den politik ud, som vi ønsker? Og lige præcis her handler det jo om at skabe noget mere fleksibilitet for børnefamilier, og den ret fjerner man nu.

Kl. 11:22

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 11:22

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jo, det anerkender jeg, og det er også derfor – jeg tror, at jeg sagde det til fru Karina Adsbøl – at vi jo ikke skal gøre det her til religion. Det er det heller ikke for regeringen. I de forslag, der er kommet fra KL, er der også kommet forslag, hvor vi har sagt, at nej, her vil vi gerne fastholde nogle bindinger i lovgivningen, fordi vi mener, at det har værdi for borgerne.

Det kan vi selvfølgelig også godt diskutere i forhold til 30-timersreglen. Jeg vil bare sige, at regeringens udgangspunkt der er, at vi synes, at bevisbyrden vender lidt omvendt. Altså, medmindre man virkelig kan argumentere sagligt for, at det er vigtigt for familierne at have lige præcis en 30-timersregel, så synes vi som udgangspunkt, at vi bør fjerne den. For det er ikke afgørende for familierne, at den beslutning bliver truffet i Folketingssalen; den kan lige så vel blive truffet i kommunalbestyrelsessalen, hvor man også må formode, at borgerne har lidt lettere adgang til at påvirke den, end de har her.

Kl. 11:23

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Tak.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ændring af lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v. (Fertilitetsbehandling til andet barn og lovliggørelse af partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde).
(Fremsættelse 03.10.2024).

Kl. 11:23

Forhandling

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er fru Lea Wermelin fra Socialdemokratiet.

Kl. 11:24

(Ordfører)

Lea Wermelin (S):

Tak for ordet. Jeg er topklar til at behandle det her forslag i Folketingssalen i dag. Det er jeg bl.a., fordi jeg er ny sundhedsordfører for Socialdemokratiet, så jeg har glædet mig rigtig meget til ikke bare at mødes med mine kolleger i ministeriet og i udvalget, men sådan set også her på talerstolen, for der er masser at se til, når det handler om vores sundhedsvæsen, der er en af kronjuvelerne i vores velfærdssamfund. Jeg har også glædet mig, fordi det, vi så skal behandle, er et rigtig vigtigt forslag.

Det er kun ca. 9 måneder siden, vi alle sammen tunedede ind for at høre statsministerens nytårstale, og i den sagde hun noget, som vi i dag debatterer for at gøre til det virkelighed her den 1. december, altså mindre end et år efter at det blev sagt. Det, som statsministeren talte om, var alle de mennesker i vores samfund, som drømmer om at skabe liv, men som desværre står med krævende behandlinger og også usikker ventetid, fordi de bærer rundt på en hjemløs kærlighed. Det er altså problemet med at være ufrivilligt barnløs.

Det er et stort problem i Danmark. Det har også været stigende. Hvert ottende barn kommer i dag til verden efter fertilitetsbehandling, og det er jo kun ca. 40 år siden, at det første barn kom til verden på den måde. Vi ved, at op imod en fjerdedel af de barnløse, som ønsker at få børn, har svært ved at blive gravide, og jeg tror, vi alle sammen har mødt det på vores vej; man kender nogen, der har stået i det, og måske har man også selv gjort det.

Det kan være familie og venner, og det kan også være nogle, der kommer her til os politisk. For det er jo lidt af et paradoks, når vi også her i Folketinget taler om, at vi står i en fertilitetskrisse, eller at der i hvert fald ikke bliver født så mange børn, som vi kunne ønske os som samfund, hvis vi gerne vil opretholde den befolkningsstørrelse, vi har i dag. Det kan jo aldrig blive vores opgave her fra talerstolen at fortælle folk, om de skal have børn, og hvornår de skal have børn, men det, som jeg synes er en meget, meget vigtig del af vores velfærdssamfund, og som jeg har glædet mig til at tale om i dag, er jo, hvordan det så bliver en del af vores velfærdssamfund og vores opgave at hjælpe dem, der gerne vil have børn, men ikke kan få dem.

Så lad os gå til det konkrete forslag, vi behandler i dag. Med det her lovforslag vil vi indføre offentligt finansieret fertilitetsbehandling til barn nr. 2. Det vil sige, at man kan få en lillesøster eller en lillebror uden krav om egenbetaling, og det er et rigtig stort fremskridt. Regeringen har været lidt på forkant, så i økonomiaftalen med regionerne er der afsat penge til, at man kan tilbyde fertilitetsbehandling til andet barn. Den del er sådan set på plads, men det kræver også en lovændring, og det er jo derfor, vi står her med forslaget i dag.

Vi har allerede tidligere givet en ekstra hjælpende hånd i forbindelse med fertilitetsbehandling; vi har hævet antallet af behandlingsforsøg fra tre til seks forsøg, og vi har også fjernet reglen om, at kvinders æg kun måtte være nedfrosset i 5 år. Så det er et område, der fylder og skal fylde i det, vi taler om, når vi diskuterer sundhedspolitik her i salen. Jeg glæder mig rigtig meget til, at det bliver til virkelighed, og jeg håber også, der er rigtig mange partier, der vil bakke op om lovforslaget.

Så er der den anden del, som lovforslaget også handler om, og det er i samme boldgade og også meget vigtigt. For det handler om at gøre det muligt at lave partnerægdonation, også der, hvor der ikke er en medicinsk begrundelse for det. Det vil sige, at man som lesbisk kvinde kan donere sit eget æg til en kvindelig partner, som så kan blive gravid og føde barnet, og det kan jo gøre det til en endnu større fælles oplevelse. I dag er det så kun muligt, hvis det er sundhedsfagligt begrundet, altså hvis man ikke kan blive gravid med egne æg.

Så jeg synes, det her virkelig er et klart signal til alle dem, der ønsker at skabe en familie, som de drømmer om, uanset hvilken familiekonstellation man har. Det har været rigtig dejligt, at vi er et bredt flertal af partier, som har lavet den aftale, og som nu i fællesskab her i salen i dag både kan debattere det, men også om kort tid beslutte det. Tusind tak for ordet.

Kl. 11:28

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Den første spørger er fru Mai Villadsen fra Enhedslisten.

Kl. 11:28

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. Jeg har fået lov til at være vikar her i dag på et meget, meget dejligt lovforslag, som jeg til fulde deler ordførerens begejstring for. Hvor er det bare dejligt, at vi giver flere familier mulighed for at få endnu et barn. Så tak for det, tak til regeringen for rigtig god politik - man skal også huske at rose, når man er enig, og det gør jeg hermed.

Så vil jeg spørge: , Hvorfor egentlig stoppe der? For der er jo nogle familier, som måske godt kunne tænke sig et tredje barn. Skal vi ikke også bakke op om, at det bliver en mulighed at få det offentlige hjælp til det?

Kl. 11:29

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 11:29

Lea Wermelin (S):

Jamen tak for det. Jeg har lyst til at svælge i rosen fra Enhedslisten. Det er jo i hvert fald dejligt, når der dels er opbakning til den politik, som regeringen fører, og også, at man her kan se, at vi sådan set gør noget i fællesskab. Og det lyder jo også til, at ordføreren og hendes parti vil bakke op om det, når vi skal trykke på knappen.

Så kan man jo altid diskutere, hvornår man skal stoppe med at levere den gratis, offentlige hjælp. Det er jo ikke, fordi der er nogen sådan Berlinmur imellem et andet og et tredje barn. Jeg tror, at det, der har været vigtigt for os at sige, er dels, at vi vil tage skridtet videre, og samtidig er der også en anerkendelse af, at der kan være pres på antallet af sundhedspersonale, der er tilgængeligt i forhold til fertilitetsbehandling, og vi har haft et stort fokus på at nedbringe ventelisterne. Så det er jo også et spørgsmål om, hvad det muliges kunst er der, hvor vi står i dag.

Kan man i fremtiden gøre noget mere? Det kan sagtens være. Jeg tror, at det, der er vigtigt for os lige nu, er at sige, at nu åbner vi op, også med privat kapacitet, i forhold til andet barn.

Kl. 11:30

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Næste spørger er fru Kirsten Normann Andersen, SF.

Kl. 11:30

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og også tak fra mig for talen. Jeg deler til fulde fru Mai Villadsens roser til lovforslaget isoleret set. Alligevel synes jeg, at det er lidt halvt. For en ting er, at vi behandler helt rigtige og alvorlige problemer, men noget andet er jo, at antallet af voksne, som ikke er i stand til at reproducere sig selv, er stigende. Det er der jo en forklaring på, men vi ved ikke nødvendigvis præcis hvilken. Og jeg vil egentlig spørge Socialdemokratiet, om Socialdemokratiet vil være med til, at vi går forrest i forhold til også at sikre forskning og forebyggelse i forhold til barnløshed, måske i en kommende folkesundhedslov?

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:31

Jeg tænker lidt på noget i forhold til det her med partnerægdonation. Det er jo sådan, at vi på fertilitetsområdet har begrænset kapacitet, der er også lange ventelister, og jeg tænker lidt på, om den gestus, vi gør der, i forhold til at man kan aflevere æg til en anden, en partner, og man måske kunne være blevet gravid, optager kapacitet, og om ikke den kapacitet, det optager, bekymrer ordføreren. For alt andet lige giver det jo et pres på kapaciteten, når man åbner for nye metoder.

Kl. 11:34

Lea Wermelin (S):

Tak for den varme velkomst; hvor er det dejligt at stå på talerstolen.

SF's ordfører rammer sådan set også noget, der er et hjertebarn for mig. Nu har jeg tidligere haft fornøjelsen af at være miljøminister, og det er klart, at noget af det, som vi bare kan se i forhold til fertilitet og hormonforstyrrende stoffer, er, at der bare er rigtig meget, vi ikke ved. Men vi ved trods alt, at det er noget af det, som påvirker mænds sædkvalitet og os alle sammen, hvis ikke vi finder en måde at regulere det bedre på.

Spørgsmålet er, hvordan vi så skaber de helt rigtige rammer for forskning. Der er jo allerede puttet flere penge i lige præcis det her område for at prøve at finde ud af, hvad det egentlig er, der gør, at fertiliteten falder. Kan vi blive klogere på det? Skal det med i en folkesundhedslov? Skal det høre til andre steder? Det kan vi jo både starte op på i debatten om det her lovforslag i udvalgsbehandlingen, men jeg tænker også i de jeg fremadrettede drøftelser, som der også lægges op til. Så det tager egentlig bare som en udstrakt hånd.

Kl. 11:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 11:32

Lea Wermelin (S):

Tak for velkomsten i klubben. Det er dejligt at komme ind i en klub, hvor man kan mærke at folk er glade for at være. Så har man ligesom også sådan nogle positive vibrationer omkring det. Så det vil jeg bare kvittere for; det er dejligt.

I forhold til det konkrete spørgsmål, og om det bekymrer mig, vil jeg sige, at nej, det gør det egentlig ikke. Jeg synes, at det, der jo er skillelinjen her i forhold til den anden del, er, at man åbner op for, at det bliver en mulighed, men det er jo med egenbetaling og i privat regi, så jeg synes, der er en forskel der. Det er klart, at det er et obspunkt, hvordan vi i det hele taget sikrer nok ressourcer på fertilitetsbehandlingsområdet, men jeg tror, at det, der i hvert fald er vigtigt at få sagt, også her fra talerstolen, er, at den anden del af det, som er vigtigt, og som mange også vil blive glade for, er for egen regning og i privat regi.

Kl. 11:35

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg synes jo umiddelbart, det er sjovere, og det er helt sikkert også sundere selv at lave sine børn, end at man skal have hjælp til det med alt, hvad det indebærer af hormoner og andet. Så jeg spørger bare igen: Mener Socialdemokratiet ikke også, at vi skal bruge flere ressourcer på at forhindre barnløshed i den grad, som vi ser det lige nu, altså den stigning, som vi ser lige nu, ved f.eks. aktivt at gå ind og forbyde stoffer, vi ved påvirker fertiliteten?

Kl. 11:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 11:35

Per Larsen (KF):

Tak. Det er også lidt i forhold til forebyggelse. Jeg kan se, at Lægeforeningen skriver, at Sundhedsstyrelsen antager, at rygning er forklaringen på hvert sjette årlige tilfælde af ufrivillig barnløshed i Danmark. Nu var fru Kirsten Normann Andersen inde på det i forhold til lovgivningen fremadrettet, men hvordan ser ordføreren på den problemstilling?

Kl. 11:35

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:35

Lea Wermelin (S):

Jamen jeg kan sagtens skrive under på, at det også er en voldsom behandling, som mange skal igennem for at få de børn, de gerne vil have, og det ville da være sjovere, hvis man kunne lave dem helt uden hjælp; det tror jeg også alle ville sige. Jeg selv bliver 40 her næste år, og der er jo mange i min omgangskreds, som jeg taler med privat, og som har stået i det her. Så hvis man kan undgå det, er det da langt bedre.

I forhold til hvordan man præcis skal gøre det, er det jo ikke et helt konkret forslag. Skal vi bruge ressourcer? Ja. Hvordan skal vi bruge dem? Skal der flere et sted frem for et andet? Det er jeg helt med på at diskutere.

Kl. 11:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Hr. Per Larsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 11:33

Lea Wermelin (S):

Rygning er årsag til mange dårligdomme og påvirker så også det her område. Jeg synes, det vil være rigtig godt, hvis vi i højere grad kan tale forebyggelse. Lige om lidt, uden at foregribe dagsordenen, kommer der jo også til at være et punkt på med et lovforslag her i salen, som følger op på den store aftale, der er blevet lavet omkring netop forebyggelsespolitik. Så jeg synes, vi også har gjort os bestræbelser på lige præcis at gribe ind over for noget af det, som vi ved skader vores sundhed, og hvor vi også kan gøre mere og regulere mere fra dansk side i forhold til at gribe ind over for nogle af de problemstillinger, der bliver rejst her.

Så jeg er helt enig i, at vi skal forebygge, og at sundhedsindsatsen altid må gå på to ben.

Kl. 11:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Skærmen heroppe er gået ned, men fra hukommelsen mener jeg, at fru Helene Brydensholt fra Alternativet er den næste på listen. *(Mikrofonen tænder ikke)*.

Vi udsætter mødet i 10 minutter på grund af de her tekniske udfordringer. Det var 10 minutter, så vi starter igen kl. 11.47.

Mødet er udsat. (Kl. 11:37).

Kl. 11:51

Kl. 11:47

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:51

Forhandling

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Mødet er genoptaget.

Jeg giver ordet til fru Helene Brydensholt fra Alternativet.

Kl. 11:48

Helene Brydensholt (ALT):

Tak for det. Jeg vil også benytte lejligheden til at byde ordføreren hjertelig velkommen i sundhedsordførerklubben. Jeg er selv forholdsvis ny her, og jeg kan bare sige, at det er en fornøjelse at debattere sundhedspolitik sammenlignet med mange andre ordførerskaber, som jeg jo også har. Man er altid meget enige om, hvor man vil hen. Nogle gange er der forskellige veje derhen, men der er altid en ret god tone og meget velvillighed til at opnå målene.

Men det er selvfølgelig ikke det, mit spørgsmål skal handle om. Det er delen i lovforslaget, der handler om partnerægdonation. Det er vi rigtig glade for i Alternativet nu bliver lovliggjort, og vi har jo også en lille aktie i det. Jeg vil høre ordføreren, om ordføreren og ordførerens parti er villig til at kigge på at gå skridtet videre og gøre det gratis ligesom ægdonation, altså partnerægdonation, for som loven bliver nu, er det stadig på privatklinikker og med egenbetaling.

Kl. 11:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 11:49

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg er i tvivl om, om det er al kærligheden herinde, der får systemet til at bryde sammen; det kan slet ikke håndtere det. Jeg er i hvert fald glad for den varme velkomst.

Til spørgsmålet vil jeg sige, at vi jo egentlig synes, vi har fundet en god balance, hvor vi både imødekommer et stærkt ønske, der kan være, i forhold til at man kan bære en graviditet på den måde og med partnerægdonation, men vi samtidig også tager højde for noget af det, som vi har diskuteret her lidt tidligere i dag, nemlig at der også er pres på fertilitetsbehandling. Det her er jo par, hvor der ikke er en sundhedsfaglig begrundelse, så det er et ønske, man har, og det er jo helt fair; det vil vi gerne imødekomme. Men vi synes så, at snittet med, at det så er for egen regning, er en fornuftig balance.

Kl. 11:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 11:50

Helene Brydensholt (ALT):

Tak for svaret. Nu skal løven jo lige ud at virke, og så tænker jeg, der begynder at komme nogle tal ind på, hvor mange der egentlig gør brug af det her. Så selv om ordføreren ikke lige i første omgang er villig til at gøre det gratis eller skattebetalt, vil ordførerens parti så følge det og se på det? For jeg forestiller mig faktisk, at det ikke er et helt enormt antal par, der kommer til at bruge det her, og hvis det ikke er det, er det måske ikke noget, der vælter systemet helt omkuld.

Så vil man følge tallene og se på det, når vi har noget data for, hvor mange der vil bruge det?

Lea Wermelin (S):

Jeg synes altid, det er helt oplagt, at vi følger den lovgivning, vi laver. Jeg kan i hvert fald også for min egen del sige, at jeg kommer til at bruge en del tid på hele det her fertilitetsområde. Jeg synes, det er enormt vigtigt, fordi det er så tæt på det, der er det allervigtigste for os mennesker, nemlig at man kan få de børn, man gerne vil have, og vi samtidig kan se, at der er en samfundsudvikling, som går den anden vej. Så at se på, hvad vi kan gøre for at hjælpe og fjerne barrierer, synes jeg må være noget, der også en del af vores opgave her. Så lad os endelig følge det, men som sagt synes jeg egentlig, vi har fundet en god balance.

Kl. 11:51

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Louise Brown, Liberal Alliance.

Kl. 11:51

Louise Brown (LA):

Tak, formand. Det er glædeligt at se en kær kollega i formandsstolen, så tillykke med den post, og også tillykke til den nyudnævnte sundhedsordfører, fru Lea Wermelin. Velkommen i klubben.

Det er et lovforslag, som jo rummer to dele. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i Liberal Alliance er glade for i hvert fald den ene del af lovforslaget, som rummer det her med partnerægdonation. Det tror jeg ikke at vi kan blive uenige om er en god idé. Med hensyn til den anden del, som handler om det her med to forsøg i forhold til at få hjælp til at få børn, kunne jeg godt have mine bekymringer i forhold til ventelister. Så hvad har Socialdemokratiet tænkt sig at gøre ved det? Jeg kan se, at der kommer lidt hjælp fra ministerens side her, men hvad tænker Socialdemokratiet om ventelisterne?

Kl. 11:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 11:52

Lea Wermelin (S):

Tak for spørgsmålet. Det er jo rigtigt, at i og med at vi nu åbner op for, at man også kan få hjælp til sit andet barn – ikke bare et andet forsøg; vi har jo udvidet fra tre til seks forsøg – så kommer der jo også til at være flere, som kommer til at henvende sig, og der kan blive behov for noget kapacitet dér. Der står vi jo samtidig i en situation, hvor vi har nogle fastholdelses- og rekrutteringsudfordringer og også noget kapacitet, der er presset.

Så noget af det, som vi har lavet en aftale med regionerne om, er jo bl.a. at bruge den private kapacitet, der er i forbindelse med fertilitetsbehandling til andet barn. Det er også første gang, vi har lavet den type aftale med de private fertilitetsklinikker, og det synes jeg egentlig er et godt samarbejde, i forhold til at vi sikrer, at ventelisterne bliver bragt ned.

Kl. 11:53

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 11:53

Louise Brown (LA):

Tak. Det glæder mig meget at høre, at man vil kigge ud i det private. For vi ved jo rent faktisk, at der er en stor kapacitet derude, og at de

netop gerne vil hjælpe til på det her område. En lille udfordring er jo, at vi allerede nu ser store og lange ventelister, og vi ved, at tid er så afgørende, når det handler om fertilitetsbehandling.

Kunne man ikke risikere med det her forslag, som jeg i øvrigt tænker er ret sympatisk, at man måske kom til at stikke blå i øjnene på nogle af de her mennesker, som vittelig og virkelig ønsker sig et barn, men nu oplever, at ventetiden bliver endnu længere, fordi der er dét flere mennesker, der gerne vil have hjælp? Men altså, jeg hører jo, at ordføreren siger, at man gerne vil fjerne barriererne.

Kl. 11:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 11:54

Lea Wermelin (S):

Jeg er lidt i tvivl om, hvad spørgsmålet var, men det gik i hvert fald på det her med, om der er en bekymring, når vi nu åbner op. Jeg synes jo, det er et stort fremskridt. Jeg synes også, at vi som velfærdssamfund skal have det som en del af det offentlige tilbud, at man kan få hjælpen til det andet barn, og så må det være vores opgave at arbejde på den anden del, som handler om kapaciteten.

Det, man kan se på tallene, er jo, at ventelisterne er blevet markant reduceret det seneste halve år, og det er jo også, fordi vi virkelig har prioriteret det her område. Så det er klart, at når man beslutter at gøre det her, må man jo også på den anden side arbejde for, at det for dem, der gerne vil gå ind ad den dør, også kan lade sig gøre. Det er noget af det, som vi jo også blandt regeringspartierne har prioriteret meget højt, og det kan man så også se på de konkrete tal.

Kl. 11:55

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører på talerstolen er hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre.

Kl. 11:55

(Ordfører)

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det. Vi ser desværre fortsat en stigning i antallet af par, der oplever problemer med at blive forældre uden hjælp. Det er en rigtig, rigtig hård situation at stå i, og derfor har det også længe været en prioritet for Venstre at sikre, at den her gruppe får nogle bedre vilkår og nogle bedre muligheder for hjælp.

Derfor gik vi bl.a. til valg på, at man skulle have flere forsøg til at få det første barn, altså at man i stedet for tre forsøg fik seks forsøg. Det blev til virkelighed den 1. oktober, så det er vi selvfølgelig stolte af. Vi gik også til valg på, at man fremover også skulle have mulighed for at få hjælp til andet barn som ufrivilligt barnløs, og det er jo så det, der forhåbentlig bliver til virkelighed nu, efter at vi har behandlet det her lovforslag i Folketingssalen. Vi er også rigtig stolte af, at der med det her lovforslag bliver lagt op til, at man for første gang inddrager den private kapacitet for at få bragt ventelisterne ned på det her område, og det bliver forhåbentlig også til virkelighed nu.

Den anden del af lovforslaget går ud på, at man ophæver det her forbud mod partnerægdonation uden medicinsk indikation. Det synes vi også er et rigtig, rigtig godt liberalt forslag. Vi tror på, at den enkelte familie ved bedst, hvad der er det rigtige for dem i den situation, hvor de gerne vil have et barn og bringe et barn til verden, og derfor er vi helt trygge ved, at det fremover bliver op til dem at beslutte, hvad der er det rigtige for dem. Det er meget komplekst at beslutte sig for, hvad der er det rigtige, og vi tror simpelt hen på, at det ligger bedre i familierne, end det ligger her i Folketinget. Så vi er også rigtig, rigtig glade for den anden del af det her lovforslag.

Med de ord kan jeg jo bare sige, at vi i Venstre bakker fuldtønt op om det her lovforslag.

Kl. 11:57

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Medmindre teknikken driller, er der ikke nogen indtegnet til korte bemærkninger. Den næste ordfører på talerstolen er hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 11:57

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for det, formand. Helt grundlæggende har vi en udfordring i Danmark og i store dele af verden med, at der fødes alt for få børn. Vi hørte også statsministeren i åbningstalen for nylig udtrykke, at vi skal have flere børn, ja, nærmest at vi skulle tage tiltag til at øge lysten, om jeg så må sige. Nu tror jeg ikke, at nogen her ønsker at tvinge folk til at få flere børn, men vi kan godt gøre noget for at gøre det nemmere, og i den kontekst skal man se det her lovforslag.

Lovforslaget har to forskellige elementer. Med den første del udvides det offentlige serviceniveau sådan, at de regionale sygehuse fremover kan tilbyde enlige kvinder og par fertilitetsbehandling til både første og andet barn, og det er et forslag, som vi i Danmarksdemokraterne godt kan bakke op om.

Den anden del af lovforslaget gør det muligt for par bestående af to kvinder at få fertilitetsbehandling, med henblik på at den ene kvinde kan donere æg til sin partner, hvorefter denne kan bære graviditeten og føde barnet, uden at der er sundhedsfaglig begrundelse for behandlingen. Den del af lovforslaget gennemfører en aftale fra januar, som Danmarksdemokraterne også er med i. Aftaleparterne er enige om, at partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse alene skal tillades i privat regi mod egenbetaling. Betalingen vil således ikke blive finansieret af det offentlige.

Danmarksdemokraterne støtter begge forslag, fordi de styrker mulighederne for at stifte familie, ligesom de styrker familiers adgang til fertilitetsbehandling og dermed mulighederne for barn nummer to. Tak for ordet.

Kl. 11:58

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke nogen indtegnet. Den næste ordfører i talerrækken er fru Kirsten Normann Andersen fra SF.

Kl. 11:59

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Mange kvinder og mænd har oplevet et tidspunkt i livet, hvor man brændende ønsker sig et barn. Jeg kan selv huske, hvor vigtigt det var, og hvor meget det fyldte i min bevidsthed. Jeg så barnevogne alle vegne, og jeg tror, der er rigtig mange, der har oplevet det samme, som jeg har oplevet. Men det er ikke givet, at ønsket uden videre går i opfyldelse. Faktisk må flere og flere opleve, at det ikke er tilfældet, og det kan være enormt sorgfuldt. Derfor er det også afgørende vigtigt, at vi fortsat udvikler og forbedrer sundhedsvæsenets evner til at hjælpe mænd og kvinder med reproduktion.

Barnløshed er derfor et rigtigt og meget vigtigt indsatsområde. Det er også et område, som kræver højt specialiserede kompetencer, for årsagerne til barnløshed er ofte meget forskelligartede. Derfor er det også vigtigt, synes jeg, at årsagen til barnløshed afdækkes så tidligt som muligt, så vi kan sikre barnløse den rigtige hjælp fra starten. Jeg ser fertilitetsbehandling som et højt specialiseret område, og derfor bør vi også søge at samle kræfterne mere, end vi skal sprede dem. Det gør vi ikke ved at udbyde opgaven til mange aktører, men ved at styrke specialerne. Men ikke mindst er det afgørende, at vi fortsætter forskning i årsagerne til barnløshed, og vi skal være langt

mere offensive i kampen mod farlige stoffer, som er mistænkt for at forårsage barnløshed. De problemer bør adresseres.

Ønsket om at få børn er ikke forbeholdt bestemte mennesker, og der er derfor også god grund til, at vi udvider mulighederne for, at flere kan få de børn, de ønsker. Det bakker vi også op om i SF. Alligevel vil jeg også flage et børneperspektiv, for i takt med at vi kan mere, bør vi også søge at beskytte børn, som har brug for at kende deres biologiske ophav. Det kan vi, hvis vi sikrer, at oplysninger om biologisk ophav faktisk er tilgængelige for de børn, som kommer til verden ved hjælp af donorer. For lige så meget som jeg anerkender forældres ønske om at få børn, lige så meget skal vi respektere, at forældre ikke ejer deres børn, og vi bør altid være på barnets side, når det gælder retten til egne data.

Men alt i alt støtter SF forslaget. Jeg håber, at nogle af de andre problemstillinger er nogle, som vi også i fællesskab kan adressere fremadrettet, for de er vigtige.

Kl. 12:01

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak og byder velkommen til den næste ordfører i rækken, fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 12:01

(Ordfører)

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Mange tak, formand. I dag er en god dag. I disse smukke rammer, hvor solen pibler ind igennem vinduerne, står jeg med et lovforslag i hænderne, som jeg også rigtig godt kan lide. Jeg vil faktisk kalde det en romantisk dag. Hvad er større end kærligheden, der også gerne vil forenes i at skabe nyt liv?

Folketinget består af 179 medlemmer. Vi er forskellige, men hver og en af os har det tilfælles, at vi engang har været helt nye på Christiansborg. For nogle af os var det ikke for så længe siden. Før jeg fik min daglige gang herinde, havde jeg mange forestillinger om, hvordan folketingsarbejdet måtte være, og virkeligheden ville vise sig at være lidt en anden, både på godt og ondt.

Det er stort set umuligt at kunne forestille sig det reelle billede af den politiske verden, før man har prøvet at være i den. Forandring, man tror på, kan være rigtig svær at gennemføre og kan tage tid. Vi møder ikke altid opbakning til vores fikse idéer, og det kan frustrere gevaldigt. Men er der noget, jeg også har lært, så er det, at vi en gang imellem er flere, som sidder pusler med samme ønske om forandring, og når vi tør række ud til hinanden, kan vi rykke kraftigt og stærkt.

Det er tilfældet med forslaget om at lovliggøre partnerægdonation. Med ordet partnerægdonation slår man nemt knuder på tungen, og de fleste ved næppe intuitivt, hvad det er for noget. Et engelsk begreb om samme emne er shared motherhood, på dansk delt moderskab, som jeg hellere vil vælge at betegne dagens emne. Delt moderskab går i al sin enkelthed ud på, at par bestående af to kvinder kan donere æg til hinanden, så de kan stifte familie sammen; den ene kvinde bærer barnet igennem graviditeten, og den anden kvinde er genetisk beslægtet til barnet.

Med det her forslag og den brede opbakning til aftalen bag forslaget bliver delt moderskab en mulighed allerede om nogle måneder. Det sker på baggrund af et samarbejde på kryds og tværs herinde, bl.a. via et beslutningsforslag, som vi fremsatte i Liberal Alliance med Alternativet. Jeg vil i den sammenhæng sende en særlig tak til Alternativets ordfører, som har været på sagen, fru Christina Olumeko, for et rigtig fint samarbejde.

Men vi var ikke de første til at få øjnene op for denne forhindring i lovgivningen, og jeg ved godt, at vi her i salen skal henvende os til hinanden, ikke til seerne derude og ikke til tilskuerne oppe på tilskuerpladsen. Men hvis jeg kunne gøre det, ville jeg sende en stor

tak til Helene Josefine Aagaard Lykke, som sammen med andre gode kræfter ihærdigt har kæmpet for at få et borgerforslag ind i denne sal om lovliggørelse af delt moderskab. Borgerforslaget blev løftet til beslutningsforslag, og lige inden vi skulle behandle det i salen, blev det aflyst af en politisk aftale med Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet. Det var et stort og bredt flertal, og med det kom en virkeliggørelse af den forandring, som flere af os puslede med, og som vi sammen kunne føre ud i livet.

Jeg er ikke Liberal Alliances sundhedsordfører; den tjans har vi meget dygtige Louise Brown til at varetage, men i vores parti giver vi også plads til, at vi kan beskæftige os med sager, som optager os særligt hver især, også selv om de ikke behandles i regi af vores ordførerskaber. Processen med hele det her forslag er derfor noget, som i nogen grad har fået mig til at se det smukke i den her dag. Der har været et eksemplarisk samarbejde i mit parti og på tværs af det politiske skel, helt over til Alternativet og ikke mindst ud til den rigtige verden og Helene Lykke, og til sidst udmøntes en bred politisk aftale igennem sundhedsministeren.

I en verden, hvor vi desværre ser homoseksuelles rettigheder til at leve og stifte familie med dem, de elsker, som ikkeeksisterende i nogle lande, ja, nogle steder kan det endda føre til dødsstraf, så er jeg stolt af, at vi i Danmark generelt og bredt er enige om at bakke op om kærligheden, også for dem, som elsker en og har samme køn.

Lovforslaget indeholder også et forslag om at lave andet forsøg for ufrivillig barnløshed statsfinansieret eller skattefinansieret. Det er et sympatisk forslag. Vi i Liberal Alliance har, som vores ordfører flere gange har nævnt, en stor opmærksomhed på den balance, der skal holdes, så vi også sikrer, at ventetiden bliver bragt ned og det ikke kun bliver symbolsk, men faktisk også kommer til at hjælpe derude.

I og med at det her forslag egentlig ikke er beslægtet, så vi i Liberal Alliance gerne, at man delte det op, så vi særskilt kunne behandle det ene forslag, som der er flere partier der politisk har lavet en aftale om at stemme for, i modsætning til det andet forslag, som der ikke er lavet en politisk aftale om på samme måde. Det ville være bedre, hvis vi her i Folketingssalen fik lov til at forholde os særskilt til det. Det håber jeg at ministeren vil overveje. Tak for ordet.

Kl. 12:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak. Den næste ordfører i rækken er fru Monika Rubin fra Moderaterne.

Kl. 12:06

(Ordfører)

Monika Rubin (M):

Tak for ordet. I Danmark ønsker langt de fleste af os på et eller andet tidspunkt i livet at få børn, hele 97 pct. Det vil altså sige, at der kun er cirka 3 ud af 100, der helt bevidst vælger ikke at sætte børn i verden. Samtidig kan vi konstatere, at der er flere og flere, der oplever fertilitetsproblemer og har brug for hjælp til at få deres ønskebørn. En af grundene til det er, at førstegangs fødende i Danmark bliver ældre. Jeg var selv 30 år, da jeg fik mit første barn, og det er lige en my over gennemsnitsalderen for førstegangs fødende, og jeg tør godt afsløre, at jeg, nærmest allerede inden projekt baby gik i gang, var hunderød for, om jeg kunne blive gravid på den naturlige måde. Det findes der faktisk et ord for: fertilitetsangst. Det havde jeg, og jeg er langtfra den eneste.

Min mand og jeg kunne heldigvis godt selv, men det er der rigtig mange der ikke kan. Jeg har mange venner og bekendte, der har været igennem fertilitetsbehandling, og jeg skulle hilse og sige, det er virkelig hårdt. Det er hårdt for kroppen at skulle igennem

de omfattende behandlinger. Det er hårdt for parforholdet og endnu hårdere, hvis det ikke virker, og det er ufattelig hårdt at miste midt i en graviditet. Uanset årsagen til ufrivillig barnløshed er det hårdt at stå i, og vi er derfor nødt til at tage et større politisk ansvar. For vores biologi følger ikke med samfundsudviklingen, men vi har jo så den mulighed at indrette lovgivningen efter samfundsudviklingen, og det synes jeg at vi gør med lovforslaget, som vi behandler i dag.

Med det her lovforslag ønsker regeringen at styrke hjælpen til dem, der ufrivilligt oplever barnløshed, og give dem mulighed for at få hjælp til at få børn. Lovforslaget handler bl.a. om at give mulighed for at realisere drømmen om en familie på folks egne præmisser. Det handler om at fjerne de forhindringer, der tidligere har stået i vejen for, at kvinder uanset deres relation, seksualitet eller baggrund kan få de samme muligheder som alle andre. At give familien en lillebror eller en lillesøster er at give flest mulige par og enlige kvinder muligheden for at skabe den familie, de drømmer om.

I januar 2024 blev der præsenteret et forslag om at tilbyde fertilitetsbehandling til andet barn på de regionale sygehuse. Fertilitetsbehandling er dyrt, og det kan være et stort indhug i en helt almindelig husholdningsøkonomi at skulle igennem. Derfor er jeg glad for, at man nu kommer til at kunne få hjælp til at få en lillebror eller lillesøster på statens regning, hvis man kan sige det på den måde, så det ikke er de økonomiske ressourcer, der er en hindring for at skabe en familie. Fertilitetsbehandling må ikke kun være for de økonomisk velstillede. Så nu tager regeringen ansvaret på sig og sikrer, at adgang til behandlingerne er lige for alle, og mindsker uligheden.

Med lovforslaget lovliggør vi også partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse, og den her del af lovforslaget er jeg virkelig, virkelig glad for. For som reglerne er i dag, er lesbiske kvinder afskåret muligheden for at bruge såkaldt dobbeltdonation, altså at bruge den ene partners æg i den anden partners livmor. Det er ærgerligt, for dobbeltdonation gør det muligt for to kvinder at have en form for biologisk tilknytning til et fælles barn, og det betyder utrolig meget for nogle par at kunne sikre den her form for tilknytning i en graviditet og en tilknytning til barnet. Det er faktisk også lovligt i en hel del af de lande, vi ellers sammenligner os med til daglig, så derfor er det altså godt, at vi i Danmark nu også ændrer reglerne, og derfor støtter Moderaterne selvfølgelig hele lovforslaget.

Kl. 12:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Helene Brydensholt. Værsgo.

Kl. 12:11

Helene Brydensholt (ALT):

Tak for det. Mit spørgsmål går på den del af lovforslaget, der handler om partnerægdonation. Ordføreren kommer jo i den del af sin tale, der handler om de gratis forsøg til andet barn, ind på netop det her med de økonomiske udfordringer. Det kan være dyrt at være i fertilitetsbehandling, og derfor vil man jo også lave det her for at mindske uligheden.

Jeg vil starte med at sige, vi er enormt glade i Alternativet for, at vi nu lovliggør partnerægdonation, men der vil jo også være et element af ulighed: Nogle vil have råd til det, og andre vil ikke have råd til det. Så derfor vil jeg høre ordføreren, om ordføreren og ordførerens parti vil være villige til – hvis ikke nu, så med tiden – at kigge på, om man kan fjerne den her brugerbetaling, så man f.eks. også kan gøre brug af partnerægdonation i det offentlige.

Kl. 12:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 12:11

Monika Rubin (M):

Tusind tak for spørgsmålet, som jeg synes er virkelig relevant. Som ordføreren også selv siger, ved vi ikke, hvor mange der kommer til at gøre brug af det her, og som Socialdemokratiets ordfører også sagde på talerstolen, er det enormt vigtigt, at vi generelt også følger den lovgivning, vi udmønter her i Folketingssalen. Det er vi ikke altid så supergode til.

Jeg synes, det er helt oplagt, at vi følger det her lovforslag meget nøje og ser, hvordan udviklingen er. Er der nogle, der så risikerer ikke at lave den her partnerægdonation, fordi der er nogle kæmpestore økonomiske barrierer, så er vi i Moderaterne åbne for at kigge på det og tale sammen. Men lad os følge det tæt, og lad os holde dialogen. Det er vi helt åbne for i Moderaterne.

Kl. 12:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ønsker spørgeren en anden kort bemærkning? Nej. Så siger vi tak til ordføreren, og så byder vi velkommen til den næste i ordførerrækken, hr. Per Larsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:13

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det, formand. Se, det er vigtigt, at vi hjælper barnløse med at blive forældre, og der er jo også taget en række initiativer igennem årene i forhold til at afhjælpe den problemstilling. Lovforslaget her udvider jo det offentlige serviceniveau således, at de regionale sygehuse fremover kan tilbyde enlige kvinder og par fertilitetsbehandling til både det første og det andet barn, og det er jo en rigtig god udvikling. Jeg synes sådan set, at hvis det var sådan, at der var kapacitet nok på området, kunne man også godt kunne gå skridtet videre og ikke bare stoppe ved det andet barn. For der er jo også familier, som gerne vil have mere end to børn.

Lovforslaget gør det også muligt for par bestående af to kvinder at få fertilitetsbehandling, med henblik på at den ene kvinde kan donere æg til sin partner, hvorefter denne kan være gravid og føde barnet, altså partnerægdonation, uden at der er en sundhedsfaglig begrundelse for behandlingen. Vi Konservative er store tilhængere af at udvide adgangen til fertilitetsbehandling, så par kan få hjælp til både første og andet barn. Men grunden til, at vi Konservative ikke er med i selve aftalen, er vores modstand imod at give en generel adgang til partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse.

Der er jo rent faktisk kapacitetsudfordringer på området, og derfor synes vi, at det er uhensigtsmæssigt, at man på den måde bruger noget kapacitet, som kunne have været anvendt til at sikre graviditet til andre. Derfor har vi også et ønske om at få lovforslaget splittet op i to, sådan at vi har mulighed for at stemme både for og imod i forhold til partnerægdonation. Og så kan jeg heller ikke lade være med at dyrke forebyggelsesforslaget lidt. For Lægeforeningen skriver jo i deres høringssvar, at man bør benytte lejligheden til forebyggelsesaktiviteter. De skriver:

»Ifølge Sundhedsstyrelsen er rygning forklaringen på ca. en sjettedel af alle årlige tilfælde af ufrivillig barnløshed i Danmark. Rygning påvirker æglosningen, og noget tyder på at også mandens sædkvalitet forringes af rygning og brug af nikotinprodukter. En nyere dansk undersøgelse har vist, at selv beskedne mængder alkohol ... kan nedsætte kvinders frugtbarhed betydeligt.«

Tak for ordet.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en række spørgsmål, der har indtegnet sig til korte bemærkninger, og den første, der får ordet, er fru Lea Wermelin fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 12:15

at det er hensigtsmæssigt, at man så bruger noget af den kapacitet, der er til rådighed, til partnerægdonation, altså i forhold til at vi må forvente, at der kommer et øget pres på fertilitetsbehandlingen i det hele taget.

Kl. 12:18

Kl. 12:15

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste spørger er fru Mai Villadsen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 12:18

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg er bare lidt nysgerrig, og jeg kan jo også stadig væk påberåbe mig at være lidt ny på området, så det kan jo være, at Konservative har forklaret det i andre sammenhænge. Men det er jo rigtigt, at der ud over det med at give retten til fertilitetsbehandling til det andet barn, så også er spørgsmålet omkring partnerægdonation, og jeg kunne bare ikke på ordførerens tale helt forstå, hvad det egentlig er, der er begrundelsen for, at man ikke vil være med i den del af det.

Men jeg kan jo også se, at partiet ikke er med i den politiske aftale, vi har her i Folketinget. Så jeg skal bare forstå, om det er en principiel modstand mod partnerægdonation, Konservative har, eller om det alene er et spørgsmål om en praktisk kapacitetsudfordring. Hvad er ligesom argumentationen for, at Konservative ikke vil give den rettighed til kvinder, at man kan donere et æg til sin partner?

Kl. 12:16

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:16

Per Larsen (KF):

Det er i bund og grund og mest af alt et spørgsmål om, at man har en begrænset kapacitet på området. Vi synes jo som udgangspunkt, at man skal sikre, at den kapacitet, der så trods alt er til rådighed, bliver brugt til så mange graviditeter som muligt, og det er jo klart, at det, når man går ind og laver en fertilitetsbehandling, så kan diskutere, hvor nødvendigt det er. Vi ser altså gerne så mange graviditeter som muligt, og der man kan man så sige, at det her med partnerægdonation som udgangspunkt ikke bringer flere børn til verden.

Kl. 12:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 12:17

Lea Wermelin (S):

Jeg synes stadig, at det er sådan lidt uklart. For der bliver sagt »mest af alt«, og jeg synes jo, det er helt fair, at der er politiske forskelle. Men det er, ligesom om det bliver sådan et argument til lejligheden. For der bliver først sagt, at det også kunne være, at vi kunne bruge fertilitetsbehandlingen til et tredje barn i det offentlige regi, men at der er nogle kapacitetsudfordringer.

Så lad os sige, at vi jo allerede har fået nedbragt ventelisterne markant med den indsats, der også allerede er blevet lavet, fordi det har været en politisk prioritet. Hvis de ventelister var væk, ville Konservative så være for, at man på den måde kunne lave partnerægdonation?

Kl. 12:18

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:18

Per Larsen (KF):

Nu er situationen jo så den, at vi giver adgang til det for barn nummer to, og det vil jo alt andet lige gøre, at der kommer yderligere pres på kapaciteten. Så alene af den grund synes jeg heller ikke,

Mai Villadsen (EL):

Tak til ordføreren for talen. Først er vi sådan set i Enhedslisten enige med ordføreren i, at det vil være fornuftigt at udvide muligheden for at få børn med støtte, ikke bare til et barn nummer to, men også til flere børn, men jeg skrev mig nu på for at få ordet af en anden grund.

Nu er jeg heller ikke ordfører på området, men jeg blev faktisk virkelig overrasket over, at Konservative ikke bakker op om elementet om partnerægdonation. I virkeligheden synes jeg, det der med familiedannelse er sådan en ret konservativ grundtanke, og her handler det om to kvinder, der gerne vil danne familie og begge to vil have biologi indblandet, og så bruger ordføreren kapaciteten som undskyldning. Men undskyld mig, det her handler om utrolig få mennesker. Så jeg kan næsten ikke tænke andet, end at det lidt må være en dårlig undskyldning for, at Konservative ikke bakker op om lesbiske kvinders rettighed til partnerægdonation.

Hvis vi nu i et tænkt eksempel tager det med kapaciteten ud og vi siger, at det overhovedet ikke handler om kapacitet, og at det ikke påvirker det, bakker man så op om partnerægdonation – ja eller nej?

Kl. 12:19

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:19

Per Larsen (KF):

Ja, hvis det var sådan, at der var en ubegrænset kapacitet, så ville jeg ikke have noget imod, at man havde den mulighed. Men jeg synes bare, det er problematisk, når nu vi har et kapacitetsproblem, som givetvis vil vokse, i og med at vi jo nu giver en mulighed for, at folk kan få finansieret en ret mere til et barn nummer to, og at det så også er mest hensigtsmæssigt, at man sikrer, at der bliver født så mange børn som overhovedet muligt.

Kl. 12:20

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 12:20

Mai Villadsen (EL):

Det kunne jo tænkes, at der var nogle børn, der kun blev født som følge af det her. Så det bidrager jo også til, at der bliver født flere børn, at nogle kvinder ønsker at donere et æg til deres partner. Så det undrer mig virkelig, at Det Konservative Folkeparti stiller sig sådan i det her spørgsmål.

Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om ordføreren er klar over, hvor mange børn der bliver født som følge af det her, og hvor meget det gør ved kapaciteten.

Kl. 12:20

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:20

Kl. 12:23

Per Larsen (KF):

Nej, det er jeg ikke bekendt med.

Kl. 12:20

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste spørger er fru Monika Rubin fra Moderaterne.

Kl. 12:20

Monika Rubin (M):

Mange tak for talen. Jeg har simpelt hen nogle opklarende spørgsmål. Det her handler jo om partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse, som de facto vil ske selvbetalt i det private. Det er sådan med de kapacitetsudfordringer, der er på fertilitetsområdet i forhold til fertilitetsbehandling, at det er meget i det offentlige. I det private står man faktisk og siger: Vi har ledig kapacitet. Det er også derfor, at det private rigtig gerne vil have, at der bliver indført en behandlingsgaranti på fertilitetsbehandling bredt set, for de siger: Vi har kapaciteten.

Så jeg forstår ærlig talt ikke helt ordførerens argumentation her. Vil ordføren uddybe det en gang til for min skyld? For det private siger, at de har ledig kapacitet til at fertilitetsbehandle, og det er de her kvinder, som de ville kunne hjælpe.

Kl. 12:21

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:21

Per Larsen (KF):

Vi synes som udgangspunkt, at al den kapacitet, der er til rådighed, skal bruges til fertilitetsbehandling på vanlig vis, kan man sige, sådan at der kan reproducere så mange børn som muligt. Den kapacitet, som du nævner der, vil jo alt andet lige ikke være til rådighed, for det offentlige har jo mulighed for at købe fertilitetsbehandlinger på de klinikker, som tilbyder det.

Så den samlede kapacitet er under pres, og hvis man bruger noget af kapaciteten til partnerægdonation, laver man jo en fertilitetsbehandling, der sandsynligvis ikke er nødvendig i sådan bogstaveligste forstand. Så kapacitetsudfordringen er et problem for dem, som ønsker at blive gravide.

Kl. 12:22

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Er der et andet spørgsmål? Ja.

Kl. 12:22

Monika Rubin (M):

Jeg må indrømme, at jeg simpelt hen synes, at ordføreren står og vrøvler en lille smule på talerstolen. Jeg står og siger, at det private siger, at de har ledig kapacitet til fertilitetsbehandling. De ville rigtig gerne have, at vi indførte en behandlingsgaranti. Der har vi i regeringen så valgt at sige, at det gør vi ikke. Det vil sige, at den ledige kapacitet er der sådan set på nuværende tidspunkt, men ordføreren bruger argumentationen med, at det her vil påvirke behandlingskapaciteten. Det vil det jo ikke, når den er ledig.

Så jeg forstår simpelt hen ikke ordførerens argumentationsrække i det her. Det giver ingen mening i mine ører. Så jeg må alt andet lige konstatere, at det må være, fordi ordføreren har en ideologisk holdning til, at kvinder ikke skal kunne få partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse.

Kl. 12:23

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Per Larsen (KF):

Fakta er, at vi har en offentlig kapacitet og vi har en privat kapacitet. Hvis det er sådan, at vi bruger al den kapacitet, der er, vil man kunne nedbringe ventelisterne eller i hvert fald holde dem på et rimeligt niveau. Sagen er jo den, at der er lange ventelister i øjeblikket, og jeg synes, det er hensigtsmæssigt, at man bruger den kapacitet, der er i både det offentlige og i det private, til at sørge for, at der fødes så mange børn som overhovedet muligt.

Det kan godt være, at spørgeren ikke kan forstå det, men jeg synes faktisk, det er rimelig enkelt. Der er den kapacitet i Danmark, som der er til rådighed, noget i det private og noget i det offentlige, og hvis man bruger hele kapaciteten på at frembringe så mange børn som muligt, synes jeg, at det er ganske fornuftigt.

Kl. 12:24

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste ordfører i rækken er fru Helene Brydensholt.

Kl. 12:24

Helene Brydensholt (ALT):

Tak. Jeg må indrømme, at jeg godt nok også blev noget overrasket, da jeg så, at Konservative ikke var med i den her aftale og ikke vil være med til at lovgøre partnerægdonation. Jeg opfatter egentlig Konservative som et parti, der har rykket sig rigtig meget på den her lgbt+-dagsorden de seneste år, og ser egentlig Konservative som et lgbt+-venligt parti.

Jeg hører ikke, at ordføreren anerkender de ting, som både Enhedslistens ordfører og Moderaternes ordfører siger her, som jo netop er pointen med, at der er kapacitet i det private til at hjælpe med partnerægdonation. Det, jeg til gengæld hører ordføreren sige – og jeg må sige, at det er sådan, jeg selv tager det ned som værende lgbt+-person – er, at det er vigtigere for ordførerens parti, at der bliver født flere børn, end at vi giver lgbt+-personer flere rettigheder. Kan ordføreren bekræfte, at det bliver taget rigtigt ned?

Kl. 12:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:25

Per Larsen (KF):

Jamen altså, det vigtigste for os er – rigtigt forstået – at der bliver født så mange børn som muligt til alle de par og forældre, der har lyst til det. Det er fuldstændig rigtigt forstået.

Kl. 12:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 12:25

Helene Brydensholt (ALT):

Så ordføreren vil ikke give lgbt+-personer rettigheden til partnerægdonation, selv om der er rigeligt med kapacitet til det på de private klinikker? Ordføreren vil hellere sikre sig, at der, hvis der skulle blive brug for det i fremtiden, er ledig kapacitet til, at der kan blive født flere børn? Det er det, ordføreren siger?

Kl. 12:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Per Larsen (KF):

Jeg har sagt, at jeg synes, at det er mest hensigtsmæssigt, at man bruger den kapacitet til fertilitetsbehandling, der er, til at få skabt så mange børn som muligt, og det synes jeg faktisk er rimelig legitimt. Hvis det så er sådan, at vi på et tidspunkt kommer i en situation, hvor man kan sige, at nu er ventelisterne bragt ned, er det jo ikke sådan, at jeg på nogen måde vil forhindre, at der er nogen, som benytter sig af en mulighed for partnerægdonation. Jeg synes bare, at vi skylder alle dem, der har lyst til at få børn og nu også få barn nummer to, hvilket alt andet lige vil give et pres i forhold til kapaciteten, at vi prioriterer det højere end andre ting.

Kl. 12:25

Kl. 12:26

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Der røg et enkelt »du« igennem mikrofonen på et tidspunkt, men det er sådan, det går, når man har en følelsesladet diskussion.

Vi siger tak til ordføreren og byder velkommen til den næste, og det er fru Mai Villadsen fra Enhedslisten.

Kl. 12:26

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Mange tak for det. Jeg har den fornøjelse at være vikar i dag for vores ordfører, Peder Hvelplund, som ikke kunne være her, men sikke en dejlig dag at få lov til det, for det er jo helt fantastisk at få lov til at stå her og behandle et forslag, som giver retten til fertilitetsbehandling til et barn nummer to, en søskende, til dem, der ønsker det, og til lovgivning af partnerægdonation. Jeg var selv i den meget, meget lykkelige situation at blive forælder for første gang for lidt over et år siden og kan virkelig sætte mig ind i, hvor hårdt det må være for de familier, der går rundt og ser gravide maver og barnevogne overalt, men ikke selv lykkes med at blive gravide. Derfor synes jeg, det er så vigtigt og så fantastisk, at man endelig tager det her skridt, for det kan ikke være rigtigt, at det er pengepungen, der skal definere, hvor mange børn man får, hvis biologien forhindrer, at man kan selv.

Det, der bliver vedtaget, er klar Enhedslisten-politik, så derfor er vi rigtig stolte. Vi mener også, at man ikke bør stoppe ved barn nummer to, men lad det ligge i den her omgang, for det, man vedtager i dag, er rigtig godt. Det her synes jeg også lidt er et pragteksemplar på, at det, velfærden omfatter i dag, ikke er statisk. Vi kan godt vælge at bruge vores fælles skatte kroner på at udvide velfærden til at omfatte flere. Det, vi vedtager i dag, er jo, at enlige kvinder, homo- eller heteropar, kan få bedre ret til fertilitetsbehandling. Det er jeg rigtig glad for.

Men vi ser rigtig lange ventelister til fertilitetsbehandling. Det er også et stort problem, fordi tid er en faktor, når det drejer sig om at få børn. Der er ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkelig kapacitet i det offentlige, og derfor har regeringen så lavet en aftale med private, som kan stå for noget af fertilitetsbehandlingen. Det er jo positivt, at de par, der har brug for fertilitetsbehandling, hurtigere kan komme til. Vi så hellere, at man styrkede det offentlige og sikrede større kapacitet der, og derfor vil vi følge nøje med kapaciteten og midlerne, men bakker op om det her forslag.

Et andet og lige så vigtigt område, som den her lov ændrer, er lovgivningen af, at en kvinde kan donere æg til sin partner, også selv om der ikke er en sundhedsfaglig problemstilling, der ligger til grund for dette. Det bliver muligt, hvis parrene ønsker det, og det synes jeg faktisk er en stor ligestillingsmæssig landvinding og rigtig, rigtig dejligt. Det er kun lykkedes med et stort pres fra nogle enkeltpersoner og grupper, som har presset på for både denne her regelændring, men også den anden rigtig fornuftig ændring, som er

lavet, og som handler om, at man nu kan have sine æg nedfrosset i mere end 5 år. Derfor vil vi også gerne fra Enhedslistens side sige en stor tak til alle dem, som har presset på og været med til at rykke alle os på Christiansborg. Det har haft stor betydning.

Det at få børn og antallet af børn, man kan få, skal ikke afhænge af ens pengepung. Og vi ved, at regningerne til fertilitetsbehandling faktisk kan vokse sig skyhøje, og det giver uden tvivl en stor social ulighed. Det er vi meget optaget af, og derfor vil vi også i forbindelse med udvalgsarbejdet forsøge at stille et ændringsforslag om, at partnerægdonation fra én kvinde til en anden også vil blive omfattet af det offentlige sundhedstilbud, sådan at det ikke er omfattet af egenbetaling. Men derudover bakker vi varmt op om forslaget fra regeringen og er rigtig glade for, at det er fremsat. Tak.

Kl. 12:30

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Velkommen til den næste ordfører i talerrækken, fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 12:31

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Tak skal du have. Jeg tror, at vi alle sammen kender nogle familier – jeg kender i hvert fald en del – hvor enten mor eller far har rigtig svært ved at hjælpe den anden part, kan man sige, med at blive forældre. Far kan have nedsat sædkvalitet, eller mor har måske endometriose eller andet, der gør, at man ikke selv kan blive gravid.

Derfor er vi i Dansk Folkeparti også rigtig, rigtig glade for og støtter varmhjertet det her med, at man også kan få andet forsøg i fertilitetsbehandling betalt i gode, sunde danske familier, som egentlig bare ønsker sig et barn nummer to. Derudover bakker vi sådan set også op om, at det her forslag bliver delt op, fordi det jo er to forslag, der er slået sammen i et. Og der er partier, som ikke er med i det andet forslag. Så det er egentlig bare en opbakning til, at man deler det her op.

Familiepolitik er jo Dansk Folkepartis kerneland. Vi er hele Danmarks familieparti, og derfor er vi også rigtig glade for, at man giver mulighed for, at flere danske familier kan få hjælp til at få barn nummer to. Og vi bakker op om, at forslaget deles op.

Kl. 12:32

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Monika Rubin fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 12:32

Monika Rubin (M):

Tusind tak for talen. Nu siger ordføreren, at Dansk Folkeparti er hele Danmarks familieparti. Jeg hørte bare slet ikke ordføreren forholde sig til den anden del af lovforslaget, altså lovgivning af partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse. Det er jo sådan set en del af det her lovforslag. Så vil ordføreren ikke bare sige, hvad Dansk Folkeparti mener om det delelement i lovforslaget? Er det noget, Dansk Folkeparti støtter, eller noget, Dansk Folkeparti ikke støtter? Og hvis man ikke støtter det, hvorfor støtter man det så ikke?

Kl. 12:32

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:32

Mette Thiesen (DF):

Vi er ikke med i den aftale, der ligger til grund for den del.

Den fg. formand (Birgitte Vind): Spørgeren.	Kl. 12:33 tage stilling til nu, fordi det ikke er mig, der er sundhedsordfører længere. Men altså, nej, det er sådan set det, der er holdningen fra Dansk Folkeparti. Kl. 12:35
Monika Rubin (M): Så det må jeg tolke som, at man ikke støtter partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse.	Kl. 12:33 Den fg. formand (Birgitte Vind): Spørgeren. Kl. 12:35
Den fg. formand (Birgitte Vind): Ordføreren.	Kl. 12:33 Mai Villadsen (EL): Ordføreren siger, at det i princippet ikke er nødvendigt for de her familier at få partnerægdonation. Nej, det er det ikke for at få et barn. Det var heller ikke nødvendigt for mig, at det var min kærestes sæd, der blev brugt til at lave et barn. Jeg kunne godt have fået et barn med donorsæd, men det ønsker jeg da ikke, fordi vi har en familie. Det er jo det samme for de lesbiske. De danner par og vil gerne have, at den ene kvinde bærer den andens æg. Det forstår jeg ikke at man ikke anerkender, og at man bare siger: Det er der ikke behov for. Kl. 12:36
Mette Thiesen (DF): Jeg vil sige, at det er en klart formildende omstændighed, at det er for egenbetaling og i privat regi. Men i Dansk Folkeparti har vi også et sundhedsudspil, hvor vi gerne netop vil sikre, at alle danskere kan tage deres penge med også over i det private. Så den ledige kapacitet, der er i det private, er jo så der, man også kan bruge de ventelister, der nu er i det offentlige i forhold til fertilitetsbehandling. Vi er ikke med i den aftale, som er der, og jeg har sådan set ikke gjort det endelig klart – det er jo heller ikke mig, der er sundhedsordfører længere – om vi stemmer for det samlede lovforslag, når det så kommer dertil, hvis denne her del også er med. Men jeg synes, det er fuldstændig legitimt og fair at bede om at få det delt op, når den ene del af det er en del af en aftale, som der er nogle partier her i Folketinget der ikke er en del af.	Kl. 12:33 Den fg. formand (Birgitte Vind): Ordføreren. Kl. 12:36
Den fg. formand (Birgitte Vind): Den næste spørger er fru Mai Villadsen. Værsgo.	Kl. 12:33 Mette Thiesen (DF): Jeg vil stadig væk holde fast i, at det ikke er nødvendigt, for medmindre der er en sundhedsfaglig begrundelse herfor, kan både den ene og den anden kvinde jo sagtens blive gravide af sig selv. Så det er jo, fordi man ønsker at lave den her sammenblanding. Som sagt er det en formildende omstændighed, at det så sker for egenbetaling i det private regi. Altså, vi ønsker, at man kan tage pengene med sig, at man har en behandlingsgaranti, kan man sige, på noget og så kan tage pengene med sig over i det private – de skattepenge, man har betalt ind. Og der er altså ret store ventelister i det offentlige. Dem vil vi gerne have bliver endnu mere udjævnet i det private. Så det er sådan set det, der er det vigtigste for os. Men vi vil gerne have det opdelt. Kl. 12:36
Mai Villadsen (EL): Jeg mener også, det altid er legitimt at bede om at dele lovforslag op, men jeg synes også, det er ens pligt at sige, hvad man så mener om de opdelinger, når man står på talerstolen, og det hørte jeg ikke noget svar på til fru Monika Rubin. Hvad mener Dansk Folkeparti om lovliggørelsen af partnerægdonation? Det synes jeg kunne være interessant at vide, særlig når man som parti kalder sig hele Danmarks familieparti, kan jeg forstå. Ellers må man jo sætte en eftersætning på, der lyder: hele Danmarks familieparti, bare ikke lige de lesbiske.	Kl. 12:33 Den fg. formand (Birgitte Vind): Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så siger vi velkommen til den næste ordfører i rækken, nemlig fru Helene Brydensholt fra Alternativet. Værsgo. Kl. 12:36
Den fg. formand (Birgitte Vind): Ordføreren.	Kl. 12:34 (Ordfører) Helene Brydensholt (ALT): Tak. Det er en rigtig stor dag i dag for mig personligt, for lgbt+-bevægelsen og politisk for Alternativet, og jeg vil starte med at sige et par ord om det personlige, inden jeg går videre til det lidt mere politiske. For 8 år siden havde min kæreste og nu kone og jeg været sammen i 4 år, og som så mange andre unge par, der er forelskede, begyndte vi at have nogle seriøse samtaler om at få børn sammen. Og når man er to personer af det samme biologiske køn, der gerne vil have børn sammen, så bliver der lagt lidt flere lag til familiedannelsessamtalen, og der er en del praktiske omstændigheder, der skal på plads, altså hvem der skal bære barnet, hvilken slags donor vi ønsker, om vi skal skrive os på venteliste til det offentlige eller vi skal springe køen over og gå til det private, og om vi har vi råd til det, osv. osv. Vi talte også om muligheden for, at min kone kunne bære barnet med mit befrugtede æg, så vi var lidt mere biologisk forbundne, og da vi besluttede os for endelig at gå videre med den plan, fandt vi hurtigt ud af, at det faktisk ikke var lovligt, og det var vi

meget overraskede over. Det gav faktisk ingen mening for os at blive nægtet det ønske i lovgivningen, og personligt kunne jeg mærke den her nagende og sådan lidt ubehagelige følelse, som jeg har mærket hele mit liv, og som er følelsen af, at jeg som lgbt+-person ikke har de samme rettigheder eller bliver anerkendt på den samme måde i lovgivningen som mine heteroseksuelle venner og medborgere. Ikke at have retten til partnerægdonation kan måske lyde som en lille detalje i det store billede, men for en lgbt+-person er det endnu en perle på snoren af manglende anerkendelse og rettigheder og negative konsekvenser ved at være den, man er, og elske den, man elsker.

For nu at gå over til det mere politiske er der i 2024 officielt anerkendt 37 forskellige måder at være børnefamilier på i Danmark, og en væsentlig andel af disse er regnbuefamilier, hvor mindst én forælder er en lgbt+-person. Det kan f.eks. være et par bestående af to biologiske kvinder ligesom min familie, der har fået børn ved hjælp af IVF-behandling, eller familier, hvor der er fire voksne, der er gået sammen om at dele forældreskabet. Desværre er det også sådan, at vores system, selv om der eksisterer et væld af familieformer i Danmark, langt hen ad vejen er bygget op omkring den klassiske kernefamilie med far, mor og børn, og den heteronormative opbygning af samfundet har konsekvenser, som kan mærkes på flere måder. Det kan mærkes, når lgbt+-personer ikke får den nødvendige støtte og rådgivning i deres familiedannelsesproces, fordi sundhedspersonalet ikke er klædt godt nok på til at vejlede regnbuefamilier; det kan mærkes, når homoseksuelle mænd må rejse til udlandet for at få hjælp af sundhedspersonalet til befrugtningen af en surrogatmor; og det kan også mærkes, når sociale forældre ikke kan få ret til at tage sygedage med deres børn, få adgang til deres børns sundhedsdata eller gå med til lægen.

Det her er jo blot et par af de udfordringer og barrierer, som lgbt+-personer kan støde på, når de vil starte en familie eller de har dannet en familie, og det er en tung byrde, som vi fra politisk hold endnu ikke har været gode nok til at løfte, men i dag tager vi et vigtigt skridt for at anerkende lgbt+ familier og give dem flere rettigheder. Med det her lovforslag bliver det muligt, at par kan donere æg til hinanden, så den ene partner kan bære barnet med den anden partners æg, uden at der behøver at være en sundhedsfaglig begrundelse for det, og det er vigtigt at se lovliggørelsen af partnerægdonation fra et bredt perspektiv. For selv om Danmark er et foregangsland for lgbt+ rettigheder, er der stadig mange områder, hvor lgbt+-personer ikke har opnået fuld ligestilling, og hvor deres mistrivsel er markant højere end hos den resterende del af befolkningen.

Som gruppe oplever lgbt+-personer generelt et lavere uddannelsesniveau, lavere beskæftigelse, lavere livstilfredshed, mere ensomhed, et dårligere fysisk og psykisk helbred og en højere risiko for vold og diskrimination, og lovliggørelsen af partnerægdonation er en vigtig sejr for ligestillingen i det danske samfund. Jeg og Alternativet vil derfor gerne sende en personlig tak til sundhedsministeren og til regeringen for at gøre forslaget om lovliggørelse af partnerægdonation til virkelighed, og jeg vil også gerne rette en varm tak til Liberal Alliance for det tætte samarbejde om udarbejdelsen af beslutningsforslaget, som ministeren greb og omfavnede, og til sidst vil jeg også gerne rette en tak til aktivist Helene Lykke, som jeg ikke må sige sidder deroppe, der sidste år fremsatte det borgerforslag, der tændte ild til debatten om partnerægdonation.

Mange tak for ordet, og Alternativet støtter selvfølgelig lovforslaget om en lovliggørelse af partnerægdonation, og hvis jeg havde mere tid, ville jeg også have sagt noget om den anden del af lovforslaget, som vi også bakker hundrede procent op om.

KI. 12:41

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er fru Monika Rubin, Moderaterne.

KI. 12:42

Monika Rubin (M):

Tak til ordføreren for talen. Nu hørte vi jo både De Konservative og Dansk Folkeparti sige, at vi kan diskutere, hvor nødvendigt det her er. Der vil jeg bare gerne takke ordføreren for at bringe sig selv og ordførerens egen historie ind i Folketingssalen, for det understreger jo netop, at det er nødvendigt, at vi kigger på lovgivningen her.

Det er tydeligt, at vi nok er nogle partier her i Folketingssalen, der er mere eller mindre liberale og går mere eller mindre op i ligestilling, så derfor er det bare nogle gange nødvendigt også at have de her personlige historier med ind, når vi lovbehandler. Så jeg vil bare sige tusind tak til ordføreren for at bringe sig selv i spil her.

KI. 12:42

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

KI. 12:42

Helene Brydensholt (ALT):

Selv tak. Som ordføreren måske kunne mærke, var jeg faktisk også lidt nervøs. Jeg plejer ikke at være så nervøs under en tale, men det er jo selvfølgelig det, at man sætter sig selv lidt i spil. Men jeg synes også, det er nødvendigt, for jeg tror ikke, at man, hvis man ikke selv har stået i den situation, egentlig forstår de følelser, som det skaber indeni, så nogle gange er vi jo også bare som politikere nødt til at bringe os selv lidt i spil.

Jeg blev egentlig også følelsesmæssigt påvirket, og der skal jeg måske øve mig som politiker. Nu er jeg også ret ny politiker, men jeg blev lidt påvirket af, ja, mest Konservatives svar på nogle af de spørgsmål, der blev stillet, og det er jo, fordi der ikke skal særlig meget til, for at man bliver følelsesmæssigt påvirket, når man som lgbtq+-person har været igennem et langt liv, hvor man har skullet anerkende sig selv, måske møde diskrimination og alt muligt andet. Så tak for at anerkende, at jeg bruger mig selv personligt. Det gør jeg så tit ellers.

KI. 12:43

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste, der har bedt om ordet, er fru Louise Brown. Værsgo.

KI. 12:43

Louise Brown (LA):

Tak for det, formand. Ligesom den tidligere spørger har jeg faktisk heller ikke noget spørgsmål, men jeg vil også gerne bruge anledningen til at takke ordføreren for en meget, meget rørende tale. Jeg blev også selv berørt.

Man kan godt gå og føle sig anderledes som heteroseksuel, men jeg tror, det er meget, meget svært at sætte sig ind i, hvordan det føles for vores gruppe af homoseksuelle mennesker i vores befolkning. Det er netop det her med udskamning og tanker som: Er jeg anderledes? Føler jeg mig anderledes? Bliver jeg set på anderledes? Så det er ekstremt vigtigt, at der er repræsentanter, der også tør stille sig frem, som ordføreren gør her. Det har jeg kæmpekæmpestor respekt for, og jeg ville også rette en tak til ordføreren – ja, jeg er også selv berørt.

KI. 12:44

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

KI. 12:44

Helene Brydensholt (ALT):

Tak for det. Jeg tror også, at det vigtigste for mig at sige og understrege i den her henseende egentlig er, at i hvert fald for mig – nu

skal jeg ikke tale på alles vegne – er det egentlig det her med at blive anerkendt i lovgivningen for den familie, man er, eller den familie, man gerne vil skabe. Og det er jo det, vi gør med det her lovforslag.

Så kan vi diskutere, om det også skal være skattebetalt i det offentlige. Det synes jeg er en fair nok diskussion. Men det der med, at det er ulovligt gerne at ville donere et æg til hinanden, når ægdonation ellers er lovligt, bliver bare sådan en våd klud i ansigtet eller et slag i maven, ikke? Så det er jo egentlig bare den her anerkendelse af lgbt+-familier, der er det allervigtigste, i hvert fald for mig.

Kl. 12:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Den næste, der har bedt om ordet, er fru Mai Villadsen. Værsgo.

Kl. 12:45

Mai Villadsen (EL):

Jeg skrev mig også på spørgerlisten for at sige meget af det, som allerede er blevet sagt rigtig godt, synes jeg, af de to foregående spørgere. Tak for at dele historien, men også tak for at vise os andre, at selv om vi har en flertalsregering, kan man jo faktisk godt påvirke. Det er virkelig dejligt, at der bliver lyttet, og det viser jo, at når man har en sag og står sammen på tværs af partier, kan man faktisk gøre en forskel. Så ja, bare tak for det.

Kl. 12:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:46

Helene Brydensholt (ALT):

Ja, jeg vil også gerne endnu en gang sige tak til ministeren for at gøre det her i første omgang borgerforslag og i anden omgang beslutningsforslag til virkelighed så hurtigt. Så tak for det.

Kl. 12:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre.

Kl. 12:46

Christoffer Aagaard Melson (V):

Nu bliver jeg jo en mere i en lang række, men jeg vil også bare sige tak for at gøre det her konkret og illustrere, hvad det er, der er på spil, og hvorfor det her er vigtigt. Og så fik jeg det ikke gjort i min tale, men jeg vil også gerne sige tak til både stillerne af borgerforslaget, men også til Alternativet og Liberal Alliance for initiativet og for samarbejdet i den her sag. Det er dejligt, når vi i en konstruktiv dialog kan finde frem til nogle gode løsninger, der har stor indflydelse på rigtige mennesker derude, der får nogle løsninger, som kommer til at passe bedre i forhold til deres familiesituation. Så tak for det.

Kl. 12:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:46

Helene Brydensholt (ALT):

Jeg er meget enig. Det er en dejlig dag i dag på mange måder, hvor der er en god stemning.

Kl. 12:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi er nået igennem ordførerrækken, så den næste, der får ordet, er indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 12:47

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak, formand. Tak for en, synes jeg, rigtig god debat. Lovforslaget, som vi har drøftet her i dag, handler jo grundlæggende om frihed og om ligestilling – om friheden til selv at vælge, om friheden til at kunne forfølge sine drømme om den familie, man måtte ønske sig at have, om friheden til at vælge uanset økonomisk formåen og om ligestilling af kvinders mulighed for at få hjælp til at få børn. Op til en fjerdedel af dem, som i dag inderligt ønsker sig et barn, har svært ved at blive gravide. Og hvis man brændende ønsker sig et barn, men ikke kan få det, er det ofte også forbundet med stor smerte, som kan farve hele tilværelsen for de berørte, og dem er der desværre mange af, fordi nedsat fertilitet er en udbredt sygdom.

Derfor er det afgørende for os som regering at hjælpe flere med at skabe den familie, som de drømmer om at få. I første omgang har vi allerede fra regeringens side taget initiativ til at give ufrivilligt barnløse mulighed for op til dobbelt så mange forsøg, fra tre til seks. Det er en mulighed, som trådte i kraft den 1. oktober her i år, og det vil for mange markant øge chancen for at blive gravid. Men regeringen ønsker også at give flere friheden og muligheden for at skabe den familie, som man brændende ønsker sig. Rigtig mange drømmer om at give deres barn en lillebror eller en lillesøster, og derfor ønsker regeringen at gøre det muligt at få hjælp til at blive gravid med barn nummer to med reagensglasbehandling.

Det er netop det, som vi foreslår med den første del af det lovforslag, vi behandler her i dag, altså at vi vil skabe bedre og mere lige adgang til fertilitetsbehandling, så også dem, der ikke har råd til behandling til barn nummer to, kan få den nødvendige hjælp. På den måde giver vi enlige og par friheden til at vælge uanset deres økonomiske situation – friheden til også at få hjælp til at stifte familie med søskende. Det vil forhåbentlig betyde, at endnu flere kan få opfyldt deres drøm om at blive forældre. Vi ved, at behandlingen især virker for dem, som tidligere har fået et barn ved hjælp af fertilitetsbehandling, og derfor giver det også rigtig god mening at udvide behandlingen for denne gruppe. Jeg er derfor også oprigtigt glad for, at der er meget bred opbakning her i Folketinget til den del af regeringens lovforslag.

Med den anden del af lovforslaget foreslår regeringen, at vi gør det lovligt for et lesbisk par, at den ene partner donerer æg til sin partner, og på den måde bliver det muligt for alle kvinder, der gerne vil være gravide med deres partners æg, at få hjælp på private fertilitetsklinikker med egenbetaling. I dag gælder det jo udelukkende kvinder, som ud fra en sundhedsfaglig begrundelse ikke kan blive gravide. Det ændrer vi på nu, så begge parter i forholdet kan føle sig biologisk tilknyttet barnet, og så vi også kan hjælpe de kvinder, der gerne vil være gravide med deres partners æg, uden at det behøver at være ud fra en sundhedsfaglig begrundelse. På den måde ligestiller vi også kvinders reproduktive rettigheder med fokus på selvbestemmelse, og på den måde styrker vi kvinders adgang til fertilitetsbehandling uanset seksualitet.

Derfor vil jeg også gerne slutte af med at sige tak til de borgere, der har stillet borgerforslaget om at gøre partnerægdonation lovligt. Tak til Liberal Alliance og Alternativet, som løftede borgerforslaget ind i Folketingssalen ved at fremsætte et beslutningsforslag. Til Alternativets ordfører vil jeg sige, at det ikke er noget i vejen for at blive berørt, når man holder en vigtig tale, for det er jo med til at understrege pointen om, at det her handler om mennesker; det handler om rigtige mennesker, rigtige familier, for hvem det her har

en stor betydning. Så derfor vil jeg også sige tak for en rigtig stærk og god ordførertale.

I fremsatte sammen med LA beslutningsforslaget på baggrund af borgerforslaget, som jeg omtalte før, og det var et forslag, jeg synes var så grundlæggende godt, at jeg tog initiativ til, at vi lavede en hurtig politisk aftale herom, som nu bliver omsat til lovgivning. Tak også til aftalepartierne, som bakkede op omkring det.

Men tilbage til første del af lovforslaget, for der er det helt afgørende, at par og enlige nu også får flere og bedre muligheder for at få hjælp, både til barn nummer et og til barn nummer to. Det bliver muligt med lovændringerne, som vi nu har lagt frem her i dag, og hertil kommer de tidligere initiativer, som regeringen har taget på hele fertilitetsområdet. Jeg husker faktisk ikke, at der i nyere tid er sket så mange positive forbedringer på hele fertilitetsområdet som dem, den her regering har taget initiativ til. Jeg er rigtig stolt af og glad for, at vi virkelig har fået løftet den her dagsorden.

Vi forventer, at offentligt betalt hjælp til andet barn kan træde i kraft allerede den 1. december i år, og lovgivning af partnerægdonation uden sundhedsfaglig begrundelse træder i kraft den 1. januar 2025.

Med de ord vil jeg takke Folketinget for opmærksomheden. Jeg ser frem til den videre udvalgsbehandling, og traditionen tro står jeg naturligvis til rådighed for besvarelse af de spørgsmål, som udvalget måtte have. Tak, formand.

Kl. 12:53

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love. (Tredje og sidste del af udmøntning af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde).

(Fremsættelse 03.10.2024).

Kl. 12:53

Forhandling

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er fru Matilde Powers fra Socialdemokratiet.

Kl. 12:53

(Ordfører)

Matilde Powers (S):

Tak for ordet, formand. I denne uge har jeg to dygtige erhvervspraktikanter med mig rundt her på Christiansborg. Den ene, Ellen, som er 15 år og går i 9. klasse i Nordsjælland, sagde til mig forleden: »Jeg er så træt af hele tiden at skulle forsvare og forklare, hvorfor jeg ikke har lyst til at drikke. Det burde være omvendt.«

Ellen er langt fra alene med den holdning. Undersøgelser viser, at 63 pct. af danske piger og 46 pct. af danske drenge i alderen 15-25 år mener, at alkoholforbruget blandt unge på deres alder er for højt. Mange føler sig presset til at drikke alkohol for at være en del af det sociale fællesskab, og mere end halvdelen af alle unge har oplevet, at venner ikke accepterede det, hvis de sagde nej tak.

Jeg besøger jævnligt gymnasier for at tale med de unge om rusmidler, og på et af mine besøg fortalte elevrådsformanden mig, at han, selv om han normalt ikke er bange for at stå på mål for sine holdninger, ofte fylder en tom øldåse med vand, når han er til gymnasiefester, for så slipper han for at forklare og forsvare over for sine venner, at han ikke har lyst til at drikke mere. Det samme princip gælder for nikotinprodukter. De unge vil gerne være en del af fællesskabet, og derfor kræver det utrolig stort mod og styrke at sige fra, ligesom min praktikant Ellen har gjort.

Derfor er det også så vigtigt, at vi hjælper vores børn og unge med at skabe nogle gode og trygge rammer for en sundere ungdomskultur – en kultur, hvor vi ikke længere skal være det land i Europa, hvor børn og unge drikker tidligst og drikker mest; en kultur, hvor vi ikke længere vil acceptere, at nikotinbranchens kyniske markedsføringsmetoder har gjort, at 40 pct. af vores unge i dag bruger mindst ét skadeligt nikotinprodukt; og en kultur, hvor alkohol ikke længere skal koste et ungt menneske livet hver eneste måned.

De unge ønsker vores hjælp til at ændre den her kultur, og derfor er jeg også så glad for og stolt over, at vi nu for alvor gør noget ved det. I november sidste år landede vi nemlig blandt regeringspartierne, SF, Konservative, Danmarksdemokraterne og Alternativet en ambitiøs aftale om en forebyggelsesplan for at udsætte og nedsætte vores børns brug af alkohol og nikotinprodukter – en aftale med hele 30 initiativer for at være sikre på, at vi kommer hele vejen rundt, og i dag starter vi så lovbehandlingen af den tredje og sidste del af aftalen.

I foråret hævdede vi priserne på nikotinposer, og vi indførte langt bedre kontrol med ulovligt salg til mindreårige og salg af puffbarer, og med lovforslaget i dag forbyder vi nu også søde smage i nikotinposer, vi standardiserer produkterne, og vi indfører et loft over, hvor meget nikotin der må være i dem. Vi udvider reglerne for røg- og dampfrie miljøer, så det ikke kun omfatter cigaretter, men i fremtiden også e-cigaretter og opvarmet tobak. Vi sænker alkoholprocenten for de 16-17-årige fra de nuværende 16,5 pct. til 6 pct., og vi gør det ulovligt at sælge alkohol til unge under 18 år i detailhandlen i nattelivs zoner mellem kl. 22.00 og 08.00. Vi giver flere muskler til Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden, så de har langt bedre mulighed for at kontrollere både butikker og på nettet, og vi forbyder proxysalg, så det ikke længere er lovligt for personer over 18 år at købe alkohol og nikotinprodukter for at sælge dem videre til mindreårige, og ikke mindste indfører vi højere bødestrafte for ulovlig salg af tobak, alkohol, nikotin og puffbarer. Bødeniveauet kommer i udgangspunktet til at starte på 50.000 kr. i fremtiden. Det er tilsammen en super stærk indsats, som jeg er overbevist om kommer til at få en positiv effekt for vores børns sundhed og sikkerhed.

Vi må selvfølgelig ikke glemme, at vi er oppe imod en stærk og kynisk branche, som vil gå meget langt for at blive ved med at tjene penge på at gøre vores børn afhængige af de her produkter. Derfor skal vi fortsat følge udviklingen og gøre mere og andet, hvis det viser sig nødvendigt. Det har vi heldigvis også forpligtet os på i aftalekredsen.

Tak til alle jer partier, der har været med i aftalen, og til ministeren for et rigtig godt samarbejde om den her vigtige sag. Socialdemokratiet og jeg er stolte af resultatet, og derfor bakker vi selvfølgelig op om lovforslaget i dag. Tak for ordet.

Kl. 12:58

Kl. 13:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er fru Louise Brown. Værsgo.

Kl. 12:58

Louise Brown (LA):

Tak for det, og tak til Socialdemokratiets forebyggelsesordfører for talen. Jeg har faktisk lige et øjeblik glemt, hvad det var, jeg ville spørge om – det er lidt pinligt. Jo, nu kan jeg huske det. Jeg tror godt, jeg kender argumentet for at fjerne de søde smage fra bl.a. nikotinposer. Hvad er argumentet for, at det så må smage af tobak, når der nu ikke er tobak i en nikotinpose?

Kl. 12:59

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 12:59

Matilde Powers (S):

Det fulde formål med den her aftale har været at forebygge, at børn og unge bliver tiltrukket af og har adgang til de her produkter. Det, som vi ved, er, at hvis der er produkter med tyggegummi- eller jordbærsmag, så appellerer det i særlig grad til børn, fordi det lyder lidt som slik og smager af noget, det ikke er. Derfor har vi haft fokus på at fjerne de smage, der i høj grad appellerer til børn.

Kl. 12:59

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 12:59

Louise Brown (LA):

Det er jeg med på, men jeg hører stadig ikke et svar på, hvad argumentet er for, at noget skal smage af tobak, hvis det er, at man vitterlig gerne vil have, at unge mennesker og i øvrigt også voksne ikke ryger smøger, som er tobak. Hvad er argumentet så for, at noget, som ikke indeholder tobak, gerne må smage af tobak?

Kl. 13:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 13:00

Matilde Powers (S):

Vores fokus i den her aftale har været på at forebygge, at børn og unge begynder på de her produkter, og derfor at fjerne de smage, der appellerer til børn og unge. Vi kan for min skyld godt kigge på en forebyggelsesplan for voksne i fremtiden også, det vil jeg meget gerne være med til.

Kl. 13:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger er hr. Stinus Lindgren, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:00

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det, og tak for ordførertalen. Jeg beklager, at min stemme er lidt rusten, jeg har hostet i en uges tid.

Jeg havde egentlig tænkt mig at spørge om noget andet, men i tråd med fru Louise Browns spørgsmål, når vi snakker om smage i netop nikotinprodukter, kan ordføreren så forklare mig, hvad de mest udbredte smage blandt børn og unge egentlig er i de her nikotinprodukter?

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 13:00

Matilde Powers (S):

Det kan jeg desværre ikke. Jeg har bare fået fremlagt af eksperter og af unge selv, at man har kunnet købe de her produkter med mange forskellige typer smage. Det, der faldt mig særlig for brystet, er, at nogle af de her nikotinprodukter både har appelleret i form og udseende til de unge med flotte pakninger, men også smage, som har kunnet lyde som slik eller lignende, og det har været meget vigtigt for mig, at de kom af hylden, så man ikke var i tvivl om, at de her produkter ikke er for børn.

Kl. 13:01

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 13:01

Stinus Lindgreen (RV):

Så kan jeg oplyse ordføreren om, at ifølge §RØG-undersøgelsen er det mentol, pebermynte og spearmint, altså den type smage, som stadig væk er tilladt, som de unge primært benytter sig af. Så spørgsmålet er selvfølgelig, hvad formålet er, når man forbyder de smage, som de i forvejen ikke bruger, i stedet for at forbyde de smage, som de rent faktisk bruger? Hvad er det, man vil opnå, når man træffer et valg, som er imod al den information, vi fik under forhandlingsmøderne?

Kl. 13:01

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 13:01

Matilde Powers (S):

Der har selvfølgelig været snak frem og tilbage om, om vi skulle gøre mere eller mindre på alle de enkelte tredive punkter, der var her. Det er vi nået til enighed om, det er den aftale, der ligger her, for det har været den, der i høj grad har handlet om at få fjernet bl.a. smage, pakninger og andet, som man slet ikke var i tvivl om kunne appellere til børn. Så det er det, vi i første omgang er blevet enige om.

Så står der også, at hvis det viser sig, at det ikke får den fulde effekt – det nævnte jeg også i min tale – vil vi gøre andet og mere, så det vil vi selvfølgelig holde øje med.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak. Den næste ordfører i rækken er hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre.

Kl. 13:02

(Ordfører)**Christoffer Aagaard Melson (V):**

Tak for ordet. Blandt danske børn af unge er der stadig alt for mange, der ryger og drikker, og desværre ser vi en eksplosiv stigning i brugen af nikotinprodukter. Det er en meget bekymrende udvikling. Cigaretter, nikotinposer og vapes, som de kaldes, er skadelige nok i sig selv, men de øger også risikoen for senere i livet at udvikle et misbrug af andre rusmidler som alkohol, hash eller hårdere narkotika. Derfor har vi ønsket at styrke indsatsen og forebyggelsen for at forhindre, at børn og unge gør brug af de her produkter.

Nikotin er groft sagt en afhængighedsskabende gift, og forbrug af nikotin blandt unge kan give permanente skader på hjernen, nedsætte koncentrationsevnen og øge risikoen for psykisk sygdom. De nikotinholdige produkter som e-cigaretterne er gjort populære blandt særlig børn og unge gennem tillokkende slik- og frugtsmage. Det vurderer Sundhedsstyrelsen er en af hovedårsagerne til, at unge vælger de her e-cigaretter og andre nikotinprodukter, og vi kan også se, at en meget, meget stor del af dem bliver brugt af netop børn og unge. Derfor skal nikotinprodukter ikke have smage som vandmelon eller tyggegummi, der virker fristende for børnene.

Det er også vigtigt, at lovgivningen fremover håndhæves og overholdes i højere grad. Derfor styrker vi også muligheden for at kontrollere den. Det dækker over flere beføjelser til Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden, højere bøder og stærkere sanktionsmuligheder. Vi må nemlig ikke acceptere, at butikker ulovligt lader børn og unge under 18 år købe tobak, nikotin eller hård spiritus.

Ud over brug af nikotin- og tobaksprodukter er der som nævnt også et højt alkoholforbrug blandt de unge i Danmark. Mange unge stifter bekendtskab med alkohol i en meget ung alder, også meget alkohol med rigtig, rigtig mange procenter i. Senere begynder de at gå til fester, hvor alkohol stille og roligt begynder at blive en del af festkulturen, også i højere grad end de gør i resten af Europa. Vi tror ikke på, at vi med et kan fjerne enhver form for alkohol fra de unge mennesker, men vi kan godt tage tempoet ud af alkoholkulturen. Vi mener ikke, at det er ude af proportioner, at en 17-årig tømrerlærling kan købe en sixpack på tanken, så der kan holdes en hyggelig fyraften fredag med kollegaerne for at fejre, at weekenden er kommet. Men vi synes, det er fornuftigt, at vi prøver at udskyde mødet med stærkere alkoholiske varer som f.eks. shots, i højere grad end vi gør i dag. Derfor synes vi, det er et rigtig fint kompromis, der er fundet, i forhold til at vi sænker alkoholgrænsen til 6 pct. for de drikkevarer, som 16-årige kan købe, i stedet for at vi indfører et totalforbud, som vi tror på også vil betyde, at der vil opstå et meget, meget stort sort marked, som de her unge mennesker vil gå ud på.

Vi har en forpligtelse til, at unge ikke skal skades af nikotin- og tobaksprodukter. Derfor er det afsindigt vigtigt, at vi hjælper dem, inden de overhovedet kommer i kontakt med tobak og nikotin i første omgang. Selv om produkterne i forvejen ikke er for voksne, er de i særlig grad heller ikke for børn. Yderligere skal udviklingen af unges forhold til alkohol ændres, altså som nævnt ikke gennem totalforbud, tror vi på, men ved at vi nu i første omgang sænker promillegrænsen. Derudover tror vi også på, at vejen til at komme i mål med de her indsatser er, at vi kigger på oplysningsindsatsen, og at vi også tilbyder fællesskaber, hvor alkohol f.eks. ikke er den centrale del til børn og unge.

Med de ord glæder jeg mig over, at vi her at kommet frem til en, synes jeg, rigtig, rigtig god aftale, hvor vi har fundet de rigtige kompromiser, som jeg tror på vil gøre en forskel, særlig i forhold til at vi sikrer, at færre børn og unge i fremtiden bliver afhængige af skadelige stoffer. Så med de ord kan jeg sige, at vi i Venstre støtter lovforslaget, og jeg vil også gerne sige tak for samarbejdet til alle de partier, der er en del af aftalen, for det er et vanskeligt område med en hel masse vanskelige kompromiser og interesser for og imod, som man bliver nødt til at holde op mod hinanden for at komme i mål. Men jeg synes, vi er landet et godt sted.

KI. 13:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er fru Louise Brown fra Liberal Alliance. Værsgo.

KI. 13:07

Louise Brown (LA):

Tak, formand, og tak for ordførelsen. Ordføreren lægger vægt på børn og unge ligesom den foregående ordfører på talerstolen, S's forebyggelsesordfører. Det her handler om børn og unge. Kan ordføreren så svare mig på, hvordan det kan være, at man laver en masse tiltag, som går ud over de voksne forbrugere af de her produkter? For de unge mennesker må jo i forvejen ikke købe dem.

KI. 13:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

KI. 13:07

Christoffer Aagaard Melson (V):

Aftalen handler primært om børn og unge, men vi synes også – ligesom der har været på cigaretter og andre ting – at der har været nogle ting, hvor de her nye, innovative produkter f.eks. har kunnet indeholde et alt, alt for højt indhold af nikotin. Vi ved, at nikotin er rigtig skadeligt, så når vi nu har været i gang med komplekset, synes vi også, at der har været nogle andre hjørner, hvor det har været nødvendigt at gå ind og kigge på, om der er sket så meget, at vi også har behov for at kigge på nogle ting, der hører med til at beskytte de voksne. Det er ikke kun dårligt; det er ekstra skadeligt for børn og unge at tage f.eks. de her produkter med ekstremt meget nikotin i. Men vi synes også, at der har været nogle ting, hvor det har været relevant at kigge på, om vi kunne gøre det lidt mindre skadeligt for de voksne.

KI. 13:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

KI. 13:08

Louise Brown (LA):

Tak. Så ordføreren står og fortæller, at der er lavet en forebyggelsesplan, der er målrettet børn og unge, og hvor man så lige har fået sneget noget ind, der samtidig kan målrettes voksne. På den måde har man ligesom fået lavet noget ekstra lovgivning under en anden forudsætning end det, der var oplægget til at starte med.

KI. 13:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

KI. 13:08

Christoffer Aagaard Melson (V):

Jeg tror aldrig, vi har bildt nogen ind, at det her ikke ville have en bredere effekt end børn og unge. Der er f.eks. også voksne, der har købt ulovlige produkter i kioskerne, som er forbudte i Danmark, og som er meget, meget sundhedsskadelige. At vi også sætter ind over for dem, synes jeg aldrig vi har lagt skjul på var noget, vi gerne ville. Men der er heller ingen tvivl om, at det her primært handler om børn og unge. Hvis du går initiativerne igennem, vil du også sige, at der er et flertal af det med børn og unge, men vi synes jo kun, at det er godt, hvis vi laver nogle indsatser, der også hjælper andre end børn og unge.

KI. 13:09

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Stinus Lindgreen fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:09

Kl. 13:11

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det. Nu glemte jeg i mit foregående spørgsmål at sige, at der jo også er gode ting i den her aftale; jeg skal jo ikke kun lyde sur. Jeg kunne stille det samme spørgsmål til ordføreren – og tak for talen – som jeg gjorde til Socialdemokratiets ordfører, om at forbyde de smage, altså man forbyder ikke dem, som de rent faktisk bruger. Hvad ordføreren tænker om det?

Lidt i samme tråd, når vi snakker alkohol, vil jeg høre, om ordføreren kan fortælle, hvilke typer alkohol børn og unge primært drikker, og om aftalen her vil gøre en forskel i forhold til de typer alkohol, som de unge primært drikker.

Kl. 13:09

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 13:09

Christoffer Aagaard Melson (V):

Det er jo et ledende spørgsmål. Det er nok alkohol på under 6 pct., som i høj grad bliver drukket af børn og unge. Men det er jo ikke nogen hemmelighed, at der også er et meget, meget stort forbrug af hård alkohol blandt børn og unge. Måske kan man sige, at særlig dem, der har de største alkoholproblemer blandt børn og unge, også drikker hård spiritus. Når de unge har drukket hård alkohol, er det f.eks. også noget, der gør, at de hurtigere kommer ud i mere uoverskuelige og farlige situationer, hvor de ender på sygehuset.

Så derfor tror vi stadig på, at vi ved at lave den her graduering hjælper nogle unge, og at vi måske også forhindrer nogle af de her situationer, hvor det går helt galt, og hvor vi kan se, at unge ikke kan styre det og ender på hospitalet, hvis de har drukket for meget.

I forhold til om man skal forbyde flere smage, altså mentol- og tobakssmag, er der jo også nogle andre hensyn, f.eks. at hele markedet ikke bliver illegalt. Hvis du rammer noget, som mange tusind mennesker bruger, risikerer du også, at du laver et meget, meget lukrativt marked, som vi overhovedet ingen kontrol har med, og hvor de unge jo får lettere adgang til det, for der er altså ingen, der kontrollerer id, hvis hele markedet flytter et illegalt sted hen.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 13:11

Stinus Lindgreen (RV):

Tak. Nu er det så heldigt, at vi ikke behøver at tro på alt muligt, for vi har jo faktisk et ret stort vidensgrundlag at stå på her, hvilket vi også fik præsenteret under forhandlingerne. Der kan vi jo læse, at over halvdelen af det, børn og unge, altså også dem under 15 år, drikker, er alkohol, øl, cider og alkoholsodavand, altså produkter, som stadig vil være lovlige med den her aftale. Dokumentaren på TV 2, mener jeg det var, som vi alle sammen så her for et lille års tid siden, handlede jo om j-dag, og det, der skete der, vil stadig være tilladt.

Så hvad tænker ordføreren? Er man med til at blåstemple en kultur, som man jo egentlig godt vil gøre op med, ved at sige: Så længe I drikker jer i hegnet i julebryg, er det okay?

Kl. 13:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Christoffer Aagaard Melson (V):

Hvis vi taler dem under 15 år, er det jo ikke lovligt, og der sætter vi jo ind over for ulovligt videresalg til børn og unge under 16 år, og vi sætter også ind i forhold til nogle andre ting, f.eks. med nogle initiativer, der kan skabe nogle alkoholfri fællesskaber.

Det her er jo en balance. Når en meget, meget stor del af de unge forbruger alkohol – også for mange – i Danmark i dag, og det er et faktum, så er der jo forskel på, om man tror på eller ikke tror på, at det vil gøre noget godt, hvis man fra den ene dag til den anden forbyder alting. Hvis du gør det, får du bare en meget, meget stor ungdomskultur til at gå under radaren, og det tror vi i Venstre ikke på er en vildt god idé.

Kl. 13:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der har bedt om ordet, er fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:12

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak, og tak til ordføreren for talen. Ordføreren står og nævner de her ekstreme mængder nikotin, der er i nogle produkter. Det er fuldstændig korrekt, at det som regel er dem, der er importeret fra eksempelvis Sverige eller kan købes illegalt i de her kiosker. Men hvor mange milligram nikotin pr. pose er der i sådan en ganske almindelig dåse VELO, som er det mest brugte nikotinprodukt på markedet? Det kunne jeg bare godt tænke mig at høre ordføreren om.

Kl. 13:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 13:12

Christoffer Aagaard Melson (V):

Jeg vil uden at vide det tro, at den ikke ligger ret meget højere end den grænse på 9 mg, som vi sætter. Så der er jo også en del produkter, som med modifikationer, i forhold til hvordan de bliver markedsført, stadig vil være lovlige. En hel del ville skulle en lille smule ned i nikotinindhold, men det tænker vi heller ikke er noget, der er noget problem, og det vil ikke være skadeligt. Man vil jo stadig kunne købe de her nikotinprodukter i Danmark. De vil bare ikke kunne markedsføres på lige så, kan man sige eksotiske og børnerettede måder, som de kan i dag, og så vil der i mange af dem være et lidt lavere nikotinindhold, men for mange af dem vil det ikke være voldsomt meget lavere, end det er i dag.

Kl. 13:13

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 13:13

Mette Thiesen (DF):

Det er 11-12 mg, kan jeg så informere ordføreren om, og det er fuldstændig korrekt, at det er et tal, man har trukket ud af den blå luft. Mig bekendt ligger der ingen evidens bag det, der hedder 9 mg. Men jeg kunne godt tænke mig høre ordføreren om, hvad argumentet er for 9 mg. Det kom bare via en bekendtgørelse; mig bekendt var det heller ikke noget, der lå i aftalen. Er det bare noget, man har fundet på, eller er det noget, man har noget evidensgrundlag for, eller er det bare for at komme lige under de produkter, som er på markedet, og som i øvrigt benyttes af rigtig mange voksne mennesker til f.eks. at komme væk fra rygning?

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 13:14

Christoffer Aagaard Melson (V):

Mig bekendt bygger det jo på en anbefaling, som sundhedsmyndighederne er kommet frem til ved over tid at kigge på, hvad det er, man arbejder med i andre lande, for at lande på et nogenlunde ensartet niveau. Det er også noget, der er holdt op mod en virkelighed, i forhold til hvad det er, der nogenlunde matcher det nikotinindhold, der ligger i produkterne i dag. Men den helt præcise udredning, i forhold til hvad der ligger bagved, kan jeg ikke komme med. Jeg kan bare sige, at jeg synes, det er et fornuftigt balanceret niveau at lande på, fordi det nogenlunde er i tråd med det indhold, der er i dag.

Jeg tror også, at det kommer til at lande cirka der i vores nabolande i fremtiden. Og som en, der er valgt i Syddanmark og har kig på grænsehandelsproblematikker – det er jo især i forhold til Sverige, vi kommer til at se dem – tror jeg også, at det her er et sted, hvor det er fornuftigt at lægge sig, og det er derfor, jeg synes, det er fornuftigt.

Kl. 13:14

Kl. 13:15

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:15

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for det. Vores tilgang i Danmarksdemokraterne i forhold til brug af tobak, nikotin og alkohol er, at vi ønsker at begrænse unges adgang til at købe det, samtidig med at vi ønsker at respektere voksne menneskers frie valg om at nyde tobak og alkohol. Derfor er vi med i aftalen. Det er, fordi vi mener, at den på afbalanceret vis sætter grænser for unges adgang og sikrer kontrol af salg af både lovlige og ulovlige produkter med henblik på at imødegå ulovligt salg af både lovlige og ulovlige produkter.

Det lovforslag, som vi behandler her, er tredje og sidste del i forhold til at implementere den politiske aftale. Lovforslaget indeholder et generelt forbud mod tobakssurrogater, der har ulovligt kendetegnende aroma eller et for højt nikotinindhold. Lovforslaget giver Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden flere beføjelser til at kunne føre en mere effektiv kontrol. Det skærper reguleringen af salg af alkohol. Alkoholholdige drikkevarer må fremover ikke sælges til 16-17-årige, hvis alkoholprocenten er over 16. Samtidig sikrer forslaget, at der fremover slås hårdere ned på dem, der sælger ulovligt til mindreårige eller indfører tobaks- og nikotinprodukter, som det er ulovligt at markedsføre i Danmark. Det er samlet set fornuftige tiltag for at forebygge forbrug af alkohol, nikotin og tobak blandt mindreårige.

I Danmarksdemokraterne er vi også tilfredse med, at sundhedsministeren i forbindelse med høringsforløbet har imødekommet høringsvar fra erhvervslivet og kritik fra aftalekredsen og bl.a. lempet kravene til placeringen af alkoholholdige produkter i butikker og implementeringsfristen for ny regulering på tobaksområdet, som fremgik af lovforslaget, der var sendt i høring. For det er jo ikke meningen med aftalen, at små købmænd skal forhindres i at have vin i butikken, og det kunne være blevet konsekvensen, hvis forbuddet mod placering af alkohol i indgangspartier var blevet opretholdt. Jeg kender i hvert fald ganske små købmænd langt ude på landet, hvor butikken er så lille, at indgangspartiet jo nærmest er hele forretningen.

Lovforslaget regulerer tobaks- og nikotinprodukter med henblik på at gøre dem mindre attraktive. I den sammenhæng har vi stillet ministeren en række spørgsmål om konsekvenserne af disse reguleringer, for det er vigtigt, at aftalen ikke skrider fra sit formål, som er at forebygge blandt børn og unge. Hvis det her ender med at ramme små butikker, myndige voksne og skabe øget grænsehandel uden nogen form for forebyggelseffekt, ville jeg tro, at alle kunne være enige om, at det er et dårligt udfald.

Så jeg ser frem til at få gode svar på mine spørgsmål, inden vi skal til andenbehandlingen, og så vil jeg bare sige tak for ordet.

Kl. 13:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Kirsten Normann Andersen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Det lovforslag, som vi nu skal udmønte, er den sidste del af den aftale om forebyggelse af unges brug af alkohol og nikotin, som en stor del af os sammen har lavet, og jeg vil også gerne starte med at sige tusind tak for samarbejdet omkring den aftale. Det har, synes jeg, været fint, og det har også været rigtig grundigt.

Lovforslaget indeholder mange ting, som allerede er nævnt, men jeg vil alligevel fremhæve et par ting, nemlig spørgsmålet om et forbud mod indførelse, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning og besiddelse af tobakssurrogater, der har ulovlige kendetegnende aromaer eller et højt nikotinindhold. Jeg tror, der var mange af os, der blev både forskrækkede og voldsomt forargede, da vi så, hvordan skolebørn kunne købe puffbars i skolerne med et kæmpehøjt nikotinindhold, og vi ved, at nikotin er et af de mest afhængighedsskabende stoffer, vi overhovedet har. Derfor lærer jeg bare heller aldrig nogen sinde at forstå den kynisme, som markedet udviser, når de målretter så afhængighedsskabende produkter til børn, og i SF kommer vi altid til at bekæmpe den form for marked.

Lovforslaget giver også Sikkerhedsstyrelsen nogle muskler i forhold til at kunne føre en mere effektiv kontrol. Det er både nødvendigt og godt, og jeg synes også, at det på trods af de diskussioner, der har været – og det er godt med noget debat, også om, hvordan tingene fungerer i praksis – og det med de tiltag, der allerede er blevet sat i gang, har vist sig, at det bliver taget godt imod. Jeg elsker f.eks. skiltet nede i mit eget supermarked, hvor der står, at de spørger om ID, og at man, hvis det er sådan, at man synes, at det var forkert, at man blev spurgt, så gerne må tage det som et kompliment. Det synes jeg jo egentlig er en meget sød besked at få.

Lovforslaget skærper også reguleringen af salget af alkohol og alkoholholdige drikkevarer, der fremover ikke må sælges til 16-17-årige, hvis procenten er over 6, og alkoholholdige drikkevarer må ikke sælges til personer under 18 år mellem kl. 22.00 og kl. 8.00 i nattelivszone. På lige præcis det her område synes jeg jo netop også at branchen har været ekstremt kreativ. Jeg har selv været forarget over, at man kan købe shots, som hedder Dumle, og hvor de får det til at ligne, at det er fredagsslik, man køber, når man i virkeligheden køber stærk alkohol, og jeg forstår ikke den producent, der har syntes, at det her vel nok var en fantastisk god idé. På samme måde har det også været både skræmmende og deprimerende at se, at der nærmest kunne være fri bar i Netto på Strøget om natten for unge mennesker, som egentlig ikke hører til i festlivet i nattelivet, og som jo ikke må gå på diskoteker og købe alkohol på barer.

Lovforslaget regulerer også produkterne i forhold til at gøre dem mindre attraktive, og det er et forslag, vi har taget med os videre, fra da vi lavede den tidligere aftale omkring tobak. Det virkede at fjerne tobakken fra disken og sætte det bag et forhæng, og hvad

de nu ellers har gjort rundtomkring, så man som ung ikke kan stå og vælge, hvad det er for et produkt, man skal have. Man skal vide, hvad man skal have, når man skal købe nikotinprodukter, og de kedelige pakker gør også, at det ikke er det, der ligesom bliver afgørende for, om man køber produkterne eller ej.

Jeg synes stadig væk, at der er et stort behov for at regulere markedet, sådan at vi undgår, at nikotinbranchen bliver ved med at forny sig i forhold til at lave produkter, som målretter sig unge, og derfor kommer vi også til at følge aftalen fremadrettet for netop at holde øje med det. Men i første omgang synes jeg, at vi har fået lavet en god samlet aftale, som jeg er stolt af, og som jeg synes er et godt bud på, hvordan vi fremadrettet regulerer, at børn og unge ikke skal udsættes for et pres og for muligheden for at købe produkter, som ikke er sunde for dem.

Kl. 13:22

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt med en kort bemærkning. Fru Louise Brown fra Alternativet.

Kl. 13:22

Louise Brown (LA):

Tak. Jeg kommer fra Liberal Alliance. (Den fg. formand (Birgitte Vind): Undskyld, Liberal Alliance. Beklager!). Pyt med det. Vi har jo haft lidt fællesskaber i dag. Tak for talen til SF's ordfører. Jeg har et par korte bemærkninger. Den ene er, at man altså ikke behøver at være barn for godt at kunne lide det der Dumle, og det gode ved at drikke det er jo, at det ikke hænger fast i tænderne.

En anden ting er, at det jo ikke altid er et kompliment at få at vide, at man er ung. Jeg kan huske, at da jeg blev 18 år gammel, på min 18-årsfødselsdag, gik jeg ind i bussen, skulle bede om en billet, lagde cool den der 20'er op og sagde, at jeg skal have en billet, og så sagde buschaufføren: Hvad skal du have for en billet? Man skulle altså være 12 år for at få en børnebillet, så der var det altså ikke et kompliment.

Når alt det der fis er ude af mine bemærkninger, handler det om det her, som ordføreren nævnte, med bagagerumssalg. Jeg vil gerne give ordføreren ret. Jeg synes også, det er skrækeligt. Det er skrækeligt med de programmer, vi har set med de unge mennesker, der står og kan få alle de her produkter ad omveje. Men vil ordføreren ikke give mig ret i, at det jo ikke er de mennesker, der producerer de produkter, vi har her i Danmark, på lovlig vis, der også producerer og sælger de produkter, som de unge mennesker finder i bagagerummet, altså puffbars, for puffbars er ikke lovlige i Danmark og har aldrig været det?

Kl. 13:23

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 13:23

Kirsten Normann Andersen (SF):

Det er fuldstændig rigtigt. Jeg bruger eksemplet for netop også at fremhæve, at der er en interesse på markedet i at producere produkter, som er målrettet børn, og som har et meget, meget højt nikotinindhold. Der er kun en grund til, at man laver produkter med så højt et nikotinindhold, og det er, at man meget hurtigt kan skabe stor afhængighed, som betyder, at de unge selv vil blive nødt til at købe produkterne fremadrettet.

Så synes jeg også, vi har en forpligtelse til at skærme unge mod produkter, som kan være attraktive. Én ting er, at rigtig mange mennesker er nikotinafhængige, og det er ikke dem, vi forsøger at ramme med den her aftale, men målet om at prøve at skærme børn fra at blive udsat for pres og for et marked, der ser smart ud, synes jeg giver ret god mening, når det handler om nikotin.

Kl. 13:24

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Fru Louise Brown, Liberal Alliance.

Kl. 13:24

Louise Brown (LA):

Tak. Men så bliver jeg forvirret, for jeg synes, vi hørte ordføreren for Venstre sige lige før, at det netop var en aftale, som også godt måtte ramme de voksne nikotinbrugere. Det var i hvert fald ikke noget, der gjorde noget, hvis det også var tilfældet. Nu siger SF's ordfører noget andet.

Igen må jeg bare sige, at jeg er helt enig i det med de produkter der bliver solgt ulovligt. Vi skal gøre alt, hvad vi kan, men det er jo produkter, der bliver fremstillet i Kina og andre lande uden for Danmark. Det er produkter, som jo er ulovlige, og som vi netop ikke har kontrol over hvad der er i, og det jo der, problemet ligger. Det ligger vel ikke i den branche, som laver helt almindelige, lodige produkter, som vi godt kan blive enige om man helst skal holde sig fra?

Kl. 13:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Kirsten Normann Andersen (SF):

Vi har masser af lovlige produkter også. Altså, vi havde kun lige lavet aftalen om, at vi skulle hæve priserne på cigaretter sidst, før det vrimlede med nye produkter på markedet, bl.a. nikotinposerne, som jo også har et ekstremt højt nikotinindhold. Det bliver også reguleret med den her aftale, men det har de. Formålet med at have et højt nikotinindhold i sine produkter er, at det skaber stor afhængighed, og at der dermed er en chance for, at man kan få de unge til at blive ved med at købe produkterne. Dermed har man måske også skabt nye livsvarige kunder. Det skal vi forsøge at forebygge.

Kl. 13:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste i ordførerrækken er fru Louise Brown fra Liberal Alliance.

Kl. 13:26

(Ordfører)

Louise Brown (LA):

Tak for det. Jeg satser på at få en plads lidt tættere på snart. Nå, så kom vi til tredje del af forebyggelsesaftalen fra sidste år. Det er en aftale, som vi i Liberal Alliance ikke er en del af; det har vi også hørt tidligere i dag. Det betyder dog ikke, at der ikke er tiltag heri, som vi finder fornuftige, for det er der. Det giver naturligvis mening, at man ikke skal indføre produkter, der er ulovlige, i Danmark. Problemet kan så opstå, når vi sammen skal beslutte, hvad det så er, der skal være ulovligt.

Noget af det, vi gik ind i forhandlingerne med, var at give Sikkerhedsstyrelsen flere beføjelser eller muskler, som jeg tror det blev betegnet dengang. Det giver mening, at der slås hårdt ned på urostiftere og banditter, og de mennesker, der sælger ulovlige produkter, hvad enten det er til børn eller voksne, er nogle banditter. Det samme gør sig gældende for dem, der sælger lovlige produkter, men til mindreårige, selv om der her kan være nogle gråzoner, når vi f.eks. taler om et ungt menneske, der sidder bag kassen i en butik, og som ikke lige får spurgt om id. Her mener jeg så, det er butikkens problem og butiksejeren, der er banditten.

Højere bøder mener vi er et godt greb. Den umoralske butiksejer, der har puffbars liggende under disken, griner jo nok bare af sådan

en lille bøde på et par tusind kroner, og han sælger lystigt videre, så snart han har muligheden for det. Her skal bøden jo skrues op, og det ser den også ud til at blive med det her lovforslag. Men i gamle dage grinede vi jo altså lidt af svenskerne, og vi kaldte vores naboer derovre for Forbudssverige. I Danmark brystede vi os af vores sunde fornuft. Vi havde ikke så mange regler og forbud.

Desværre er Danmark nu ved at blive et større forbudsland end Sverige. Den svenske regering undrer sig i et brev til de danske myndigheder over de mange nye danske forbud på nikotinområdet. I brevet spørger den svenske regering om, om de her foranstaltninger egentlig er velbegrundede, og om der måske kunne findes mindre indgribende foranstaltninger for at nå det samme mål. Det er jo gode spørgsmål, som jeg faktisk synes vi bør tænke over. For sagen er jo den, at i Sverige lever de faktisk længere, end vi gør, og er bedre til folkesundhed, end vi er. De bliver i mindre grad ramt af folkesygdomme, og en af de her væsentlige grunde er, at svenskerne ryger mindre. I stedet for bruger de røgfri produkter som snus og nikotinposer. Nu er snus forbudt i Danmark, men det er nikotinposerne jo ikke endnu, men sundhedsministeren er måske godt på vej.

Som jeg har påpeget før, vil man nu for at beskytte de unge indføre et forbud, der rent faktisk rammer de voksne. Det er jo helt ulogisk. Børn og unge må jo i forvejen ikke købe de her produkter, men i stedet for kun at koncentrere sig om at håndhæve de eksisterende regler om salg til unge skal vi til at indføre endnu flere forbud. Med sit forslag om en nikotengrænse på 9 mg pr. nikotinpose vil ministeren i praksis fjerne over 90 pct. af det legale marked for nikotinposer. Nikotinposer er altså mindre skadelige end cigaretter, og hvis vi sådan realistisk set skal nedbringe rygningen i Danmark må vi jo have en eller anden form for alternativ. Jeg forstår godt, at man gerne vil holde igen med nikotinen, men realiteten er, at de fleste nikotinposer i Danmark har et indhold på mellem 10 og 14 mg, som det også er blevet nævnt tidligere.

Så vil sundhedsministeren sikkert sige: Ja, men vi skal jo hindre de unge i at bruge nikotinposer med meget høje koncentrationer. I medierne hører man eksempler på 35 mg og 50 mg, og det tænker jeg også man sagtens kan undgå ved at lægge en grænse, som man f.eks. har gjort det i nogle af de andre lande omkring os. I Finland ligger den på 16,6 mg, og i Sverige tror jeg industrien har sat en grænse på 20 mg. Realiteten er bare, at Danmark er lidt ude af trit med vores naboer, når det kommer til det her, og jeg er altså bange for, at det betyder, at folk begynder at købe deres produkter illegalt. Det kan være fra en eller anden snusket hjemmeside eller fra et bagagerum, og det kan jo også være, der ligger andre illegale varer i det der bagagerum samtidig med.

Jeg tror ikke på, at det her kommer til at hjælpe på forebyggelsen. Jeg tror faktisk desværre, det kommer til at skubbe nogle af de her unge mennesker i en forkert retning. Vi skulle gøre ligesom i Sverige, og som man er på vej til at gøre i Finland, nemlig sikre et velreguleret marked for legale nikotinprodukter, som kan være med til at nedbringe rygningen. Jeg synes ikke, vi skal blive Forbudsdanmark, men at vi skal være Foregangsdanmark. Så lad os nu vise vores naboer, at vi godt kan nedbringe rygningen, ikke ved nogle tankeløse forbud, men ved oplysning og gode incitamenter til at skifte cigaretterne ud med mindre skadelige produkter. Tak.

Kl. 13:31

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Første spørger er hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre.

Kl. 13:31

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for talen. Der er den her påstand om, at vi fjerner 90 pct. af det legale marked i Danmark. Ordføreren vil vel anerkende, at langt de fleste, der køber nikotinposer, fremadrettet vil købe et legalt dansk produkt, der bare har en lidt mindre mængde af nikotin. Fordi man

går fra et produkt på 10 mg til 9 mg, er det jo ikke sådan, at man går over på det illegale marked. Det håber jeg at ordføreren vil anerkende. 90 pct. af salget forsvinder jo ikke fra de danske butikker. Det er bare lige, for at vi er enige om det.

Så vil jeg høre, om Liberal Alliance anerkender, at det er et kæmpestort problem, at de unge bruger de her produkter i højere og højere grad, og at det også kan føre dem til at bruge andre og endnu mere skadelige produkter. Så er der f.eks. det her forbud mod smage. Mener ordføreren, at de her smage er med til at lokke de unge til at bruge de her produkter, eller har ordføreren nogen eksempler på, at de her smage er noget, som rygere går over til, når de f.eks. vil have et andet produkt end cigaretter?

Kl. 13:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 13:32

Louise Brown (LA):

Tak. Jeg har forsøgt at notere alle tingene her, men måske har jeg glemt noget. I forhold til det med salget vil jeg sige, at når indholdet ligger på mellem 10 og 14 mg – der er også nogle, der er højere – og man fjerner muligheden for at sælge de produkter, er de jo ude af handelen. Så på den måde er det jo en kæmpestor del af det salg, der er i dag, der forsvinder, fordi man ikke har mulighed for at købe de produkter længere.

Så var der noget om de unges brug. Var det noget med smage, i forhold til hvordan det kunne lokke til et værre forbrug? Var det sådan, jeg skulle forstå spørgsmålet? Altså, igen må jeg sige, at de unge mennesker jo ikke må købe de her produkter. De her produkter er ikke lavet til unge mennesker. Når der er en eller anden vandmelonsmag, eller hvad det nu kan være, er det stadig væk noget, der er blevet lavet af industrien til voksne mennesker i et forsøg på måske at få dem væk fra cigaretter og smøger. I min optik handler det jo mere om at gøre sådan, at de ikke køber de ting, frem for at gøre sådan, at der ikke er andre mennesker, der kan få glæde af de her smagsstoffer.

Kl. 13:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Matilde Powers, Socialdemokratiet.

Kl. 13:33

Matilde Powers (S):

Tusind tak til ordføreren for talen. Man kunne næsten høre ordførerens tale, som om hun synes, at de her lovlige nikotinposer er ganske uskadelige. Virkeligheden er jo den, at vi har set næsten en fordobling af brugen af netop de her lovlige nikotinposer blandt vores unge mennesker fra vel at mærke 15-25 år, altså også dem, der er gamle nok til at kunne købe produkterne. Og virkeligheden er, at de her produkter kan give varige skader på hjernen, altså ikke bare midlertidige skader på hjernen, men skader resten af livet, helt frem til hjernen er færdigudviklet, når man er i slutningen af tyverne. Er det noget, som Liberal Alliance er bekymret for? Og hvad vil Liberal Alliance i så fald gøre for at få nedbragt det her forbrug af nikotinposer blandt vores unge mennesker?

Kl. 13:34

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Louise Brown (LA):

Det er helt rigtigt, at nikotin kan være skadeligt, og det er i hvert fald afhængighedsskabende. Igen må jeg bare sige, at når vi taler om

unge mennesker under 18 år, er der en lovgivning, der gør, at de ikke må købe de her produkter. Når vi kommer til mennesker over 18 år, er det voksne mennesker, der har et frit valg, og hvis de gerne vil proppe sig med noget, der er skadeligt for dem, så er det ikke min pligt eller ret at forbyde den slags.

Du og jeg kan måske godt blive enige om, at det bør man nok lige tænke over en ekstra gang, og det ville jeg også selv gøre. Jeg vil også råde mit eget barn til at undlade den slags så vidt muligt. Men når hun er 18 år gammel, er det ikke mig, der kan bestemme over hende længere, og så håber jeg, at hun er så fornuftig, at hun er bevidst om de valg, hun træffer, og også om den skadelige virkning, det kan have, hvis hun skulle bestemme sig for at benytte sig af den her slags produkter.

Jeg står slet ikke og forherliger det – overhovedet ikke. Men jeg vil også sige, at der er nogle mennesker, som bruger det til f.eks. rygeafvænning. Der er også nogle, der bare bruger det for hyggenes skyld. Og hvis det er voksne mennesker, vi taler om – mennesker over 18 år – så har jeg ikke noget problem med det.

Kl. 13:35

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Den direkte tiltale er en uskik i denne forsamling. (*Louise Brown* (LA): Undskyld).

Fru Matilde Powers.

Kl. 13:35

Matilde Powers (S):

Ordføreren er tilgivet for den direkte tiltale. Ordføreren får det til at lyde, som om hun ikke er bekymret for vores unge mennesker, når de er over 18 år, og at det ikke er en sag, vi behøver at bekymre os om herinde på Christiansborg, hvorvidt unge mennesker, fra de er 18 år, til deres hjerne er færdigudviklet, bruger nogle meget skadelige produkter. Er det rigtigt forstået? Og gælder det i så fald også alle andre skadelige produkter i denne verden?

Kl. 13:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 13:36

Louise Brown (LA):

Det var meget lige sådan at skulle forholde sig til. Altså, jeg vil sige, at når det kommer til nydelsesmidler, er det op til det voksne menneske over 18 år selv at træffe de beslutninger. Og jeg vil bare gentage mig selv og sige, at det ikke er mig, der skal bestemme eller lave regler for, hvad man må, hvis man er over 18 år. Der er jo alle mulige andre stoffer – altså hvis vi taler miljø og ting og sager – som vi måske har en pligt til at gøre noget ved, men når vi taler om de her nydelsesmidler og man kender faren ved dem, så er det jo en risiko, man løber, når man er over 18 år.

Kl. 13:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren. Nej, det er det ikke. Jeg må jo følge bedre med. Så er det til gengæld fru Monika Rubin fra Moderaterne.

Kl. 13:37

Monika Rubin (M):

Mange tak for talen. Jeg tror gerne, jeg vil følge lidt op på det, ordføreren sagde, for det er jo sådan, at hjernen ikke er færdigudviklet, før man er i midten eller slutningen af tyverne. Så derfor vil jeg bare gerne høre ordføreren en gang til: Har LA slet ikke nogen forebyggelsespolitik på området i forhold til at få færre unge mennesker til at bruge de her produkter? Det gør rigtig stor skade på unge uudviklede hjerner at bruge de der produkter. Vi taler angst,

vi taler depression, vi taler andre psykiske problemer, og vi ser jo faktisk en ret stor mistrivelseskriser på nuværende tidspunkt. Jeg siger ikke, at de to ting nødvendigvis hænger sammen, men jeg kan ikke lade være med at få den tanke, om der kan være en sammenhæng.

Så ved jeg godt, at Liberal Alliance taler om, at man har en fri vilje, men når man er afhængig af et stof, kan det her med den frie vilje faktisk diskuteres, for så har man en afhængighed, der bestemmer for en. Og skulle vi ikke gøre noget, for at de unge mennesker ikke får den her afhængighed? Hvad vil LA gøre, for at færre unge mennesker får en nikotinafhængighed?

Kl. 13:38

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 13:38

Louise Brown (LA):

Jamen vi bakker op om de tiltag, der er i forebyggelsesaftalen i forhold til at sikre, at Sikkerhedsstyrelsen kan få nogle flere muskler og gøre, hvad de kan, og at give højere bøder til de mennesker, der sælger produkter til unge mennesker. Når man er over 18 år, er man i vores samfund voksen og myndig, og i og med at vi har sat den aldersgrænse, bliver vi også nødt til at stole på, at når man så er 18 år, er man med på, at der er nogle risici ved at benytte sig af sådan nogle produkter her, som er skadelige.

Ordføreren nævner mistrivelseskrisen. Altså, jeg er jo ikke læge, men jeg ved ikke, om der er en decideret sammenhæng mellem nikotin og så mistrivsel. Det kunne jo være, at det var omvendt. Det kunne jo være, at man benyttede sig af en eller anden form for nydelsesmiddel, fordi man var i mistrivsel. Så jeg ved ikke, hvad der kommer først, hønen eller ægget.

Der er også nogle mennesker, der bliver dybt afhængige af løb. Man kender til det her fænomen, der hedder runner's high, hvor man løber og løber og får en ekstremt stor udløsning af endorfiner eller dopamin af det. Skal vi så også forbyde det?

Kl. 13:39

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 13:39

Monika Rubin (M):

Altså, nu ved vi jo, at smagsstoffer og hvordan pakker ser ud, appellerer særlig til unge mennesker. Og mennesker, der er over 18 år gamle, er også unge mennesker. Det er jo nogle af de tiltag, vi vil gøre i regeringen for at gøre de her produkter mindre appellerende.

Men jeg hører faktisk stadig væk ikke LA forholde sig til det faktum, at nikotin skaber psykiske problemer hos unge mennesker, når de har et højt forbrug. Skal vi ifølge LA så slet ikke gøre noget for at hjælpe den her befolkningsgruppe med ikke at få den afhængighed af nikotinprodukter?

Kl. 13:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 13:40

Louise Brown (LA):

Jeg har ikke set nogen undersøgelser, og det kan selvfølgelig være, fordi jeg er helt væk fra vinduet, der påviser, at nikotin skaber psykisk mistrivsel blandt unge mennesker over 18 år. Dem vil jeg meget gerne se, hvis de findes.

Jeg må stadig væk sige, at hvis man er 18 år, er man myndig, og så ved man, hvad det er, man laver, og hvad for nogle beslutninger man træffer. Altså, vi kan jo gøre, hvad vi kan, for at oplyse om

det og fortælle de unge mennesker: Hør her, jeres hjerner er først færdigudviklede i midten af tyverne, så vær opmærksom på det. Men vi har stadig væk givet dem lov til at træffe et valg, når de er 18 år gamle.

Kl. 13:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren. Er det mig, der ikke kan tælle? Beklager! Så er der ikke flere korte bemærkninger. Jeg må have sådan en kugleramme.

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Jeg siger tak til ordføreren, og den næste ordfører i talerrækken er fru Monika Rubin fra Moderaterne.

Kl. 13:41

(Ordfører)

Monika Rubin (M):

Mange tak. Jeg ville da gerne blive ved med at stille spørgsmål, men jeg tænker, at vi hellere må holde os til protokollen.

Tusind tak for ordet. Det er jo ikke så længe siden, vi stod her og lovbehandlede de første dele af den her politiske aftale, som en bred kreds af Folketingets partier indgik sidste efterår om den her forebyggelsesplan rettet mod unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol, og nu gælder det så de sidste dele af aftalen. Det er jo dejligt, for så kan hele forebyggelsesaftalen forhåbentlig snart komme ud at virke, og det er jeg virkelig, virkelig glad for, både som læge og som mor, for vi har altså en utrolig kedelig rekord her i Danmark.

Unge menneske her i landet har desværre længe været europamestre i at drikke sig fulde, og flere unge danskere mellem 15 og 16 år har prøvet at drikke sig fulde, faktisk flere end i andre europæiske lande. Danske unge brillerer også i at rusdrikke – på engelsk kaldet binge drinking – hvilket kort fortalt handler om at drikke sig meget fuld i store mængder alkohol inden for ganske kort tid, og alkohollens formål er altså primært for de her unge mennesker at blive fuld, og det skal gerne gå så hurtigt som muligt.

For at gøre ondt værre er der faktisk forskning, der viser, at der i gennemsnit dør ét ungt menneske om måneden i Danmark på grund af druk, ofte fordi der sker en ulykke. Lad os lige prøve at tygge på det: altså, ét ungt liv om måneden, der går tabt på grund af alkohol! Derfor er det her lovforslag så vigtigt, for det handler om vores børn og unges liv.

Men heldigvis er der ikke kun dårligt nyt, for de unge drikker faktisk mindre i dag, end de gjorde, dengang jeg var ung, og selv om de begynder tidligere, er der faktisk også gang i en modreaktion blandt de unge mennesker i den danske drukkultur. Det handler om, at det er sejt at være klar i hovedet, det er sejt at være ædru, og det er stærkt at kunne sige fra til alkohol, hvis man ikke har lyst til at drikke, og det er usejt at presse andre til at drikke alkohol. Den udvikling skal vi bakke op om. Den skal vi skubbe mere på, for der er også den anden modpol, som vi også hørte Socialdemokratiets ordfører italesætte. Derfor er jeg utrolig glad for, at vi med det her lovforslag skærper reguleringen for salg af alkohol og bl.a. også forbyder salg af stærk alkohol med en volumenprocent på over 6 til unge mellem 16 og 17 år.

Når det kommer til brugen af nikotinprodukter, er lovforslaget også en tiltrængt skærpelse af reguleringen og en opdatering til den virkelighed med udspekulerede nikotinproducenter, som de unge møder den dag i dag. Det er meget muligt, at antallet af unge, som ryger, er blevet nedbragt, men til gengæld kan vi se, at der er flere og flere unge mennesker, der bruger nikotinprodukter. Tobaks- og nikotinbranchen er altså skrappelløse. Derfor ser vi også en stigning i brugen af e-cigaretter og andre former for nikotinprodukter blandt børn og unge, fordi der er flere produkter, der henvender sig til dem.

Omkring hver tredje i alderen 15-29 år bruger et tobaksprodukt eller et nikotinprodukt, enten hver dag eller lejlighedsvis. Det er virkelig mange unge mennesker, der bruger de her produkter. Derfor

er jeg utrolig glad for, at lovforslaget på en række punkter gør, at de af tobakssurrogater og nikotinprodukter bliver mindre tilgængelige, mindre attraktive og altså også helt forbudte at indføre i Danmark.

Forslaget vil bl.a. gøre det forbudt at sælge nikotinposer med tillokkende smage af f.eks. Coca-Cola og vandmelon, ligesom det faktisk allerede er, når det gælder e-cigaretter. Der skabes flere røg- og dampfri miljøer der, hvor de unge færdes, og så sættes der ind over for ulovlige tobakssurrogater, hvor nikotinindholdet faktisk kan være så højt, at det kan være til livsfare for de unge mennesker at indtage det, med forbud mod indførelse, besiddelse og køb og bedre kontrol. For vi kan ikke bare længere se til, imens nikotin- og tobaksbranchen som en anden børnelokker finder på nye tiltag, der fokuserer særlig på, hvordan vi får unge mennesker til at blive mere afhængige af de her produkter.

Moderaterne støtter hvert et punktum i det her forslag. Mange tak.

Kl. 13:45

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Hr. Stinus Lindgren fra Radikale Venstre.

Kl. 13:45

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det, og tak for ordførertalen, hvor fru Monika Rubin jo opridsede mange af de problemer, vi står over for i forhold til børns og unges drukkultur, f.eks. antallet af døde som direkte følge af alkohol osv. osv. Ordføreren nævner, at det går bedre, og det er jo positivt, end da ordføreren selv var ung. En af forklaringerne på det kunne jo være, at man i 2004 indførte en aldersgrænse på 16 år, og at man i 2011 indførte en grænse på 16½ pct. i forhold til salg af alkohol. Så man har jo faktisk gjort nogle lovmæssige indgreb. Og det, man kan se, er, at det rent faktisk virker, når man indfører aldersgrænser.

Nu nævnte ordføreren, at ordføreren er læge, og jeg kunne godt tænke mig høre, om det gør indtryk på ordføreren, når Lægeforeningen kalder det en pinligt tynd aftale, når Kræftens Bekæmpelse kalder det en skuffende aftale, og når Hjerteforeningen kalder det en, hvad var det ordet var, uambitiøs aftale, og jeg kunne blive ved? Gør det indtryk på ordføreren, at alle de lægefaglige eksperter på området siger, at det her simpelt hen er forkert, det er ikke godt nok, og det kommer ikke til at gøre nogen forskel?

Kl. 13:46

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 13:46

Monika Rubin (M):

Mange tak til ordføreren for spørgsmålet. Selvfølgelig gør indtryk. Men som Venstres ordfører også sagde, er den her brede politiske aftale også indgået med en del kompromiser. Og vi indfører faktisk 30 initiativer på forebyggelsesområdet. Jeg synes, det er ærgerligt, at ordføreren ikke er med i den her aftale, selv om man ikke kan få alt det med ind, som man gerne vil.

I Moderaterne tror vi på, at en kulturændring tager tid. Og ja, der er blevet indført nogle ting tidligere, som forhåbentlig har haft en effekt. Vi ved jo ikke direkte, om det er det, der har givet den effekt, eller om det kan være andre kulturelle forandringer. Men nu indfører vi 30 nye initiativer. Og det er klart, at vi kommer til at følge det her, og det kan sagtens være, at vi i fremtiden bliver nødt til at gøre endnu mere. Men på nuværende tidspunkt bakker vi fuldt op om de her initiativer, for det er enormt vigtigt, at vi gør meget mere på forebyggelsesområdet for børn af unge.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Tak.

Kl. 13:47 over, hvorfor det er, de ikke søger om det her, hvis deres produkter er så gode.

Kl. 13:50

Kl. 13:47 **Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):**
Spørgeren.

Kl. 13:50

Stinus Lindgreen (RV):

Jamen det oplagte spørgsmål til det er jo så, om det er vigtigst at gøre mange ting, eller om det er vigtigst at gøre de rigtige ting. For du kunne lave 100 initiativer, men hvis ikke de rammer det rigtige sted, vil det ikke gøre nogen forskel.

I forhold til de 30 initiativer skal jeg være hurtig til at sige, at flere af dem er vi i Radikale Venstre enige i, og det er også derfor, vi bakkede op om de to første lovforslag, der implementerede dele af aftalen, hvilket ordføreren har undret sig over, men det er jo ikke så mærkeligt – man kan godt stemme for ting, man er enig i. Men hvis ikke man gør de rigtige ting, hvis ikke man gør det, som alle eksperter siger er det korrekte at gøre, hvis man rent faktisk vil det her problem til livs, så batter det jo ikke.

Så når nu vi f.eks. kigger på, som jeg nævnte før, at man ikke forbyder de rigtige smagsstoffer, man forbyder ikke de rigtige alkoholprodukter, tror ordføreren så virkelig, at man rammer det rigtige sted?

Kl. 13:48

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 13:48

Monika Rubin (M):

Tak for spørgsmålet. Jeg synes, det er ærgerligt, at ordføreren siger, at hvis ikke man gør de rigtige ting, så skal man ikke gøre noget som helst. Det her lovforslag er jo netop en hel masse initiativer på én gang, og nogle gange er det også mange bække små, der rent faktisk gør en forskel. Jeg tror på, at den her forebyggelsesaftale kommer til at gøre en rigtig stor forskel. Jeg tror på, at det, at man som ung mellem f.eks. 16 og 17 år ikke kan købe de helt stærke produkter, shots osv., gør, at det også bliver sværere at bingedrinke. Du skal trods alt drikke markant flere øl for at blive meget, meget fuld, end du skal, hvis du bæller en flaske shots eller en flaske vodka.

Kl. 13:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Louise Brown, Liberal Alliance.

Kl. 13:49

Louise Brown (LA):

Tak for det, og tak for ordførertalen. Jeg har et kort spørgsmål. Når nu fru Monika Rubin finder, at nikotin er så skadeligt, ønsker ordføreren så at forbyde nikotintyggegummi?

Kl. 13:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 13:49

Monika Rubin (M):

Mange tak for spørgsmålet. Nej, nu er det jo sådan, at der faktisk er nogle producenter, som har søgt om, at deres produkter kan blive brugt til rygestop. Det er også derfor, det nogle gange undrer mig, at nikotinbranchen taler så meget om, at deres produkter, nikotinposer, er så vanvittig gode i forbindelse med rygestop. Hvorfor er det, man så ikke søger om, at det bliver rygestopmedicin? For så kan man jo netop give det. Man kan give det til dem, der har brug for at stoppe med at ryge. Så jeg kan simpelt hen ikke lade være med at undre mig

Louise Brown (LA):

Tak for det, formand. Jeg tror, jeg har et enkelt spørgsmål tilbage.

Det må ordføreren spørge nikotinproducenterne om. Jeg ved ikke, hvad svaret er på det. Men hvis ordføreren gerne vil påpege, at nikotin er skadeligt for hjerner, der ikke er udviklet – det er de omkring 25-årsalderen – ønsker ordføreren så at forbyde nikotinprodukter, f.eks. nikotintyggegummi, og tobaksprodukter for mennesker under 25 år? For nikotin er jo nikotin, hvad enten det er i et tygegummi eller i en nikotinpose.

Kl. 13:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 13:50

Monika Rubin (M):

Nu er det, ligesom spørgeren siger, altså at vi har en lovgivning i Danmark, der vurderer, at når man er over 18 år, er man voksen, og det her med at lave reguleringer afhængigt af forskellige aldersgrænser, når man først er blevet voksen, er vi ikke fortalere for i Moderaterne. Men vi vil rigtig gerne gøre meget mere på forebyggelsesområdet, så langt færre mennesker generelt set bruger de nikotinprodukter, der er på markedet. Tro mig, jeg spørger nikotinproducenterne dagligt, ej, ikke dagligt, men jeg har spurgt dem flere gange, hvorfor det er, de ikke får søgt om, at deres produkter bliver klassificeret som brugbare i forbindelse med rygestop, når de påstår, at de er så gode.

Kl. 13:51

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører på talerstolen er hr. Per Larsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:51

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det, formand. Se, børn skal jo ikke gøre sig afhængige af nikotin og tobak, og det må de tage stilling til, når de bliver voksne, og vi Konservative har jo haft den dagsorden igennem rigtig lang tid. Nogle vil kunne huske, at det første beslutningsforslag, jeg fremsatte her i Folketingssalen, gik på, at vi skulle hæve prisen på cigaretter fra 40 til 60 kr., og det var faktisk lidt sensationelt, at vores konservative forslag om at hæve prisen fra 40 til 60 kr. blev vedtaget, og det var vi glade for.

Vi har behov for, og det er jo så også, det vi udmønter her, at tage en række initiativer for at undgå, at børn og unge bliver afhængige, og der har jo fra andre ordføreres side været redegjort for mange af tiltagene. Bl.a. er det jo sådan, at lovforslaget giver Sikkerhedsstyrelsen og også Forbrugerombudsmanden flere beføjelser i forhold til en effektiv kontrol. Lovforslaget skærper også reguleringen af salget af alkohol, sådan at de unge på 16-17 år kun må have lov til at købe alkohol med op til 6 pct.s alkoholindhold. Lovforslaget skærper også straffen for salget af tobaks- og nikotinprodukter, der markedsføres i Danmark.

Så har vi jo også syntes, at det ville være rigtig godt og hensigtsmæssigt at indføre en elektronisk aldersverificering, sådan at de

kassemedarbejdere, der skal sidde og føre kontrol med, hvad det er, der kommer igennem kassen, også har en reel mulighed for at kunne sikre, at der ikke er nogen, som kommer til at købe noget, som de ikke er gamle nok til. Så den der elektroniske aldersverificering vil være en kæmpe hjælp til de medarbejdere og også i forhold til deres arbejdsmiljø, fordi de jo somme tider bliver udsat for nogle ubehageligheder, når de spørger efter alderen på de købere, der kommer. Og det kommer jo selvfølgelig til at gælde alle de produkter, som der er en aldersgrænse på, altså alkohol, cigaretter, snus, lattergas, nikotinposer og andre sundhedsskadelige produkter.

Så har vi, når vi har kigget i høringssvarene, også kigget lidt på nogle af de bekymringer, som bl.a. Bryggeriforeningen, De Samvirkende Købmænd og også Dansk Erhverv har i forhold til det her med placeringen af varerne i butikkerne. Det er jo sådan, at Alkoholreklamenævnet har opgaven i forhold til at tilse, at man overholder de regler, der er på området, og der synes vi måske nok også at det skal blive ved med at ligge. Men jeg hørte også, at der var en anden ordfører, der havde bemærket, at ministeren også havde efterkommet nogle af de ønsker, der var fra butiksindehaverne, og ellers vil vi jo spørge ind til det i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Men for os er det en glædens dag, at vi nu får implementeret den aftale, som vi indgik for et års tid siden. Det er utrolig vigtigt. I forbindelse med det seneste forslag, vi behandlede her lidt tidligere i dag omkring fertilitet, synes jeg også, det er værd at bemærke, at vi jo har store problemer, i forhold til at der er masser af mennesker, der har behov for fertilitetsbehandling, og at meget af det åbenbart kan henføres til tobaksrygning. Så det er jo utrolig vigtigt, at vi holder fanen højt her og sikrer, at de unge først kommer i gang med at bruge de her produkter, når de er voksne. Tak for ordet.

Kl. 13:55

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste ordfører på talerstolen er Dansk Folkepartis ordfører, fru Mette Thiesen.

Kl. 13:56

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Tak, formand. Man siger jo, at formålet med den her lov er at beskytte børn og unge, og det lyder rigtig dejligt, og det føles sikkert også rigtig rart i maven, og det smager godt, men det klinger altså en lille smule hult. For hvis den her lov virkelig skulle handle om børn og unge, ville den jo handle om reel forebyggelse og ikke om at forbyde et legalt marked, så børn og unge sendes i armene på kriminelle. Jeg vil faktisk gå så langt som til at sige, at jeg er oprigtigt bekymret for, at den her lov kommer til at fremme salget af illegal tobak og nikotin til børn og unge. Jeg er også ret overbevist om, at den vil fremme grænsehandelen, eksempelvis i forhold til Sverige.

For den her lov vil skabe profiler hos de bander, som vil sælge illegale produkter enten online, hos virksomheder som SnusGiganten, fra et bagagerum på en parkeringsplads eller på sociale medier, og den her lov vil også sikre, at de unge, der gerne vil have fat i nikotinposerne, i bedste fald bare kan hente dem i Sverige, men i værste fald vil kunne købe produkterne det samme sted, som man kan købe hårde stoffer, opioider og andet, som for alt i verden ikke må komme ind i vores børn og unges liv.

Derfor synes jeg ikke, at den her lov er det, som den i hvert fald siger at den skal være. Flertallet bag aftalen siger jo rigtig mange gange, at det her er en lov, der skal beskytte de unge. Men man vil jo så gøre det ved de facto at forbyde nogle nikotinprodukter for alle voksne, som allerede er forbudt for børn, og ikke mindst for de voksne rygere, som gerne vil væk fra cigaretterne. For man kan ikke forbyde nikotinprodukterne for nogle, uden at det rammer

alle. Tag f.eks. det mest brugte nikotinprodukt i Danmark, nemlig en dåse Velo, som typisk har 11-12 mg nikotin pr. pose, hvad der er langt, langt fra de gigantiske mængder nikotin, som man ellers tit hører fortalere for den her aftale tale om at man kan bruge som skræmmebillede. Og selv om smagen af mentol ud over smagen af tobak er den eneste tilladte smag, vil dåsen faktisk være forbudt, fordi den indeholder lidt mere nikotin end den grænse på 9 mg, som man fra ministeriets side egenhændigt har fundet på at fastsætte i en bekendtgørelse.

Så er der egentlig noget, som jeg undrer mig lidt over, og som jeg godt kunne tænke mig at spørge om, nemlig om partierne i forbindelse med forebyggelsesaftalen vidste, at man jo så med det her forbyder ca. 90 pct. af de legale produkter på nikotinmarkedet, og om det fremgik af aftalen – jeg mindes i hvert fald ikke at have set det – eller om det egentlig bare er noget, der kommer fra Sundhedsministeriet, og om man så også er tryk ved, at det er embedsfolkene i ministeriet, der fastsætter grænserne, uden at man ligesom har behandlet det politisk. Det synes jeg er lidt problematisk.

Når man læser den her forebyggelsesaftale, kan man jo se, at der er en interessant lille detalje, og det er, at håndhævelsesindsatsen er finansieret af, at afgiften på en typisk dåse med nikotinposer med 11 mg pr. pose skal sættes op med omkring 12 kr. Men hvordan skal det så kunne ske, når man samtidig forbyder den slags produkter? Så der er nogle ting, som jeg studser en lille smule over, og som jeg kommer til at stille nogle spørgsmål til i udvalgsbehandlingen. I Finland har parlamentet faktisk netop i den her uge vedtaget en lov, som sætter en nikotingrænse på omkring 16 mg, og Finland er – skulle jeg hilse og sige – bestemt ikke et land, der er slapt, når det gælder reguleringen af tobak og nikotin, tværtimod. Men fordi de i Finland har oplevet en massiv grænsehandel fra Sverige, har man sat grænsen op og legaliseret nogle af de her produkter, som før var ulovlige, og det har man faktisk gjort, fordi man ønskede at have kontrol med de produkter, og hvem der køber dem. Det er ikke ligesom i Danmark, hvor man så går den modsatte vej og forbyder produkter fra de små handlende og man egentlig grundlæggende kommer til at ønske, at det så er det sorte marked, der står for den her handel.

Jeg ved også godt, at der ligger nogle initiativer i forebyggelsesaftalen, og jeg er en stor fan af, at vi giver Sikkerhedsstyrelsen flere muskler, men de her bøder på godt 50.000 kr. er altså en lille indtjening for dem, der sælger det på det sorte marked, så det kommer ikke til at afskrække de der virkelig hårdkogte bagmænd, som skruppelløst sælger de her stoffer til børn. Det er jeg bare nødt til at sige. Men man vil til gengæld gøre det vanskeligere for voksne rygere at skifte fra cigaretter til røgfri produkter, og så vil man jo også indirekte fremme bandernes mulighed for at opnå de her store profiler.

Hvis aftalen her virkelig kunne gavne de unge, ville jeg jo klappe i hænderne, men den her tilgang svarer lidt til, at man vil bekæmpe unge vanvidsbilister ved at forbyde et legalt salg af biler, der kan køre mere end 90 km/t. og i stedet lade banderne stå for salget af biler, der kan køre mere end 90 km/t., og det er altså helt ude af proportioner. Så jeg kommer til at stille en del spørgsmål i forbindelse med udvalgsbehandlingen, eller det er nok hr. Peter Kofod, der kommer til det i stedet for mig. Som sagt er der også gode ting i det i forhold til det her med alkoholen, men den her del omkring nikotinprodukterne giver altså ikke nogen mening.

Kl. 14:01

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Monika Rubin, Moderaterne.

Kl. 14:01

Kl. 14:03

Monika Rubin (M):

Tak. Det var søreme en meget, meget stor nejhat, ordføreren fik på her i forhold til hele nikotinområdet. Men jeg kunne rigtig godt tænke mig at spørge ordføreren ind til: Hvad vil Dansk Folkeparti gøre i forhold til forebyggelse af tobaks-, nikotin- og alkoholforbrug blandt børn og unge? Hvad vil I gøre?

Kl. 14:01

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:01

Mette Thiesen (DF):

Først vil jeg sige – og det nåede jeg ikke at få sagt i min tale – at det her i forhold til at sætte alkoholgrænsen ned, sådan at man stadig kan drikke øl og cider, men ikke kan drikke de her hårde shots osv., var sådan en del af det, som vi faktisk godt kunne støtte. Vi ved jo, at tobaksforbruget faktisk er gået ret markant ned for de helt unge og lidt mindre markant for dem, der er lidt ældre, og det er jo rigtig glædeligt. Så er der rigtig mange, der er begyndt at bruge nikotinprodukter, som, ja, bevarer, er lidt bedre, men man skulle jo helst komme helt uden om, at man brugte det, og det er hele tiden en drøftelse.

Jeg synes jo grundlæggende set, at meget af det her ligger hos familierne selv. Jeg er selv mor til to drenge, og det er da bl.a. mit ansvar at sikre. Det er da ikke hverken skolens eller statens eller nogen som helst andres ansvar at tage en god snak med min dreng om, hvad der er godt, og hvad der er skidt. Og man ved sådan set, at nogle af de her oplysningskampagner, man har kørt tidligere, nærmest har vækket interessen for det her. Så det er ekstremt svært. Men at forbyde 90 pct. af markedet for voksne mennesker synes jeg ikke giver nogen mening.

Kl. 14:02

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:02

Monika Rubin (M):

Så summa summarum er, at vi ikke skal gøre noget som helst for at forebygge nikotinforbruget blandt børn og unge mennesker i Danmark rent politisk.

Kl. 14:03

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:03

Mette Thiesen (DF):

Jo, det skal vi. Og det, vi kunne gøre, var at håndhæve den lovgivning, som allerede er der i dag. Det var faktisk noget af det, jeg anførte, da vi sad og forhandlede det her, for som jeg sagde, også under forhandlingerne, om den der 50.000-kronersgrænse: Små købmænd, som forsøger at overholde lovgivningen, men hvor der er en ungarbejder, der kommer til at tage fejl af et eller andet, skal nok blive ramt rigtig hårdt af det. Men de der skruppelløse kioskejere er fløjttende ligeglade. Der skal nogle helt andre ting til. Det er jo derfor, jeg sagde, at vi er nødt til at slå meget, meget hårdere ned på dem – altså langt hårdere. Luk de kiosker, hvis de sælger de der ulovlige produkter til børn!

Kl. 14:03

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Matilde Powers, Socialdemokratiet.**Matilde Powers (S):**

Tak for ordet. Og tak til ordføreren for talen. Jeg er glad for, at fru Mette Thiesen finder dele af aftalen rigtig positive. Der er dog noget, der bliver sagt i talen, som undrer mig, og det er, at det næsten kunne komme til at lyde, som om det var sådan, at hvis vi bare gjorde de her nye nikotinposer meget mere tilgængelige for alle, ville det nærmest løse alle problemer for vores unge mennesker. Faktat er jo, at cirka en tredjedel af alle unge mellem 15 og 25 år faktisk jævnligt bruger de her nye lovlige nikotinposer i dag. Er det en bekymring, som DF deler med mig, og hvad vil I i så fald gøre for at nedbringe forbruget blandt vores unge mennesker af de her lovlige nikotinposer?

Kl. 14:04

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:04

Mette Thiesen (DF):

Den gruppe, som ordføreren nævner, er den gruppe, hvor der så tilsvarende er et markant fald i forhold til at ryge cigaretter. At helt unge mennesker bruger nikotinposer, er både rigtig dårligt for deres tandkød og for deres tænder, og det er også rigtig dårligt for alt muligt andet. Det er i øvrigt ulovligt i dag, så det handler jo grundlæggende set om at få håndhævet den lovgivning, der allerede er. Så jeg vil sige, at det her med, at man bygger mere og mere lovgivning oven på lovgivningen uden at håndhæve den lovgivning, der allerede er i dag, er den ene ting, man kunne starte med.

Den anden ting handler om dem, som sælger de her produkter, bl.a. også de her Puff Bars, som vi har drøftet tidligere, og som for manges vedkommende er produceret i Kina med en masse dårlige stoffer i. Mange af dem er jo f.eks. de her kiosker osv., og det er der, hvor jeg siger, at hvis du har en indtjening på måske 100.000 kr. eller mere om måneden på at sælge de her produkter til børn, så er du altså lidt ligeglad med, at du måske én gang får en bøde på 50.000 kr. Der skal nogle andre ting til. Problemet er også, at hvis vi lukker ned for det i de her almindelige butikker, vil folk gå et andet sted hen, og det er bl.a. de steder, hvor man også sælger alt muligt andet dårligt, opioider og alt muligt andet.

Kl. 14:05

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:05

Matilde Powers (S):

Tak for svaret. Jeg er enig med ordføreren i, at det er meget, meget vigtigt, at vi får håndhævet de aldersgrænser, vi har i dag, som langt fra er blevet håndhævet tidligere. Der er dog stadig et meget, meget stort forbrug af de her lovlige nikotinposer blandt vores 18-, 19-, 20-, 21-årige, som stadig er meget unge mennesker. Er det en bekymring, som DF deler, og hvad vil DF i så fald gøre for at nedbringe forbruget af de her lovlige nikotinposer blandt den aldersgruppe?

Kl. 14:06

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:06

Mette Thiesen (DF):

Når man er over 18 år, er man myndig, og så er det ens eget ansvar, hvordan man lever sit liv, selvfølgelig inden for nogle fastsatte rammer fra staten. Der har vi nogle ret grundlæggende regler for, hvordan man opfører sig. Men derudover vil jeg sige, at om man

har lyst til at ryge cigaretter eller man har lyst til at drikke et ekstra glas rødvin eller andet, kommer vi simpelt hen ikke til at blande os i. Vi vil da klart opfordre folk til, at de forsøger at holde op med at ryge. Det er jo også det, mange bruger nikotinposerne til; det er jo faktisk et forsøg på at holde op med at ryge. Men vi kommer ikke til at gå ind og være formynderiske på den måde, som ordføreren lægger op til. Jeg ved godt, at ordføreren er meget optaget af at lave rigtig mange forbud osv.; det er vi ikke i Dansk Folkeparti på det her område.

Kl. 14:07

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i talerrækken er hr. Stinus Lindgreen fra Radikale Venstre.

Kl. 14:07

(Ordfører)

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for ordet, formand. Så kom vi til den tredje og sidste delaftale af den forebyggelsesaftale, som vi jo som bekendt ikke er en del af. Jeg kan forstå, at der både er undren og ærgrelse over, hvorfor vi ikke er med. Jeg håber, det bliver lidt klarere efter min ordførelse her i dag.

Den korte udgave, hvis man ikke kan vente, er, at vi er helt på linje med alle de sundhedsfaglige eksperter, organisationer og selv vores egen Sundhedsstyrelse, der siger, at det her ikke er den rigtige vej at gå. Det er, som citeret før af fru Monika Rubin, uambitiøst, det er tyndt, og det er skuffende, for det er nogle alvorlige problemer, vi står over for, som vi også har hørt tidligere, i forhold til antallet af dødsfald som en direkte konsekvens af rygning og alkohol og af den alkoholkultur, vi desværre har i Danmark blandt børn og unge. Der ligger Danmark jo i top på en meget uheldig måde. For forebyggelse er vigtigt, og det er vigtigt, at vi gør noget, men det er også vigtigt, at vi gør det rigtige.

Det er som sagt den tredje delaftale, og jeg har jo lært, at man skal sige noget positivt, så noget negativt og så noget positivt igen. Så jeg vil starte med at sige, at der er gode ting i den her forebyggelsesaftale. Der var jo en grund til, at vi bakkede op om de to første delaftaler, og der er også dele i det lovforslag, vi står med her i dag, som vi i Radikale Venstre er fuldstændig enige i. Det handler om det, som flere andre har nævnt, nemlig at vi styrker Sikkerhedsstyrelsens beføjelser, gør det muligt at håndhæve loven bedre og straffer dem, der sælger ulovlige produkter. Alt det er fornuftigt og godt og noget, vi i Radikale Venstre gerne vil støtte.

Men så er der selvfølgelig en grund til, at vi ikke er gået med. Jeg kan forstå, at det ikke er alle ordførere, der helt er med på hvorfor, så jeg kan gentage det, jeg også sagde i forhandlingslokalet, for jeg kan i det mindste referere mig selv. Der er tre dele i det her lovforslag, som vi mener enten er ligegyldige eller i værste fald direkte skadelige for den indsats, vi prøver at lave her. Noget af det har jeg været inde på tidligere. Det handler f.eks. om de smagsstoffer i nikotinposer, vi forbyder. Vi er enige i problemet. Børn og unge bruger nikotin, og de bliver afhængige af det, og risikoen for, at de begynder at ryge, er stor – det kan vi se – og rygning er jo den store dræber, som man ikke kan sige noget godt om. Det er en ekstremt kynisk og kreativ branche, vi står over for her. De gør, hvad de kan for at skabe og fastholde deres kunder i afhængighed.

Desværre har man så valgt at forbyde de smagsstoffer, som børn og unge primært ikke bruger. Vi kan jo se i de data, vi alle sammen har fået under forhandlingerne, at det primært er mentolsmagene, som børn og unge bruger. Alligevel er de stadig tilladte. Så hvad er formålet, når man lader de ting, som de unge bruger, være tilladte? Det har jeg meget svært ved at se.

Det samme gælder alkohol. Vi er enige i problemet, men vi mener, det er den forkerte løsning, man har valgt her. Faktisk mener vi,

at det er en direkte skadelig løsning, fordi vi risikerer at blåstemple den kultur, som vi alle sammen finder problematisk. Man siger jo, at det er helt okay at drikke sig fuld til j-dag, så længe det bare gælder øl, der er under 6 pct.; så er det helt okay. Men det er ikke rigtigt. Om du bliver fuld af det ene eller det andet er irrelevant. Det er irrelevant, om det er vodka, om det er vin, eller om det er øl. Alkohol er alkohol. Vi kan se, at de produkter, som denne aldersgruppe primært bruger, fortsat vil være tilladte. Det er øl, det er cider, det er alkoholsodavand, det er alt det, som de stadig væk kan købe. Derfor synes jeg, det her er den forkerte vej at gå, og problemet er, at vi så gør noget nu og ikke kommer til at gøre det rigtige senere, for nu har vi jo besluttet noget, som ikke virker.

Så er der nattelivszoneerne, som jeg i bedste fald finder en lille smule mystiske. Vi forbyder salg der, altså de må ikke købe noget i nattelivszone, men de kan jo bare gå et par gader længere væk og købe det i Netto rundt om hjørnet, og så er det fuldt ud lovligt. Jeg har svært ved at se idéen i det. Jeg har svært ved at se, hvad det er for et problem, man prøver at løse. Jeg har også svært ved at se, at det her er en løsning på det problem. Så der er altså nogle elementer her, som vi finder stærkt problematiske, og som vi ikke kan bakke op om.

Så er der andre dele, som jo desværre ikke kom med. Det er rigtig godt, at der står en passus om, at man skal følge op på aftalen. Det, vi jo bad om fra Radikale Venstres side, var at gøre det lidt mere konkret og lidt mere håndfast og sige, hvad det er, vi gerne vil nå, så vi har noget at stå på mål for, og så vi om 1, 2 eller 3 år kan se, om vi har reduceret antallet af unge, der bingedrinker, og om vi har reduceret antallet af unge, der er afhængige af nikotin. På den måde kan man se det, et målbart tal, og hvis vi ikke har nået det mål, gør vi noget mere, men det er jo ikke det, der står. Der står bare, at man vil følge op på det, og det er simpelt hen for vagt til, at vi kan se, at det kommer til at have nogen reel effekt.

Så er der det, vi ikke gør, det, vi burde have gjort. Det er selvfølgelig at indføre en generel aldersgrænse på 18 år for salg af alkohol. Det er det, alle peger på virker. Vi kan se, det virker i andre lande. Vi kunne se, det virkede, da vi indførte en aldersgrænse i Danmark. Som fru Monika Rubin også siger, drak de unge mere tidligere, ja, og det var, fordi vi indførte en aldersgrænse. Vi ved, det virker. Vi ved, det er det, alle eksperter peger på man burde have gjort.

Det samme gælder prisen på tobak. Vi har i vores 2030-plan lagt op til at hæve prisen til i omegnen af 95 kr. for en pakke cigaretter, fordi det er det, vi ved virker. Det er det, der gør, at unge ikke begynder at ryge, altså hvis det er for dyrt. De er meget prisfølsomme. Det er de to vigtigste greb overhovedet. Dem valgte man ikke at gøre brug af. Til gengæld gør man nogle ting, som vi ikke kan se effekten af.

Så vi kommer til at bede om noget. Vi regner ikke med stor opbakning. Hvis vi kan få delt lovforslaget op, så vi kan få taget de tre elementer ud, som vi er uenige i, så vil vi gerne stemme for de ting, vi mener er gode, og imod det, vi mener ikke vil virke.

Her til sidst lovede jeg at hilse fra hr. Peder Hvelplund, der desværre ikke kunne være her, og sige, at han er enig i både opdelingen og min kritik af lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:12

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er en række korte bemærkninger, og den første er fra hr. Christoffer Aagaard Melson, Venstre.

Kl. 14:12

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak til ordføreren for talen. Forskellen i forhold til de her smage er, at en meget, meget stor gruppe af voksne jo bruger produkter, der f.eks. smager af mentol.

Anerkender ordføreren ikke også, at hvis du fra den ene dag til den anden forbyder et produkt, som rigtig, rigtig mange tusind mennesker bruger, så skaber du med stor sandsynlighed et meget lukrativt stort illegalt marked, hvor der jo ikke bliver spurgt om id, så der altså også er nogle konsekvenser ved at foreslå de her mere drastiske tilgange til det, som ordføreren gør her? Og anerkender ordføreren så ikke, at vi risikerer at skabe et sted, hvor de unge kan gå hen og få det, uden at der bliver spurgt om id, og samtidig blive tilbudt nogle måske endnu værre ting? Så jeg vil bare høre, om ordføreren ikke anerkender, at der er nogle dilemmaer i de her ting?

Kl. 14:13

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Stinus Lindgreen (RV):

Det anerkender jeg fuldt ud. Min pointe var, at man her vælger at lave et tiltag, som jo bevisligt ud fra de data, vi har fået, ikke vil have en stor effekt, fordi det ikke er de smage, de unge i forvejen bruger. Så man forbyder nogle smage, for at børn og unge ikke skal begynde at bruge det – ja, men I forbyder de smage, som de i forvejen ikke vælger, og så har jeg lidt svært ved at se pointen med det.

Kl. 14:14

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Matilde Powers, Socialdemokratiet.

Kl. 14:14

Matilde Powers (S):

Tak for ordet. Ordføreren har nævnt et par gange i dag, at man hellere skal gøre de få rigtige ting end mange ting. Jeg tolker heraf, at ordføreren mener, at det var bedre, at vi i stedet for en stor aftale med 30 initiativer havde besluttet, at vi bare lavede en entydig 18-årsgrænse for salg af alkohol. Fakta er, at selv om der i mange år har været en aldersgrænse for salg af alkohol på 16 år, så har langt, langt de fleste børn på 13, 14, 15 år kunnet købe alt det alkohol, de ville. Mener ordføreren, at hvis vi bare havde taget det ene initiativ, en aldersgrænse på 18 år, så havde vi løst alle problemer i Danmark med, at børn og unge under 18 år drak alkohol?

Kl. 14:15

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:15

Stinus Lindgreen (RV):

Jeg beklager, hvis jeg har formuleret mig uklart. Min pointe var, at du kan lave nok så mange tiltag, og hvis ingen af tiltagene har nogen effekt, er det ligegyldigt. Herved ikke sagt, at tiltagene her er ligegyldige, for der er gode tiltag i pakken. Min pointe var bare, at du jo kan lave 100 tiltag, men hvis de alle sammen er noget, som ikke har nogen effekt, er det irrelevant. Det var det ene. Jeg beklager, hvis jeg ikke fik sagt det klart, for der er gode tiltag i den samlede aftale, som vi jo bakkede op om.

Så spørger ordføreren, om det ville løse alle problemer at lave en 18-årsaldersgrænse. Nej, det ville det ganske givet ikke, men hvis ordføreren spørger om, at hvis jeg kunne have valgt mellem aftalen, som den ligger her, og en aftale med en 18-årsaldersgrænse, ja, så tror jeg, jeg ville have valgt en 18-årsaldersgrænse, fordi det er det, alle peger på som den vigtigste knap overhovedet, når vi snakker alkoholforbrug og de afledte effekter i forhold til kulturen, i forhold til hvor nemt det er at sige fra, i forhold til hvor nemt det er at sætte

grænser som forældre, som uddannelsesinstitution osv., og det ville blive markant nemmere.

Vi ved, at aldersgrænser virker. Vi så det i Danmark, da vi indførte en 16-årsaldersgrænse. Det havde af gode grunde en mærkbar effekt på salget til 15-årige, og vi kan se i de andre lande, der har en 18-års aldersgrænse, at det virker.

Kl. 14:16

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:16

Matilde Powers (S):

Ordføreren valgte så af de grunde at forlade forhandlingslokalet i stedet for at blive og prøve at påvirke indholdet til at gå i den retning, ordføreren ønskede – det var enten slet ikke at påvirke eller at få det præcist, som man ville have. Mener ordføreren, at han hjælper vores børns og unges sundhed og sikkerhed mere ved at have forladt forhandlingslokalet, end hvis han var blevet og havde prøve at påvirke den aftale, der lå?

Kl. 14:16

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:16

Stinus Lindgreen (RV):

Faktum er jo, at jeg blev til nærmest det sidste møde, men det, jeg foreslog, blev ikke imødekommet. Jeg foreslog eksemplvis, at man skulle sænke alkoholprocenten, og så ville jeg sænke den til 1,2 pct. – det er definitionen på en letøl; så ville jeg gerne have været med. Jeg foreslog, at vi f.eks. lavede nogle håndfaste opfølgningspunkter, så vi kunne sige, at hvis ikke vi har nået det, det og det om et eller andet antal år, i forhold til hvor mange der drikker og hvor mange der ryger, så må vi gøre noget mere. Det skal være bindende og ikke bare en passus om, at vi skal følge området, men nogle bindende mål for, hvad vi skal nå. Det var der heller ikke interesse for.

Så jeg har prøvet, men de væsentligste kriterier blev ikke imødekommet, og så vil jeg hellere ikke være med, for jeg mener ikke, at det her kommer til at løse noget. Tværtimod kommer det til at låse Folketinget, for nu har man lavet en aftale. Vi kommer ikke til at lave de reelle greb, for nu har vi en aftale, som man jo kan stå på, uanset om den virker eller ej.

Kl. 14:17

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Monika Rubin, Moderaterne.

Kl. 14:17

Monika Rubin (M):

Tak for ordførerens tale. Nu stiller jeg et spørgsmål, som ordføreren ikke behøver svare på: Hvor mange mandater er det, Radikale har? Det er jo ikke 90. Det er det heller ikke for Moderaterne, og det er det heller ikke for nogen af de andre partier, der indgår i den her aftale.

Normalt synes jeg faktisk, at vi har et rigtig godt samarbejde på sundhedsområdet, og jeg ved, at ordførerens parti går ekstremt meget op i forebyggelse. Derfor undrer det mig bare virkelig stadig væk, at man ikke vælger at gå med i en politisk aftale om forebyggelse målrettet børn og unge i forhold til tobak, nikotin og alkohol. Når man mener, der er rigtig mange af tingene, der faktisk er gode, og man vil gerne have delt lovforslaget op, så man kan stemme for de ting, man mener er gode, synes jeg, det er ærgerligt, at man tager den her hat på, der hedder, at hvis ikke vi kan få det hundrede procent, som vi gerne have det, så vil vi ikke være med.

Så mit spørgsmål til ordføreren er: Hvis nu lovforslaget ender med ikke at blive delt op, hvad kommer ordførerens parti så til at stemme? Kommer ordføreren til at stemme lovforslaget igennem, eller kommer Radikale Venstre til at stemme imod lovforslaget?

Kl. 14:18

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:18

Stinus Lindgreen (RV):

Som fru Monika Rubin måske husker fra forhandlingerne, så kom jeg med forskellige kompromisforslag, f.eks. – som jeg lige har nævnt – en anden procent for tilladt alkohol til børn og unge på 16-17 år og krav til, hvad vi skulle følge op på for at gøre noget mere, men det blev ikke imødekommet.

Så er der gode ting, men jeg kan ikke stå på mål for en aftale, som jeg mener kommer til at låse os og faktisk kommer til at gøre noget direkte skadeligt. Og jeg mener helt oprigtigt, at det at lave en alkoholprocent på 6 pct. er forkert og sender et forkert signal og kommer til at skade vores vores indsats imod den alkoholkultur, vi er enige om er forkert. Derfor kan vi ikke være med i den samlede aftale. Men det ændrer ikke på, at vi kan støtte nogle tiltag, f.eks. hvordan vi kan føre tilsyn og straffe osv. – det vil vi meget gerne gøre.

I forhold til spørgsmålet om, hvad vi vil gøre, hvis det ikke bliver delt op, kommer vi nok til at stemme gult.

Kl. 14:19

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:19

Monika Rubin (M):

Jeg synes, det er superægerligt, at ordførerens parti kommer til at stemme imod den her forebyggelsesaftale, som er den største forebyggelsesaftale, vi har lavet i utrolig lang tid.

Det her med, at ordføreren siger, at man låser Folketinget for nogen sinde at tale forebyggelse i fremtiden, tror jeg simpelt hen ikke på. Der står jo også i aftaleteksten, at vi kommer til at følge området. Jeg stod også og sagde på talerstolen, at vi også er åbne for at gøre andre ting i fremtiden, hvis det her viser sig ikke at være nok.

Jeg synes bare, det er superægerligt, at man ikke er med til at indgå nogle flere kompromiser. De 6 pct. var jo også et kompromis. Der var jo nogle partier, der gerne ville have, at grænsen lå endnu længere oppe. Og Sådan er det politik, det er jo kompromisernes kunst nogle gange. Jeg synes faktisk, at den her aftale med så mange gode initiativer ville klæde De Radikale også at være med i, netop når forebyggelse er så vigtigt.

Kl. 14:20

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 14:20

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for de gode råd, som jeg bare er uenig i. Så må jeg igen gentage det, for ordføreren har tydeligvis ikke hørt, hvad jeg sagde. Jeg sagde ikke »aldrig«, jeg sagde »i lang tid«. Det her bliver politiken i Danmark i lang tid, før vi kommer til at lave noget som helst i forhold til alkoholprocenten eller aldersgrænsen. Og så sagde jeg rimelig klart, synes jeg, at vi ikke stemmer imod, vi stemmer gult; der er trods alt forskel. For jeg anerkender, der er gode ting i aftalen – bare lige så vi trods alt refererer hinanden korrekt.

Kl. 14:20

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Næste og sådan set også sidste ordfører i talerrækken er fru Helene Bryden-sholt fra Alternativet.

Kl. 14:21

(Ordfører)

Helene Brydensholt (ALT):

Tak for det. I Alternativet er vi glade for at være en del af aftalen om en forebyggelsesplan, som har et meget klart formål, nemlig at reducere unges forbrug af alkohol, nikotinprodukter og tobak, der kan have alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser. Vi ved, at netop disse produkter er særlig skadelige og vanedannende for børn og unge, og det er derfor vores ansvar at skabe bedre rammer, som beskytter og forebygger unges adgang til disse produkter.

Med dette lovforslag sikrer vi bl.a., at aldersgrænsen for køb af stærkere alkohol hæves for 16-17-årige, og vi forbyder salg af alkohol til unge under 18 år i nattelivs zoner mellem kl. 22 og 8 om morgenen. Tiltagene har til formål at reducere risikoen for, at unge nemt fristes til at købe og forbruge alkohol. Samtidig bidrager de til at fremme en ansvarlig alkoholkultur, der beskytter unges fysiske og mentale sundhed. Med dette lovforslag regulerer vi også tobaks- og nikotinprodukter for at gøre dem mindre attraktive. Samtidig indfører vi flere røg- og dampfri miljøer for at skabe sundere offentlige rum for alle borgere og beskytte mod passiv rygning.

Ved at skærpe reglerne for salg og markedsføring af tobak og alkohol tager vi et vigtigt skridt mod at sikre vores børn og unge en sundere fremtid, og dette lovforslag giver os mulighed for at beskytte dem i en afgørende periode af livet, hvor de er særlig sårbare over for afhængighedsdannende produkter. Samtidig skaber vi rammerne for, at de kan træffe sundere valg og undgå de langsigtede konsekvenser, som både tobak og alkohol kan have på deres helbred og livskvalitet.

Vi håber samtidig, at den her aftale bliver startskuddet til en bredere samtale om, hvordan vi kan skabe sundere rammer for de kommende generationer, heriblandt alkoholfrie fællesskaber. Tak for ordet.

Kl. 14:22

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er lidt problemer med teknikken. (Helene Bryden-sholt (ALT): Det kan være, det har noget med mig at gøre. Det havde det sidste gang). Er der nogen, der ønsker ordet? Jeg kigger rundt fysisk. I stedet for at udsætte mødet træffer jeg den beslutning at sige tak til ordføreren for indlægget. Nu er det indenrigs- og sundhedsministeren, der har ordet, og der kan vi jo nok forvente, at der kommer nogle korte bemærkninger til det. Derfor vil vi i mellemtiden arbejde på at få systemet op at køre igen. Men nu er det indenrigs- og sundhedsministeren, der har ordet.

Kl. 14:23

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det, formand, og tak til ordførerne for bemærkningerne her i forbindelse med førstebehandlingen. I har hørt mig sige det før, og jeg siger det gerne igen: Tobak og nikotin er ikke for børn og unge. Der er tale om sundhedsskadelige og stærkt afhængighedsdannende produkter, og særlig vores børn og unge er sårbare. Vi har i de seneste år set en stor udvikling af nye nikotinprodukter. Og ikke nok med, at der hele tiden kommer flere og flere nye produkter. Mange af dem appellerer tydeligvis særlig til de yngre generationer. Altså, man sidder jo ikke og opfinder nikotinprodukter med vandmelonsmag for at kunne appellere til voksne mennesker. Det er målrettet, at man går efter børn og unge. Hvis ikke man anerkender det, synes

jeg simpelt hen at man godt nok er en anelse naiv, når vi snakker markedsføring.

Vi kan se på tallene, at knap 36 pct. af danske unge mellem 15 og 29 år bruger en form for tobaks- eller nikotinprodukt. Det er mere end hver tredje ung – mere end hver tredje! Det må og skal vi lave om på. Og derfor er i dag også et vigtigt skridt i den rigtige retning, som vi tager blandt aftalepartierne. Lovforslaget her er, som I jo ved, den sidste del af udmøntningen af aftalen om en forebyggelsesplan mod tobak, nikotin og alkohol. Det er en aftale, jeg er glad for og stolt af, at regeringen indgik sammen med SF, Danmarksdemokraterne, Det Konservative Folkeparti og Alternativet tilbage i november 2023, og tak til partierne for at være med til at tage ansvar.

Jeg er fuldstændig enig med den tidligere ordfører, der tog ordet i forhold til den radikale ordfører: Jeg begriber heller ikke, at fordi man ikke kan komme igennem med alt, hvad man måtte have af ønsker som politisk parti, så går man i hvert fald ikke med i de aftaler, hvor man rent faktisk også anerkender, at her tager man et vigtigt skridt i den rigtige retning. Altså, det virker, som om man så hellere vil være imod og stå uden for, på trods af at man plejer at hævde, at forebyggelse er et vigtigt område. Men det ved jeg ikke om er en del af en eller anden helt særlig radikal logik, som jeg ikke skal prale af nødvendigvis at kunne oversætte og forstå, men jeg forstår oprigtigt ikke, hvorfor man ikke er med.

Men jeg er glad for, at vi nu blandt aftalepartierne jo har en vigtig fælles ambition om, at børn af unges forbrug af tobak, nikotin og alkohol skal vi have nedbragt. Jeg er glad for opbakningen til, at vi tager et stort og vigtigt ansvar for at beskytte vores børn og unge – et ansvar, som man som forældre naturligvis også først og fremmest har, men hvor vi også som samfund har et vigtigt ansvar i forhold til at beskytte vores børn og unge. Og det gælder generelt, men det gælder i særdeleshed i forhold til tobak og nikotin, men også alkohol.

Danske unge er indehavere af en kedelig rekord, nemlig europarekord i druk, og drikker sig mere og oftere fulde end andre europæiske unge. Tilgængeligheden er stor – også for stor. Det er simpelt hen for nemt at få fingrene i alkohol, cigaretter og andre nikotinholdige produkter for alt for mange børn og unge under 18 år. Det er åbenlyst, at det har været meget, meget let at kunne købe det, uden at man er blevet spurgt til identifikation, på trods af at vi efterhånden i det her samfund igennem mange, mange år har haft en 18-årsgrænse for eksempelvis køb af tobak. Og jeg tvivler altså på, at det er forældrene, som lige har været en tur nede i SuperBrugsen at købe smøger til deres børn og unge.

Så tog vi jo et vigtigt skridt med det lovforslag, vi behandlede i foråret, hvor vi satte ind over for de her ulovlige puffbars og gav muligheden for at indføre unge kontroll købere, og med det her lovforslag tager vi så de næste vigtige skridt, hvor vi kommer hele vejen rundt med sigtekorset skarpt rettet mod at sikre en bedre beskyttelse af vores børn og unge. Jeg anerkender, at vi har med et omfattende lovforslag at gøre. Ud af forebyggelsesaftalens 30 initiativer implementerer vi over halvdelen af dem med lovforslaget, vi behandler her i dag – 16 af dem, for at være helt præcis. Jeg skal undlade at gennemgå det hele i detaljer, men jeg vil alligevel godt tillade mig at lave et par nedslag.

Først stiller vi nu krav til indhold og udseende af flere tobaks- og nikotinprodukter for at gøre dem mindre attraktive. Det gælder særlig i forhold til nikotinposerne, som går under betegnelsen tobakssurrogater. Vi indfører bl.a. et forbud imod smage i nikotinprodukter med undtagelse af tobak og mentol. Det gør vi, da det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at netop smagsstoffer er en af hovedårsagerne til, at børn og unge prøver nikotinprodukterne, og det hører altså ingen steder hjemme, at nikotin bliver solgt med smage af slik eller frugt. Det appellerer, må man sige, temmelig stærkt til børn og unge og særlig også med nogle af de her meget kreative indpakninger,

hvor man nærmest kan få indtryk af, at det er en eller anden form for legetøj, man nu kan købe sig. Og derfor er jeg glad for, at vi nu også strammer op på reglerne, så nikotinposer ligesom e-cigaretter ikke må smage af bubblegum, jordbær, cola og den slags.

Kl. 14:29

Så sætter vi også ind i forhold til en øvre grænse for produkternes tilladte indhold af nikotin. Lad mig dermed også give et par bemærkninger til LA's ordfører, der havde en række kommentarer omkring det. Vi sætter ind, fordi med den viden, der findes på området, handler det jo om at begrænse de risici, der er forbundet med nikotin. Vi ved fra cigaretterne, at et lavt nikotinindhold kan bidrage til en reduktion i forbrug og nikotinafhængighed. Det er en pointe i sig selv. Og den foreslåede grænse på de 9 mg i nikotin i nikotinposer er jo i øvrigt foreslået i en bekendtgørelse og ikke i lovforslaget, som behandles i dag. Det har været i høring.

Men når det er sagt, er den pågældende foreslåede grænse på de 9 mg jo sat, med henblik på at det her skal have en reel effekt på børns og unges indtag af nikotin, også for at begrænse de risici, der er forbundet med nikotin, fordi vi ved, at børn og unge er særlig følsomme over for de skadelige virkninger af nikotin og hurtigere bliver afhængige end voksne. Socialdemokratiets ordfører havde bl.a. en rigtig vigtig pointe i forhold til, hvordan børn og unges hjerner ikke er færdigudviklede og rent faktisk tager skade af det her.

Det, som Liberal Alliance og Dansk Folkeparti nævner omkring 90 pct. af markedet, synes jeg godt nok er skævt og noget langt ude i forhold til sin argumentation. Der kunne man jo som ordfører fra en af de to pågældende partier overveje, om det ikke kunne tænkes, at man nu som producent er frit stillet til at ændre sit produkt, hvis man gerne vil markedsføre det i et givent land. Skal vi lave den forudsigtelse, at dem, der så i dag producerer noget med, lad os sige 20 mg, 16 mg eller 12 mg, mon ikke fortsat gerne vil markedsføre deres produkt og dermed omstiller det til i stedet de 9 mg, som nu er foreslået via en bekendtgørelsesændring? Derfor er det simpelt hen sort at sidde og tale om det der med, at man nu forbyder 90 pct. af det lovlige marked.

Nå. Med lovforslaget indfører vi for det første krav til standardiseret emballage for tobakssurrogater, som vi f.eks. kender det fra cigaretterne, så børn og unge ikke fristes af de her fancy og meget farverige, må man sige, indpakninger.

For det andet sætter vi ind på alkoholområdet ved at gøre det mindre tilgængeligt for børn og unge at indtage stærk alkohol. Fremover må de 16-17-årige kun købe alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent til og med 6 pct. Det gør vi for at understøtte og skabe nogle bedre rammer for en kultur, der i mindre grad er præget af rusdrikning, altså hvor man indtager mange genstande hurtigt.

Men en kultur ændres jo ikke bare ved, at vi her i dag i Folketingssalen nu vedtager et vigtigt lovforslag. Kultur er jo noget, der forandres og skal forandres derude. Det er her, forældreansvaret har en helt afgørende rolle, men også her med forebyggelsesaftalen synes jeg faktisk at det har været rigtig godt og vigtigt, at vi nu også har afsat nogle midler til også at kunne være med til at understøtte og fremme fællesskaber for unge, hvor det ikke er alkoholen, der er i fokus. Også tak til partierne for at bringe det med ind i den samlede aftale.

For det tredje styrker vi kontrollen. Det nytter ikke noget, at vi i Folketinget vedtager en hel masse nye krav og regler, hvis de ikke bliver overholdt. Her giver vi jo kontrolmyndighederne, altså Sikkerhedsstyrelsen og Forbrugerombudsmanden, flere beføjelser. Begge myndigheder får bl.a. hjemmel til nu at kunne udstede administrative bødeforelæg, og med det er hensigten, at der fremover skal være kortere tid fra overtrædelse til konsekvens. Så skruer vi også op for konsekvenserne ved at overtræde reglerne. Det gør vi ved at hæve bødeniveauerne, og vi udvider også Sikkerhedsstyrelsens mulighed

for simpelt hen at kunne fratage retten til, at man kan sælge tobaks- og nikotinprodukter.

Med de tiltag, der udmøntes med lovforslaget her, og med forebyggelsesaftalens øvrige initiativer synes jeg at vi i fællesskab blandt aftalepartierne tager et stort og vigtigt skridt i forhold til børn og unges sundhed. Og med de ord vil jeg takke for Folketingets opmærksomhed. Jeg står naturligvis til rådighed i forhold til også den videre udvalgsbehandling med besvarelse af de spørgsmål, som udvalgsmedlemmerne måtte have undervejs.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Inden der er spørgsmål i udvalget, er der et spørgsmål her i salen fra fru Louise Brown, Liberal Alliance.

Kl. 14:33

Louise Brown (LA):

Tak, formand. Og tak til sundhedsministeren for talen og for opsummeringen. Det er rigtigt, at jeg nævnte smag i forhold til de her produkter, deriblandt smagen af vandmelon. Det er ikke min overbevisning, at de her produkter bliver lavet til børn. Der er altså også voksne mennesker, der benytter sig af de her smage, f.eks. til netop rygeafvænnning, eller fordi det smager godt. Og så er det muligt, at jeg er naiv, men jeg vil trods alt hellere være naiv og ordentlig over for mine medmennesker end være dømmende og formynderisk. I forhold til at begrænse risiciene ved at lægge 9 mg i poserne oplever jeg lidt, at det er en arbitrær grænse, der sådan er trukket ud af den blå luft. Hvilken evidens er der er for, at det her kommer til at virke?

Kl. 14:34

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:34

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

For det første mener jeg, at man må anerkende, at produkter, der smager af vandmelon, cola og bubblegum osv., nok også er lavet særlig for at få nogle til at starte tidligt på noget, man gerne vil have at de så efterfølgende bliver afhængige af, så de dermed bliver forbrugere af det i rigtig lang tid, nemlig børn og unge. Altså, det er nok ikke voksne, der sådan går og tænker: Mmm, i dag skal vi have nogle vandmelonsprodukter!

Men selvfølgelig kan man finde nogle voksne, der sikkert også gerne vil bruge det, og som gerne vil holde op med at ryge. Der vil jeg jo bare anbefale, at man så, hvis man gerne vil holde op med at ryge, køber nogle af de produkter, der medicinsk er godkendt til rygeafvænnning. Jeg tror, at man både kan få frugtsmag, lakridssmag og andet, men det er jo netop produkter, som er medicinsk godkendt. Og hvis man mener, at man i nikotin- eller tobaksindustrien mener, at man producerer noget, der er så fantastisk, og som får folk til at holde op med at ryge, så vil jeg varmt anbefale, at nogle af dem også tør indsende en ansøgning om at få godkendt deres produkter medicinsk til rygeafvænnning. Det er der ingen der har gjort endnu, og det er der nok en god grund til.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 14:35

Louise Brown (LA):

Tak for det. Jeg citerer lige fra aftalen, hvor der på side 2 står:

»Aftalepartierne vil forhøje afgiften på nikotinprodukter, så en dåse med nikotinposer stiger med ca. 12 kr. og prisniveauet dermed forventes at være tæt på prisen på en pakke cigaretter.«

Så står der videre på side 6:

»Det kan ikke udelukkes, at der også vil være eksempler, hvor nikotinposer bliver dyrere end cigaretter.«

Det er jo lavet ud fra en beregning, hvor det er 11 mg pr. nikotinpose med en afgift på 10 øre pr. mg. Nu laver man så om på det og gør det til 9 mg i stedet for. Har man regnet på, hvilken effekt det her vil have på provenuet?

Kl. 14:36

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:36

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jeg må først og fremmest gøre opmærksom på, at afgiftsdelen jo ikke er en del af lovforslaget her. Det henhører under skatteministerens ressort. Og vi bliver selvfølgelig ved med at lave den planlagte afgiftsstigning, som vi også har indgået en politisk aftale om blandt partierne bag forebyggelsesaftalen.

Kl. 14:37

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af ejendomsskatteloven, lov om kommunal indkomstskat og statens afregning af grundskyld og dækningsafgift til kommunerne, ejendomsvurderingsloven, skattekонтроlloven og kildeskatteloven. (Stigningsbegrænsningsordning for dækningsafgift af erhvervsejendomme, justeringer til pensionistlæneordningen til betaling af grundskyld m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 14:37

Forhandling

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Forhandlingen er åbnet. Første ordfører er, og han er allerede klar, hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:38

(Ordfører)

Thomas Skriver Jensen (S):

Det var noget af en liste, og tak for det, formand. Det er jo korrekt, at det her lovforslag er en udmøntning af de dele af aftalen, der hedder »Aftale om øget tryghed om de nye erhvervsvurderinger«, der handler om en stigningsbegrænsningsordning for dækningsafgift af erhvervsejendomme. Det er en aftale, der er blevet indgået den 10. november 2023 mellem regeringen og flere partier.

Dækningsafgiften er en skat, den enkelte kommune kan pålægge erhvervsmæssige anvendelser af en ejendom. Det kan være til kontor, forretning, hotel osv. De nye regler betyder, at dækningsafgiften af erhvervsejendomme årligt ikke kan stige med mere end 10 pct. af

den fulde dækningsafgift for året. Stigningsbegrænsningen tillægges bagudrettet med virkning fra og med 2022, så efterreguleringerne af dækningsafgiften i betydelig grad reduceres. Stigningsbegrænsningen betyder nemlig, at større stigninger i dækningsafgiften indføres over tid.

Derudover foreslås justeringer af pensionistlåneordningen vedrørende lån til betaling af grundskyld. For det første foreslås en bagatelgrænse, så der senest skal tinglyses pant, når udlånet overstiger en grænse på 18.300 kr. For det andet foreslås, at pensionister skal have mulighed for at dokumentere deres faktiske restgæld, så flere pensionister får mulighed for at låne til betaling af deres grundskyld.

I Socialdemokratiet bakker vi op om forslaget, og jeg skulle hilse fra vores venner i Alternativet og sige, at de gør det samme.

Kl. 14:39

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er ingen, der har indtegnet sig for korte bemærkninger. Næste ordfører i ordførerrækkefølgen er hr. Preben Bang Henriksen fra Venstre.

Kl. 14:39

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak for det. For cirka et års tid siden indgik Venstre sammen med en række partier her i Folketinget en aftale om øget tryghed i forhold til ejendomsvurderingerne. Den blev fulgt op af det forlig, der blev indgået, der hed tryghed om boligskatte, og det forslag, vi har med at gøre i dag, er sådan set en udmøntning af dele af den aftale.

I dag indfører vi altså med lovforslaget en stigningsbegrænsning for dækningsafgiften. Hvad betyder det så? Ja, i praksis betyder det, at dækningsafgiften for en erhvervsejendom ikke kan stige med mere end 10 pct. af den fulde dækningsafgift for året. Begrænsningen sikrer, at større stigninger i grundskylden, herunder dem, der skyldes de nye ejendomsvurderinger, gradvis indføres over tid. Den giver dermed ejendomsejere større gennemsigtighed og forudsigelighed.

Anden del af lovforslaget sikrer derudover mulighed for, at Skatteforvaltningen kan fastsætte midlertidige beskatningsgrundlag i udstykningsstilfælde. Jeg skal ikke komme nærmere ind på specifikationer for det.

Den tredje del, som også min socialdemokratiske kollega var inde på, er pensionistlåneordningen. Den nye ordning vedrører lån til betaling af grundskyld, og fremover vil pensionisterne få mulighed for at dokumentere den restgæld, de måtte have. Det gør, at endnu flere pensionister end i dag vil få mulighed for at låne til betaling af deres grundskyld. Desuden indføres der en bagatelgrænse, der betyder, at tinglysning først skal ske, når lånebeløbet overstiger 18.300 kr.

Venstre kan støtte forslaget.

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Vi går videre til den næste ordfører i talerrækken. Det er for Danmarksdemokraterne hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 14:41

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand. Selv om det selvfølgelig er en stor ære at få lov at stå på talerstolen i den absolutte superliga af ordførere, bliver jeg nødt til sige, at jeg er her blot som vikar, fordi hr. Hans Kristian Skibby desværre er blevet syg. Så jeg har lovet at læse Hans Kristian Skibbys tale op.

Danmarksdemokraterne er ikke med i aftalen om nye ejendomsvurderinger, og det er der en lang række gode grunde til, men alligevel er den del af lovbehandlingen i dette lovforslag ganske fornuftig.

Således indføres der en ny stigningsbegrænsningsordning, hvor dækningsafgiften på erhvervsejendomme årligt ikke kan stige mere end 10 pct. af den fulde dækningsafgift for året. Ligeledes indeholder lovforslaget her en forbedring af pensionistlåneordningen, hvor man har mulighed for at låne i sin friværdis til betaling af grundskyld på sin ejendom.

Samlet set kan Danmarksdemokraterne godt støtte de indeholdte delelementer af denne aftale og stemmer derfor for lovforslaget.

Kl. 14:42

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i talerrækken er hr. Serdal Benli fra SF.

Kl. 14:42

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet. Med dette forslag bliver aftalen fra november 2023 konkretiseret, og det omfatter bl.a. en begrænsning af stigninger i erhvervsdækningsafgiften. Aftalen vil medføre skattelettelser på omkring 0,5 mia. kr. årligt i perioden fra 2022 til 2030. Det kommer så oven i de 10 mia. kr. i skattelettelser, som allerede er på vej.

SF var ikke med i den aftale, og vi er som bekendt heller ikke en del af forliget om de nye ejendomsvurderinger. Vores holdning har hele tiden været, at der burde være mere progression i boligbeskatningen, så dem med de dyreste ejendomme betaler mere, mens vi sikrer en fair og socialt retfærdig beskatning af boligejere med mindre værdifulde ejendomme. Vi anerkender, at der kan være tilfælde, hvor stigningsbegrænsningen kan afhjælpe situationer, hvor der ellers ville ske et uhensigtsmæssigt hurtigt springe opad i beskatningen, men vi mener ikke, at løsningen er at give en så betydelig skatteletelse, som vi ser her. 0,5 mia. kr. i årlige skattelettelser til erhvervsejendomme er en stor sum, som kunne have været prioriteret på anden måde til gavn for velfærden og fællesskabet.

Når det gælder elementet i lovforslaget vedrørende en justering af den såkaldte pensionistlåneordning, har vi i SF ingen bemærkninger. Det er en mindre justering, som vi sådan set godt kan bakke op om.

Men samlet set kan vi ikke støtte forslaget. Vi mener ikke, at det er den rette prioritering af ressourcerne at give så omfattende skattelettelser til ejendomsejere. Vores fokus er at sikre en boligbeskatning, der er mere progressiv og socialt retfærdig, så vi styrker fællesskabet og sikrer en ordentlig velfærd. Tak for ordet.

Kl. 14:44

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i talerrækken er hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 14:45

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Det er en stor ære, at min gode partikollega præsidiemedlem hr. Lars-Christian Brask også er formand for mig i dag. Det er jo en debut af en slags.

Lovforslaget her handler om stigningsbegrænsning af dækningsafgiftens indfasning over tid, og det støtter Liberal Alliance. Vi er da også med i den aftale, hvor en lang række af partierne herinde besluttede sig for, at skattebyrderne, som virksomhederne møder som følge af de nye erhvervsvurderinger, ikke skal komme som spand koldt vand på én gang.

Der er også i lovforslaget elementer, som gør, at pensionister bedre kan være i stand til at blive boende i deres ejendom ved nemmere at kunne låne i deres mursten til at betale skatter med. Vi er jo ikke sådan et parti, som synes, at folk skal beskattes fra hus og

hjem, og at man skal optage lån for at kunne betale sin skat, men når folk har lav indkomst og høj friværdi, burde de jo kunne få fingrene i den friværdi på en eller anden måde. Og når de har svært ved at opnå det som realkreditfinansiering, er det her et udmærket værktøj, som frigiver nogle penge i husstanden til at forsøge tilværelsen med andre steder i deres økonomi.

Så vi er i Liberal Alliance positive og stemmer for.

Kl. 14:46

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Næste ordfører i talerrækken er hr. Mohammad Rona fra Moderaterne.

Kl. 14:46

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for ordet, formand. Og tak for debatten indtil videre. Jeg tænker ikke, at jeg vil gentage alle de gode ting, der allerede er blevet sagt af mine kollegaer. Jeg vil blot sige, at jeg synes, det er godt, at man fra skatteministerens side tager det her dybt, dybt alvorligt, og jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi i forligskredsen jævnligt er blevet informeret omkring de her ting i forhold til dækningsafgift og erhvervsjendomme. Det synes jeg er rigtig godt.

Når det så er sagt, vil jeg også gerne sige, at vi jo har haft en sag i forhold til udstykning af grundarealer, som jeg sådan set også synes at vi får rettet op på nu her. Der kommer også et ændringsforslag til L 24, som vi kommer til at stemme for, og som jeg også tænker at forligskredsen vil være med til.

Nu retter vi op. Man kan jo sige, at hele det her ejendomsvurderingssystem giver os anledning til at debattere, om det er den rigtige måde, vi gør det på i dag. Er det de rigtige skatter, vi har i dag? Er det den måde, vi skal beskatte ejendomme på i fremtiden? Det synes jeg sådan set skaber en ret god debat.

Men tak for at tage så godt imod det. Tak til forligskredsen, og tak til ministeren for at gå så meget op i det her. Vi stemmer selvfølgelig også for.

Kl. 14:47

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:47

(Ordfører)

Frederik Bloch Münster (KF):

Tak, formand. Dette lovforslag har i konservativ optik ét formål, og det er at sørge for, at ejere af dækningsafgiftspligtige virksomheder samt pensionister ved lån kan sove trygt om natten. Der indføres med dette forslag en stigningsbegrænsningsordning, hvor stigninger i dækningsafgiften indfases over tid. Helt konkret kan dækningsafgiften ikke stige med mere end 10 pct. af den fulde dækningsafgift om året. Det er en god ting, for det giver vished om afgiftstrykket på virksomheder i 10 år frem, og vished om langsigtede rammevilkår er altid en god ting for virksomheder at have. Vi skal selvfølgelig ikke lægge virksomhederne til last, at det offentlige ikke har kunnet give dem en aktuel vurdering af deres erhvervsjendoms værdi siden 2012. Med den her løsning sikrer vi altså ro om natten, og vi sikrer jo i princippet også, at der ikke udskrives afgifter for 4,1 mia. kr., som kommer 16.000 erhvervsjendomme til gavn.

Derudover vil lovforslaget sikre, at pensionister bedre kan låne til betaling af deres grundskyld. Selv om det lyder som en mærkelig ting at sige, fordi det er sådan, systemet nu engang er, er jeg glad for, at vi i forligskredsen bredt har kunnet finde løsninger på det. For det skal selvfølgelig ikke være sådan, at pensionister bliver beskattet fra hus og hjem, fra det hjem, som de har gjort til deres over måske

et helt liv. Så derfor sikrer vi, at de kan sove trygt om natten – i hvert fald giver vi dem bedre muligheder derfor. Derfor kan vi i Det Konservative Folkeparti støtte forslaget.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Vi går rask videre til den næste ordfører, og det er hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Kl. 14:49

(Ordfører)

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak for det. I Enhedslisten er vi jo ikke med i forliget omkring ejendomsskatterne, og det skyldes, at vi ikke mener, at man med den aftale, der er indgået, har opnået den rigtige sociale balance i den måde, man fordeler ejendomsskatterne på. Vi mener, at progressionen i ejendomsskatterne skulle være højere, sådan at de mennesker, der har de allerstørste ejendomme, og som typisk også er de mennesker, der har allerstørste formuer, skulle bidrage noget mere, mens almindelige mennesker så kunne bidrage noget mindre. Det her er jo ikke en decideret udløber af den aftale, men det er et nyt element, og det er, som jeg forstår det, forhandlet i den forligskreds.

Som andre ordførere også har redegjort for, indeholder lovforslaget jo flere ting, og den del, der handler om en forbedring af pensionisternes muligheder for at inde fryse deres grundskyld, synes vi er fornuftig. Vi synes, det giver rigtig god mening. I virkeligheden går vi jo i Enhedslisten, hvis vi helt selv kunne vælge det, ind for et skattesystem, hvor i hvert fald en betydelig del af skatten først bliver betalt, når man realiserer gevinsterne, altså når man står med pengene fra sit salg i hånden. Man kan jo sige, at det nye ejendomsskattesystem er et skridt i den retning, altså hen imod en form for beskatning ved realisation, det vil sige når man står med pengene i hånden, i den udstrækning at man som boligejer kan vælge at inde fryse den del af ejendomsskatten, der stiger ud over pris- og lønreguleringen, i stedet for at det er ved en løbende beskatning, og det synes vi egentlig er fornuftigt. Derfor er det faktisk også vigtigt at man har de muligheder, også hvis man er folkepensionist.

Vi har lidt spørgsmål til lovforslaget i forlængelse af de bekymringer, som Ældre Sagen har rejst, særlig omkring ældre pensionister og ældre, der har uskiftet bo, og hvilke konsekvenser der er der, og dem håber vi på at kunne få nogle svar på, hvis der ikke allerede er taget højde for det efter høringsrunden. Når det kommer til stigningsbegrænsningen vedrørende dækningsafgiften, er vi lidt mere i tvivl om, hvorvidt det er et fornuftigt tiltag. For det første er det meget vigtigt for os, at der sikres den fornødne kompensation af kommunerne. For det er jo dem, der vil indkræve den her dækningsafgift, og de skal selvfølgelig kompenseres fuldt ud, hvis deres indtægtsgrundlag reduceres, også for de tekniske omkostninger og de administrationsomkostninger, som måtte følge af det her, og som jo ifølge KL's hørings svar er ganske betydelige.

Det andet spørgsmål vedrører de fordelingsmæssige aspekter i det her. For vi er i Enhedslisten jo meget optagede af, at de mindre, selvstændige erhvervsdrivende, altså den lille restaurant nede om hjørnet, den lille lokale butik, ikke bliver unødigt hårdt belastet af skatter, fordi det er dem, der er med til at skabe et godt byliv og gode arbejdspladser. Som vi ved, er langt de fleste af virksomhederne i Danmark små med under ti medarbejdere, og derfor synes vi egentlig også, det er godt at passe på dem. Hvis der, når vi kigger på fordelingen af det, og hvem der får glæde af det her, til gengæld først og fremmest er tale om en slags ny skattelettelse til store virksomheder – det kunne være store industrivirksomheder, som ligger i de kommuner, som opkræver en dækningsafgift – så synes vi måske ikke, det er den klogeste måde at anvende rigets midler på.

Vi har her i salen i går diskuteret andre skatteinitiativer, som også tilgodeser de allerstørste virksomheder, og vi synes jo, at en politik først og fremmest skal bruges til at hjælpe dem, der har brug for den, og det er ikke de mest formuende og de mest privilegerede i samfundet, for de skal nok klare sig, men det er til gengæld i meget høj grad de helt almindelige danskere, altså lønmodtagerne, folkepensionisterne og førtidspensionisterne. Og dem så vi gerne man var lidt mere optaget af end altid de store virksomheder.

Men vi glæder os til at bore os lidt mere ned i det her og se på, hvem det først og fremmest er, der får glæde af den her stigningsbegrænsning i døkningsafgiften, og så vil vi tage stilling til vores stemmeafgivelse og eventuelt bede om en opdeling af forslaget i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Tak for ordet.

Kl. 14:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Der er ikke flere ordførere til stede i salen, der ikke har talt. Så nu giver jeg ordet til skatteministeren.

Kl. 14:54

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Tak, formand. Først og fremmest tillykke til formanden med pladsen i Præsidiet. Jeg vil gerne indlede med at takke for modtagelsen af lovforslaget, hvor baggrunden er, at et bredt flertal i Folketinget i 2017 indgik forliget »Tryghed om boligbeskatningen« om et nyt boligskattesystem. Formålet med forliget var at sikre tryghed om ejendomsskatterne ved overgangen til de nye ejendomsvurderinger både for boligejere og for ejere af erhvervsejendomme. For ejere af erhvervsejendomme indebærer udmøntningen af forliget tryghed om betaling af grundskyld. Ved virkningen fra den 1. januar i år blev der således i overensstemmelse med forliget indført en stigningsbegrænsning for grundskyld. Den sikrer, at større stigninger i grundskylden indføres over tid.

Foruden grundskyld betaler visse ejere af erhvervsejendomme også døkningsafgift. Døkningsafgiften er en skat, den enkelte kommune kan pålægge ejendomme med erhvervsmæssige anvendelser; det kan være som kontor, forretning, hotel, fabrik, værksted eller lignende. Det følger af forliget, at døkningsafgiften af erhvervsejendomme ikke skulle være omfattet af stigningsbegrænsningen, men med de nye foreløbige ejendomsvurderinger for erhvervsejendomme har det stået klart, at nogle ejendomme vil stå til væsentlige stigninger i og efterreguleringer af betaling af døkningsafgift.

I det lys har der vist sig et behov for en øget tryghed om ejendommernes betaling af døkningsafgift. Derfor indgik regeringen og de øvrige forligspartier på ejendomsområdet den 10. november 2023 aftalen »Øget tryghed om de nye erhvervsvurderinger«. Formålet med aftalen er netop at sikre, at der skabes en øget tryghed for ejendommejere, der betaler døkningsafgift. Det gøres ved at indføre en stigningsbegrænsning for døkningsafgiften på samme måde, som det gælder for grundskylden. Jeg er derfor glad for, at der med dette lovforslag nu foreslås indført en stigningsbegrænsning for døkningsafgiften. Den medfører, at stigningerne i døkningsafgiften i overgangen til de nye ejendomsvurderinger ikke slår fuldt igennem. Stigningsbegrænsningen betyder nemlig, at større stigninger i døkningsafgiften indføres over tid. I overensstemmelse med aftalen foreslås det, at døkningsafgiften årligt fra og med 2022 højst vil kunne stige med 10 pct. af den fulde døkningsafgift for året. Siden 2022 og frem til udsendelsen af de første nye ejendomsvurderinger for erhvervsejendommene sker opkrævningen af døkningsafgiften foreløbig på baggrund af de videreførte historiske 2012-vurderinger. Den første nye ejendomsvurdering for erhvervsejendomme er 2021-vurderingen, som udgør beskatningsgrundlaget for døkningsafgiften for 2022 og 2023. Det betyder, at der vil ske efterreguleringer af døkningsafgiften bagudrettet fra og med 2022, når 2021-vurde-

ringerne udsendes. For at sikre, at de økonomiske virkninger af efterreguleringerne og overgangen til de nye ejendomsvurderinger reduceres i betydelig grad for den enkelte ejendommejer, foreslås det, at stigningsbegrænsningen skal gælde bagudrettet fra og med 2022.

Ud over at indføre en stigningsbegrænsning for døkningsafgiften indeholder lovforslaget også en mulighed for, at Skatteforvaltningen kan ansætte et foreløbigt beskatningsgrundlag i visse udstykningstilfælde. Boligejere, der har købt en udstykket grund i 2023, skal efter reglerne have en ejendomsvurdering pr. 1. januar 2024, som herefter kan udgøre beskatningsgrundlaget i 2025. De endelige 2024-vurderinger er dog ikke udsendt til boligejerne endnu. Uden en lovændring betyder det, at grundskyld opkræves foreløbigt på baggrund af den seneste vurdering, hvilket i udstykningstilfælde vil være vurderingen af grunden, som den så ud, inden den blev udstykket. Det foreslås derfor, at der i stedet kan udarbejdes foreløbige beskatningsgrundlag, som fastsættes ud fra grunden, som den ser ud efter udstykningen. Grundskylden sættes således til et mere retvisende niveau, indtil de endelige vurderinger udsendes. De foreløbige beskatningsgrundlag i disse udstykningstilfælde håndterer ikke de sager, der har været fremme i medierne; det vil sige de sager, hvor ejere af nyudstykkede grunde, der i dele af udstykningsåret og det første år, efter udstykningen er gennemført, er grundskyldspligtige af hele den oprindelige grund.

Jeg er meget optaget af at hjælpe de boligejere, der her står i en helt urimelig situation og er kommet i klemme. For at hjælpen kan nå hurtigst muligt frem, vil jeg, som jeg også sagde i går på det åbne samråd i Skatteudvalget om denne sag, stille ændringsforslag til andenbehandlingen af lovforslaget. Ændringsforslaget indeholder en løsning, der skal hjælpe de boligejere, som har købt en bolig i 2023, og som i 2024 er kommet i en urimelig situation i forbindelse med køb af en nyudstykket grund. Jeg har drøftet løsningen med forligspartierne, og løsningen er for tiden i ekstern høring.

Jeg er også meget optaget af at gøre retsstillingen på området mere rimelig fremadrettet og forventer, at jeg kan sende et lovforslag med den fremadrettede løsning i høring inden jul med henblik på fremsættelse af lovforslaget i Folketinget i første kvartal af 2025. Endelig er jeg glad for, at vi med lovforslaget forbedrer pensionistlæneordningen til betaling af grundskyld, så flere pensionister får mulighed for at låne til deres betaling af grundskyld.

Med de ord vil jeg gerne takke for de bemærkninger, der har været, og jeg ser frem til en konstruktiv videre behandling i udvalgsarbejdet.

Kl. 14:59

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten.

Kl. 14:59

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge lidt ind til den her stigningsbegrænsning på døkningsafgiften, for det er jo en relativt stor udskrivning, altså 950 mio. kr. i første år, som så i øvrigt er med tilbagevirkende kraft, hvilket er lidt usædvanligt i forhold til de drøftelser, vi plejer at have om både skat den ene vej og den anden vej, men lad det ligge. Jeg synes ikke rigtig, at det fremgår, hvordan det finansieres – det er det første spørgsmål: Hvordan finansieres det?

Det andet er: Er kommunerne fuldt ud kompenseret, også de her år bagudrettet, altså 2022, og fremadrettet?

Det tredje spørgsmål går på, om ministeren har et overblik over fordelingen af de her 950 mio. kr., altså næsten 1 mia. kr., mellem forskellige typer af virksomheder? Altså, hvor meget af det tilfalder henholdsvis små, mellemstore og store virksomheder? Det vil jeg høre om ministeren har en vurdering af.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Stigningsbegrænsningen gælder bagudrettet fra og med 2022, og det betyder, at for 2022 og 2023 kan dækningsafgiften således ikke stige med mere end 10 pct. af den fulde dækningsafgift. Det ekstra loft afviger jo og går videre end den oprindelige politiske aftale og udgør dermed en ny form for stigningsbegrænsning.

Baggrunden for det er jo, at der var nogle virksomheder, der stod til at opleve en meget hurtig indfasning og meget hurtigt ville få nogle meget store omkostninger, som følge af at det her skatteområde som følge af de politiske aftaler om erhvervsvurderinger stod til at blive højere. Det er jo derfor, altså for at afbøde den virkning og for at give virksomhederne en mulighed for at indrette sig efter det, så blev enige om at lave en tilføjelse til den oprindelige politiske aftale. Det synes jeg sådan set er udmærket.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Jeg fik ikke rigtig noget svar på spørgsmålet. Det er også helt okay, hvis ministeren vil henvise til et skriftligt spørgsmål. Men mit spørgsmål var: Hvor kommer de 950 mio. kr. fra, altså hvad er finansieringen?. Jeg ved godt, at det på længere sigt er lavere, og at det ender med en årlig finansiering på 30 mio. kr., men hvornår er det så – er det om 10 år eller 20 år?

For det andet: Er kommunerne fuldt kompenseret?

Og for det tredje: Er der nogen viden om fordelingen mellem forskellige typer af virksomheder?

Det er helt fair, hvis ministeren ikke har et svar på stående fod.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Jeg må vende tilbage med et skriftligt svar på, både hvordan det fordeles sig på virksomhedsstørrelserne, hvilket også fremgik i forhold til det første spørgsmål, og hvordan finansieringen helt præcist er tilrettelagt.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til skatteministeren. Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:00 Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om indgåelse af aftale mellem Kongeriget Danmark og Kongeriget Sverige om visse skattespørgsmål.

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 15:03

Forhandling

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Forhandlingen er åbnet. Første ordfører er hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:03

(Ordfører)

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det, formand. Det er et lovforslag, som har til formål at gennemføre aftalen af 10. juni 2024 mellem Danmarks regering og Sveriges regering om visse skattespørgsmål, som i lovforslaget benævnes og vi til daglig kalder den nye Øresundsaf-tale. Sverige er en vigtig samarbejdspartner for Danmark, og derfor indgik Danmark og Sverige allerede i 2003 det, som vi måske i fremtiden kommer til at kalde for den gamle Øresundsaf-tale, og som understøtter et integreret arbejdsmarked i Øresundsregionen ved at fjerne en række skattemæssige hindringer for de tusindvis af personer, som pendler mellem Danmark og Sverige hver dag for at komme på arbejde.

Den nye Øresundsaf-tale medfører bl.a. færre administrative byrder for pendlere og arbejdsgivere, ligesom aftalen rydder op i og forenkler de gældende beskatningsregler. Da vi diskuterede det her lovforslag i Socialdemokratiet, sagde særlig dem, der kommer fra den østlige del af Danmark, at der må man godt svinge sig lidt op på den høje hest, for det er faktisk et godt lovforslag. Det er det, fordi det gør livet nemmere for nogle mennesker, og vi synes jo i Socialdemokratiet, det er positivt, at samarbejdet øges og løbende opdateres for at gøre det endnu mere smidigt.

Så vi støtter lovforslaget. Og jeg skulle hilse fra Alternativet og sige, at de gør det samme.

Kl. 15:05

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er hr. Preben Bang Henriksen fra Venstre.

Kl. 15:05

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak for det. Den eksisterende Øresundsaf-tale skal opdateres, og det er faktisk sket, da regeringen i slutningen af juni sammen med Sverige blev enige om den her opdatering. Der er tale om pendlerforhold, arbejdsgiver- og arbejdstagerforhold, su, pension osv. osv. Sådan en aftale med Sverige forudsætter åbenbart en ratificering her i Folketinget, og det er så det, vi er i gang med i dag. Det kan Venstre anbefale sker, sådan at den nye aftale kan få virkning her fra nytår.

Så Venstre kan støtte forslaget.

Kl. 15:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Nu kan jeg igen se skuffelsen i mine kollegers øjne. For man er jo vant til, at når Danmarksdemokraterne går på talerstolen, er det typisk de bedste ordførere, der findes på de områder, overhovedet. Men hr. Hans Kristian Skibby er desværre blevet syg, så jeg er, desværre for jer, vikaren, som I skal døje med i dag, og jeg har tænkt mig at læse hr. Hans Kristian Skibbys tale op:

Danmark og Sverige indgik i 2003 den nugældende Øresundsaf-tale, som har virket efter hensigten. Men nu er en opdateret aftale så på plads, og det hilser Danmarksdemokraterne velkommen. Der har været en stigende efterspørgsel fra virksomhedernes side og fra de mange pendlere, der er mellem vores lande.

Således er der nu udsigt til færre administrative byrder for pen-dlere og deres arbejdsgivere, og med aftalen forbedres den gældende hjemmearbejdsregel, som nu gøres mere fleksibel og også fremover vil gælde for offentligt ansatte. Ligeledes ensrettes også reglerne omkring beskatning af su og afkast af pensionsopsparinger.

Således kan de mange pendlere og deres arbejdsgivere se frem til en forbedring af deres arbejdssituation, og det hilser vi i Danmarks-demokraterne velkommen. Derfor støtter vi lovforslaget.

Kl. 15:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:07

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet, formand. SF deler intentionen om at sikre et stærkt og velfungerende samarbejde og arbejdsmarked i Øresundsregionen. En væsentlig del af dette indebærer at minimere de skattemæssige hindringer for de mange, der bor og arbejder på tværs af de to landes grænse. Regeringen har jo forhandlet en ny aftale på plads, som skal fjerne en række uhensigtsmæssigheder i de nuværende skatteregler. Det er afgørende, at reglerne er så enkle og gennemsigtige som muligt for dem, der pendler mellem Danmark og Sverige. Øresunds-regionen er en vigtig dynamo for både dansk og svensk økonomi, og vi skal gøre, hvad vi kan, for at understøtte dette.

Umiddelbart ser ændringerne fornuftige ud, og vi mener, at de vil være med til at skabe færre og mere klare rammer for de berørte borgere og virksomheder. Det er positivt, at der arbejdes aktivt for at tilpasse reglerne, så de bedre afspejler virkeligheden i regionen og imødekommer de udfordringer, som pendlere og arbejdsgivere står over for. SF kan derfor støtte forslaget, og vi ser frem til at følge den videre behandling af aftalen, som skal bidrage til at styrke samarbejdet og mobiliteten i Øresundsregionen. Tak for ordet.

Kl. 15:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så siger vi velkommen til den næste ordfører, hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 15:09

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Det lader til at være en super god aftale, som regeringen har forhandlet på plads med vores naboer på den anden side af Sundet. Det er jo altid godt med bedre integration af arbejdsmarkedet med vores naboer, og det er sådan noget, der smager af frihandel, fri bevægelighed, mindre bureaukrati og færre

Kl. 15:06 byrder. Øresundsregionen vil blive løftet i velstand, jo mere vi går ned ad det her spor, og det støtter Liberal Alliance.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak. Den næste ordfører i rækken er hr. Mohammad Rona fra Moderaterne.

Kl. 15:09

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for ordet, formand. Danmark er et globaliseret land, som efterhånden deltager i meget samarbejde rundtomkring i verden. Vores handel spænder bredt, og vores produkter kan findes i store dele af verden. Sådan er det, og sådan skal det også være i en globaliseret verden. Vi har dog alligevel nogle lande, som vi sammenligner os med, nemlig Tyskland, som er vores største handelspartner, og de nordiske lande, som vi altid sammenligner os med.

L 32 handler nemlig om at opgradere og modernisere Øresund-saftalen fra 2003, og Øresundsaf-talen er jo også ekstraordinært stor for os alle sammen. Der er hver dag flere tusinder, der pendler frem og tilbage i regionen for at tage på arbejde eller gå i skole. Om det er danskere, der arbejder i Sverige, eller svenskere, der arbejder i Dan-mark, er det altså noget, vi skal understøtte. Den nye Øresundsaf-tale medfører bl.a. også færre administrative byrder, som vi også har været inde på i dag. Aftalen rydder også op og forenkler en masse forskellige ting for begge parter.

Så vi støtter lovforslaget, og vi glæder os til, at vi kan komme i gang.

Kl. 15:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ord-fører er hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen til.

Kl. 15:11

(Ordfører)

Frederik Bloch Münster (KF):

Tak, formand. Jeg kunne jo gøre mig en smule morsom på regerin-gens bekostning og sige, at regeringens aftaler bare bliver bedre, når der er konservativt islæt over dem, og det er primært en hentydning til, at aftalen jo er indgået med Sveriges finansminister, fru Elisabeth Svantesson, som repræsenterer vores søsterparti, Moderaterna, altså det svenske parti Moderaterna.

Jeg vil sige, som flere af de foregående ordførere har sagt, at det lader til at være en fin aftale, der simplificerer mange ting og gør livet nemmere. Som medlem af Sydslesvigudvalget ved jeg jo også fra vores anden grænseregion ved grænsen til Tyskland, at det simpelt hen bare er vigtigt, at vi har lovgivning, der sikrer, at arbejdskraften kan glide på tværs af grænsen, lige meget om det er offentlig arbejdskraft eller det er privat arbejdskraft eller det er midt mellem. Så det virker som en god aftale, og Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Pelle Dragsted (EL):

Jeg skulle lige have mine sko på – det var blevet lidt varmt!

Vi synes også, det er et udmærket forslag fra regeringen. Jeg må indrømme, at jeg faktisk slet ikke var klar over, at der var de skatteregler, som nu bliver ændret, hvor det angiveligt har været sådan, at hvis man som dansk studerende bosatte sig i Sverige og modtog dansk su, blev man ikke beskattet af den, i hvert fald i visse tilfælde. Det må jo have været dejligt. Ikke alene er den danske krone jo betydelig mere værd end den svenske, men når den så ovenikøbet også har været skattefri, har man jo virkelig kunnet leve et liv i sus og dus. Det kan jeg sagtens unde studerende på den anden side, men jeg kan også godt se fornuften i forslaget, for det har jo så også virket den anden vej, altså at de stakkels svenske studerende, som er bosat i Danmark, og som jo har en langt lavere su, fordi den netop ikke er beskattet i hjemlandet, så har skullet trækkes med en benhård dansk indkomstskat. Jeg kan se, at Steffen Larsen sidder dernede og nikker og gnægger. Nå, spøg til side.

Vi synes, det lyder fornuftigt, at man får nogle regler, som understøtter det, der må være hensigten, altså at man har tilrettelagt en dansk su, ud fra at man forventer af den beskattes, ligesom man har tilrettelagt en svensk su, ud fra at den altså ikke beskattes. Det er i hvert fald sådan, jeg forstår forslaget, og det synes jeg lyder fornuftigt. Det samme gælder det andet element omkring beskatning af hjemmearbejde.

Så det er dejligt at vi kunne runde denne del af dagen af på en positiv note og sige, at Enhedslisten bakker op om forslaget.

Kl. 15:13

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så ser det ud til, at vi er kommet igennem ordførerrækken, og det betyder, at den næste, der får ordet, er skatteministeren.

Kl. 15:14

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Tak, formand. Tak for en positiv modtagelse af lovforslaget om gennemførelse af den nye Øresundsaf tale. Den daværende skatteminister underskrev den 10. juni 2024 aftalen sammen med den svenske finansminister, og det er jo en fornøjelse så at kunne præsentere den for Folketinget. Sverige er en vigtig samhandelspartner, og i et integreret arbejdsmarked på tværs af Øresund er det ubetinget til fordel for både Danmark og Sverige, at vi hjælper hinanden og arbejder sammen. Aftalen vil styrke de økonomiske såvel som politiske bånd mellem Danmark og Sverige.

Hver dag krydser tusindvis af pendlere Øresundsbroen på vej til arbejde. Det er til stor glæde for arbejdsgivere på begge sider af Sundet, der får adgang til kvalificeret arbejdskraft. Samtidig skaber det øget fleksibilitet for borgere på begge sider af broen, der kan tage turen over Øresund på vej til arbejde. Her har den gældende Øresundsaf tale fra 2003 spillet en væsentlig rolle. Den understøtter et integreret arbejdsmarked i Øresundsregionen ved at håndtere en række skattemæssige hindringer for de personer, som pendler mellem Danmark og Sverige for at komme på arbejde.

Den gældende Øresundsaf tale har virket efter sin hensigt, men samtidig har der været en stigende efterspørgsel fra erhvervslivet og pendlere på begge sider af Øresund på en opdatering af aftalen. Desuden må vi konstatere, at der er behov for et eftersyn af de nuværende skatteregler for pendlere. I dag stiller skattereglerne nemlig pendlere anderledes end deres landsmænd, der ikke pendler på tværs af Øresund for at komme på arbejde, og det er ikke altid hensigtsmæssigt. Det er også baggrunden for, at den danske regering og den svenske regering den 10. juni 2024 indgik den ny Øresundsaf tale.

Den nye Øresundsaf tale skal bidrage til at gøre det allerede vel-fungerende arbejdsmarked på tværs af Øresund endnu bedre. Det går ikke, at administrative benspænd gør det svært for pendlere at

komme på arbejde. Den nye Øresundsaf tale medfører derfor bl.a. færre administrative byrder for både pendlere og arbejdsgivere.

Aftalen rydder samtidig op i og forenkler de gældende beskatningsregler. Som skatteminister er jeg optaget af, at reglerne er enkle og lette at forstå, og derfor er jeg glad for, at vi med aftalen også ensretter en række regler, f.eks. reglerne for su-motagere og afkastbeskatning af danske pensionsordninger. F.eks. vil en dansk studerende, der læser på Københavns Universitet, men bor i Malmø, modtage dansk su skattefrit, selv om vedkommendes studiekammerater, der bor i Danmark, skal betale skat af deres su. Det er ikke rimeligt, og i stedet bør danske su-motagere sidestilles, uanset om de bor i Danmark eller Sverige.

Det samme gælder afkast på danske pensionsordninger, hvor en dansker, der arbejder i København og har en dansk pensionsopsparing, men bor i Malmø, i dag ikke bliver beskattet af Danmark af afkastet på pensionsopsparingen. Det gør hans kolleger derimod, fordi de bor i Danmark. Det virker heller ikke rimeligt. Derfor vil vi gerne sikre, at de danske regler for beskatning af pensionsafkast ligestilles, uanset om man bor i Danmark eller i Sverige.

I dag er der ikke ens regler for beskatning af privatansatte og offentligt ansatte pendlers hjemmearbejde. De privatansatte beskattes normalt alene i arbejdslandet, mens de offentligt ansattes hjemmearbejde beskattes i bopælslandet. Det virker lidt underligt, at offentligt ansatte pendlere skal bøvl med årsopgørelsen, når vi allerede har nogle enklere regler for privatansatte pendlere, der fungerer godt. Derfor ensrettes reglerne for hjemmearbejde, ligesom de gøres mere fleksible. Aftalen giver desuden mulighed for håndtering af hjemmearbejde under fremtidige pandemier og lignende, sådan at der midlertidigt kan arbejdes mere hjemme, end hvad der ellers følger af hjemmearbejdsreglen.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige et par ord om processen. For at den nye Øresundsaf tale får virkning, skal aftalen ratificeres i begge lande. For Danmarks vedkommende er det netop det, der er formålet med lovforslaget, som vi behandler i dag. Når begge lande har gennemført de nødvendige nationale procedurer for at ratificere aftalen, kan aftalen få virkning fra den 1. januar det efterfølgende år. Siden undertegnelsen af aftalen den 10. juni 2024 er der både fra dansk og svensk side arbejdet for, at aftalen kan træde i kraft med virkning allerede fra og med den 1. januar 2025. Da det følger af aftalen, at den træder i kraft den 30. dag efter den dag, hvor Danmark og Sverige har meddelt hinanden, at de respektive lovforslag er gennemført, skal lovforslaget være vedtaget senest medio november 2024, hvis aftalens bestemmelser skal finde anvendelse fra med den 1. januar 2025.

Med de ord vil jeg gerne takke for dagens debat, og jeg ser frem til det videre udvalgsarbejde.

Kl. 15:18

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til Europa-Parlamentets og Rådets forord-

ning (EU) 2024/1356 af 14. maj 2024 om indførelse af screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/817 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1349 af 14. maj 2024 om indførelse af en grænseprocedure for tilbagesendelse og om ændring af forordning (EU) 2021/1148.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 15:19

Forhandling

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Frederik Vad fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:20

(Ordfører)

Frederik Vad (S):

Tak for det, formand. Det er dejligt at være tilbage her på Folketingets talerstol. Det er jo første gang i den nye sæson, at vi på udlændingeområdet har noget at behandle, og det er jo vigtigt, at vi også i den her sæson tager nogle beslutninger, som gør, at vi kan hjælpe hinanden med at passe på Danmark. Hvis alle læste aviser i mandags, kunne de se, at nu er der en 35-årig kvinde, som er blevet forsøgt slået ihjel af sin far og sin lillebror. Det er jo også noget. Så der er nok at gøre i den her sæson, og jeg har glædet mig til arbejdet og til at starte det op sammen med jer.

Det, vi behandler i dag, er jo heldigvis i den lidt mere positive ende af den udlændinge- og integrationspolitiske diskussion. Det er nemlig et beslutningsforslag, som har til formål at skabe hjemmel til, at vi i Danmark kan tilslutte os to forordninger, som vil være gavnlige – forhåbentlig – for vores samfund. Med dette beslutningsforslag foreslås det, at Danmark tilslutter sig dele af EU's asyl- og migrationspagt, som blev vedtaget i maj i år. Det drejer sig om henholdsvis screeningforordningen og grænsetilbagesendelsesforordningen.

I Socialdemokratiet mener vi, at det er helt afgørende, at Danmark har kontrol med, hvem der kommer her til landets grænser. Det er også derfor, vi har været kritiske over for den del af asyl- og migrationspagten, som jo rummer solidaritetsmekanismen, altså det her med, at landene forpligtes til at tage imod en vis procentdel af de flygtninge, der kommer til EU. Omfordeling af asylansøgere er i Socialdemokratiets optik ikke den rigtige løsning i forhold til at løse det gigantproblem, der er med asyldresset på EU's ydre grænser. Derimod mener vi, at en løsning på problemstillingen i stedet er, at der bliver etableret modtagecentre uden for Europa. Det er i parentes bemærket noget, som vel nok kun Danmark mente tilbage i 2019, og nu er der så 18 lande i Europa ud af 27, der mener det samme som os. Det er en målsætning, som vi arbejder videre med sammen med mere end halvdelen af EU's medlemslande.

Når det er sagt, bakker vi som nævnt indledningsvis op om screeningforordningen og grænsetilbagesendelsesforordningen, og det gør vi, fordi vi mener, at det er to forordninger, som vil gavne EU-samarbejdet. Screeningforordningen skaber en bedre praksis for at screene de mennesker, der kommer til vores grænser, og grænsetilbagesendelsesforordningen gør det muligt for os at lave en asyprocedure, der gør, at mennesker kan blive sendt tilbage på grænsen i stedet for at blive registreret som værende indrejst til de europæiske lande. Vi mener, det giver god mening at lave ensartede regler for identifikation af migranter, og vi mener som sagt, det giver god mening at lave en grænseprocedure om tilbagesendelse af asylansøgere, som har fået afvist deres ansøgning i forbindelse med asylgrænseproceduren.

Begge de her forordninger vil bidrage til at styrke EU's ydre grænser, og det kan vi i Socialdemokratiet kun bakke op om. Derfor støtter Socialdemokratiet beslutningsforslaget.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt med en kort bemærkning. Hr. Peter Skaarup.

Kl. 15:24

Peter Skaarup (DD):

Tak for det, og tak for talen til hr. Frederik Vad. Jeg lagde mærke til, at hr. Frederik Vad nævnte det her med, at man vil oprette et asylcenter uden for Europas grænser, og at det havde Socialdemokratiet gerne villet, og at Danmark stod ret alene med det. Nu er der flere lande, der åbenbart ønsker det.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Frederik Vad, om det mest rigtige ikke ville være, at Danmark så tog sagen i egen hånd og fik lavet det center, som Socialdemokratiet i øvrigt også mente, vi skulle gøre, inden den her regering, der jo nu har det som en eller anden mulig EU-politik, men hvor det tilsyneladende har rigtig lange udsigter. Så burde Danmark ikke bare få gjort det, som er det rigtige, i stedet for at vente, ja, hvor lang tid, 5, 10 år – hvornår kommer det?

Kl. 15:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:25

Frederik Vad (S):

Jo, det burde Danmark. Altså, det er da stadig Socialdemokratiets politik, at vi skal lave et modtagecenter uden for EU.

Kl. 15:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:25

Peter Skaarup (DD):

Nu sidder man jo på statsministerposten, så skulle man ikke til at få det gjort? Altså, er man virkelig så svag, at man har ladet Moderaterne bestemme, eller hvem er det i regeringen, der er imod det – kunne vi ikke få svar på det? For det er jo ret vigtigt, som hr. Frederik Vad selv er inde på, at vi får brudt den her onde cirkel med menneskesmuglerne, der smugler mennesker til Europa, altså migranter hertil, med henblik på at de kan få asyl i landene og jo bl.a. også i Danmark.

Kl. 15:26

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:26

Frederik Vad (S):

Altså, Socialdemokratiets politik, som jeg repræsenterer, er stadig væk, at Danmark skal arbejde for et modtagecenter uden for EU. Regeringens politik, som jo er det, de tre partier kunne blive enige om, er, at man skal forfølge EU-spor. Det kan lyde som et politikersvar, men det interessante er jo bare, at det EU-spor jo faktisk ser ud til at virke, det ender jo ikke blindt, som det ser ud nu. Over halvdelen af EU's lande står bag det, der for 6 år siden var en paripolitik i EU, nemlig Socialdemokratiets forslag om et modtagecenter – det er nu mere end halvdelen, der støtter det.

Det EU-spor er regeringens politik, men Socialdemokratiet har stadig væk som politik, at Danmark sagtens på et tidspunkt kunne gå enegang på det her spørgsmål.

Kl. 15:26

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører, der får ordet, er hr. Preben Bang Henriksen fra Venstre.

Kl. 15:27

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak for det. Europa står over for en udfordrende situation på migrationsområdet. Presset på EU's ydre grænser er stort, og der er behov for reformer i håndteringen af migration og asylansøgninger. Med EU's vedtagelse af asyl- og migrationspagten tages der skridt mod en forbedret asyl- og immigrationsforvaltning. Pagten løser ikke alle udfordringer – det gør den langt fra; der tager ikke de nødvendige skridt til at bryde de incitament, der gør, at alt for mange forsøger den livsfarlige tur over Middelhavet – men den er dog et skridt i den rigtige retning på en række områder.

Det beslutningsforslag, vi har foran os i dag, omhandler Danmarks tilslutning til to forordninger. Med screeningen af tredjelandsstatsborgere ved EU's ydre grænser sikres en hurtigere identifikation og behandling af asylansøgere, og med grænsetilbagesendelsesforordningen – det er et langt ord – introduceres der en ny procedure for tilbagesendelse af tredjelandsborgere, hvis asylansøgning er blevet afvist. Begge forordninger er en uddybning af Schengenreglerne og vil bidrage til en styrkelse af de ydre grænser. Det er der hårdt brug for, og det er positivt. Det skal i den forbindelse bemærkes, at hvis vi ikke tilslutter os de opdaterede regler, risikerer vi i øvrigt Danmarks fortsatte deltagelse i Schengensamarbejdet. Det er derfor afgørende, at vi tilslutter os de her regler for at opretholde en effektiv kontrol ved de ydre grænser, og Venstre kan derfor støtte forslaget. Tak.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Peter Skaarup fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:29

(Ordfører)

Peter Skaarup (DD):

Tak for ordet. Det her beslutningsforslag har jo til formål at give Folketingets samtykke til, at Danmark kan tilslutte sig screeningsforordningen, det er et meget fint ord, og grænsetilbagesendelsesforordningen, det er også et fint ord, som begge er omfattet af vores retsforbehold over for EU.

Både screeningsforordningen og grænsetilbagesendelsesforordningen har grundlæggende til hensigt at forenkle procedurerne omkring håndtering af tredjelandsstatsborgere ved EU's ydre grænse, og meningen er så, at man med de her forordninger skal forpligte EU's medlemslande ved de ydre grænser til at sikre, at udlændinge forbliver til rådighed under den her screeningsprocedure, og at de ikke bare rejser rundt i EU uden screening. Vi kan sige, at man ved grænsen i virkeligheden ikke anerkender, at en borger, der kommer til landet – det kunne være en migrant – er en del af EU. Man er her ikke længere en del af EU, og det vil sige, at man ikke er berettiget til at kunne rejse rundt, men at man er i en procedure, hvor man skal screenes, og de skal finde ud af, hvor man kommer fra, osv. osv. Det er i sig selv en fornuftig ting, som det jo i hvert fald, hvis det praktiseres fuldt ud, vil være fint at gennemføre ved den ydre grænse.

Så er det også formålet, at man i det hele taget styrker indsatsen mod interne bevægelser af migranter rundt omkring i EU. Det er igen også fornuftigt for at sikre, at man ved grænsen kan løse udfordringen med at finde ud af, hvad der egentlig er den pågældendes formål, om det er en menneskesmugler, der er involveret, og om man

er berettiget til at komme ind i EU osv. osv. Og det er det jo fornuftigt for et land som Danmark, at landene ved EU's ydre grænser i højere grad forpligtes til at screene og eventuelt forhåbentlig også, hvis der er tale om migranter, tilbagesende udlændinge ved disse ydre grænser, i stedet for, at man altså som i dag giver mulighed for, at de har frit lejde til at rejse videre ind i EU. På den baggrund er vi – fordi det trods alt er et skridt i den rigtige retning – selvfølgelig positivt stemt over for det her forslag.

Noget andet er jo så, hvor store gevinster der vil komme ud af det. Det afhænger jo i høj grad også af, hvor effektiv man er ved den ydre grænse, om man har styr på det, og om man sørger for en ordentlig screening. Ja, det kan være, at der er nogle steder, man gør det, men der kan også være andre steder, hvor der kan være folk, der ikke er så fine i kanten, og som udnytter mulighederne, fordi EU's ydre grænser jo er så store i forhold til f.eks. Danmarks. Så er det selvfølgelig klart, at det rejser nogle spørgsmål, altså om man her har løst det i forhold til hele situationen, og hr. Frederik Vad var jo lidt inde på, at Socialdemokratiet gerne vil have det her center uden for EU's grænser, og det kan vi jo fuldt ud tilslutte os. Problemet er jo bare, hvis der går 6 år mere, efter man første gang fik den her gode idé hos Socialdemokratiet, for så er udfordringerne måske så store, at det ikke hjælper ret meget. Så der er vores opfordring til Socialdemokratiet, statsministerpartiet, at man skal se at komme i gang med at få etableret det her center på den ene eller den anden måde. Hvad venter vi på? Gå sammen med Italien om at udbygge det, de har planer om i Albanien, eller hvad det nu kan være. Altså, se at komme i gang, regering, i stedet for egentlig bare at sidde på hænderne i forhold til det her. Så kom nu i gang med det.

Så skal man i øvrigt også gennemføre meget mere af den her slags. Vi taler jo her om grænsekontrol ved den ydre grænse, men hvad med den indre grænse? Ja, vi har en grænsekontrol til Tyskland, men regeringen har jo afskaffet den til Sverige, hvor vi jo har gedigne udfordringer, når det gælder en ukontrollabel indvandring. Hvorfor sidder man dér på hænderne og vil ikke lave en nødvendig kontrol på den dansk-svenske grænse? Det forstår vi heller ikke noget af i Danmarksdemokraterne. Men det kan være, at vi bliver klogere i forhold til det, når ministeren har været på talerstolen.

Men vi er altså positive over for de her elementer, som er et skridt i den rigtige retning. Det løser ikke hele udfordringen, men der er noget positivt i det.

Kl. 15:33

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:33

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for det, formand. Asylsystemet er i stykker. Det er en sætning, som min forgænger, Carl Valentin, har sagt mange gange fra denne talerstol, og det har I andre også, og det er noget så sjældent som en sætning, der kan samle det her Ting helt fra det yderste højre til det yderste venstre.

Kritikere vil sige, at EU's asyl- og migrationspagt er en lille lap på en ituslået aftale. Det kan man f.eks. sige, hvis man har den luksus at stå uden for ansvaret og lukrere på en idealisme og en fantasi om, hvordan verden kunne være, i stedet for at tale om den, vi nu engang har. I den kontekst er EU's asyl- og migrationspagt det første virkelig seriøse skridt, jeg har set på vejen til en fælles asylpolitik for EU, og det er jo her, den virkelige realisme findes, altså i det internationale asylsamarbejde. For intet problem, der er så globalt, som flygtningekrisen er det, kan løses af det enkelte land.

Derfor kan jeg heller ikke byde på de store overraskelser i dag. Hvis man ved, hvordan SF stiller sig til de enkelte dele af aftalen i

Europa-Parlamentet, ved man også, at vi, hvad der sikkert også gælder for alle andre partier, har det lidt blandet med de mange konkrete dele af aftalen. Vi stemte for nogle af dem, blankt til andre og igen imod andre. Men i dag behandler vi regeringens beslutningsforslag til en implementering af screeningsforordningen, som SF stemte for i Europa-Parlamentet. Så det er naturligvis også indstillingen her.

Så er der grænsetilbagesendelsesforordningen, og den vil jeg lige knytte et par ord til. En funktionel tilbagesendelse er en hjørnesteen i et asylsystem, der virker, og nøglen til, at der er opbakning blandt Europas befolkninger til asylsystemet, er, at en opholdstilladelse udstikkes til dem, der har ret til asyl. Har man ikke ret til asyl eller på anden vis ret til ophold, skal man naturligvis ikke opholde sig i Danmark eller i Europa. Men tilbagesendelsessystemet er p.t. et af de systemer, der er mest i stykker overhovedet, og det er et godt eksempel på, at et system kun kan fungere, hvis der er bred enighed på tværs af EU-landene.

Derfor er det positivt, at Europa med asyl- og migrationspagten tager et skridt for fælles retningslinjer på området. Det betyder dog ikke, at vi ikke har reservationer. Nogle af de juridiske finter, man foretager i forordningen, indebærer en ikke ubetydelig risiko for en krænkelse af konventionerne. Derfor må EU-landenes udmøntning overvåges nøje, og det er nok et område, hvor det i forhold til pagten var blevet skærpet, hvis det havde været op til SF. For det er uacceptabelt, hvis denne regulering fører til ulovlige pushbacks.

Til syvende og sidst støtter SF dog som udgangspunkt dette forslag – hvad vi allerede kundgjorde, da vi inden sommerferien behandlede B 207 om den overordnede implementering af pagten i dansk ret – og det gør vi, fordi vi ser det som et vigtigt element i at skabe et effektivt asyl- og migrationssystem, hvor vi hurtigt kan vurdere, om mennesker har krav på asyl, eller om de ikke har det, og hvor vi letter presset på grænselandene. Tak for ordet.

Kl. 15:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak. Næste ordfører i rækken er hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Mange tak, fru formand. Danmark er ikke en ø, og vi kan ikke sejle alting igennem helt alene. Vi er afhængige af at have gode naboer, og vi er også afhængige af, at de naboer træffer gode valg.

Apropos øer var jeg på Lampedusa i det forgangne halvår, hvor jeg sammen med Udlændinge- og Integrationsudvalget besøgte øen for netop at se på deres udfordringer med flygtninge og migranter. Ligeledes besøgte vi Sicilien og selve Rom, hvor vi også mødte og talte med både italienere, men også EU-udsendte, der var der for at observere, hvad der skete med migrationsstrømmene igennem Italien.

Her mødte jeg også en vis naivitet fra den EU-udsendte, som vi mødte i den danske ambassadørbolig i Rom. Der blev det sagt, at det lader til, at befolkningerne har fået den opfattelse, at der er øget kriminalitet, som om kriminaliteten ikke var ægte, og som om det bare var noget, man havde fået en fejlopfattelse af. Men jeg må også konkludere, at den slags fejlopfattelser har vi ikke råd til. For det er en fejlopfattelse, når man siger, at der er følgevirkninger af migrationen til Europa, som er negative. Vi har ikke råd til at se det som en fejlopfattelse, at der er negative konsekvenser. Det er vi nødt til at tage dybt alvorligt, og det bliver man også nødt til at gøre på europæisk plan.

Derfor er jeg også glad for det her forslag. For i Europa-Parlamentet har man taget det som et skridt i den rigtige retning. Men det er et meget lille skridt, i forhold til hvad der reelt er brug for. Så jeg håber jo, at man fra ministerens side, hvis han skal ned at tale med

kollegaer i Europarådet eller i ministerrådene, tager med, at det her ikke er nok. Der er stadig problemer ved de ydre grænser, og der er stadig problemer med den måde, Schengensamarbejdet fungerer på i forhold til tredjelandsborgere, der skal udsendes – det er absolut nødvendigt for os at få behandlet dem ordentligt.

Selve beslutningsforslaget, vi behandler her, omhandler reelt en række stramninger af Schengenreglerne for udlændinge fra tredjelande, der færdes internt i Europa. Det har jo som sagt det mundrette navn screeningsforordningen og grænsetilbagesendelsesforordningen.

Som jeg startede med at sige, er Danmark ikke en ø, så vi kan ikke bare lade os isolere, og vi kan ikke bare lukke vores egne grænser. Det er ikke nok, for problemet er: Hvis mennesker kommer ind over vores grænser og vores forhold til vores naboer er blevet dårligt, hvor skal vi så sende de folk, der kommer ind over grænserne, hen? Vi har ikke noget valg.

Briterne står med det problem, at de ikke kan komme af med de folk, der kommer over Den Engelske Kanal, for de kan ikke sende dem tilbage til Frankrig, for der er ikke nogen aftale med franskmændene om at sende dem retur. De kan heller ikke rigtig få dem fløjet tilbage til Iran eller Pakistan, for de vil afvise at få deres egne statsborgere retur, hvis de udsendes modvilligt. Dermed strandede folkene i Storbritannien.

2,5 millioner mennesker er ankommet til Storbritannien over de sidste 4 år. Det er lige godt halvdelen af Danmarks befolkning. Det er en katastrofe for dem. Brexit var ikke alt, hvad det virkede til, og ikke, hvad de lovede. Det kunne have gjort mange ting, men det fungerede ikke for dem, for deres forhold til deres naboer blev et problem. Så kan man så spørge, om det ikke er EU, der giver dem det problem ved at nægte at tage folk tilbage, der krydser Den Engelske Kanal. Muligvis, men det er fortsat sådan, at vi altså er endt i den situation i Danmark, at vi er afhængige af at have gode naboer.

Vi kan ikke leve med, at svenskerne træffer dårlige valg, og vi kan heller ikke leve med, at tyskerne træffer dårlige valg. Vi må presse på, for at man i hele Europa og hele EU træffer bedre valg, når det kommer til migration, for ellers får vi de negative effekter i så høj en grad, at vi ikke kan bære det. Tak.

Kl. 15:42

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:42

Mikkel Bjørn (DF):

Der er et eller andet galt med min mikrofon, hver gang jeg får ordet. Det må vi lige have kigget på.

Tak til hr. Steffen Larsen for talen. Nu var jeg jo selv med på udvalgsturen til Italien og oplevede derfor også selv den episode, som hr. Steffen Larsen beskriver i sin tale, og også andre episoder med de italienske myndigheder, hvor jeg må sige, at jeg blev en lille smule bekymret eller nedslået over den, synes jeg, tilsyneladende opgivende holdning, som herskede i Italien. Altså, man talte helt åbent og ærligt om det og sagde om at bekæmpe migrationen: Den kamp er tabt; det kan nærmest ikke lade sig gøre; nu handler det bare om, hvordan vi fordeler migranterne bedst muligt mellem de europæiske lande.

Det er jo mildest talt ikke en særlig opløftende nyhed for en person som mig, der er ret optaget af at begrænse migrationen. Jeg ved også, at hr. Steffen Larsen er optaget af det. Hvad mener Liberal Alliance og hr. Steffen Larsen, at vi burde gøre i Italien og i Europa i det hele taget for at begrænse migrationen i stedet for bare at omfordele migranterne?

Kl. 15:43

Kl. 15:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 15:43

Steffen Larsen (LA):

Grundlæggende må jeg sige at jeg et langt stykke af vejen har fidus til Meloni, altså Fratelli d'Italias leder, som jo er premierminister i Italien. Hun har faktisk har nogle planer, som jeg håber vil lykkes for dem. Det er f.eks. planen om at fange migranter uden for kystlinjen, hvor de så kan sende dem til Albanien, hvor de kan få behandling i et tredjeland – reelt set lidt a la de danske planer om Rwanda. Man får altså lavet en migrationsbehandling i et tredjeland, således at vi kan få sendt folk uden for Europa igen og holde dem uden for Europas grænser, altså inden for Schengens grænser, om man vil. For når de kommer ud af det her flygtningecenter og er afvist i forhold til at komme ind i et Schengenland, altså til Italien, så står de i Albanien, og albanerne vil jo ikke have dem, så de har tænkt sig at sende dem retur, hvor de så end kommer fra.

Så resultatet af den her logik er jo, at man får begrænset den migrationsstrøm, hvis det kan fungere. Om det kommer til at fungere, ved jeg ikke, men lad mig sige helt ærligt, at jeg håber, de kan få det system til at fungere på en eller anden måde, så man får stoppet tilstrømningen.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 15:44

Mikkel Bjørn (DF):

Det håber jeg for alvor også. Man kan jo være bekymret for, at det enten har meget, meget lange udsigter eller også slet ikke kommer til at fungere i praksis. Spørgsmålet er jo i virkeligheden, om Danmarks og Europas sikkerhedspolitik, når det kommer til asyl- og migrationsspørgsmålet, skal være afhængig af aftaler med tredje verdenslande. Altså, er det en forudsætning for at kunne navigere i og begrænse migrationen, at vi kan lave aftaler med lande, som vil indgå aftaler med Danmark omkring begrænsning af migration? Kan vi ikke tage nogle skridt selv for at begrænse migrationen, så det ikke er afhængigt af aftaler med tredje verdenslande?

Kl. 15:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 15:45

Steffen Larsen (LA):

Der er formodentlig mange skridt, man kan tage. Spørgsmålet er, hvad de øvrige EU-lande er villige til, og det er jo her, vi har set mange hindringer ligge. For vi ser jo, at flere og flere lande, heldigvis, begynder at nærme sig det, jeg vil kalde for en form for udlændingepolitisk realisme. Men vi har også stadig mange, der hænger i bremsen. Og der skal kun være et par enkelte valg, hvor venstrefløjen i flere lande som f.eks. Tyskland og Frankrig får rigtig fat, og så ser vi jo, at det går den modsatte vej igen. Så jeg vil ikke sige, at jeg er sådan super håbefuld, men realismen begynder at melde sig.

Kl. 15:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste taler er hr. Mohammad Rona fra Moderaterne.

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for ordet, formand. Jeg vil også starte med den tur, vi har været på sammen i Europaudvalget og Udlændinge- og Integrationsudvalget nede ved de syditalienske øer. Og det lyder måske meget behageligt at være på tur i Italien – især når tiden i Danmark har vist sig at være meget grå, nu med regnvejrskage osv. – men det var nu engang et meget vigtigt besøg og et besøg, som i hvert fald gav noget stof til eftertanke. For besøget på den lille italienske ø Lampedusa var også et besøg hos vores italienske kollegaer i Frontex – et besøg, der virkelig viste mig, hvor stort et pres der er på EU's ydre grænser. De er EU's frontlinje og det første møde, man får med det europæiske samarbejde. Det viste mig også tydeligt, hvor stort et pres den irregulære migration lægger på vores ydre grænser, især hos vores italienske venner.

Det er jo ikke holdbart, uanset hvordan og hvorledes man drejer det, og det har tidligere migrationskriser sådan set også vist. Senest for knap 10 år siden oplevede vi det jo i store dele af EU, især her i Danmark, og med situationen i Mellemøsten, der har nået sit kogepunkt, gør vi også klogt i at modernisere, opdatere og vigtigst af alt strømline vores processer, netop sådan som vi gør med det her beslutningsforslag.

Når jeg siger det her igen, starter vi jo i virkeligheden tilbage i maj, da Dublinforordningen blev til AMMR-forordningen, og hvor vi tilkendegav, at vi netop støttede disse typer forordninger. Det styrkede effektiviteten af det fælles europæiske asylsystem, og den sikrede en mere integreret tilgang til migrationsstyring og asylforvaltning i EU. Ligesom dengang vil jeg også kort notere mig, at dette ikke betyder, at vi deltager i EU's solidaritetsmekanisme. B 10, som vi behandler i dag, handler om en udbygning af Schengenreglerne, som vi kender i dag. Vi støtter op om beslutningsforslaget.

Kl. 15:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:48

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg er egentlig bare nysgerrig på, hvad hr. Mohammad Rona og Moderaterne mener om pushback, altså det, at vi afviser migranterne, allerede inden de kommer i land på de europæiske strande. Er det en ordning, som Moderaterne er tilhænger af eller kan se sig selv i?

Kl. 15:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:48

Mohammad Rona (M):

Det kan jeg svare helt kort på: Det er vi ikke.

Kl. 15:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 15:49

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg spurgte bare: Hvorfor ikke? Altså, kan ordføreren uddybe lidt, hvorfor han ikke er tilhænger af pushback?

Kl. 15:49

Kl. 15:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 15:49

Mohammad Rona (M):

Det kan jeg sådan set gøre meget nemt: Det er, fordi det er ulovligt.

Kl. 15:49

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Der er en kort bemærkning mere, og den er fra hr. Peter Skaarup.
Værsgo.

Kl. 15:49

Peter Skaarup (DD):

Jeg kunne godt tænke mig lige at spørge om en ting. For hr. Frederik Vad nævnte muligheden for at lave sådan et center uden for Europas grænser, altså et modtagecenter, og Socialdemokratiet er jo for det og arbejder hårdt for det. Idéen kom frem for 6 år siden, og nu er vi så i 2024, og det er ikke sket endnu. Men grunden er, som jeg forstår det, at statsministerpartiet ikke kan få begge de to andre regeringspartier med på det. Det må være problemet, for ellers havde man vel gennemført den her plan.

Der kunne jeg godt tænke mig at spørge hr. Mohammad Rona, om hr. Mohammad Rona er for eller imod et sådant center uden for Europas grænser, som jo ville have den fordel, at man kunne foretage asylbehandling det pågældende sted.

Kl. 15:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 15:50

Mohammad Rona (M):

I regeringsgrundlaget står der jo sådan set, at alle tre partier er enige om, at vi etablerer et europæisk samarbejde. Så vi er for et europæisk samarbejde med et tredjeland. Det synes jeg sådan set også at min kollega hr. Frederik Vad tidligere i dag gav rigtig godt udtryk for. Så ja, vi er for et center, men vi er ikke for et *enegangscenter*.

Kl. 15:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 15:51

Peter Skaarup (DD):

Så man kan konkludere, at det er Moderaterne, der ligesom har sat en kæp i hjulet for den plan, som Socialdemokratiet er kommet med – det må man vel kunne konkludere, ikke?

Kl. 15:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 15:51

Mohammad Rona (M):

Hr. Peter Skaarup må konkludere det, som Peter Skaarup vil konkludere. Jeg fortæller bare, hvad der står i regeringsgrundlaget, og jeg fortæller sådan set bare, hvad de tre partier er blevet enige om, og de er blevet enige om at lave et center sammen med andre europæiske lande i et tredjeland.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger nu. Og så byder vi velkommen til fru Brigitte Klintskov Jerkel fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:51

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Mange tak, formand. Jeg har jo hørt alle de forrige ordførere komme ind på, hvad det her forslag handler om. Så jeg vil ikke stå og uddybe en hel masse omkring det. Det handler om en udbygning og en stramning af Schengenreglerne i forhold til screeningsordningen og tilbagesendelsesforordningen. Og jeg kan sige, at vi fra Det Konservative Folkepartis side støtter det.

Kl. 15:52

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren for det. Så går vi videre i talerrækken, og den næste ordfører er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:52

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vi behandler i dag et beslutningsforslag, der omhandler forbedringer af grænsekontrollen ved EU's ydre grænser samt den nye procedure for tilbagesendelse af migranter, der får afslag på asyl. Det er et forslag, der umiddelbart kan synes som et skridt i en positiv retning, men som også rejser en række spørgsmål, ikke mindst i forhold til Danmarks suverænitet og vores mulighed for at føre en selvstændig udlændingepolitik.

Forslaget lægger op til at indføre en obligatorisk screening af tredjelandsborgere ved de ydre grænser. Det indebærer, at migranter vil blive grundigt kontrolleret, inden de får mulighed for at komme ind på EU's territorium. Det er klart positive elementer. Dansk Folkeparti har længe kæmpet for en stram kontrol ved grænsen, så vi kan sikre, at kun dem, der har legitim ret til at opholde sig i Europa, får lov til at gøre det. Bedre screening kan bidrage til, at vi allerede ved grænsen kan stoppe personer, der ikke har noget at gøre her.

Men vi skal også forholde os til, at den her screening konkret indebærer nogle ting. Det står i forslaget, at der vil blive stillet krav om juridisk bistand og sundhedspleje til migranter, der screenes ved grænsen, og det betyder jo, at Danmark forpligter sig til at stille ressourcer til rådighed – ressourcer, som naturligvis vil blive finansieret af danske skatteydere. Der er vi nødt til at stille os selv spørgsmålet: Er det rimeligt, at danske borgere skal betale for sundhedspleje og juridisk bistand til migranter, som vi måske i sidste ende ender med at sende tilbage igen? Det er nogle af de punkter, vi gerne vil dykke dybere ned i under udvalgsbehandlingen.

Et andet centralt element i forslaget er den nye tilbagesendelsesprocedure, som gør det muligt at sende migranter, der får afslag på asyl, direkte tilbage fra grænsen. Det er på mange måder et skridt i den rigtige retning, og vi har set alt for mange eksempler på migranter, der burde have været sendt hjem, der alligevel ender med at blive i Europa. Men den nye procedure vil også i højere grad sikre, at folk, der har fået afslag på asyl, ikke får adgang til landet og kan sendes hjem med det samme.

Vi må bare spørge selv, hvad for nogen konsekvenser det får for Danmark, at vi skal tilpasse vores regler til en fælles EU-procedure. Altså, det her forslag lægger op til, at alle EU-lande skal følge de samme regler for tilbagesendelse, og det vil jo så sige, at Danmark ikke længere kan tilpasse sin migrationspolitik efter egne behov og egne udfordringer. Og hvad sker der så i den situation, hvor vi står over for en stigning i antallet af migranter eller helt særlige forhold,

der kræver hurtigere handling? Vil vi blive bundet af langsommere EU-procedurer, der ikke tager højde for Danmarks specifikke situation og specifikke udfordringer?

Kl. 15:57

Dansk Folkeparti har altid været skeptisk over for at centralisere magten i Bruxelles, og vi ser også med bekymring på, om dette forslag trækker os længere ind i en fælles migrationspolitik. Så selv om der er elementer i forslaget, der sigter mod at stramme kontrollen ved de ydre grænser, så må vi også spørge os selv, om det sker på bekostning af vores ret til at træffe selvstændige beslutninger om, hvordan vi håndterer migration i Danmark.

I Dansk Folkeparti erkender vi nødvendigheden af at have sikre grænser og klare procedurer for at afvise og tilbagesende migranter, der ikke har ret til at være her, men vi er også nødt til at sikre, at vi ikke binder os til et system, der undergraver vores suverænitet og vores mulighed for at føre en stram og effektiv udlændingepolitik tilpasset danske forhold. Derfor vil vi i Dansk Folkeparti afvente udvalgsbehandlingen, hvor vi vil stille opfølgende spørgsmål for at få afklaret de præcise konsekvenser af forslaget. Det er vigtigt, at vi ikke forhaster os ind i en beslutning, der kan have vidtrækkende konsekvenser for Danmarks fremtidige migrationspolitik. Tak for ordet.

Kl. 15:56

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er hr. Mohammad Rona fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 15:56

Mohammad Rona (M):

Det lød lidt, som om man var ret interesseret i det her forslag. Det er jo ikke særlig tit, man hører det. Men jeg vil bare lige spørge hr. Mikkel Bjørn: Er DF for et pushback?

Kl. 15:56

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:56

Mikkel Bjørn (DF):

Altså, jeg synes bestemt, der er interessante perspektiver i pushback, for hvis migranter ikke har ret til ophold i Europa, hvorfor er det så, at vi fastholder en incitamentstruktur, hvor de mennesker bliver ved med at tage den farefulde rejse over Middelhavet? Rigtig mange mennesker ender med at drukne, fordi de tager på den farefulde rejse. Der tror jeg, det kunne være godt at signalere til de mennesker: Uanset hvilken rejse, du begiver sig ud på, kan du, hvis du ikke har lovligt krav på ophold i Europa, i Italien eller andre lande, ikke komme ind.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:57

Mohammad Rona (M):

Arh, hr. Mikkel Bjørn, nu kom jeg jo med et meget ærligt svar med det samme, og jeg synes, at svaret fra hr. Mikkel Bjørn blev sådan lidt mere et violinspil.

Det er jo ulovligt, så jeg kunne godt tænke mig lige at prøve at spørge hr. Mikkel Bjørn endnu en gang: Er man, sådan helt kort og klart, for eller imod et pushback?

Kl. 15:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Mikkel Bjørn (DF):

Jamen når hr. Mohammad Rona siger, at noget er ulovligt, vil jeg sige, at vi jo heldigvis befinder os her i den lovgivende forsamling og derfor kan ændre loven og gøre noget lovligt, hvis det ikke er det. I Dansk Folkeparti er vi ikke afvisende over for pushback som et værktøj til at forhindre migration til Europa.

Kl. 15:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger er hr. Frederik Vad fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:58

Frederik Vad (S):

Tak for det. Nu kender jeg jo hr. Mikkel Bjørns holdninger til udlændingepolitik, og derfor undrer det mig lidt, at han har så store forbehold over for det her, for uagtet hvor begejstrede eller knap så begejstrede Dansk Folkeparti er for EU, må man jo bare sige, at hvis ikke der er styr på EU's ydre grænser, ender det med at blive et problem for Danmark, uanset hvilken politik vi fører her. Derfor kan jeg ikke set det, vi behandler i dag, som noget, der ikke styrker de ydre grænser. Det er jo en til en noget, som kommer til at gøre en positiv forskel, i forhold til hvordan systemet er i dag. Så jeg kan slet ikke forstå, hvorfor Dansk Folkeparti er så forbeholdne. Vil hr. Mikkel Bjørn ikke uddybe det?

Kl. 15:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:58

Mikkel Bjørn (DF):

Der er slet ingen tvivl om, at i forhold til de andre dele af EU's migrations- og asylpagt, som vi behandlede her i Folketingssalen, er det her absolut et af de mindst skadelige elementer, hvis man skal tale om skadelige elementer. Men som jeg nævnte i min tale, er vi jo grundlæggende ikke tilhængere af, at vi ensretter EU's migrations- og asylopolitik, altså ensretter reglerne for, hvordan de europæiske lande skal håndtere migranter ved deres egne suveræne grænser.

Så grundlæggende er vi jo tilhængere af de elementer, der handler om at kunne sende migranter tilbage, hvis de kommer uden krav på ophold i Danmark, men vi er ikke tilhængere af, at alle EU-landenes lovgivninger for, hvordan vi håndterer migranter ved vores egne suveræne grænser, skal ensrettes på tværs af de europæiske lande.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:59

Frederik Vad (S):

Jeg har ikke noget imod ensretning, hvis det bliver den danske politik, der bliver ensrettet efter. Det er det, vi arbejder hen imod, og der kommer jo flere og flere resultater, heldigvis, som bevæger sig i den stramme danske udlændingepolitiks retning. Hvis ordføreren virkelig mener, at det kun drejer sig om, hvilken politik de enkelte nationalstater fører, så skal jeg bare lige være helt klar over, om det så også betyder, at Dansk Folkeparti er imod Schengen.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Mikkel Bjørn (DF):

Ja, det betyder det. Vi er modstandere af Schengen, og det har vi været i lang tid. Det er ikke en nyhed.

Kl. 16:00

beslutningsforslaget, er det således med det formål at opnå Folketingets samtykke til, at regeringen på vegne af Danmark tilslutter sig disse forordninger.

Kl. 16:00

Det er regeringens opfattelse, at en styrkelse af de ydre grænser er af afgørende betydning for et velfungerende Schengensamarbejde. Det er hele forudsætningen for, at vi kan have et velfungerende Schengensamarbejde, og det er væsentligt for regeringen at være med til at sende et samlet europæisk signal om, at det ikke skal være muligt at indrejse ulovligt i EU. Derfor er det regeringens opfattelse, at Danmark bør tilslutte sig forordningerne.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er vi kommet igennem ordførerrækken, og derfor er den næste, der får ordet, udlændinge- og integrationsministeren. Værsgo.

Kl. 16:00

Hvis Danmark tilslutter sig forordningerne, vil det betyde, at Danmark er bundet heraf på mellemstatsligt grundlag. Der vil på et senere tidspunkt, når man i EU er længere med implementeringen af forordningerne, skulle foretages ændringer i dansk lovgivning. Regeringen forventer derfor at fremsætte et lovforslag med ændringer af dansk ret forud for implementering af screeningforordningen og forordningen for grænsetilbagesendelse.

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det, formand, og tak for de positive kommentarer her fra ordførerne. Det er jeg rigtig glad for. Jeg synes også, det har været nogle spændende udvekslinger, der har været undervejs. Men først og fremmest er der bred opbakning til forslaget. Nu skal jeg ikke trække det længere ud. Jeg ved, at hr. Steffen Larsen skal til et arrangement i svømmehallen. Jeg skal selv først hente mine børn kl. 16.55, men altså, man kan jo godt komme før en gang imellem, og det skal man jo heller ikke skælde nogen ud for.

Jeg har nogle generelle ting til det her og så nogle specifikke ting til noget af det, der er blevet sagt her under debatten. Det er jo et udslag af asyl- og migrationspagten, som blev vedtaget den 14. maj 2024 efter, må man sige, lange, hårde forhandlinger, og som indeholder en række retsakter på asyl- og migrationsområdet, der overordnet har til formål at reformere og forbedre vores asylsystem i Europa.

Dele af pagten er omfattet af Danmarks parallelaftaler med EU i forhold til Dublinforordningen og i forhold til Eurodac. Dem har vi i Folketinget allerede givet samtykke til i forsommeren, da vi behandlede beslutningsforslag B 207. Regeringen har derfor på vegne af Danmark meddelt Rådet tilslutning til dem. Pagten indeholdt derudover to forordninger, der er omfattet af Schengentechnikliten. Det er disse to forordninger, som dette beslutningsforslag omhandler. Det er forordningen med screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser, kaldet screeningforordningen, ligesom det er forordningen om indførelse af grænseprocedure ved tilbagesendelse, kaldet grænsetilbagesendelsesforordningen.

Screeningforordningen har som overordnet formål at opretholde sikkerheden inden for Schengen og indeholder derfor en række regler og foranstaltninger, der samlet set skal bidrage til, at visse persongrupper, der ikke er indrejst lovligt, henvises til den relevante asyl- eller udsendelsesprocedure. Screeningforordningen indeholder en screening, der finder anvendelse på for det første irregulære migranter ved de ydre grænser, for det andet asylsøgere ved de ydre grænser og for det tredje tredjelandsstatsborgere, der bliver pågrebet på en medlemsstats område, og som ikke kan påvise, at de er indrejst lovligt. Screeningen indeholder en række elementer som fastlæggelse af identitet, optagelse af biometri, helbredstjek, sårbarhedstjek samt et sikkerhedstjek.

Grænsetilbagesendelsesforordningen indeholder en grænseprocedure ved tilbagesendelse, som skal finde anvendelse på udlændinge, som har fået deres asylansøgning afvist i forbindelse med en asylgrænseprocedure, og det er det væsentligste formål at forenkle udsendelsesproceduren. Grænsetilbagesendelsesforordningen finder imidlertid kun anvendelse, hvis Danmark beslutter at indføre en national asylgrænseprocedure. Vi er på nuværende tidspunkt ved at vurdere, om dette vil være hensigtsmæssigt.

Både screeningforordningen og grænsetilbagesendelsesforordningen er omfattet af det danske retsforbehold, men da begge retsakter udbygger Schengenreglerne, skal Danmark inden 6 måneder efter vedtagelse af forordningerne meddele Rådet, hvorvidt vi vil gennemføre forordningerne i dansk ret. Når regeringen fremsætter

Så har jeg bare et par bemærkninger til noget af den debat, der har været her i salen i dag. Jeg mener, det er hævet over enhver tvivl, at den her samlede asyl- og migrationspagt forbedrer mulighederne for at sende folk tilbage og forbedrer muligheden for at have kontrol med EU. Jeg går ud fra, at det også er derfor, at de partier, som normalt går ind for en stram udlændingepolitik, også her støtter op om tiltagene. Men det er rigtigt nok, som hr. Steffen Larsen siger, at der i Det Europæiske Råd, altså blandt medlemsstaternes repræsentanter, er folk, som ikke, synes jeg, er ihærdige nok i forhold til at implementere strammere grænsekontrol og bedre tilbagesendelser og bruge hele EU's vægt både som politiske aktører, men også i forhold til de relationer, man har til landene uden for Unionen, eksempelvis i forhold til udviklingsbistand, i forhold til handelssamarbejde og i forhold til andet samarbejde. Det mener jeg skal indgå i de diskussioner, som man har fra Unionens side i forhold til f.eks. tilbagesendelser.

Faktum er jo, at der er en række lande, bl.a. i Nordafrika, som har tilbagesendelsesprocenter, altså procenttal for, hvor mange man tager tilbage af dem, som EU-landene ønsker at sende tilbage, og der ligger procenttallene jo nogle gange på et etcifret tal for lande, som ligger ret tæt på Den Europæiske Union. Det kan være 7-8-9 pct. For lande, som måske endda er ansøgerlande til at komme ind i Den Europæiske Union, kan man også have måske 40-50 pct., der bliver taget tilbage, af det antal, der bliver efterspurgt fra de europæiske lande. Så der er et problem.

Kl. 16:05

Det er også for at forsikre det, som hr. Steffen Larsen i virkeligheden efterspurgt fra mig som minister. Jeg bruger enhver lejlighed til også at efterspørge større sammenhæng mellem EU's relationer i øvrigt og de relationer, man har med de lande, der ikke vil tage deres egne statsborgere tilbage. Jeg efterspørger også fra de øvrige EU-lande, at de kigger til Danmark, kigger til andre lande, som har fået styr på deres tilbagesendelse, særlig hvad angår afviste asylansøgere, og selv implementerer nogle af de samme programmer, for jeg mener, det er afgørende.

Vi er jo i en privilegeret situation i Danmark lige nu, fordi vi har meget få asylansøgere, og vi har meget få afviste asylansøgere, som stadig opholder sig i landet, men det ændrer jo ikke ved, at når de i rigtig mange EU-lande får statsborgerskab efter eksempelvis 5 år, hvad de gør i en række lande, bliver det jo på et tidspunkt også til vores problem, hvis man lader folk blive og så tildeler dem et statsborgerskab, fordi man måske ikke ved, hvordan man ellers kan håndtere situationen.

Så jeg mener, at det er en opgave for enhver dansk regering, enhver minister, der sidder i min stol, og også den til enhver tid siddende justitsminister at sørge for at lede an og motivere de andre EU-lande og Unionen som helhed til at få bedre tilbagesendelse, til

at få styr på, hvem der er på det europæiske kontinent. For ellers, og det er jo rigtigt, mister folk tilliden til det politiske system, og det er jo det, man ser ved valg i f.eks. Østrig, hvor det største parti efter det seneste valg er et parti, som efter min mening bærer nogle holdninger med ind, bl.a. i forhold til Rusland, i forhold til antisemitisme og en masse andre ting, som er rigtig skidt for Europa, men som jeg godt forstår at de vælger, fordi man ikke har styr på og har haft så stort et antal af asylansøgere i Østrig hen over de sidste 3-4 år.

Så det er blot for også at sige, at jeg er meget enig i det, som bliver efterspurgt, og jeg forsøger efter bedste evne at efterleve det. Jeg var så sent som i går til EU-rådsmøde i Luxembourg, hvor jeg også gentog flere af de pointer både til åbne og lukkede sessioner. Så med de ord vil jeg sige tak for ordet.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er et par enkelte, der har indtegnet sig til korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er hr. Peter Skaarup. Værsgo.

Kl. 16:08

Peter Skaarup (DD):

Tak for det. Og tak for ministerens indlæg her. Der var lige to ting, som jeg bed mærke i. Ministeren sagde for det første, at med hensyn til de muligheder, man nu får her, har man ikke rigtig taget stilling til, om Danmark skal gå om bord i det eller ej. Kan ministeren sige, hvad man vurderer er fordele og ulemper, og hvornår der kommer en beslutning fra regeringens side?

Det andet var, at ministeren i slutningen af talen taler meget om det her med, at man prøver at preppe de andre lande til at gøre mere i forhold til at tilbagesende. Hvis man sådan kigger hen over Europa, er jeg fuldstændig enig med ministeren i, at der er nogle udfordringer, men der er faktisk også nogle lande, der nu begynder at rykke og rykker hurtigere end Danmark på nogle af fronterne. Der kunne jeg godt tænke mig at høre ministeren, når nu f.eks. Tyskland begynder at tilbagesende til Afghanistan, hvorfor regeringen i Danmark så ikke gør det. Hvad er grunden til, at man her er mere konservativ, end de er i Tyskland?

Kl. 16:09

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 16:09

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Først og fremmest vil jeg sige, at jeg jo er glad for alle lande, der afprøver nye metoder til at kunne lykkes med at sende folk ud, som ikke har lovligt ophold i Europa. Det synes jeg altid er positivt. Men jeg tror, det er vigtigt også at få proportionerne på plads, i hvert fald i forhold til den tilbagesendelse, der har været fra Tyskland til Afghanistan. Det er jo en ny metode, og jeg kender ikke de tekniske detaljer i det, men som jeg forstår det, sker det ved, at der er et øvrigt land ud over Tyskland og Afghanistan, som er indgået i den her procedure. Men vi bliver også nødt til at have tallene på bordet. Det drejer sig om 22 mennesker, der er blevet sendt retur. Hvis man omregner det til danske forhold, svarer det sådan proportionelt til, at vi sendte én afghaner tilbage.

Det er jo ikke voldsomt mange, og jeg tror, det er vigtigt at sige, at det, vi lykkes med i Danmark, er jo at få mange til frivilligt at rejse hjem, bl.a. til Syrien. Der er vi bedre end de fleste lykkedes med at få folk til at rejse tilbage. Jeg mener, at der er rigtig mange lande, der kunne tage ved lære af det, som vi i Danmark har gjort de sidste 4 år – siden vi lavede det, der hedder Hjemrejsestyrelsen, og omlagde vores hjemrejseindsats. Man kan se, at Sverige allerede

har implementeret nogle af de samme ting og på relativt kort tid har nedbragt deres antal af afviste asylansøgere betragteligt.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 16:10

Peter Skaarup (DD):

Det første spørgsmål synes jeg ikke ministeren svarede på, men det kan vi lige vende tilbage til her i anden omgang.

Det andet er jo, at ja, det er måske få fra Afghanistan, det er måske mange, men ikke desto mindre står ministeren ligesom og siger, at vi er fremme i skoene og de andre lande er tilbage i skoene. Men her viser det sig, at andre er fremme i skoene og Danmark er tilbage i skoene. Så hvad er grunden til, at man ikke går i gang med det? Vi har jo en række kriminelle fra Afghanistan, som har lavet også vanvittig kriminalitet i Danmark, og som stadig væk er her – som stadig væk er på Kærshovedgård, eller hvor de nu er henne. Hvorfor ikke få dem hjem?

Kl. 16:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 16:11

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Altså, det vil jeg sådan set også gerne. Det, jeg kan konstatere, og det, jeg startede med at sige, er, at jeg synes, det er positivt, at Tyskland som land afprøver nye veje, men jeg siger bare samtidig, at Tyskland har 300.000 afviste asylansøgere, og vi har 350. Det er jo lidt forskellige tal. Alt i alt tror jeg i hvert fald ikke ikke, det er et forbillede for os.

Så i forhold til det med grænseproceduren er vi ved at afklare nu, om det juridisk giver mening for os, men også i forhold til vores grænser. Vi har jo grænsekontrol mod Tyskland, men spørgsmålet er, om indførelsen af den procedure i dansk lovgivning vil kunne svare sig i forhold til det relativt lave antal, vi har, og også hvordan det i givet fald, hvis man gør det, vil påvirke både på landegrænsen på den blå grænse, altså på færgerne, og også i Kastrup, som også tager imod en stor andel hvert eneste år. Så vi kommer tilbage med en vurdering af det.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste, der har et spørgsmål, er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:12

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Ministeren nævner, at Danmark står i en privilegeret situation i modsætning til mange af de andre europæiske lande. Der bliver jeg lidt nysgerrig. For en af årsagerne – en af de meget store hovedårsager – til, at Danmark står i en privilegeret situation, særlig set i lyset af EU's migrations- og asylpagt, hvor man har en ambition om at omfordele tusindvis af migranter til de europæiske lande, er jo det retsforbehold, som Danmark har, og som Dansk Folkeparti anbefalede at vi ikke afskaffede, men som Socialdemokratiet og Venstre dengang anbefalede at vi skulle afskaffe.

Er det ikke korrekt forstået, at når Frankrig, Holland og andre europæiske lande i dag kigger mod Danmark i misundelse over vores retsforbehold, så er det bl.a. takket være Dansk Folkeparti og en række andre partier, bl.a. Liberal Alliance og Enhedslisten, tror jeg, som dengang anbefalede, at vi skulle beholde retsforbeholdet, i modsætning til Socialdemokratiet?

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 16:13

ser vi helst arbejder i, nemlig at få resten af Europa til at blive realister, når det kommer til udlændinge- og migrationspolitik. Nogle lande ved den yderste grænse er jo begyndt at være tvunget til det, og så har vi nogle af de andre lande, der ligger længere inde, Tyskland, Frankrig, som også på en eller anden måde er begyndt at nærme sig nogle realistiske positioner, for de kan jo godt se, at situationen begynder at være uholdbar.

Kl. 16:13

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):
Jeg er enig i, at det er Dansk Folkeparti, der sammen med andre partier har æren eller skylden – hvad man nu vil kalde det – for, at vi har et retsforbehold i Danmark i dag. Men jeg er ikke enig i, at det er retsforbeholdet, der er definerende for vores mulighed for at føre en stram politik og for at have styr på, hvor mange der kommer hertil. Altså, det mener jeg ikke er rigtigt, og det har jeg sådan set også sagt, både til gæsten ved Dansk Folkepartis årsmøde, nemlig Jordan Bardella, og også til den hollandske minister, jeg har haft besøg af, som begge efterspørger at få et retsforbehold i hjemlandet. Jeg mener ikke, at det er det, der er forudsætningen for at føre en stram udlændingepolitik og for at sørge for at have styr på, hvor mange der kommer hertil; det er først og fremmest, at man effektivt tilbagesender folk, som ikke har et asylkrav.

Men jeg er stadig bange for, at man i Europa ikke kommer til at forstå det her. Vi ser jo stadig væk, at man har haft en totalt manglende kontrol med, hvem man har i landet i Tyskland og i Belgien for den sags skyld også, ligesom man har haft i Sverige, hvor der er store sorte økonomier, lande, som folk, der er udvist af Schengenlande, opholder sig i på trods af udvisningsdomme.

Der kunne jeg godt tænke mig, at ministeren måske lige oplyste os om, om vi også har et samarbejde der. Er der nogle ting, vi presser på for i forhold til at få folk i f.eks. Tyskland til at opretholde det her med at få udvisninger af Schengen til at blive gennemført ordentligt?

Kl. 16:16

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 16:16

Mikkel Bjørn (DF):
Så er jeg usikker på, om ministeren overhovedet har læst EU's migrations- og asylpagt. For det er jo det, der er en central del af EU's migrations- og asylpagt, nemlig at hvis man ikke har et retsforbehold, kan EU påtvinge de europæiske lande kvoter af migranter og ovenikøbet pålægge de europæiske lande at betale eksorbitante bøder, hvis ikke de europæiske lande lever op til den kvoteandel, som EU mener at landene skal tage imod. Så det er ikke underligt, at Frankrig, Holland og en lang række andre europæiske lande mener, at det er retsforbeholdet, der mangler for, at de kan føre den her politik; det er jo, fordi de bliver pålagt migranter, som de ellers ville kunne have afvist, hvis de havde haft et retsforbehold.

Kl. 16:13

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):
Man kan sige, at det jo ikke er sådan, at vi er taget til Berlin og diktere, hvordan de skal gøre tingene, men vi forsøger jo gennem det arbejde og de resultater, vi selv har lavet, bl.a. i forhold til hjemsendelser og også i forhold til en række andre områder, f.eks. parallelsamfundspakken, at inspirere andre mennesker. Jeg får jævnligt besøg. Her det sidste stykke tid har jeg haft besøg fra den norske regering, fra den hollandske regering, fra CSU i Bayern og fra Rassemblement National i Frankrig. Så der er stor efterspørgsel på vores resultater, men det er klart, at det jo i sidste ende er noget, folk selv må vedtage.

Fra et tysk perspektiv er der jo også nogle ting, der ikke fungerer. I Tyskland efterspørger man f.eks. Dublinoverførsler, altså der, hvor en flygtning er kommet til et andet land først og så efterfølgende er rejst til Tyskland. Så siger tyskerne, at så skal man jo ifølge EU-lov tilbage til der, hvor man kom ind. Det er en meget lav procentdel af dem, de efterspørger, som bliver sendt tilbage. Så de har jo også nogle ting, hvor de kigger på det og siger: Der er nogle andre europæiske lande, der ikke gør det, som egentlig er aftalt, og derfor står vi i en meget, meget bøvel situation.

Kl. 16:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 16:17

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):
Det mener jeg simpelt hen er forkert. Der er ikke tale om eksorbitante bøder. Det beløb, som EU ville efterspørge at man skulle bidrage med til eksempelvis grænsesamarbejde, hvis man ikke tager imod et bestemt antal flygtninge, er 20.000 euro pr. person. Og jeg kan oplyse hr. Mikkel Bjørn om, at Danmark allerede giver mere til vores grænsesamarbejde end det, vi ville blive pålagt, hvis vi ikke havde et retsforbehold. Altså, vi er over det beløb. Vi bidrager til Grækenlands kystvagt, vi bidrager til Litauens grænsehegn, og vi bidrager til en masse andre EU-lande, for det mener vi at vi er forpligtet til. Men vi ville ikke blive pålagt en udgift, der er større end den, vi allerede frivilligt giver.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Steffen Larsen. Værsgo.

Kl. 16:15

Steffen Larsen (LA):
Tak. Jeg vil egentlig gerne starte med lige at kvittere for ministerens interesse for de her sager, og jeg kan så også med glæde konstatere, at ministeren siger, at han arbejder i den retning, som jeg også selv

Steffen Larsen (LA):
Det vedkender jeg fuldstændig, og som jeg sagde i min tale, har man brug for gode naboer. Jeg tror, at vi i alt for lang tid har haft et naboskab rundtomkring i Europa, der har været naivt, særlig på udlændingepolitikken og migrationspolitikken. Der har der været for mange af vores nabolande, der har været for naive. Der er f.eks. sagen i Sverige, hvor man udviser, hvad jeg vil kalde en jihadist, som ankommer til Belgien, og som bliver taget af politiet flere gange der, uden at man sender ham til Marokko, på trods af at man ved, at han er dømt til udvisning. Så beholder man ham, og det resulterer så i, at svenske fodboldfans bliver skudt i Belgien her for kort tid siden. Det er jo en katastrofe, at den slags kan fortsætte med at ske i Europa, altså at man ikke får udsendt folk, når de er udvisningsdømte.

	Kl. 16:18		Kl. 16:20
Den fg. formand (Birgitte Vind): Ministeren.		Den fg. formand (Birgitte Vind): Ministeren.	
	Kl. 16:18		Kl. 16:20
Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Det er jeg fuldstændig enig i, og kæden er jo ikke stærkere end det svageste led, og det gælder jo også for Europa. Jeg vil så i forhold til 2010'erne, 2014-2015, sige, at der har stemningen ændret sig markant, og det er jeg selv rigtig glad for. Jeg synes særlig, at man for Tysklands vedkommende, og det gælder også Sverige, Frankrig og andre lande, var alt for liberal; nu siger jeg liberal, men det er jo ikke ment som liberal i Liberal Alliance, men ment i en bredere forstand, i forhold til hvor mange man tog imod. Det har haft enormt store konsekvenser.		Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jeg forstår godt synspunktet, men jeg synes lige så vel, at man kan vende det om. Det, at f.eks. Italien nu laver en aftale og jo i egentlig forstand går enegang i forhold til at lave en aftale med Albanien, synes jeg ikke svækker samarbejdet i forhold til Italien. Det synes jeg sådan set bare gør, at man åbner nogle muligheder, at man prøver nogle ting af, som kan vise sig at være bæredygtigt for hele Den Europæiske Union. Så nogle gange er der jo en, der skal tage det første skridt i en ny retning, og det har jo så vist sig nu at være Italien; det kunne også have været Danmark. Det tror jeg ikke betyder, at man ødelægger samarbejdet.	
	Kl. 16:18		Kl. 16:21
Den fg. formand (Birgitte Vind): Tak. Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.		Den fg. formand (Birgitte Vind): Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så vi siger tak. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.	
	Kl. 16:19		
Serdal Benli (SF): Tak for det, og tak til ministeren for en fin redegørelse. Vi deler sådan set den samme vision, i forhold til at vi skal have nogle fælleseuropæiske løsninger på de her udfordringer, vi står med, også i forhold til flygtningekrisen, migrationskrisen osv. Jeg hørte også i den socialdemokratiske ordførers tale, at man i Socialdemokratiet sådan set fortsat går efter at gå enegang i forhold til netop at skabe sådan nogle løsninger, f.eks. i forhold til et modtagecenter uden for EU. Er det korrekt forstået, at det fortsat er Socialdemokratiets politik? Er det også noget, der er en fælles politik for regeringspartierne?		Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udlændinge- og Integrationsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget. Det er vedtaget.	
	Kl. 16:19		Kl. 16:21
Den fg. formand (Birgitte Vind): Ministeren.		Meddelelser fra formanden	
	Kl. 16:19	Den fg. formand (Birgitte Vind): Der er ikke mere at foretage i dette møde.	
Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): For regeringen kan jeg sige, at så længe der er fremdrift på det europæiske spor, altså det, at der er flere og flere europæiske lande, og det er der, som bakker op – senest havde vi 17 ud af de 27 europæiske medlemslande som medunderskrivere på et brev, der opfordrer til at lave tredjelandsløsninger – og så længe det spor er varmt og der kommer flere til, så forfølger vi selvfølgelig det, men vi har ikke udelukket, at vi i sidste ende kan lave vores egen løsning.		Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 22. oktober 2024 kl. 13.00. Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der også vil fremgå af Folketingets hjemmeside.	
	Kl. 16:20	Mødet er hævet. (Kl. 16:22).	
Den fg. formand (Birgitte Vind): Ønsker spørgeren en anden kort bemærkning? Værsgo.			
	Kl. 16:20		
Serdal Benli (SF): Men vil konsekvensen af det, at man går enegang, jo ikke være at svække netop det med bl.a. screeningsordningen, vi jo lige nu sender til videre behandling? Men det, der sådan set er intentionen i asyl- og migrationspagten, er jo at få de her fælleseuropæiske løsninger, når krisen står på, men også at sikre grænseområderne. Men vil konsekvensen af det her ikke være, hvis Socialdemokratiet eller regeringen vælger at gå enegang og siger, at det skal Danmark løse alene, at man svækker det fælleseuropæiske samarbejde? Vi tror på, at det er det, der skal til for at kunne løse nogle af de her udfordringer.			